

RAPORT ROCZNY 2011

PIU

POLSKA IZBA UBEZPIECZEŃ

RAPORT POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ ZA 2011 R.

Spis treści

Wydawca:
Centrum Edukacji Ubezpieczeniowej
na zlecenie Polskiej Izby Ubezpieczeń
ul. Wspólna 47/49
00-684 Warszawa
tel. +48 22 42 05 105
+48 22 42 05 106
fax +48 22 42 05 107
office@piu.org.pl
www.piu.org.pl

ISBN 978-83-926558-0-0

LIST PREZESA ZARZĄDU POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ

Szanowni Państwo,

mam przyjemność zaprosić do lektury raportu Polskiej Izby Ubezpieczeń podsumowującego rok 2011 i prognozującego rozwój rynku ubezpieczeniowego w latach następnych.

Raport, który mają Państwo przed sobą, ukazuje się w okresie szczególnie trudnym dla Europy. Kryzys gospodarczy dotyczy już nie poszczególnych państw, ale całej Unii Europejskiej. Skutki kryzysu coraz wyraźniej dotyczą także Polski, a w przewidywaniach na kolejne lata dominuje niepewność.

W okresach spowolnienia gospodarczego w sposób szczególny widoczna jest rola sektora ubezpieczeniowego. To ważne ogniwo gospodarki, które dzięki charakterowi swojej działalności stabilizuje cykle koniunkturalne. W ramach środków, jakimi dysponują ubezpieczyciele, ponad 58 mld zł było na koniec 2011 r. ulokowanych w papierach dłużnych i innych instrumentach o stałej kwocie dochodu. Zdecydowana większość lokat dotyczy oczywiście instrumentów emitowanych przez państwo. Dzięki ostrożnej i bezpiecznej polityce inwestycyjnej ubezpieczyciele nie tylko dbają o środki powierzone przez klientów, ale także pełnią rolę stabilnego i długoterminowego inwestora w gospodarkę. Składka, jaką klienci płacą za ochronę ubezpieczeniową, stanowi prawie 4 proc. polskiego PKB.

Coraz trudniejsza sytuacja polskich gospodarstw domowych i przedsiębiorstw przypomina o społecznej funkcji ubezpieczeń. To pomoc nie tylko w przypadkach losowych, związanych z wypadkami czy żywiołami, ale również stabilizacja w obliczu utraty pracy przez kredytobiorcę czy upadłości kontrahenta.

Społeczna rola ubezpieczeń jest dziś kluczowa nie tylko ze względu na europejski kryzys gospodarczy, ale również ze względu na wyzwania, jakie stawia przed nami demografia. Pierwszym wyzwaniem jest opieka medyczna. Reforma systemu zdrowotnego w Polsce jest niezbędna, jeżeli chcemy, by w szybkim czasie poprawiła się zarówno jakość, jak i dostępność świadczeń medycznych. W wielu krajach Unii Europejskiej opieka medyczna przechodzi zmiany, dzięki którym pacjenci stają się najważniejszym elementem systemu. Zmiany te mają różny charakter, ale zawsze są oparte na systemie ubezpieczeniowym.

Drugą szczególnie ważną kwestią w tym kontekście jest starzejące się społeczeństwo i zmniejszająca się liczba osób pracujących. Oznacza to konieczność samodzielnego oszczędzania na przyszłą emeryturę. Skłonność do długoterminowego, bezpiecznego oszczędzania jest w Polsce bardzo niska. Kryzys i zmniejszające się dochody społeczeństwa nie spowodują zmiany tej sytuacji.

Dlatego dziś szczególnie potrzebne są strategiczne decyzje ze strony państwa, które dadzą Polakom impuls do budowania kapitału na przyszłość.

Zapraszam Państwa do lektury.

Jan Grzegorz Prądyński
Prezes Zarządu
Polska Izba Ubezpieczeń

1. ORGANIZACJA POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ

1.1. Zarząd Polskiej Izby Ubezpieczeń

W 2011 r. Zarząd Polskiej Izby Ubezpieczeń działał w składzie:

• Jan Grzegorz Prądyński
Prezes Zarządu

• Andrzej Maciążek
Wiceprezes Zarządu

od 11.01.2011 r.

• Marcin Łuczyński
Członek Zarządu

od 31.05.2011 r.

1.2. Komisja Rewizyjna Polskiej Izby Ubezpieczeń

Komisja Rewizyjna Polskiej Izby Ubezpieczeń działała w składzie:

- Ryszard Bociong – przewodniczący
- Andrzej Klesyk – wiceprzewodniczący
- Grzegorz Szatkowski – wiceprzewodniczący
- Marek Czerski – członek
- Piotr Dzikiewicz – członek
- Witold Jaworski – członek
- Piotr Narloch – członek

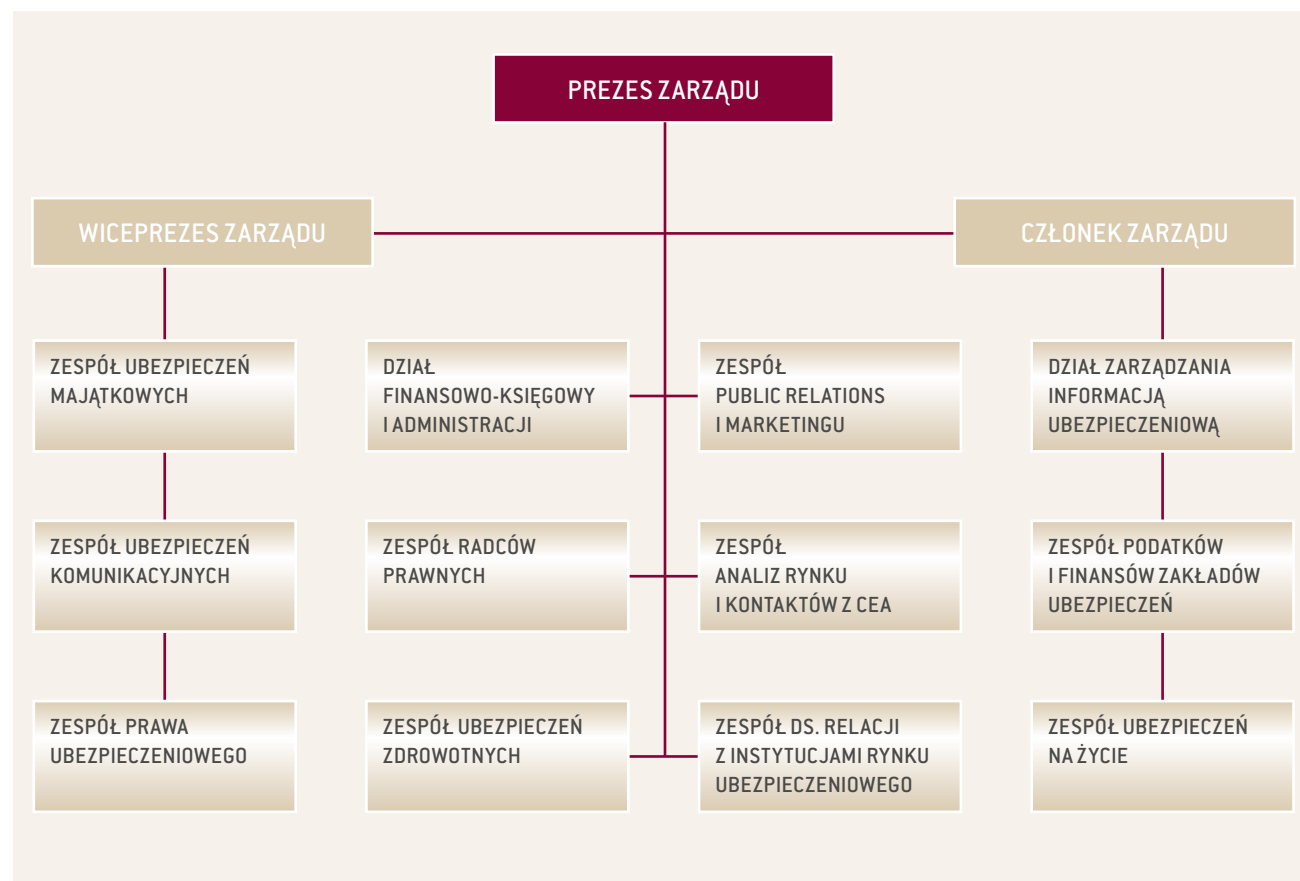
- Ewa Stachura-Kruszewska – członek
- Franz Fuchs – członek do 31.05.2011 r.
- Krzysztof Kudelski – członek do 31.05.2011 r.
- Andrzej Jarczyk – członek od 11.01.2011 r.
- Maciej Jankowski – członek od 31.05.2011 r.
- Zygmunt Kostkiewicz – członek od 31.05.2011 r.
- Jarosław Parkot – członek od 31.05.2011 r.

1.3. Struktura Biura Izby

Biuro Polskiej Izby Ubezpieczeń jest centrum kompetencyjnym samorządu ubezpieczeniowego. Organizuje prace komisji merytorycznych, prowadzi projekty wspierające procesy legis-

lacyjne współpracując z rynkiem oraz innymi instytucjami. Biuro PIU składa się z działów obsługujących rynek ubezpieczeniowy.

Biuro PIU przygotowuje również analizy, opracowania i raporty, którymi wspiera rynek ubezpieczeniowy, nadzór finansowy oraz ustawodawcę. Współpracuje także z innymi instytucjami krajowymi i zagranicznymi, w tym przede wszystkim z CEA (od marca 2012 r. Insurance Europe).

Wsparciem merytorycznym dla Zarządu Izby, a także członków PIU, są działające Komisje, Podkomisje oraz Zespoły i Grupy Robocze. Komisje, Podkomisje oraz Zespoły i Grupy Robocze są komórkami opiniotwórczo-doradczymi Zarządu. Komisje i Podkomisje powoływane są przez Komisję Rewizyjną, natomiast Zespoły i Grupy Robocze wraz z przewodniczącymi dobierającymi zespół ekspertów z rynku powołuje Zarząd PIU. W skład Komisji wchodzi przedstawiciele zakładów ubezpieczeń oraz sekretarz, pracownik Izby. Komunikację wewnątrz działających komórek samorządowych usprawnia funkcjonująca od dwóch lat platforma ekstranetowa. Członkowie poszczególnych Komisji, Podkomisji, Zespołów i Grup Roboczych mają dostęp do odrębnych obszarów ekstranetu, gdzie są umieszczane dokumenty dotyczące prac

i sprawozdania z posiedzeń. Do komunikacji pomiędzy Komisjami, Podkomisjami, Zespołami i Grupami Roboczymi służą także dokumenty legislacyjne i komunikaty wewnętrzne Izby. Pierwsze z nich pozwalają na konsultowanie aktów prawnych, drugie informują o najważniejszych działaniach Izby, wydarzeniach na rynku, spotkaniach i publikacjach. W 2011 r. PIU stworzyła i wysłała prawie 70 komunikatów oraz prawie 120 dokumentów legislacyjnych. Do bieżącego informowania członków o wydarzeniach międzynarodowych służą także informacje międzynarodowe, opisujące najważniejsze wydarzenia ubezpieczeniowe spoza Polski. Opracowany przez Izbę sposób komunikacji z rynkiem okazuje się praktyczny. Członkowie Izby mogą na bieżąco komentować propozycje legislacyjne oraz zgłaszać opinie o innych wydarzeniach związanych z rynkiem ubezpieczeniowym. Poza komunikacją formalną z członkami Izba organizuje sporadycznie, na wniosek przewodniczących, wyjazdowe posiedzenia Komisji, podczas których aktywizuje prace nad konkretnymi projektami lub zadaniami.

1.4. Spis Komisji, Podkomisji oraz Zespołów i Grup Roboczych

2. DZIAŁALNOŚĆ POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ

2.1. Działalność legislacyjna, autoregulacyjna i standaryzacyjna

Działania legislacyjne prowadzone przez Izbę zmierzają do ochrony i polepszenia warunków funkcjonowania rynku. W ramach tych prac Zarząd prowadzi system monitoringu projektów legislacyjnych. Ogółem w 2011 r. opracowano 70 projektów legislacyjnych, co przełożyło się na około 120 dokumentów typu „legislacja” wysłanych do członków PIU.

WSPÓŁPRACA SAMORZĄDU Z ADMINISTRACJĄ, PARLAMENTEM I INSTYTUCJAMI RYNKU UBEZPIECZENIOWEGO W KRAJU

Izba rozwija intensywnie kontakty z krajową administracją rządową, nadzorem i przedstawicielami instytucji ubezpieczeniowych. W 2011 r. uczestniczyła w 28 posiedzeniach Komisji i Podkomisji Sejmowych i Senackich, odbyła 84 spotkania i konferencje uzgodnieniowe z przedstawicielami administracji rządowej. W zakresie prowadzonych prac legislacyjnych i autoregulacyjnych samorządu w 2011 r. statutowe organy Izby wspomagane były przez Komisje, Podkomisje, Zespoły i Grupy Robocze. Prace Komisji, Podkomisji, Zespołów i Grup Roboczych, które przebiegały na podstawie zatwierdzonych przez Zarząd rocznych planów, polegały na:

- opiniowaniu krajowych i unijnych projektów legislacyjnych,
- inicjowaniu strategicznych projektów podejmowanych przez Izbę,
- współpracy z Komisjami Europejskiego Komitetu Ubezpieczycieli Insurance Europe,
- wymianie poglądów i doświadczeń pomiędzy uczestnikami rynku.

Ponadto członkowie Komisji, jako eksperci Izby, brali czynny udział w posiedzeniach towarzyszących pracom legislacyjnym prowadzonych przez organy Rządu oraz w Parlamencie, a także prezentowali stanowiska Izby na konferencjach i seminariach organizowanych przez Izbę oraz inne instytucje.

Do najistotniejszych tematów prac prowadzonych w 2011 r. należały:

W obszarze ubezpieczeń na życie:

- reforma systemu emerytalnego (OFE, IKZE),
- regulacje antydyskryminacyjne UE dotyczące płci, wieku i niepełnosprawności (wyrok ETS),
- opłaty likwidacyjne w ubezpieczeniach na życie z UFK,
- rozbudowa zachęt podatkowych do długoterminowego oszczędzania,
- prace nad regulacjami dotyczącymi odwróconej hipoteki.

W obszarze ubezpieczeń zdrowotnych:

- promocja samorządowego projektu systemu prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych dotyczącego konkurencyjności płatników w systemie bazowym ochrony zdrowia,
- projekt dodatkowych ubezpieczeń zdrowotnych,
- projekt ustawy i rozporządzenia wprowadzający obowiązkowe ubezpieczenie dla szpitali (Ustawa o prawach pacjenta...),
- uporządkowanie statusu ubezpieczeń zdrowotnych i abonentów medycznych w świetle ustawy o działalności ubezpieczeniowej i innych przepisów prawa.

W obszarze ubezpieczeń majątkowych:

- stworzenie systemu ubezpieczeń od skutków katastrof naturalnych,
- projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach w dziedzinie zapobiegania występowaniu skutków powodzi i ich usuwania,
- ubezpieczenia OC zawodów i profesji (m.in. usługi płatnicze, gwarancje turystyczne).

W obszarze ubezpieczeń rolnych:

- nowelizacja ustawy o ubezpieczeniu upraw rolnych i zwierząt gospodarskich,
- projekt indeksowego systemu ubezpieczenia od skutków suszy.

W obszarze ubezpieczeń komunikacyjnych:

- nowelizacja ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK,
- zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego,
- zadośćuczynienia za szkody osobowe,
- wypłata zaliczki na poczet odszkodowania OC komunikacyjnego,
- amortyzacja cen części zamiennych oraz wycena odszkodowań na podstawie cen części oryginalnych.

W obszarze kwestii ekonomiczno-finansowych:

- założenia do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej implementującej dyrektywę Solvency II,
- wdrożenie dyrektywy Solvency II:
 - sprawozdawczość na potrzeby nadzoru i sprawozdawczość publiczna,
 - kalibracja ryzyka katastroficznego,
 - wdrożenie ORSA,
 - stress testy do badania QIS 5,
- projekty aktów wykonawczych do dyrektywy Solvency II oraz projektu dyrektywy Omnibus II,
- projekt dyrektywy dotyczący podatku od transakcji finansowych,
- projekt dyrektywy dotyczący działalności pomocniczej do usług ubezpieczeniowych i finansowych,
- rozporządzenie MF dotyczące sprawozdawczości ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych,
- monitorowanie praktyki fiskalnej w zakresie opodatkowania VAT usług towarzyszących działalności ubezpieczeniowej.

W obszarze prawa kontraktowego i korporacyjnego:

- założenia do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej,
- nowelizacja Kodeksu cywilnego w zakresie umowy ubezpieczenia,
- uregulowania dotyczące klauzul abuzywnych oraz funkcjonowania ich rejestru,
- pakiet dyrektyw dotyczący polubownego rozwiązywania sporów (ADR / ODR),
- standaryzacja skarg konsumenckich.

W obszarze pośrednictwa ubezpieczeniowego:

- projekt nowej dyrektywy o pośrednictwie ubezpieczeniowym (IMD2),
- rekomendacje dobrych praktyk bancassurance.

W obszarze zarządzania informacją:

- rozporządzenie KE dotyczące ochrony danych osobowych,
- projekt ustawy o dostępie do informacji publicznej.

W 2011 r. Izba pracowała nad stanowiskami w kwestii następujących krajowych projektów legislacyjnych:

- projekt rozporządzenia w sprawie wzorów formularzy umowy gwarancji bankowej, umowy gwarancji ubezpieczeniowej oraz umowy ubezpieczenia na rzecz klientów, [...] pośredników turystycznych;
- projekt rozporządzenia w sprawie opłat za udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych;
- okólnik Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie wykazywania aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w sprawozdaniu finansowym;
- projekt rozporządzenia w sprawie wyłączenia niektórych rodzajów porozumień, [...], spod zakazu porozumień ograniczających konkurencję;
- projekt rozporządzenia w sprawie prowadzenia Rejestru Dowodów Osobistych;
- projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo bankowe, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy Ordynacja podatkowa;
- projekt założeń do ustawy Ordynacja podatkowa oraz o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych;
- projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego w zakresie zabezpieczenia roszczeń z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych;
- projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu emerytalnego;
- poselski projekt ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami, [...];
- projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego;
- projekt zmian w kosztorysowym rozliczaniu szkód komunikacyjnych;
- projekt założeń do ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego;
- projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem występowaniu skutków powodzi i ich usuwaniem;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, [...];
- okólnik Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie interpretacji art. 18a ustawy o działalności ubezpieczeniowej;

- projekt Komisji Nadzoru Finansowego „Zasad rozpatrywania reklamacji przez instytucje finansowe”;
- projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o dodatkowym ubezpieczeniu zdrowotnym;
- projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z powodzią;
- projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ewidencji miejscowości, ulic i adresów;
- komunikat GILF w sprawie rejestracji transakcji przez instytucje obowiązkowe, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. j) ustawy;
- projekt rozporządzenia w sprawie rocznych i półrocznych sprawozdań ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego;
- ratyfikacja przez Rzeczpospolitą Polską Protokołu do Konwencji ateńskiej w sprawie przewozu morzem pasażerów i ich bagażu, przyjętego w Londynie 1 listopada 2002 r.;
- projekt założeń do projektu ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (implementacja do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy Solvency II);
- projekt rozporządzenia w sprawie wpłat na pokrycie kosztów działalności Rzecznika Ubezpieczonych i jego Biura;
- projekt ustawy dotyczący wdrożenia dyrektywy ustanawiającej wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych, systemu nadzoru i kontroli nad transgranicznym przemieszczeniem odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego;
- projekt ustawy o centralnej ewidencji pojazdów oraz centralnej ewidencji kierowców i o zmianie niektórych innych ustaw;
- projekt założeń do projektu ustawy o odwróconym kredycie hipotecznym;
- projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego;
- projekt rozporządzenia w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rzeczników patentowych;
- projekt zmiany w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym – wprowadzenie obowiązków informacyjnych przy zawieraniu ubezpieczenia na życie;
- projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks morski;
- projekt rozporządzenia w sprawie przekazywania przez instytucje finansowe oraz organ nadzoru półrocznych i rocznych informacji o prowadzonych indywidualnych kontaktach emerytalnych oraz indywidualnych kontaktach zabezpieczenia emerytalnego wraz z jego uzasadnieniem;
- projekt ustawy o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego;
- zmiana w ustawie o nadzorze i Rzeczniku Ubezpieczonych oraz ustawie o Rzeczniku Praw Pacjentów – zakaz łączenia funkcji;
- projekt rozporządzenia w sprawie minimalnej sumy gwarancyjnej – urzędzenia jądrowe;

- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (DzU z 2011 r. nr 94, poz. 551);
- rządowy projekt ustawy o redukcji niektórych obowiązków dla obywateli i przedsiębiorców;
- projekt rozporządzenia w sprawie terminów i sposobów dokonywania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i otwarte fundusze emerytalne czynności dotyczących okresowych emerytur kapitałowych;
- projekt rozporządzenia w sprawie minimalnej sumy gwarancyjnej obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osoby eksploatującej urządzenie jądrowe;
- projekt rozporządzenia w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej audytora efektywności energetycznej;
- projekt rozporządzenia w sprawie określenia sposobu przekazywania informacji Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej;
- projekt rozporządzenia w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej świadczącego świadczeń opieki zdrowotnej;
- projekt rozporządzenia w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotu wykonującego działalność leczniczą;
- projekt rozporządzenia w sprawie minimalnej sumy gwarancji bankowej i ubezpieczeniowej wymaganej w związku z wykonywaniem transakcji płatniczych przez biura usług płatniczych;
- projekt rozporządzenia w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w związku z wykonywaniem transakcji płatniczych przez biuro usług płatniczych;
- projekt rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu informacji oraz rodzaju i formy dokumentów dołączanych do wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej;
- projekt rozporządzenia w sprawie ubezpieczenia biur usług płatniczych na wypadek niemożności wykonania przez biuro usług płatniczych zobowiązań wynikających z umów o świadczenie usług płatniczych;
- projekt rozporządzenia w sprawie maksymalnych sum ubezpieczenia dla poszczególnych upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na 2012 r.;
- założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego;
- projekt rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu oraz warunków ustalania wysokości świadczenia w przypadku zdarzenia medycznego;
- projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych [...];

- projekt rozporządzenia w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z ewidencji wydanych lub nieważnych dowodów osobistych;
- projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie zakresu informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych i skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, [...];
- projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych [...];
- projekt rozporządzenia w sprawie szczególnych warunków, jakim powinno odpowiadać memorandum informacyjne, [...];
- projekt ustawy o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz niektórych innych ustaw;
- projekt rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu i trybu udzielania zakładom ubezpieczeń informacji o stanie zdrowia ubezpieczonych lub osób, [...];
- projekt rozporządzenia w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorcy ubiegającego się o zawarcie umowy na prowadzenie działalności w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego w portach lotniczych;
- projekt rozporządzenia w sprawie ustalania geotechnicznych warunków usadawiania obiektów budowlanych;
- projekt rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego.

DZIAŁANIA SAMOREGULACYJNE I STANDARYZACYJNE

Polski rynek ubezpieczeniowy od wielu lat bardzo się rozwija, co pozwala na wprowadzanie obok regulacji niejako narzuconych przez regulatora rynku, także instrumentów samoregulacyjnych i standaryzacyjnych.

DZIAŁANIA SAMOREGULACYJNE

Istotnym zadaniem realizowanym przez Polską Izbę Ubezpieczeń jest ustalanie zasad dobrych praktyk w działalności ubezpieczeniowej w kontekście relacji zakład ubezpieczeń – klient. „Best practices” są przedmiotem prac organów merytorycznych i są ustalane poprzez tryb konsultacyjny uwzględniający współpracę sektora ubezpieczeniowego z administracją publiczną [legislator i regulator] i organizacjami konsumenckimi.

Najważniejsze działania samoregulacyjne w 2011 r. dotyczyły:

- zasad dobrych praktyk w polityce informacyjnej podmiotów sektora ubezpieczeniowego,
- zasad dobrych praktyk w zakresie współpracy między audytem wewnętrznym a biegłym rewidentem w zakładach ubezpieczeń,
- projektu III rekomendacji dobrych praktyk bancassurance w zakresie ubezpieczeń inwestycyjnych i inwestycyjno-ochronnych,
- zasad rozpatrywania skarg klientów,
- projektu kodeksu dobrych praktyk w dziedzinie ochrony danych osobowych w zakładach ubezpieczeń (rozpoczęcie),

- projektu ubezpieczeniowych dobrych praktyk w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

Powołana do życia w 2009 r. Rada Dobrych Praktyk PIU prowadzi monitoring stosowania przez zakłady ubezpieczeń dobrych praktyk oraz inicjuje działania zmierzające do podniesienia standardów przestrzegania przez zakłady dobrych praktyk. W 2011 r. Rada Dobrych Praktyk PIU prowadziła następujące działania:

- rekomendowała uchylenie przez Walne Zgromadzenie Członków Polskiej Izby Ubezpieczeń „Zasad Etyki w Działalności Ubezpieczeniowej” z 1998 r., które zostały zastąpione „Zasadami dobrych praktyk w działalności ubezpieczeniowej” z 2009 r.,
- monitorowała i wspierała prace powołanej przez PIU w 2011 roku Grupy Roboczej ds. Skarg Konsumenckich. Efektem wspólnych działań było przygotowanie propozycji zmian legislacyjnych normujących zasady sprawozdawczości sektora ubezpieczeniowego w odniesieniu do skarg i odwołań klienckich,
- zainicjowała rozmowy ze środowiskiem pośredników ubezpieczeniowych celem zrewidowania i uaktualnienia zasad współpracy oraz przygotowania się do nowych regulacji pośrednictwa ubezpieczeniowego, szczególnie w kontekście przejrzystości działania,
- na podstawie monitoringu przekazów reklamowych uznała, że istnieje zjawisko nieetycznych reklam pojawiających się w praktyce działania sektora ubezpieczeniowego. Za nieetyczne uznano reklamy i działania informacyjne obniżające zaufanie do całej branży, propagowane i rozpowszechniane w przekazie informacyjnym i reklamowym zakładów ubezpieczeń, organów i organizacji działających w sektorze.

DZIAŁANIA STANDARYZACYJNE

Inicjatywy standaryzacyjne PIU wynikają z potrzeby budowania zaufania do branży oraz służą przeciwdziałaniu wprowadzaniu nieprzemyślanego i nierzadko hamującego rozwój branży prawa, a także wpływają na racjonalizację kosztów prowadzenia działalności ubezpieczeniowej.

Głównymi obszarami prac standaryzacyjnych PIU w 2011 r. były:

- rozszerzenie porozumienia regresowego w ubezpieczeniach komunikacyjnych,
- porozumienie o wzajemnym uznawaniu roszczeń regresowych w ubezpieczeniach majątkowych,
- system klasyfikacji zdarzeń drogowych w „Katalogu zdarzeń drogowych”.

Polska Izba Ubezpieczeń udostępniła w 2011 r. swoim członkom „Katalog zdarzeń drogowych”, który uzyskał pozytywną rekomendację Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Prof. dra Jana Sehna w Krakowie. Katalog jest pomocny w bieżącej pracy związanej z likwidacją szkód komunikacyjnych.

Katalog określa odpowiedzialność kierowcy za spowodowanie kolizji oraz stopień przyczynienia się do zdarzenia różnych

uczestników kolizji. Jest zatem szczególnie pomocny, gdy wina leży nie tylko po jednej stronie, a ustalenie odpowiedzialności za kolizję jest najtrudniejsze i trwa najdłużej. Ponadto katalog będzie miał istotne zastosowanie w przypadkach, w których okoliczności nie zostały odpowiednio udokumentowane, np. na miejsce zdarzenia nie została wezwana Policja lub nie ma żadnych świadków zdarzenia.

W 2011 r. PIU prowadziło także prace dotyczące przygotowania aplikacji umożliwiającej szybkie odnalezienie zdarzenia na podstawie informacji o okolicznościach zdarzenia określonych we „Wspólnym oświadczeniu o zdarzeniu drogowym”. Zakończenie tych prac przewidziane jest na 2013 r.

DZIAŁANIA INICJUJĄCE I WSPIERAJĄCE PRACE LEGISLACYJNE I AUTOREGULACYJNE

Jedną z najbardziej efektywnych form wspierania prac legislacyjnych oraz inicjatyw w obszarze autoregulacji praktykowanych przez Izbę jest organizacja otwartych konferencji naukowych. Izba posiada obecnie nową formułę oprawy konferencji i seminariów merytorycznych. Przy organizacji imprez o charakterze otwartym – mających na celu prezentację stanowisk i wymianę poglądów w istotnych kwestiach rynku ubezpieczeniowego – pozyskiwane są, jako patroni medialni, liczące się tytuły prasowe oraz instytucje. Organizowane są często także konferencje prasowe w celu zapewnienia należytej promocji informacji w mediach oraz wydawane są materiały konferencyjne w formie merytorycznych publikacji.

W 2011 r. Izba była organizatorem 10 konferencji naukowych dotyczących najważniejszych aspektów funkcjonowania rynku ubezpieczeń, w tym:

- konferencji w Sejmie RP na temat ubezpieczeń od skutków katastrof naturalnych, pod patronatem Polskiej Prezydencji,
- 3 konferencji organizowanych we współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości (na temat zadośćuczynień, ofiar wypadków drogowych, przestępczości ubezpieczeniowej),
- międzynarodowej konferencji Eurofi we Wrocławiu,
- panelu dotyczącego ubezpieczeń zdrowotnych na XXI Forum Ekonomicznym w Krynicy,
- konferencji dotyczącej obowiązkowych niekomunikacyjnych ubezpieczeń OC,
- konferencji na temat pojazdu zastępczego,
- III Forum Bancassurance,
- seminarium o przestępczości ubezpieczeniowej, w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie.

Największa z tych konferencji, pt. „Ubezpieczenia a zarządzanie kryzysowe ze szczególnym uwzględnieniem ryzyka powodzi” odbyła się w dniu 12 października 2011 r. w Sali Kolumnowej Sejmu RP w Warszawie. Organizatorem konferencji była Komisja Nadzwyczajna Sejmu RP ds. zmian w kodyfikacjach oraz Polska Izba Ubezpieczeń. Konferencja odbyła się pod patronatem Polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej 2011 i zgromadziła około

160 przedstawicieli środowiska ubezpieczeniowego oraz instytucji związanych z zarządzaniem kryzysowym i światu nauki. Publikacja dokumentująca przebieg i ustalenia tej konferencji ukazała się w 2012 r.

W celu wspierania kadr ubezpieczycieli przy implementacji regulacji Izba organizuje od lat seminaria i szkolenia poświęcone różnym technicznym aspektom prowadzenia działalności

2.2. Statystyki i bazy danych

Jednym z istotniejszych obszarów działalności Izby jest wspomaganie zakładów ubezpieczeń w dostępie do aktualnej, rzetelnej i usystematyzowanej informacji biznesowej. W tym celu PIU utrzymuje i rozbudowuje statystyczne bazy danych, stając się źródłem unikalnej informacji o polskim rynku ubezpieczeń. W 2011 r. do funkcjonujących już trzech baz: Bazy kwartalnych i rocznych sprawozdań ZU, Bazy danych statystyki rynku Działu II i Bazy informacji dot. byłych agentów ubezpieczeniowych, dołączyły dwie nowe: Monitoringu sprzedaży ubezpieczeń direct oraz Monitoringu sprzedaży bancassurance. Prowadzono prace nad stworzeniem i uruchomieniem dwóch kolejnych baz: Bazy danych statystyki nowej sprzedaży ubezpieczeń na życie oraz Monitoringu sprzedaży ubezpieczeń zdrowotnych. Prace nad uruchomieniem statystycznej Bazy kwartalnej nowej sprzedaży ubezpieczeń życiowych zostały uwieńczone sukcesem pod koniec roku 2011. Ostatecznie uzgodniony kształt bazy jest rozbudowaną i udoskonaloną kontynuacją raportów wypracowywanych uprzednio przez część rynku we współpracy z firmą Tower-Watson, która obecnie wspiera Izbę, opracowując analizy biznesowe dołączane do raportów wynikowych.

Dzięki wprowadzeniu monitoringu sprzedaży ubezpieczeń direct oraz monitoringu sprzedaży bancassurance w IV kwartale 2011 r., pojawiły się unikalne na rynku informacje i raporty prezentujące rozwój tych kanałów dystrybucji. Izba jest w tym obszarze najlepszym dostępnym źródłem informacji rynkowej, w dodatku mającym walor dobrowolności partycypacji.

Konsekwentnie, na życzenie członków Izby, utrzymywana jest zasada, że z danej bazy korzystają wyłącznie zakłady zasilające ją danymi. Pomimo dobrowolności korzystania z tych baz, stopień partycypacji jest w granicach 81–92% rynku (w zależności od bazy) i wolno, aczkolwiek systematycznie, rośnie. W celu

2.3. Działania wizerunkowe

ROZWIJANIE KOMUNIKACJI PIU Z MEDIAMI

PIU kontynuuje budowę wizerunku eksperckiej, ogólnorynkowej organizacji, będącej stale do dyspozycji mediów. Media regularnie korzystają ze wsparcia Izby, a także z publikowanych przez PIU raportów i analiz. Komentarze Izby dotyczą całego spektrum

ubezpieczeniowej. W 2011 r. odbyło się 7 bezpłatnych seminariów i szkoleń dla pracowników członków PIU, m.in. w zakresie przepisów podatkowych, zasad audytu, rachunkowości, Solwency II, reasekuracji oraz jakości danych w systemach IT zakładów ubezpieczeń.

W sumie w 2011 r. Izba była organizatorem 17 konferencji i szkoleń, w których wzięło udział ponad 1800 osób.

możliwie dobrego pokrycia całego rynku prowadzone są cały czas rozmowy z oddziałami zagranicznych ubezpieczycieli. Poszczególne bazy z ich udziałem mogą być uruchamiane dopiero po uzyskaniu dostatecznego stopnia partycypacji z ich strony, aby nie narazić ich na ryzyko „odkrycia informacyjnego”.

Nad prawidłowym rozwojem merytorycznym poszczególnych raportów statystycznych czuwają właściwe Komisje i Zespoły Izby, z inicjatywy których poszczególne bazy danych powstały. Dzięki temu bazy w optymalnym stopniu odzwierciedlają potrzeby biznesowe konkurencyjnego rynku oraz jego gotowość do wzajemnego dzielenia się informacją. Jest ona w wielu obszarach bardzo duża, czego przykładem może być statystyczna baza życiowa, której większość uczestników otrzymuje zbiorcze raporty w skali całego rynku, a także udostępnia sobie nawzajem własne statystyki w zakresie danych tej bazy. Jest to optymistyczny sygnał dla dalszego sukcesywnego rozwoju baz statystycznych PIU, tym bardziej że intensywny rozwój tych baz w 2011 r. poprzedzony był trudnymi wieloletnimi rozmowami pomiędzy członkami Izby, trwającymi od 2006 r.

Ponadto Izba od 2011 r. przygotowuje i wysyła do członków PIU miesięczne i kwartalne biuletyny szybkiej informacji o stanie rynku (tzw. raporty *snapshots*) oraz, od drugiej połowy 2011 r., kwartalne analityczne raporty o wynikach całego sektora ubezpieczeń.

Ciągle dostępna jest również internetowa baza danych (IBD) zawierająca sprawozdania i raporty o rynku ubezpieczeniowym, zasilana przez członków Izby sprawozdaniami finansowymi i statystycznymi sporządzanymi na potrzeby nadzoru i GUS. W roku 2011 udoskonalono mechanizmy zarządzania jakością danych zgromadzonych w tej bazie. Warto podkreślić, że baza ta obejmuje 100% ubezpieczycieli działających na naszym rynku.

działalności firm ubezpieczeniowych, jednak zainteresowanie mediów w 2011 r. koncentrowało się przede wszystkim na:

- ubezpieczeniach komunikacyjnych,
 - polisach związanych ze skutkami katastrof naturalnych.
- Sporym zainteresowaniem cieszyła się też tematyka dodatkowych ubezpieczeń zdrowotnych. PIU zintensyfikowała relacje

z mediami, publikując w 2011 r. rekordową liczbę własnych analiz, związanych z wynikami finansowymi branży. Było to możliwe dzięki uzgodnieniu przez ubezpieczycieli formuły zbierania i prezentowania danych na temat rynku bancassurance oraz rynku ubezpieczeń direct. Do tego dochodziły standardowo publikowane przez PIU, regularnie co kwartał, wyniki rynku ubezpieczeniowego. Wszystkie raporty, jakie publikuje PIU, zawsze opatrzone są obszernym komentarzem, stworzonym specjalnie na potrzeby mediów.

Działania PIU związane z mediami to także organizacja konferencji i śniadań prasowych oraz dystrybucja komunikatów prasowych w sprawach szczególnie istotnych dla branży. W 2011 r. Izba w ramach aktywnej współpracy z mediami:

- zorganizowała 7 spotkań dla przedstawicieli mediów,
- stworzyła i rozdystrybuowała 18 komunikatów prasowych,
- zainicjowała kilkanaście wywiadów z przedstawicielami PIU w formule *face-to-face*.

Reagując na bieżące potrzeby mediów, Izba przygotowała w 2011 r. kilkaset komentarzy prasowych, opinii eksperckich oraz interpretacji danych rynkowych.

Efektom prac Izby w 2011 r. było:

- 580 wystąpień na łamach prasy ogólnopolskiej, regionalnej oraz branżowej,
 - ponad 70 wystąpień w radiu i telewizji,
 - kilkaset wzmianek w internecie, przede wszystkim na największych ogólnopolskich portalach oraz w serwisach gospodarczych
 - rozwijanie komunikacji za pomocą narzędzi elektronicznych.
- PIU jest obecnie postrzegane jako profesjonalny, ustawowy konsultant prawa ubezpieczeniowego w Polsce. Buduje także pozycję silnego, analitycznego forum eksperckiego w zakresie ubezpieczeń.

Działania komunikacyjne PIU wspierane są przez wydawanie Internetowego Tygodnika Ubezpieczeniowego. Ten internetowy newsletter pełni rolę cotygodniowego przewodnika po najważniejszych pracach PIU, a także organizowanych przez Izbę konferencjach i seminariach. ITU to również przegląd najnowszych informacji z firm ubezpieczeniowych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych. Tygodnik zapoznaje także czytelników z pracami CEA (Insurance Europe) – Europejskiego Stowarzyszenia Ubezpieczycieli. Tygodnik niezmiennie podzielony jest na następujące działy:

- z PIU,
- z kraju,
- z CEA (Insurance Europe),

2.4. Działalność wydawnicza i edukacyjna

W 2011 r. inicjatywy Ministerstwa Sprawiedliwości Izba opracowała wspólnie z Radą ds. Pokrzywdzonych Przesłaniem przy Ministerstwie Sprawiedliwości, Ministerstwem Zdrowia,

- ze świata,
- ubezpieczenia w liczbach,
- cytaty tygodnia,
- słowniczek.

W 2011 r. Internetowy Tygodnik Ubezpieczeniowy:

- wydany został 47 razy, za każdym razem w wersji polskiej i angielskiej,
- czytany był regularnie przez 3800 odbiorców (liczba ta zwiększa się z roku na rok),
- jego odbiorcy to:
 - przedstawiciele zakładów ubezpieczeń,
 - środowisko naukowe,
 - kancelarie prawne,
 - firmy konsultingowe,
 - studenci,
 - media.

Na wniosek członków PIU w 2011 r. uruchomiono także stronę internetową www.poznajdirect.pl, poświęconą ubezpieczeniom sprzedawanym przez telefon i internet. Celem tego było przede wszystkim edukowanie opinii publicznej w zakresie nowego kanału dystrybucji. Kontynuowano również prace nad serwisem www.polisynazdrowie.pl, który uruchomiony został w 2012 r.

PROMOCJA UBEZPIECZEŃ I INTEGRACJA BRANŻY

W celu promocji najistotniejszych projektów dotyczących rozwoju rynku ubezpieczeń w 2011 r. Polska Izba Ubezpieczeń wzięła udział w XXI Forum Ekonomicznym w Krynicy. Izba była partnerem II Forum Ochrony Zdrowia. Wraz ze Związkiem Pracodawców Innowacyjnych Firm Farmaceutycznych INFARMA, PIU zorganizowała panel pt. „Rola prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych w systemie ochrony zdrowia. Jak wpływają na dostęp do świadczeń, innowacji i leków”. Panel spotkał się z dużym zainteresowaniem i żywą dyskusją uczestników Forum. Zagadnienie dodatkowych ubezpieczeń zdrowotnych pozostaje w kręgu najbardziej kluczowych tematów z punktu widzenia PR i marketingu, jakimi zajmuje się obecnie PIU.

Do zadań Izby należy także integracja środowiska ubezpieczeniowego. Izba w 2011 r. zorganizowała dla pracowników zakładów ubezpieczeń imprezę sportową: turniej halowej piłki nożnej PIU Cup 2011. Wzięło w nim udział dwadzieścia ekip i ponad 200 zawodników. Zawody sportowe ubezpieczycieli śledziło kilkuset kibiców. Turniej piłkarski tradycyjnie połączony był z wieloma atrakcjami dla dzieci oraz rodzinnym grillowaniem.

Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Komendą Główną Policji oraz Fundacją św. Krzysztofa we Wrocławiu, a następnie wydała i rozdystrybuowała „Kartę praw ofiar

wypadków drogowych”, jako podstawowy kanon informacji dla osób poszkodowanych w zdarzeniach drogowych. Jest to bezprecedensowe działanie na skalę europejską na rzecz prewencji oraz promocji praw poszkodowanych w ruchu drogowym. W celu dalszej promocji idei prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych Izba wydała broszurę „Rola prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych w systemie ochrony zdrowia”, która była zwiastunem przygotowanego w 2011 r., ale wydanego już w 2012 r., raportu „Rola prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych w systemie ochrony zdrowia. Jak wpływają na dostęp do świadczeń, innowacji i leków”. W 2011 r. Izba w sposób istotny rozwinęła działalność w zakresie prezentowania aktualnej i unikalnej informacji o polskim rynku ubezpieczeń. Biuro Zarządu Izby przygotowało i wysłało do członków PIU kwartalne biuletyny szybkiej informacji o stanie rynku (tzw. *snapshots*) oraz, od II połowy 2011 r., kwartalne raporty o wynikach sektora ubezpieczeń. Dzięki wprowadzeniu monitoringu sprzedaży ubezpieczeń direct oraz monitoringu sprzedaży bancassurance w IV kwartale 2011 r. pojawiły się informacje i raporty prezentujące rozwój tych nietradycyjnych kanałów dystrybucji.

Izba opracowała także coroczny raport o ubezpieczeniach w Polsce, Raport Roczny 2010, zawierający pogłębioną analizę polskiego rynku ubezpieczeń. Ważnym elementem działalności wydawniczej Izby jest kwartalnik „Wiadomości Ubezpieczeniowe” publikowany na zlecenie Izby od 2007 r. przez Centrum Edukacji Ubezpieczeniowej. W 2011 r. wzmacniana była pozycja tego czasopisma, jako referencyjnego periodyku z dziedziny nauki o ubezpieczeniach. Odnowiona Rada Programowa „Wiadomości Ubezpieczeniowych” uzupełniona została o autorytety z zakresu

2.5. Działalność międzynarodowa

Izba aktywnie uczestniczy w opiniowaniu projektów legislacyjnych opracowywanych w Unii Europejskiej.

Współpraca z Europejskim Komitetem Ubezpieczycieli CEA (od stycznia 2012 r. stowarzyszenie to działa pod nową nazwą Insurance Europe) jest podstawowym sposobem, w jaki Izba bierze udział w opiniowaniu propozycji regulacji Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego dotyczących działalności ubezpieczeniowej, zabiegając o odpowiednią reprezentację interesów polskich ubezpieczycieli.

Najważniejsze, priorytetowe obszary działań CEA w 2011 r. dotyczyły:

- ochrony i polepszenia otoczenia biznesowego ubezpieczycieli (m.in. wobec inicjatyw wynikłych z doświadczeń kryzysu finansowego, kwestii nadzoru i bezpieczeństwa rynku, rachunkowości i zabezpieczenia emerytalnego,
- promocji najlepszych praktyk w działalności ubezpieczeniowej (m.in. w odniesieniu do ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych oraz ubezpieczeniowych systemów gwarancyjnych),

prawa ubezpieczeniowego – prof. zw. dr. hab. Eugeniusza Kowalewskiego oraz dr. Władysława W. Mogińskiego – w celu nadania czasopismu bardziej uniwersalnego charakteru. Ponadto w 2011 r. ukazała się broszura „Dobre praktyki w zakresie współpracy między audytem wewnętrznym a biegłym rewidentem w ZU”, jako jedno z narzędzi dostosowania praktyki polskich ubezpieczycieli do wymogów dyrektywy Solvency II.

W 2011 roku Izba kontynuowała wcześniej podjęte działania edukacyjne. Wspólnie z Wydziałem Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego wznowiła wcześniej realizowany „Program Dzielenia się Wiedzą Ubezpieczeniową”. Program adresowany jest do studentów oraz kadry naukowej zarówno wydziału, jak i całej uczelni, prowadzony przez ekspertów rynku ubezpieczeniowego. Izba kontynuowała prowadzenie Konkursu PIU im. Leona Kozickiego na najlepszą pracę dyplomową z dziedziny ubezpieczeń i Konkursu o Nagrodę Polskiej Izby Ubezpieczeń dla Środowiska Dziennikarskiego. Zorganizowała także konkurs na najlepszą pracę na temat ryzyka ubezpieczeń w ramach finałów Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej organizowanej przez MEN. W marcu 2011 roku Izba przeprowadziła dzień otwarty dla uczniów z Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych nr 1 w Warszawie pt. „Dzień Przedsiębiorczości”. Uczniowie zapoznali się z działalnością firmy, strukturą i poszczególnymi działami. „Dzień Przedsiębiorczości” to projekt ogłoszony przez Ministerstwo Edukacji Narodowej przy współpracy z Kancelarią Prezydenta RP. Ma sprzyjać podejmowaniu przez młodych ludzi decyzji w planowaniu dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej. „Dzień przedsiębiorczości” został zorganizowany po raz dziewiąty, a Polska Izba Ubezpieczeń przystąpiła do projektu po raz pierwszy.

- obrony warunków ubezpieczalności starych i nowych rodzajów ryzyka (m.in. debata o zmianie klimatu, projekty dotyczące antydiskryminacji, obowiązkowych ubezpieczeń OC).

Izba brała udział w konsultacjach i przygotowaniu opinii i stanowisk CEA dotyczących następujących unijnych inicjatyw legislacyjnych:

- projekt dyrektywy Omnibus II,
- projekty rozporządzeń wykonawczych do dyrektywy Solvency II,
- projekt dyrektywy w sprawie wspólnego systemu podatku od transakcji finansowych,
- projekt dyrektywy w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych,
- projekt rozporządzenia KE w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego,
- pakiet regulacji Komisji Europejskiej dotyczących sądownictwa polubownego i systemów ADR /ODR,
- projekt dyrektywy o pośrednictwie ubezpieczeniowym IMD II,
- wytyczne KE do wyroku Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 1 marca 2011 r. dotyczącego implementacji paragrafu 5.2

dyrektywy o równym dostępie kobiet i mężczyzn do dóbr i usług (tzw. gender directive),

- nowelizacja konwencji nr 108 Rady Europy dotyczącej ochrony osób fizycznych w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych,
- projekt rozporządzenia KE w sprawie ochrony danych osobowych.

Izba poprzez udział swoich przedstawicieli w pracach i posiedzeniach komisji i grup roboczych CEA włączała się w opiniowanie projektów legislacyjnych Unii Europejskiej, które mają wpływ na działalność ubezpieczeniową.

W 2011 r., łącząc prace CEA z działaniami poszczególnych komisji i grup roboczych PIU, Izba wydelegowała przedstawicieli na 32 plenarne i robocze spotkania, uczestnicząc we wszystkich istotnych z punktu widzenia polskiego rynku ubezpieczeń gremiach opiniotwórczych.

2.6. Działalność samorządu ubezpieczeniowego

W 2011 r. funkcjonowały następujące Komisje, Podkomisje, Zespoły i Grupy Robocze:

- Komisja Ubezpieczeń Komunikacyjnych
- Komisja Ubezpieczeń Zdrowotnych i Wypadkowych
- Komisja Ubezpieczeń na Życie
- Komisja Ekonomiczno-Finansowa
 - Podkomisja Solwency II
 - Podkomisja ds. Rachunkowości i Sprawozdawczości Ubezpieczeniowej
 - Podkomisja ds. Opodatkowania Działalności Ubezpieczeniowej
 - Podkomisja ds. Audytu i Kontroli Wewnętrznej
- Komisja Ubezpieczeń Majątkowych
 - Podkomisja ds. Ubezpieczeń Odpowiedzialności Cywilnej
 - Podkomisja ds. Ubezpieczeń Rolnych
 - Podkomisja ds. Reasekuracji
- Komisja ds. Przeciwdziałania Przestępczości Ubezpieczeniowej
- Komisja ds. TUW-ów
- Komisja ds. Pośrednictwa Ubezpieczeniowego
- Komisja Zarządzania Informacją Ubezpieczeniową
 - Podkomisja Ochrony Danych i Standaryzacji Informacji
 - Podkomisja Statystycznych Baz Danych PIU
- Zespół ds. Prawno-Legislacyjnych
- Zespół ds. Bancassurance
- Zespół ds. Ubezpieczeń Direct
- Zespół ds. Oddziałów
- Zespół ds. Ubezpieczeń Turystycznych
- Zespół ds. Wypracowania Kodeksu Dobrych Praktyk ODO
- Grupa Robocza ds. Przeciwdziałania Praniu Brudnych Pieniędzy
- Grupa Robocza ds. Opłat Likwidacyjnych w Ubezpieczeniach z UFK
- Grupa Robocza ds. Skarg Konsumentkich

Izba kontynuowała zainicjowaną w poprzednich latach współpracę z krajowymi stowarzyszeniami ubezpieczycieli w Europie. Przedstawiciele Izby brali udział w bilateralnych spotkaniach z przedstawicielami stowarzyszeń Austrii, Białorusi, Chorwacji, Chin, Francji oraz krajów kaukaskich. Spotkania w Austrii, Chinach oraz w krajach kaukaskich były organizowane jako część programu misji handlowej towarzyszącej Prezydentowi RP podczas wizyt w tych krajach.

Ponadto Izba rozwijała kontakty międzynarodowe, uczestnicząc w konferencjach Międzynarodowego Stowarzyszenia Nadzorów Ubezpieczeniowych (IAIS) w Seulu oraz Europejskiego Nadzoru nad Ubezpieczeniami i Funduszami Emerytalnymi (EIOPA) we Frankfurcie nad Menem, a także w spotkaniach International Network of Insurance Associations (INIA), która jest najważniejszym międzynarodowym forum wymiany poglądów i doświadczeń stowarzyszeń ubezpieczycieli.

- Grupa Robocza ds. Krajowej Regulacji Stosowania Kryterium Płci
- Grupa Robocza ds. Cepik

Diagram pokazujący strukturę samorządu ubezpieczeniowego prezentujemy na stronie 11.

KOMISJA UBEZPIECZEŃ KOMUNIKACYJNYCH

Przewodnicząca: Katarzyna Grześkowiak
Sekretarze: Monika Chłopik, Małgorzata Mączyńska
Liczba posiedzeń w 2011 r.: 13

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Aneks do Porozumienia Regresowego, na podstawie którego m.in.: do porozumienia przystąpiło kolejnych 4 ubezpieczycieli, a stronie występującej z roszczeniem regresowym umożliwione zostało określenie odpowiedzialności cywilnej za powstanie szkody na podstawie „Katalogu zdarzeń drogowych”.
 - We współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości i Komendą Główną Policji opracowana i wydana została „Karta praw ofiar wypadków drogowych” – pierwszy tego typu dokument w Europie, przedstawiający w zwięzły sposób uprawnienia, jakie przysługują pokrzywdzonym w wypadkach drogowych. W celu upowszechnienia „Wspólnego oświadczenia o zdarzeniu drogowym”, w „Gazecie Wyborczej” i „Fakcie” przeprowadzona została kampania promująca ten druk, dzięki czemu dotarł on do ok. 1 mln nabywców.
- Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Prace legislacyjne związane z nowelizacją ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK oraz niektórych innych ustaw. Przedstawiciele Izby wraz z ekspertem, prof. zw. dr. hab. E. Kowalewskim, uczestniczyli w 12 posiedzeniach komisji sejmowych i senackich, wnosząc o uwzględnienie poprawek postulowanych

przez rynek ubezpieczeniowy oraz przedstawiając stanowisko środowiska ubezpieczeniowego wobec zmian zgłaszanych przez pozostałych uczestników procesu legislacyjnego.

- Krytyczne uwagi do projektu zmian w Kodeksie postępowania karnego w zakresie zabezpieczenia roszczeń z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przewidującego możliwość wypłaty zaliczki na poczet odszkodowania w przypadku, gdy zebrane w sprawie karnej dowody wskazują na duże prawdopodobieństwo, że dana osoba popełniła określone przestępstwo. Projekt ten został najpierw przekazany do konsultacji społecznych przez ministra sprawiedliwości, a następnie ponownie wniesiony jako inicjatywa ustawodawcza senatorów. Przedstawiciele Izby uczestniczyli w spotkaniach w Ministerstwie Sprawiedliwości i w Senacie.
- Inicjatywę Rzecznika Ubezpieczonych – wnioski złożone do Sądu Najwyższego w sprawie rozpatrzenia zagadnień prawnych dotyczących: refundacji kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego, zwrotu kosztów reprezentacji poszkodowanego przez pełnomocnika w postępowaniu przedsądowym, zasadności stosowania przez zakłady ubezpieczeń amortyzacji cen części oraz zasadności ustalania wysokości odszkodowania na podstawie cen nowych oryginalnych części, jeżeli takie części uległy uszkodzeniu.
- Opinie w sprawie projektów CEA (obecnie Insurance Europe), m.in. zharmonizowania sposobu rejestracji pojazdów w krajach członkowskich, w sprawie tablic rejestracyjnych dla pojazdów zakupionych w jednym kraju członkowskim i przewożonych do innego kraju członkowskiego.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- 19 maja 2011 r., Toruń: „Odszkodowanie za niemożność korzystania z pojazdu uszkodzonego w wypadku komunikacyjnym”.
- 19 września 2011 r., Warszawa: „Zadośćuczynienie za uszkodzenie ciała lub uszczerbek na zdrowiu na tle innych systemów prawnych”. Celem konferencji było omówienie zadośćuczynienia za uszkodzenia ciała lub uszczerbek na zdrowiu w prawie polskim i w polskiej praktyce orzeczniczej na tle rozwiązań europejskich.
- 22 listopada 2011 r., Warszawa: „Dzieci – ofiary wypadków drogowych – nasza wspólna odpowiedzialność” pod patronatem Marszałka Sejmu Grzegorza Schetyny.

KOMISJA UBEZPIECZEŃ ZDROWOTNYCH I WYPADKOWYCH

Przewodniczący: Paweł Kalbarczyk, Jerzy Nowak
Sekretarz: Jakub Owoc
Liczba posiedzeń w 2011 r.: 9

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- W 2011 r. po raz drugi przedstawiono oficjalne szacunki wielkości rynku prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce. Badanie przeprowadzone wśród zakładów ubezpieczeń oferujących tego typu polisy wykazało, że w 2011 r. sprzedano ubezpieczenia zdrowotne o wartości 292 mln zł, a liczba ubezpieczonych przekroczyła 650 tys.

- Komisja zaktualizowała raport „Budowanie systemu prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce. Propozycja rozwiązań”, której pierwsza edycja pojawiła się w roku 2008. Jest to, jak dotąd, jedyna kompleksowa propozycja reformy systemu ochrony zdrowia w Polsce, zakładająca przede wszystkim wprowadzenie realnej konkurencji dla Narodowego Funduszu Zdrowia. Projekt został uzupełniony o aktualne dane oraz zmodyfikowany w kilku miejscach, na które zwracali uwagę eksperci.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Projekt ustawy o dodatkowym ubezpieczeniu zdrowotnym, który do konsultacji społecznych trafił w marcu 2011 r. Przedstawiciele Izby spotkali się m.in. z przedstawicielami Komisji Nadzoru Finansowego, członkami Rady Gospodarczej przy Premierze, PKPP Lewiatan. Izba wzięła również udział w posiedzeniach Trójstronnego Zespołu ds. Ochrony Zdrowia – wspólnego ciała konsultacyjnego Ministerstwa Zdrowia i Prezydium Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych.
 - Projekt ustawy wprowadzającej obowiązkowe ubezpieczenie z tytułu zdarzeń medycznych oraz stosowne rozporządzenia wykonawcze do niego. Komisja przedstawiła bardzo wiele uwag, których duża część znalazła odzwierciedlenie w ostatecznej wersji ustawy. Wskazano, że nowe rozwiązania spowodują znaczący wzrost kosztów funkcjonowania szpitali, co może mieć negatywny wpływ na funkcjonowanie tego i tak deficytowego sektora.
- Najważniejsze konferencje i seminaria:
- 8 września 2011 r., Krynica: XXI Forum Ekonomiczne w Krynicy, panel „Rola prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych w systemie ochrony zdrowia. Jak wpływają na dostęp do świadczeń, innowacji i leków” zorganizowany wspólnie ze Związkiem Pracodawców Innowacyjnych Firm Farmaceutycznych INFARMA.

KOMISJA UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE

Przewodniczący: Piotr Szczepiórkowski, Jarosław Bartkiewicz
Sekretarz: Grzegorz Krasieński
Liczba posiedzeń w 2011 r.: 9

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Działania mające na celu minimalizowanie negatywnych skutków orzekania abuzyność zapisów w umowach z klientami. W ramach realizacji zadania podjęto intensywne prace nad utworzeniem Platformy Wymiany Informacji o wszczętych postępowaniach wobec ubezpieczycieli.
 - Obniżenie kosztów administracyjnych dzięki usankcjonowaniu komunikacji z klientami drogą elektroniczną.
 - Rozbudowa zachęt podatkowych do długoterminowego oszczędzania.
- Najważniejsze opinie i konsultacje:
- Działania związane z orzeczeniem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie zakazu stosowania płci jako parametru oceny ryzyka.
 - Komisja uczestniczyła w opiniowaniu projektów normatywnych i legislacyjnych dotyczących ubezpieczeń na życie.

KOMISJA EKONOMICZNO-FINANSOWA

Przewodniczący: Przemysław Dąbrowski

Sekretarz: Piotr Piórek

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 3

W 2011 roku, jak i w latach poprzednich, Komisja pełniła funkcję koordynującą w stosunku do jej 4 działających Podkomisji.

Podkomisja Solwency II

Przewodniczący: Robert Pusz

Sekretarz: Piotr Piórek

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 5

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Spotkania były poświęcone omówieniu uwag do następujących dokumentów: System zarządzania, Parametry USP, Kalibracja ryzyka katastroficznego, Kalibracja ryzyka składki i ryzyka rezerw, Funkcja aktuarialna, Standardy aktuarialne, EIOPA Stress Tests, Stopa wolna od ryzyka, Matching i Counter-cyclical Premium, Sprawozdawczość, ORSA.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Spotkania były poświęcone omówieniu uwag do następujących dokumentów: Omnibus II, Implementing Measures.
- W roku 2011 zostały przeprowadzone stress testy europejskie na podstawie wyników QIS5 2009/2010, do których założeń można było wnieść uwagi. Jeden scenariusz z początkowo planowanych, tzw. scenariusz japoński, został usunięty ze stress testów, jakkolwiek później padła propozycja, żeby przeprowadzić dodatkowy test zgodnie z tym scenariuszem.
- Projekt założeń do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. W maju odbyła się konferencja uzgodnieniowa w MF, w wyniku której udało się przekonać zarówno MF, jak i UKNF do stanowiska prezentowanego przez PIU w zakresie dualności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Nowy projekt założeń miał się ukazać we wrześniu 2011 r., ale pojawił się dopiero w styczniu 2012 roku.
- Pismo do MF w sprawie stopy wolnej od ryzyka.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- 11 maja 2011 r., Warszawa: seminarium zorganizowane przez PIU oraz firmę Ernst&Young, w całości poświęcone „Praktycznym aspektem wdrożenia ORSA”. Seminarium pokazało, że ORSA jest dosyć skomplikowanym tematem. Potwierdził to późniejszy dokument EIOPA w wytycznych w zakresie ORSA, który niestety nadal zawiera wiele sformułowań umożliwiających różną interpretację.

Podkomisja ds. Rachunkowości i Sprawozdawczości Ubezpieczeniowej

Przewodnicząca: Agnieszka Lewandowska

Sekretarz: Piotr Piórek

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 2

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Wypracowanie wspólnie z Działem Zarządzania Informacją Ubezpieczeniową PIU arkusza sprawozdawczego dla zakładów ubezpieczeń na życie, za pomocą którego PIU będzie zbierać informacje do bazy danych o nowym biznesie.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Współpraca z Ministerstwem Finansów w celu wdrożenia nowego rozporządzenia dotyczącego sprawozdawczości dla ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych wypracowanego przez Podkomisję i KNF w 2010 r. – rozporządzenie zostało opublikowane 23.05.2011 r. w DzU nr 115.
- Udział w pracach Podkomisji Accounts CEA, w szczególności w zakresie MSSF 4 Insurance Contracts Faza II oraz wymogów sprawozdawczych Solwency II.
- Opiniowanie założeń do projektu ustawy o działalności ubezpieczeniowej, implementującej wymogi wynikające z Solwency II.
- Udział przedstawicieli członków Podkomisji w pracach zespołu roboczego ds. Quantitative Reporting Templates.
- Przygotowanie stanowiska rynku odnośnie do priorytetów prac Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB) na konferencję konsultacyjną EFRAG i Komitetu Standardów Rachunkowości w listopadzie 2011 r.; udział przedstawicieli Podkomisji w konferencji konsultacyjnej.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- 14 grudnia 2011 r., Warszawa: seminarium „Zamknięcie ksiąg rachunkowych według polskich i międzynarodowych standardów rachunkowych”.

Podkomisja ds. Opodatkowania Działalności Ubezpieczeniowej

Przewodniczący: Sławomir Chwierut

Sekretarz: Piotr Piórek

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 3

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Monitorowanie praktyki fiskalnej w zakresie opodatkowania VAT tzw. czynności pomocniczych działalności ubezpieczeniowej.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Opiniowanie dokumentów podatkowych dotyczących dyrektyw unijnych związanych z polską prezydencją w UE w II połowie ubiegłego roku. Izba otrzymała do zaopiniowania projekt dyrektywy w zakresie szeroko rozumianej działalności pomocniczej do usług ubezpieczeniowych i finansowych. Izba podtrzymała dotychczasowe stanowisko, iż zwolnienie z VAT powinno obejmować wszelkie czynności związane z prawidłowym wykonywaniem umów ubezpieczenia zawartych przez towarzystwa ubezpieczeniowe.
- Projekt dyrektywy Rady UE, wprowadzającej nowy podatek od transakcji finansowych. Proponowana dyrektywa ma prowadzić do harmonizacji opodatkowania transakcji finansowych w ramach UE, zwiększenia dochodów podatkowych z sektora

finansowo-ubezpieczeniowego oraz stabilizacji rynków finansowych. Podkomisja podtrzymała dotychczasowe negatywne stanowisko co do wprowadzenia dodatkowego obciążenia publicznoprawnego dla sektora ubezpieczeniowego.

- Projekt zmian w przepisach o działalności ubezpieczeniowej. W wyniku działań podjętych przez Izbę udało się utrzymać dotychczasowy zapis o zasadach ujmowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów podatkowych.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- 29 listopada 2011 r., Warszawa: szkolenie dla pracowników zespołów podatkowych zakładów ubezpieczeń „Opodatkowanie działalności firm ubezpieczeniowych”.

Podkomisja ds. Audytu i Kontroli Wewnętrznej

Przewodnicząca: Elżbieta Szambelan-Bakuła

Sekretarz: Piotr Piórek

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 8

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Opracowanie modelu współpracy pomiędzy audytorami wewnętrznymi i zewnętrznymi. W skład powołanej specjalnie do tego celu grupy roboczej poza pracownikami Izby i zakładów ubezpieczeń weszli przedstawiciele Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, Komisji Nadzoru Finansowego i firmy Ernst&Young.
- Wydanie w grudniu 2011 roku opracowania „Dobre praktyki w zakresie współpracy między audytem wewnętrznym a biegłym rewidentem w zakładach ubezpieczeń”. Publikacja ta prezentuje cztery warianty możliwej współpracy pomiędzy audytem wewnętrznym a biegłym rewidentem, pozostawiając zainteresowanym możliwość wyboru formy współpracy.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- 6 grudnia 2011 r., Warszawa: seminarium audytowe „Ocena zarządzania ryzykiem i rola audytu wewnętrznego w świetle nowych wymogów wypłacalności – Solwency II”. Tematyka dotyczyła nowych rozwiązań, jakie przynosi dyrektywa unijna Solwency II. Seminarium cieszyło się ogromnym zainteresowaniem i zostało wysoko ocenione pod względem merytorycznym.

KOMISJA UBEZPIECZEŃ MAJĄTKOWYCH

Przewodniczący: Witold Janusz

Sekretarz: Rafał Mańkowski

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 7

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Rekomendacja „Minimalne wymogi informacyjne”, zawierająca zestaw pytań pozwalających na uzyskanie minimum informacji umożliwiających ubezpieczycielom rzetelną ocenę ryzyka ubezpieczeniowego.

- Wzory porozumienia o koasekuracji. Celem przygotowania tych wzorów jest usprawnienie procesu zawierania umów koasekuracyjnych między zakładami ubezpieczeń. Stosowanie wspólnego wzoru porozumień skróci czas przygotowywania umów koasekuracyjnych i pozwoli na standaryzację procesów likwidacji szkód, co wpłynie pozytywnie na obsługę klientów zakładów ubezpieczeń.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach w dziedzinie zapobiegania występowaniu skutków powodzi i ich usuwania. W uchwalonej ustawie spełniony został postulat PIU, żeby zasiłek wypłacany w ramach doraźnej pomocy nie był nazywany w ustawie odszkodowaniem i jego wysokość została obniżona z sześciu do dwóch tysięcy złotych.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- 12 października 2011 roku w Sali Kolumnowej Sejmu RP odbyła się zorganizowana pod patronatem polskiej prezydencji w Unii Europejskiej oraz honorowym patronatem byłego marszałka sejmu dr. Józefa Zycha konferencja „Ubezpieczenia a zarządzanie kryzysowe ze szczególnym uwzględnieniem ryzyka powodzi”. Wydarzenie to zostało przygotowane wspólnie z Nadzwyczajną Komisją Sejmu RP ds. Zmian w Kodyfikacjach. Podczas konferencji przedstawiono postulaty polskiego rynku ubezpieczeniowego dotyczące koniecznych zmian legislacyjnych oraz instrumentów finansowych w zakresie zarządzania ryzykiem katastroficznym. Omówiono także praktyczne aspekty zarządzania kryzysowego, w tym również rolę edukacji w obniżaniu kosztów społecznych występowania katastrof naturalnych.

Podkomisja ds. Ubezpieczeń Odpowiedzialności Cywilnej

Przewodniczący: Piotr Wójcik, Radosław Kamiński

Sekretarz: Rafał Mańkowski

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 2

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Trendy związane z funkcjonowaniem obowiązkowych, niekomunikacyjnych ubezpieczeń OC dla poszczególnych grup zawodowych.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotu wykonującego działalność leczniczą.
- Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej świadczeniodawcy udzielającego świadczeń opieki zdrowotnej.
- Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej audytora efektywności energetycznej.
- Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rzeczników patentowych.

- Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorcy ubezpieczającego się o zawarcie umowy na prowadzenie działalności w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego w portach lotniczych.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- 20 czerwca 2011 r., Warszawa: w Sali Kolumnowej Sejmu RP odbyła się konferencja „Obowiązkowe, niekomunikacyjne ubezpieczenia OC w Polsce” zorganizowana przez Nadzwyczajną Komisję Sejmu RP ds. Zmian w Kodyfikacjach, Komisję Kodyfikacyjną Prawa Cywilnego oraz Polską Izbę Ubezpieczeń. Przedmiotem konferencji były istotne z punktu widzenia gospodarki oraz stabilności społecznej ubezpieczenia dla sektora medycznego, prawniczego oraz budowlanego. Postulaty przedstawione podczas konferencji zarówno przez środowisko naukowe, jak i ubezpieczeniowe, w odniesieniu do rekomendowanych zmian w polskim systemie prawnym, wykorzystywane są w dalszych działaniach Polskiej Izby Ubezpieczeń.

Podkomisja ds. Ubezpieczeń Rolnych

Przewodniczący: Konrad Rojewski

Sekretarz: Rafał Mańkowski

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 3

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Założenia ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. Na podstawie analiz przygotowanych przez członków Podkomisji Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zrezygnowało ze stosowania w każdym wypadku franszyzy redukcyjnej w wysokości 30% średniej produkcji rolnej danego gospodarstwa rolnego. Podjęło decyzję o stworzeniu systemu składającego się z dwóch równoległych funkcjonujących ubezpieczeń: obejmującego zdarzenia niemające charakteru katastroficznego, gdzie dopłaty finansowane byłyby z budżetu krajowego oraz katastroficznego, finansowanego z budżetu Unii Europejskiej, w którym zastosowanie miałyby wyżej wymieniona franszyza.
- Opiniowanie projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie maksymalnych sum ubezpieczenia dla poszczególnych upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na 2012 r. Dzięki interwencji Polskiej Izby Ubezpieczeń maksymalne sumy ubezpieczenia podniesione zostały: dla rzepaku i rzepiku z 6000 zł do 10 000 zł, dla buraków cukrowych z 6000 zł do 9000 zł.

Podkomisja ds. Reasekuracji

Przewodnicząca: Monika Woźniak-Makarska

Sekretarz: Rafał Mańkowski

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 3

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Zagadnienia związane z wymogami kapitałowymi Solwency II.
- Kalibracja ryzyka powodziowego dla Polski.

- Wpływ Solwency II na programy reasekuracyjne w zakładach ubezpieczeń.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- 12 maja 2011 r., Warszawa: seminarium „Wzrost wartości szkód osobowych w ubezpieczeniu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w ujęciu reasekuracji”. Celem seminarium było omówienie trendów i problemów związanych ze wzrostem wartości szkód osobowych w ubezpieczeniach komunikacyjnych zarówno z perspektywy rynku polskiego, jak i doświadczeń rynku międzynarodowego. Część seminarium została poświęcona również zagadnieniu pokrycia reasekuracyjnego zakładów ubezpieczeń w kontekście katastrof naturalnych.

KOMISJA DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZESTĘPCZOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ

Przewodniczący: Robert Dąbrowski

Sekretarze: Rafał Mańkowski, Małgorzata Mączyńska

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 6

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Monitorowanie występujących tendencji zjawiska przestępczości ubezpieczeniowej, wymiana doświadczeń na temat metod jej zapobiegania; sporządzenie analizy danych dotyczących przestępstw ujawnionych w związku z działalnością zakładów ubezpieczeń – członków Polskiej Izby Ubezpieczeń.
- Model wymiany informacji pomiędzy zakładami ubezpieczeń uwzględniający obowiązujące uwarunkowania prawne. Przesłanką powstania systemu wymiany informacji była konieczność zapewnienia właściwych standardów bezpieczeństwa informatycznego, zagwarantowanie wymiany informacji tylko przez podmioty do tego upoważnione, podniesienie jakości, kompletności oraz wiarygodności przekazywanych danych.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Tworzenie założeń do zmiany ustawy o działalności ubezpieczeniowej – zdefiniowanie pojęcia przestępczości ubezpieczeniowej, postulat wpisania do katalogu czynności ubezpieczeniowych kwestii zapobiegania przestępczości, wprowadzenie unormowań umożliwiających wymianę informacji o osobach, które dokonały przestępstw na szkodę ubezpieczycieli.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- Marzec 2011 r., Szczecin: współorganizacja międzynarodowej konferencji „Przestępczość ubezpieczeniowa”. Konferencja, przeznaczona dla licznych odbiorców, dała możliwość poznania rozwiązań stosowanych w przeciwdziałaniu przestępczości ubezpieczeniowej niemal w całej Europie.
- Wrzesień 2011 r., Szczytno: seminarium „Współpraca policji, zakładów ubezpieczeń i innych instytucji rynku ubezpieczeniowego w zakresie zapobiegania, ujawniania oraz zwalczania przestępczości ubezpieczeniowej”. Seminarium było spotkaniem roboczym specjalistów zajmujących się przeciwdziałaniem i zwalczaniem przestępczości na szkodę szeroko pojętej dzia-

łalności ubezpieczeniowej. Głównym jego celem była wymiana praktycznych doświadczeń w dziedzinie współczesnych form przestępczości ubezpieczeniowej, a jednocześnie opracowanie założeń wspólnych działań ubezpieczycieli i przedstawicieli organów ścigania na tej płaszczyźnie.

KOMISJA DS. TOWARZYSTW UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

Przewodnicząca: Maria Kuchlewska

Sekretarz: Waldemar Kowalski

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 8

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych a wymogi kapitałowe dyrektywy Solwency II. Komisja wypracowała stanowisko, zgodnie z którym nie ma uzasadnienia podleganie TUV-ów tym samym zasadom wyznaczania wymogów kapitałowych w systemie Solwency II, jakie mają obowiązywać zakłady ubezpieczeń działające w formie spółek akcyjnych. TUV-y powinny być oceniane w kontekście tylko tych rodzajów ryzyka, które same generują, a nie wszystkich, również właściwych jedynie dla zakładów ubezpieczeń działających w formie spółek akcyjnych. Złóżka małe TUV-y powinny być wyłączone z kapitałowych wymogów ilościowych Solwency II.
- Regulacje prawne dotyczące TUV-ów w projekcie ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracji. Komisja nie znalazła uzasadnienia propozycji zapisu polegającego na generalnym odesłaniu w zakresie spraw nieuregulowanych ustawą do przepisów Kodeksu spółek handlowych. Uznała, że takie odesłanie jest możliwe jedynie pod warunkiem, że statut towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych nie stanowi inaczej.

KOMISJA DS. POŚREDNICTWA UBEZPIECZENIOWEGO

Przewodniczący: Andrzej Gładysz

Sekretarz: Andrzej Kiciński

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 4

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Omówienie dotychczas obowiązujących zasad dobrych praktyk w relacjach zakładów ubezpieczeń z pośrednikami, identyfikacja problemów, patologii rynkowych i sfer wymagających doregulowania we wzajemnych relacjach ubezpieczycieli ze środowiskiem pośredników ubezpieczeniowych, celem nowego ukształtowania zasad dobrych praktyk współpracy ubezpieczycieli z pośrednikami. Efektem tych działań było zainicjowanie utworzenia środowiskowego gremium eksperckiego mającego opracować zasady dobrych praktyk współpracy ubezpieczycieli z pośrednikami ubezpieczeniowymi.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Przygotowanie stanowiska rynku i monitorowanie prac na poziomie europejskim dotyczących rewizji dyrektywy o pośrednictwie

ubezpieczeniowym (IMD) i opracowywania założeń do nowej dyrektywy o pośrednictwie ubezpieczeniowym (IMD II).

- Stanowisko rynku ubezpieczeniowego wobec dokumentów konsultacyjnych otrzymanych z Ministerstwa Finansów i Komisji Europejskiej dotyczących proponowanej struktury nowej wersji dyrektywy o pośrednictwie ubezpieczeniowym IMD II oraz sprzedaży direct w działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.
- Komisja przygotowała jednolite stanowisko rynku w sprawie projektu UKNF dotyczącego zmian w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej i ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, zmierzające do wprowadzenia obowiązków informacyjnych przy zawieraniu umów ubezpieczenia na życie z działu I grupy I oraz grupy 3 (ubezpieczenia na życie oraz ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym).

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- Otwarte posiedzenie Komisji poświęcone nowej systematyce pośrednictwa ubezpieczeniowego, w tym: typom, rodzajom i definicjom pośredników ubezpieczeniowych, systemom szkoleniowym w pośrednictwie ubezpieczeniowym oraz projektowanym zakresom obowiązków informacyjnych pośredników wobec klientów i problematyce ujawniania wynagrodzeń przez pośredników.

KOMISJA ZARZĄDZANIA INFORMACJĄ UBEZPIECZENIOWĄ

Przewodniczący: Tomasz Chelmiński

Sekretarz: Stefan Szyszko

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 2

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Rekomendacja w sprawie aktywnego zaangażowania na forum CEA (Insurance Europe) w prace wspierające tzw. Grupy Roboczej Art. 29 ds. Ochrony Danych, wypracowującej strategiczne kierunki nowelizacji dyrektywy 95/46/WE o ochronie danych osobowych i konwencji nr 108 Rady Europy dotyczącej ochrony osób fizycznych w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Poparcie Izby dla projektu ustawy o dostępie do informacji publicznej, realizującej postulaty zapewnienia i obniżenia kosztów dostępu do centralnych zasobów informacyjnych państwa.
- Propozycje zmian legislacyjnych w ustawie o ewidencji ludności i dowodach osobistych, o podpisach elektronicznych oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym.
- Dyskusja nad zastąpieniem obecnie obowiązującej dyrektywy 95/46/WE z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony danych osobowych unijnym rozporządzeniem. Zebrane opinie Izba przekazała do CEA. Izba podtrzymać będzie w tej sprawie stanowisko, że w wyniku wprowadzenia unijnego rozporządzenia należy spodziewać się wzrostu kosztów dla środowiska ubezpieczeniowego, jak również wzrostu wymogów biurokratycznych.

Podkomisja Ochrony Danych i Standaryzacji Informacji

Przewodniczący: Wojciech Gruszecki
Sekretarz: Stefan Szyszko
Liczba posiedzeń w 2011 r.: 7

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Opracowanie przez powołany przy PODiSI Zespół Roboczy, pierwszej części Kodeksu Dobrych Praktyk Ochrony Danych Osobowych w Ubezpieczeniach. Kodeks ten jest obecnie w trakcie uzgodnień autoryzacyjnych z GIODO.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Analiza skutków dla sektora ubezpieczeniowego zastąpienia unijnym rozporządzeniem obecnie obowiązującej dyrektywy 95/46/WE z 24 października 1995 r. w sprawie ochrony danych osobowych. Podkomisja przygotowała najistotniejsze z biznesowego punktu widzenia branży ubezpieczeniowej wnioski płynące z projektu unijnego rozporządzenia.
- Konsultacje tego projektu na forum CEA (Insurance Europe), w ramach specjalnie powołanej Joint Task Force on Data Protection, mającej na celu uwzględnienie wspólnego stanowiska europejskich ubezpieczycieli w ostatecznym projekcie tego rozporządzenia.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- Organizacja dwóch seminariów PIU z serii „Jakość danych w systemach informatycznych zakładów ubezpieczeń”. Seminaria wpisane są w strategiczne zadania Izby z obszaru standaryzacji i tworzenia dobrych praktyk dla środowiska ubezpieczeniowego. Stanowią tradycyjne i bardzo wysoko oceniane forum do ogólnorynkowej dyskusji, dotyczącej dostępu sektora ubezpieczeniowego do rejestrów referencyjnych oraz standardów wymiany informacji.

Podkomisja Statystycznych Baz Danych PIU

Przewodniczący: Arkadiusz Krzemiński
Sekretarz: Stefan Szyszko
Liczba posiedzeń w 2011 r.: 2

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Rozwój funkcjonalny Bazy Danych Statystyki Rynku Ubezpieczeniowego Działu II (BDSRU2) pod kątem jej rosnącej integracji z procesami biznesowymi w zakładach ubezpieczeń.
- Pozyskanie nowych partnerów biznesowych dla baz statystycznych, w tym zakładów oferujących ubezpieczenia bancassurance, direct oraz zakładów mających główne oddziały w Polsce.
- Działania w kierunku uzyskania deklaracji przystąpienia zakładów ubezpieczeń reprezentujących dział I do projektu budowy i wdrożenia bazy statystycznej dla ubezpieczeń życiowych.

Podkomisja Bazy Danych o Zgłoszonych Roszczeniach

Przewodnicząca: Joanna Miszczak
Sekretarz: Stefan Szyszko

Zarząd PIU 30 sierpnia 2011 r. podjął decyzję o likwidacji Podkomisji.

ZESPÓŁ DS. PRAWNO-LEGISLACYJNYCH

Przewodniczący: Andrzej Gładysz
Sekretarz: Hanna Karwat-Ratajczak
Liczba posiedzeń w 2011 r.: 12

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Inicjatywa utworzenia w ramach PIU bazy klauzul abuzywnych, której zakres byłby znacznie szerszy od rejestru prowadzonego przez UOKiK.
- Najważniejsze opinie i konsultacje:
- Analiza zgłoszonych przez zakłady ubezpieczeń uwag i propozycji do projektu założeń do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.
 - Uregulowanie dotyczące klauzul abuzywnych. Zespół opracował postulowane przez środowisko ubezpieczeniowe propozycje zmian w przepisach dotyczących postanowień niedozwolonych oraz usprawniające funkcjonowanie rejestru klauzul. Zostały one przedstawione przez PIU Urzędowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Ministerstwu Sprawiedliwości.
 - Analiza zasad Europejskiego prawa umowy ubezpieczenia stworzonych w ramach prac nad Europejskim kodeksem cywilnym.

ZESPÓŁ DS. BANCASSURANCE

Przewodnicząca: Małgorzata Knut
Sekretarz: Grzegorz Krasieński
Liczba posiedzeń w 2011 r.: 17

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Prace nad rekomendacjami zasad dobrych praktyk na polskim rynku bancassurance. Zakończono opracowywanie wspólnie ze Związkiem Banków Polskich projektu III Rekomendacji w zakresie ubezpieczeń inwestycyjnych oraz inwestycyjno-ochronnych. Został on skierowany do konsultacji z następującymi instytucjami: Ministerstwo Finansów, Rzecznik Ubezpieczonych, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.
- Uruchomienie bazy danych o krajowym rynku bancassurance. Dokładna wiedza o wielkości sprzedaży, strukturze produktowej, wraz ze wskazaniem tendencji wynikających z danych historycznych, została po raz pierwszy zaprezentowana podczas III Kongresu Bancassurance zorganizowanego wspólnie z ZBP w październiku 2011 r. Baza danych o rynku będzie regularnie

aktualizowana, a kwartalne raporty zbiorcze będą udostępniane wszystkim uczestnikom rynku oraz zainteresowanym instytucjom.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

20–21 października 2011 r., Józefów: III Kongres Bancassurance, zorganizowany wspólnie ze Związkiem Banków Polskich.

ZESPÓŁ DS. UBEZPIECZEŃ DIRECT

Przewodniczący: Paweł Zylm
Sekretarz: Marek Kurowski
Liczba posiedzeń w 2011 r.: 8

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Stworzono i uruchomiono odrębną stronę internetową poświęconą informacji o ubezpieczaniu się w modelu direct. Uwzględniając występujące w praktyce problemy akceptacji przez klientów nowych, innowacyjnych rozwiązań biznesowych, zawartość strony zaprojektowano tak, że pozwala na weryfikację mitów i uprzedzeń związanych ze sprzedażą ubezpieczeń na odległość.
- Stworzenie monitoringu sprzedaży ubezpieczeń w modelu direct. Zespół w 2011 r. rozpoczął kwartalny monitoring sprzedaży ubezpieczeń direct w oparciu o definicję uzgodnioną w 2010 r. Do monitoringu przystąpiło 9 ubezpieczycieli, w tym wszyscy, dla których jest to podstawowy kanał dystrybucji.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- We współpracy z Komisją Ubezpieczeń Komunikacyjnych Zespół dokonał identyfikacji praktycznych problemów związanych ze stosowaniem znowelizowanej w 2011 r. ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych UFG i PBUK, w celu przygotowania zapytań do analiz prawnych związanych z tą nowelizacją.

ZESPÓŁ DS. ODDZIAŁÓW

Przewodnicząca: Beata Siwczyńska-Antosiewicz
Sekretarz: Marek Kurowski
Liczba posiedzeń w 2011 r.: 1

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Konsultacje w sprawie uczestnictwa oddziałów zagranicznych ubezpieczycieli działających w Polsce w projekcie monitorowania rynku ubezpieczeń w celu uzyskania bieżącej i pełnej informacji na temat wielkości i rozwoju rynku ubezpieczeń w Polsce. Prace te były kontynuowane w 2012 r.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Rozwiązanie kwestii zdolności oddziałów do czynności prawnych i sądowych i przygotowanie odpowiednich rozwiązań do projektu ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

ZESPÓŁ DS. UBEZPIECZEŃ TURYSTYCZNYCH

Przewodniczący: Beata Kalitowska
Sekretarz: Jakub Owoc
Liczba posiedzeń: 5

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

W kwietniu 2011 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Sportu i Turystyki w sprawie wzorów formularzy umowy gwarancji bankowej, umowy gwarancji ubezpieczeniowej oraz umowy ubezpieczenia na rzecz klientów, wymaganych w związku z działalnością wykonywaną przez organizatorów turystyki i pośredników turystycznych. Praca Grupy Roboczej skupiła się na analizie skutków nowych regulacji.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- W związku z trudnościami, z jakimi spotkali się ubezpieczyciele po wejściu w życie nowego rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki, Grupa Robocza przygotowała opinię i rekomendację dotyczące nowelizacji.
- Wobec braku zgody Ministerstwa Sportu i Turystyki na zmiany w rozporządzeniu Grupa Robocza podjęła decyzję o rozpoczęciu prac nad „Rekomendacjami Polskiej Izby Ubezpieczeń odnośnie do gwarancji ubezpieczeniowych udzielanych organizatorom turystyki i pośrednikom turystycznym”.

ZESPÓŁ DS. WYPRAWOWANIA KODEKSU DOBRYCH PRAKTYK OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH W UBEZPIECZENIACH

Przewodniczący: Ambroży Wójcik
Sekretarz: Stefan Szyszko
Liczba posiedzeń w 2011 r.: 24

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Projekt pierwszej części Kodeksu, poddany ostatecznym konsultacjom z GIODO w 2012 r., zawierający kluczowe z biznesowego punktu widzenia kwestie ochrony danych, co do których istnieją już ugruntowane wspólne praktyki rynkowe lub różnice w zakładach są łatwe do zniwelowania, a działanie takie jest celowe z ekonomicznego punktu widzenia.
- Zaprojektowanie zawartości części drugiej, o znacznie wyższym stopniu komplikacji poruszanych zagadnień, m.in. związanych z uwspólnianiem praktyk w zakładach ubezpieczeń, co ma również pozytywne skutki biznesowe, ponieważ optymalizuje koszty ochrony danych i sprzyja lepszemu wykorzystaniu posiadanych zasobów informacyjnych.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Konsultacje z Biurem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (GIODO), mającej na celu uzgodnienie formuły merytorycznej akceptacji pierwszej części Kodeksu przez organ nadzoru.
- Nasz Kodeks został w sejmowej dyskusji nad sprawozdaniem GIODO za 2011 r. uznany za wzorcowy przykład dobrej współpracy sektora z organem nadzoru.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- Aktywny udział w 2 seminariach „Zarządzanie jakością danych w systemach informatycznych zakładów ubezpieczeń” – X i XI edycja. Seminaria te są dodatkowym mechanizmem konsultowania projektu Kodeksu, w tym z GIODO, które tradycyjnie bierze w nich aktywny udział.

GRUPA ROBOCZA DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRANIU BRUDNYCH PIENIĘDZY

Przewodniczący: Jakub Niedźwiedzki

Sekretarz: Jan Piątek

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 4

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Omówienie i przygotowanie koncepcji dobrych praktyk dotyczących wypełniania obowiązków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu przez zakłady ubezpieczeń.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Opiniowanie projektu rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 sierpnia 2011 r. w sprawie określenia sposobu przekazywania informacji Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej Ministerstwa Finansów (dalej GIIF).
- Opiniowanie i współpraca z GIIF w zakresie wydania przez GIIF komunikatu dotyczącego wypełniania obowiązków związanych z procesem przeciwdziałania praniu pieniędzy przez zakłady ubezpieczeń.
- Omówienie projektu rekomendacji FATF w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, przedstawienie uwag i rozwiązań dotyczących projektu, które mogłyby być wdrożone w nowej wersji rekomendacji FATF.
- We wrześniu 2011 r. Grupa Robocza przedstawiła GIIF wiele uwag, wątpliwości, propozycji zmian oraz pytań związanych z zaprezentowanym projektem rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 sierpnia 2011 r. w sprawie określenia sposobu przekazywania informacji Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej.

GRUPA ROBOCZA DS. OPŁAT LIKWIDACYJNYCH W UBEZPIECZENIACH Z UBEZPIECZENIOWYM FUNDUSZEM KAPITAŁOWYM

Przewodniczący: Marek Twardowski

Sekretarz: Grzegorz Krasiński

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 9

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Przygotowanie rekomendacji dobrych praktyk w zakresie ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi, a w szczególności zasad informowania klientów o ponoszonych opłatach.
- Analiza opinii i orzeczeń odnoszących się do kwestii definicji tzw. opłat likwidacyjnych oraz ich wysokości.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

Zwrócono się o opinie prawne i aktuarialne w sprawie zasadności funkcjonujących rozwiązań.

GRUPA ROBOCZA DS. SKARG KONSUMENCKICH

Przewodniczący: Marcin Góral

Sekretarz: Andrzej Kiciński

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 11

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Tworzenie podstaw do uzyskania porównywalności danych jakościowych o skargach klienckich z danymi ilościowymi przekazywanymi w sprawozdawczości do KNF.
- Stanowisko rynku dotyczące uchwały KNF z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie „Zasad rozpatrywania skarg przez instytucje finansowe” i ankiety organu nadzoru kierowanej do ZU przez KNF, dotyczącej m.in. implementacji „Zasad rozpatrywania skarg przez instytucje finansowe”. Grupa robocza zainicjowała konsultacje z organem nadzoru nad kompleksowym przeglądem przyjętych zasad i wspólnym unormowaniem kwestii skarg konsumenckich w osobnych dokumentach dla poszczególnych sektorów.
- Publiczne konsultacje dotyczące propozycji wytycznych w sprawie obsługi skarg konsumenckich przez zakłady ubezpieczeń zawartych w „Draft EIOPA guidelines on complaints handling by insurance undertakings”.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Konsultowanie opublikowanego przez Komisję Europejską pakietu dyrektyw w sprawie polubownego rozwiązywania sporów z konsumentami usług finansowych, tzw. pakietu ADR/ODR (alternatywne rozwiązywanie sporów), dotyczącego objęcia wszystkich konsumentów UE możliwością polubownego rozstrzygnięcia sporów z instytucjami finansowymi, bez konieczności zwracania się do sądów powszechnych, a w przyszłości możliwości rozwiązywania sporów on-line.

GRUPA ROBOCZA DS. KRAJOWEJ REGULACJI STOSOWANIA KRYTERIUM PŁCI

Przewodniczący: Piotr Szczepiórkowski

Sekretarz: Grzegorz Krasiński

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 1

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

Rozpoczęto opracowywanie projektu zmian legislacyjnych dostosowujących obowiązujące krajowe regulacje do orzeczenia ETS w sprawie zakazu stosowania kryterium płci przy ocenie ryzyka ubezpieczeniowego.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Analiza zmian prawnych, opracowanie propozycji regulacji wprowadzających do polskiego prawa postanowienia ETS oraz próba doprecyzowania zaleceń zawartych w wytycznych Komisji

Europejskiej (opublikowanych w styczniu 2012 r.), tak by umożliwić sprawną implementację i sprawiedliwą interpretację istniejących uprawnień w zakresie funkcjonujących wieloletnich kontraktów ubezpieczeniowych.

GRUPA ROBOCZA DS. CENTRALNYCH EWIDENCJI POJAZDÓW I KIEROWCÓW (CEPIK)

Przewodniczący: Katarzyna Grześkowiak

Sekretarz: Stefan Szyszko

Liczba posiedzeń w 2011 r.: 2

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Konsultowanie projektów aktów prawnych dotyczących systemu CEPIK, w tym projektu rozporządzenia wykonawczego do tych ustaw, m.in. o ewidencji opłat ponoszonych na rzecz funduszu celowego CEPIK.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Uzgodnienie kluczowych postulatów rynku ubezpieczeniowego względem projektu ustawy i przekazanie ich Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji. Postulaty te obejmowały:
 - obniżenie opłaty ewidencyjnej wraz z uzasadnieniem jej wysokości,
 - zapewnienie ZU szerokiego dostępu do CEP i CEK, w odniesieniu do wszystkich realizowanych w ZU procesów biznesowych,
 - zachowanie obecnego sposobu zawierania umów ubezpieczenia – nie jako rozwiązania awaryjnego, lecz jako całkowicie dopuszczalnego sposobu prowadzenia działalności przez ubezpieczycieli,
 - uwzględnienie preferowanego przez część ZU wariantu komunikacji z CEPIK: pośrednio przez UFG a nie bezpośrednio z CEPIK.

3. ANALIZA RYNKU UBEZPIECZEŃ

3.1. Zmiany w prawie ubezpieczeniowym w 2011 r.

1. Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw (DzU z 2011 r. nr 205, poz. 1210)

Wprowadzono obowiązek informacyjny dotyczący kolejnego okresu ubezpieczenia.

Nie później niż 14 dni przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta, zakład ubezpieczeń jest zobowiązany do wysłania ubezpieczającemu informacji o ubezpieczeniu na kolejny okres ubezpieczenia. Nie dotyczy to umów z przedsiębiorcami. Wprowadzono uprawnienie do wypowiedzenia umowy przez posiadacza pojazdu w przypadku tzw. podwójnego ubezpieczenia. Jeżeli posiadacz pojazdu mechanicznego jest w tym samym czasie ubezpieczony w więcej niż jednym zakładzie ubezpieczeń, przy czym co najmniej jedna z umów ubezpieczenia OC została zawarta w trybie automatycznego przedłużenia umowy, umowa zawarta w tym trybie może zostać przez niego wypowiedziana na piśmie.

Wyłączono „automatyczne” przedłużanie umowy w przypadku przeniesienia własności pojazdu.

Umowa ubezpieczenia będzie ulegała rozwiązaniu z upływem okresu, na który została zawarta, chyba że posiadacz, na którego przeszło lub zostało przeniesione prawo własności, wypowie ją na piśmie.

Wprowadzono tzw. klauzulę stempla pocztowego, zgodnie z którą za datę złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu lub odstąpieniu od umowy ubezpieczenia OC uznaje się datę jego nadania na poczcie. Przyznano zakładowi ubezpieczeń prawo do zwiększenia wysokości składki w sytuacji, gdy ubezpieczający nie podał ubezpieczycielowi wszystkich znanych sobie okoliczności istotnych dla jej ustalenia oraz w przypadku, gdy po wysłaniu informacji o warunkach ubezpieczenia na kolejny okres wyjdą na jaw okoliczności mające wpływ na wysokość składki.

Wprowadzono 14-dniowy termin zwrotu składki za niewykorzystany okres ochrony oraz zlikwidowano zasadę zwrotu składki za pełny miesiąc niewykorzystanej ochrony.

Wprowadzono 14 dni jako termin przedstawiania KNF informacji dotyczących taryf składek za ubezpieczenia obowiązkowe posiadaczy pojazdów mechanicznych i rolników.

Nałożono na zakłady ubezpieczeń obowiązek zwrotu do UFG poniesionych kosztów w związku z wypłaconym odszkodowaniem.

Ww. ustawą zmienione zostały również niektóre przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (tj. z 2009 r., DzU nr 11, poz. 66 z późn. zm.), m.in. uzupełniono o poszkodowanego lub uprawnionego krąg osób, którym zakład ubezpieczeń ma obowiązek udostępniać informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń lub wysokości świadczenia.

Dodano również art. 16a, zgodnie z którym zawiadomienia i oświadczenia składane w związku z zawartą umową ubezpieczenia agentowi ubezpieczeniowemu uznaje się za złożone zakładowi ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz którego agent ubezpieczeniowy działa. Zakład ubezpieczeń nie może wyłączyć ani ograniczyć opowiadania agenta ubezpieczeniowego do odbierania tych oświadczeń.

2. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (DzU nr 112, poz. 654)

Ustawa wprowadziła nowe obowiązkowe ubezpieczenie następstw zdarzeń medycznych, jakie mogą wystąpić w wyniku udzielania albo niezgodnego z prawem zaniechania udzielania świadczeń zdrowotnych w szpitalach. Obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia na rzecz pacjentów nałożony został na podmiot prowadzący szpital.

Ponadto zamiast kilku dotychczasowych ubezpieczeń OC lekarzy i placówek medycznych ustawa wprowadziła jednolite ubezpieczenie OC podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

3. Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o zmianie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych UFG i PBUK oraz ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (DzU nr 113, poz. 660)

Ustawa wprowadziła tryb dochodzenia roszczeń z tytułu zdarzeń medycznych określonych w tej ustawie na drodze administracyjnej, tj. przed wojewódzkimi komisjami do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych. Celem postępowania przed wojewódzką komisją jest ustalenie, czy zdarzenie, którego następstwem była szkoda majątkowa lub niemajątkowa, miało miejsce oraz czy stanowiło zdarzenie medyczne w rozumieniu ustawy. Postępowanie przed komisją ma charakter fakultatywny. Ponadto ustawa określiła zasady i tryb ustalania odszkodowania i zadośćuczynienia z tytułu zdarzeń medycznych. Maksymalna wysokość odszkodowania i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, jakiej można dochodzić w tym trybie, wynosi w przypadku zakażenia, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia 100 000 zł, a śmierci – 300 000 zł. Z tytułu szkody wyrządzonej zdarzeniem medycznym nie przysługują roszczenie o rentę.

Wnioskodawca, który przyjmie propozycję zakładu ubezpieczeń odszkodowania i zadośćuczynienia, zrzeka się wszelkich roszczeń o odszkodowanie i zadośćuczynienie mogących wyniknąć ze zdarzenia medycznego w zakresie szkód, które ujawniły się do dnia złożenia wniosku.

Od orzeczenia komisji przysługują skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia wojewódzkiej komisji. Skargę można uzasadnić wyłącznie naruszeniem przepisów dotyczących postępowania przed komisją.

Ubezpieczyciel jest związany orzeczeniem wojewódzkiej komisji.

4. W 2011 r. weszły w życie kolejne przepisy wykonawcze wynikające z zaimplementowania do polskiego prawa dyrektywy 2005/68 WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 15.11.2005 r. w sprawie reasekuracji:

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie kwartalnych i dodatkowych rocznych sprawozdań finansowych i statystycznych zakładów ubezpieczeń (DzU nr 248, poz. 1654),
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie kwartalnych i dodatkowych rocznych sprawozdań finansowych i statystycznych zakładów reasekuracji (DzU nr 256, poz. 1720).

3.2. Informacje o zakładach oraz definicje stosowanych skrótów i wskaźników

W dniu 31 grudnia 2011 r. Polska Izba Ubezpieczeń zrzeszała 77 członków. Wśród nich były 53 spółki akcyjne, 16 oddziałów zagranicznych oraz 8 towarzystw ubezpieczeń wzajemnych. W porównaniu z 2010 r. liczba członków PIU nie uległa zmianie. Według danych Komisji Nadzoru Finansowego na koniec 2011 r. w Polsce notyfikowanych było prawie 550 zagranicznych zakładów ubezpieczeń.

Oddziały zagranicznych zakładów nie podlegają polskim wymogom sprawozdawczości i nie przekazują sprawozdań finansowych ani do Komisji Nadzoru Finansowego, ani do PIU. Z tego powodu w niniejszym raporcie nie ma części poświęconej działalności oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń.

Prezentowane w raporcie dane finansowe w zakresie ubezpieczeń w Polsce pochodzą z raportów kwartalnych PIU. Charakterystykę światowego i europejskiego rynku ubezpieczeniowego wykonano na podstawie danych z raportu CEA Statistics No 44, zawierającego również dane udostępnione przez Swiss Re w wydawnictwie Sigma. Ranking krajów na światowym rynku ubezpieczeniowym oparty jest na danych z OECD.

Podstawowe wielkości charakteryzujące rynek ubezpieczeniowy w obu Działach zaprezentowane są między innymi za pomocą tak zwanych „bubble charts”, czyli wykresów typu XY z punktami (kołami) o współrzędnych (X;Y); powierzchnia wykresów odpowiada wartości prezentowanej kategorii (składki, lokaty, odszkodowania) w roku 2011. Na osi rzędnych (Y) takiego wykresu wskazano dynamikę badanej kategorii w relacji do roku poprzedniego dla każdego zakładu ubezpieczeń. Na osi odciętych (X) wskazano iloraz badanej wartości dla danego zakładu i wartości dla lidera segmentu, czyli jego względną pozycję wobec lidera. Oś ta ma skalę logarytmiczną i przecina oś Y w punkcie odpowiadającym dynamice całego segmentu rynku. Taki pozornie skomplikowany sposób prezentacji pozwala na pokazanie rankingu wszystkich zakładów oraz zmian wartości wybranych kategorii względem średniej całego segmentu. Wybrane wskaźniki efektywności prezentowane są również na wykresach typu XY, które przedstawiają rozkład wartości wskaźników poszczególnych zakładów w dwóch okresach, bez ich identyfikacji, ale ze wskazaniem poszczególnych kwartyli (Q1=25%, mediana=Q2=50%, Q3=75%) oraz „średnich” Działów ubezpieczeń, liczonych dla sum poszczególnych kategorii. Na osi Y przedstawiono skumulowaną częstotliwość. Oś X wskazuje wartości wskaźników poszczególnych zakładów uszeregowanych rosnąco. Obie osie przecinają się w punkcie wskazującym wartość wskaźnika dla całego Działu (różną od średniej wartości wskaźników). Taki sposób prezentacji pozwala na pokazanie benchmarku zakładów ubezpieczeń względem wartości wskaźników liczonych dla całego segmentu rynku.

Definicje stosowanych skrótów i wskaźników

Przypis lub składka – składki przypisane brutto.

Odszkodowania – odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto.

Zakłady – towarzystwa (zakłady) ubezpieczeniowe objęte niniejszym raportem.

Względny udział rynkowy – mierzony jest relacją udziału rynkowego zakładu do udziału rynkowego lidera (stąd dla lidera = 1).

CAGR – średnioroczna stopa wzrostu.

PPS i PPP – Purchasing Power Standard – stosowana przez Eurostat wirtualna jednostka monetarna, w której wyraża się różne wielkości rachunków narodowych skorygowanych parytetem siły nabywczej, tzw. Purchasing Power Parity (PPP). PPP może być interpretowany jako kurs wymiany PPS na EUR i jest miarą zmienności poziomu cen w poszczególnych krajach EU27, definiowaną i obliczaną przez Eurostat.

Prezentowane w raporcie wskaźniki liczone są według formuł zgodnych z definicjami stosowanymi przez UKNF, w szczególności:

- **Współczynnik retencji (zatrzymania)** jest to procentowy udział składki na udziale własnym w składce przypisanej brutto.
- **Współczynnik zatrzymania odszkodowań** jest to procentowy udział odszkodowań i świadczeń na udziale własnym w odszkodowaniach i świadczeniach brutto.
- **Współczynnik szkodowości brutto** liczony jest jako stosunek sumy odszkodowań i świadczeń brutto oraz zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto do składki zarobionej brutto.
- **Wskaźnik zespolony (combined ratio)** jest to stosunek odszkodowań i świadczeń brutto skorygowanych o zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto, powiększonych o koszty działalności ubezpieczeniowej i powiększonych o pozostałe koszty na udziale własnym, do składki zarobionej brutto.
- **Współczynnik rentowności działalności lokacyjnej** mierzony jest stosunkiem dochodów z lokat do średniej wartości lokat finansowych.
- **Rentowność kapitałów własnych** mierzona jest stosunkiem wyniku finansowego netto do kapitałów własnych.
- **Rentowność majątku** mierzona jest stosunkiem wyniku finansowego netto do aktywów bilansowych.

Wartości wskaźników liczone dla Działów (tzw. **średnich Działów**) to ich wartości wyliczone według tych samych formuł, ale dla sum odpowiednich kategorii ze wszystkich zakładów Działu I lub odpowiednio Działu II.

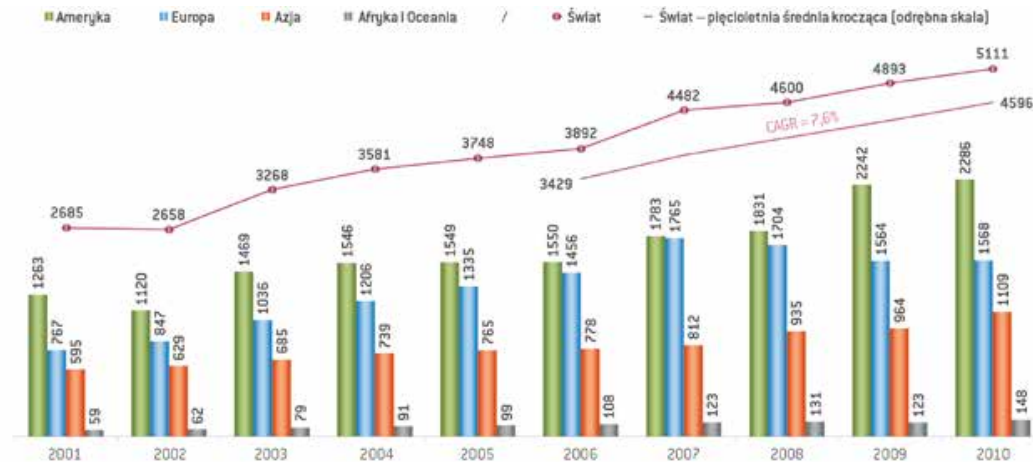
3.3. Wstęp do analizy

- Światowy rynek ubezpieczeń, umiarkowanie rosnąc, bez spektakularnych zawirowań, kontynuuje swoją działalność po wystąpieniu kryzysu finansowego.
- Wyniki ostatniego roku potwierdzają, że w ubezpieczeniach widoczna jest nieznaczna poprawa sytuacji. Po znaczącym załamaniu tempa wzrostu składki na przełomie 2008 i 2009 r. nastąpiło niewielkie odbicie. Dotyczy to zwłaszcza Europy, gdzie po spadku o ponad 30% wartości składki zanotowano jej wzrost o 2,6%.
- Nastąpiły istotne zmiany strukturalne spowodowane wygaszaniem działalności ubezpieczeniowej przez niektóre globalne konglomeraty finansowe. W efekcie kryzysu finansowego i ogromnej pożyczki rządu amerykańskiego na ratowanie AIG, grupa ta postanowiła sprzedać m.in. swoją spółkę ubezpieczeniową Alico. Ostatecznie Alico zostało przejęte przez innego giganta ubezpieczeniowego na rynku amerykańskim – firmę MetLife.
- Jedynie na kontynencie azjatyckim, za sprawą Japonii i Chin, nieprzerwanie panuje tendencja wzrostowa liczona wartością składki, w średniorocznym tempie ok. 8%.
- W Europie w latach 2009–2010 w poszczególnych krajach dominował wzrost wartości składki (największy na Litwie, w Estonii i w Finlandii), z wyjątkiem Hiszpanii, Grecji, Bułgarii i Łotwy.
- Ostatnie lata przyniosły dynamiczny rozwój ubezpieczeń na życie w Rumunii (wzrost o ok. 70% wartości składki), na Litwie, w Czechach i Portugalii. Spadek wartości składki Działu I zanotowano w Holandii (o ok. 11,5%), Wlk. Brytanii i Grecji. Jest to kontynuacja tendencji z lat ubiegłych.
- W Dziale II na rynku europejskim panowała względna stabilizacja, z wyjątkiem Łotwy, gdzie składka spadła o 18%, oraz Hiszpanii (6,8% spadku).
- Wyniki finansowe sektora ubezpieczeń w Polsce wykazują oznaki uspokojenia kryzysogennych czynników oddziałujących na podstawowe wskaźniki na tym rynku.
- Nastąpił nieznaczny spadek koncentracji na rynku Działu I (pierwszych pięć zakładów pod względem wartości składki przypisanej brutto stanowi łącznie 58,7% rynku, spadek z 71,5% w 2010 r.).
- Wśród liderów na rynku w Dziale I nieznaczny wzrost udziałów rynkowych odnotowały tylko PZU Życie (o 1,2%) oraz ING (o 0,04%).
- W Dziale II odnotowano zaledwie ułamkowe zmiany w udziałach rynkowych poszczególnych towarzystw i ponownie spadającą koncentrację rynku.
- W 2011 r. zaszły zauważalne zmiany w strukturze składki w obu Działach.
- Ponownie obserwuje się dynamiczny wzrost (prawie o 27%) wartości składki przypisanej brutto w grupie 3 Działu I (ubezpieczenia na życie powiązane z funduszem kapitałowym) przy jednoczesnym spadku wartości składki o 10% w grupie 1.
- W Dziale II dobiegła końca wojna cenowa pomiędzy zakładami w zakresie stawek ubezpieczeń komunikacyjnych i odnotowano wzrost o 14% wartości składki w grupie 10, przy wzroście o 11% wartości składki całego Działu II.
- Utrzymuje się stały, wysoki udział ubezpieczeń komunikacyjnych w Dziale II (ponad 57% wartości składki) i nie widać oznak wyhamowywania tej tendencji.
- Spośród kosztów zakładów ubezpieczeń niezmiennie od wielu lat najszybciej rosły koszty akwizycji (o ponad 10%).
- Zanotowano wzrost wartości wypłaconych odszkodowań i świadczeń w grupach 1 i 3 ubezpieczeń na życie oraz w ubezpieczeniach finansowych Działu II.
- Nastąpiła zauważalna poprawa wyniku technicznego w Dziale II, wzrost o blisko 1,7 mld PLN, przy niewielkim spadku jego wartości w Dziale I, o 255 mln PLN.
- Zmiany w wyniku finansowym netto w poszczególnych Działach przypominają zwieranie się uprzednio mocno otwartych nożyc. Jest to efektem tendencji spadkowej wartości zysku netto w Dziale I i nieznacznego wzrostu zysku netto w Dziale II.
- W Dziale I rentowność większości zakładów była dodatnia i wahała się w przedziale -1–11%.
- Rentowność majątku dla całego Działu II w 2011 r. wyniosła ok. 6%, co stanowi minimalny spadek w porównaniu z rokiem poprzednim.
- W zakresie rentowności kapitałów własnych odnotowano w skali rynku spadek o 10% tego wskaźnika w 2011 r., przy nieporównywalnym wyniku dla Działu II i spadku o 18% w Dziale I.

3.4. Globalny rynek ubezpieczeń w latach 2001–2010

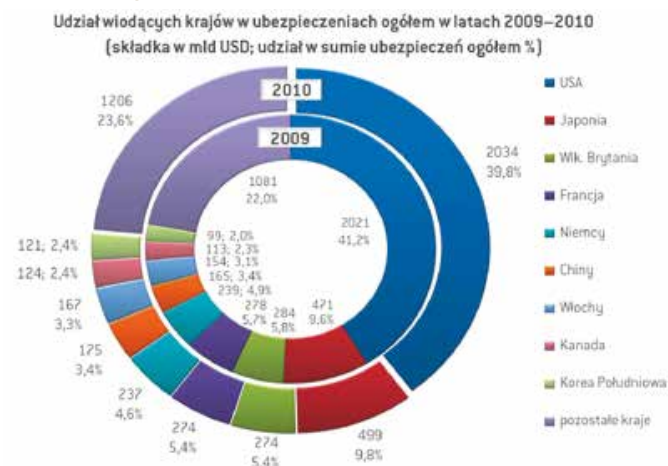
Rysunek 1.
Nominalna składka przypisana brutto globalnego rynku ubezpieczeń w latach 2001–2010 w mld USD

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Insurance Europe Statistics No44 oraz statystyk OECD, które korygują składki USA

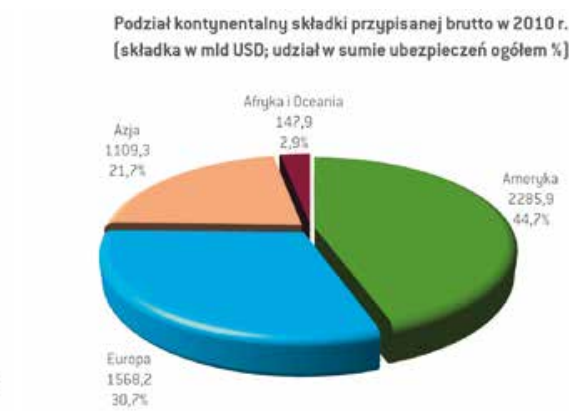
- Stosownie do danych Swiss Re cytowanych w raporcie Insurance Europe, skorygowanych danymi OECD dla USA, globalny rynek ubezpieczeń wzrósł w 2010 r. o 4,5% nominalnie względem roku poprzedniego i przekroczył wartość 5 trylionów USD.
- CAGR (2006–2010) dla pięcioletniej średniej kroczącej wartości nominalnej globalnych składek wynosił 7,6%.
- CAGR (2002–2010) dla Ameryki wynosił 6,8%, a dla Europy 8,3%.
- Śladów kryzysu finansowego nie widać w Azji, dla której CAGR (2002–2010) wynosił 7,2%.
- Najwyższa dynamika w Europie była w niemałej mierze pochodną aprecjacji EUR wobec USD w całej dziesięcioletniej perspektywie.

Rysunek 2.
Struktura terytorialna ubezpieczeń w 2010 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe oraz statystyk OECD

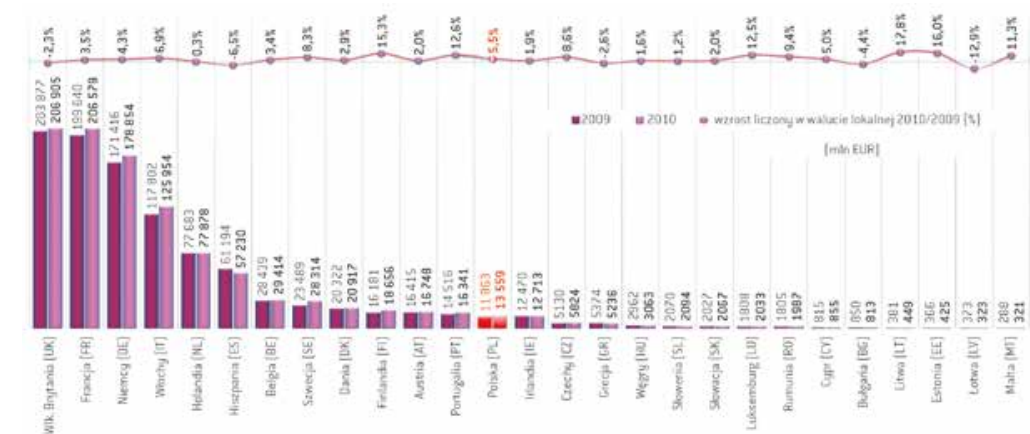
- W strukturze kontynentalnej globalnych ubezpieczeń według statystyk OECD dominuje Ameryka z udziałem 44,7%.
- Według OECD tylko Stany Zjednoczone mają ponad 51-procentowy udział w składce krajów zrzeszonych w tej organizacji, co odpowiadałoby 40% globalnego rynku ubezpieczeń.
- Niezależnie od źródeł statystycznych różniących się metodyką liczenia składki Stany Zjednoczone są na pierwszym miejscu

- globalnego rynku ubezpieczeń. Na drugim miejscu jest Japonia, ze składką szacowaną na 500 mld USD (9,8% globalnego rynku). Kolejne trzy miejsca w 2010 r. zajmowały kraje europejskie: Wielka Brytania, Francja i Niemcy mające po około 5% rynku światowego.
- Chiny, które w światowym rankingu zajmują szóste miejsce, rosną z dwucyfrową dynamiką, ale suma składek niewiele przekracza poziom Włoch. Ponadto 75% składki to ubezpieczenia komunikacyjne.

3.5. Rynek ubezpieczeń w Unii Europejskiej w latach 2009–2010

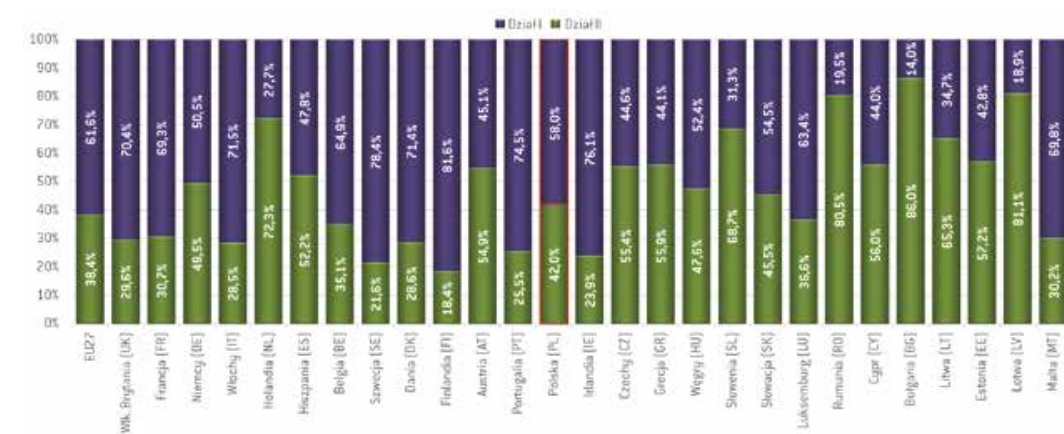
Rysunek 3.
Wartość i dynamika składki przypisanej brutto krajów Unii Europejskiej w latach 2009–2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe

- Suma całkowitych składek krajów Unii Europejskiej wyniosła 1036 mld EUR w 2010 r. i wzrosła o 2,6% względem roku 2009.
- Przyrost całkowitych składek polskiego rynku ubezpieczeniowego w 2010 r., liczony w walucie lokalnej, był dwukrotnie wyższy niż średnia dla EU27 i wyniósł 15,3% względem roku poprzedniego.
- Polska ze składką 13,6 mld EUR w 2010 r. stanowiła 1,3% rynku unijnego i zajmowała 13 miejsce w rankingu krajów EU27. Nominalnie było to więcej niż w Irlandii czy Grecji i 2,8 mld EUR mniej niż w Portugalii.
- W 2010 r. wśród dominujących krajów największy wzrost względem roku poprzedniego, liczony w walutach lokalnych, osiągnęły: Włochy (6,9%), Niemcy (4,3%), Francja (3,5%), Szwecja (8,3%), Finlandia (15,3%) i Portugalia (12,6%).
- W tym samym okresie spadki odnotowały: Wielka Brytania o 2,3% oraz Hiszpania o 6,5%.

Rysunek 4.
Struktura składki przypisanej brutto krajów Unii Europejskiej w 2010 r. (kraje uporządkowane wg wielkości składki, od największej)

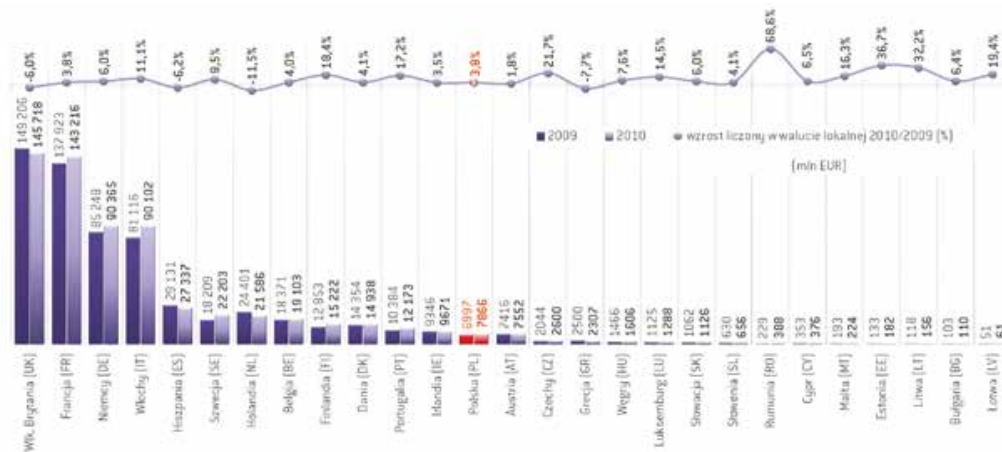

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe

- W strukturze ubezpieczeń w Unii Europejskiej w 2010 r. przewagę miały ubezpieczenia Działu I: 61,6%.
- Relatywnie wysoki udział Działu II w ubezpieczeniach niektórych wiodących krajów, to efekt wysokiego udziału ubezpieczeń zdrowotnych w Holandii, Niemczech, Francji i Hiszpanii.
- Włochy, o najwyższej ilości pojazdów na tysiąc obywateli, wynoszącej około 680 sztuk, charakteryzuje wyjątkowo wysoki udział ubezpieczeń komunikacyjnych wśród krajów wysoko rozwiniętych.
- W nowych i mniejszych krajach członkowskich UE składki Działu II dominują z uwagi na wysoki udział ubezpieczeń komunikacyjnych i rzeczowych.
- W Polsce udział Działu II w ubezpieczeniach ogółem wyniósł 42% w 2010 r., a udział wspomnianych wyżej dwóch grup w Dziale II stanowił 82%.

Rysunek 5. Wartość i dynamika składki przypisanej brutto Działu I krajów Unii Europejskiej w latach 2009–2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe

- Suma składek Działu I krajów Unii Europejskiej wynosiła 638 mld EUR w 2010 r. i wzrosła o 2,9% względem roku 2009.
- Przyrost składek Działu I polskiego rynku ubezpieczeniowego w 2010 r., liczony w walucie lokalnej, był nieco wyższy i wyniósł 3,8% względem roku poprzedniego.
- Polska ze składką 7,9 mld EUR w 2010 r. stanowiła 1,2% rynku unijnego i zajmowała 13 miejsce w rankingu krajów EU27. Nominalnie było to więcej niż w Austrii czy w Grecji i niewiele mniej niż w Irlandii.
- W 2010 r. spośród dominujących krajów największy wzrost względem roku poprzedniego, liczony w walutach lokalnych, osiągnęły: Włochy (11,1%), Niemcy (6%), Francja (3,8%), Szwecja (9,5%), Finlandia (18,4%) i Portugalia (17,2%).
- W tym samym okresie spadki odnotowały: Wielka Brytania o 6% oraz Hiszpania o 11,5%.

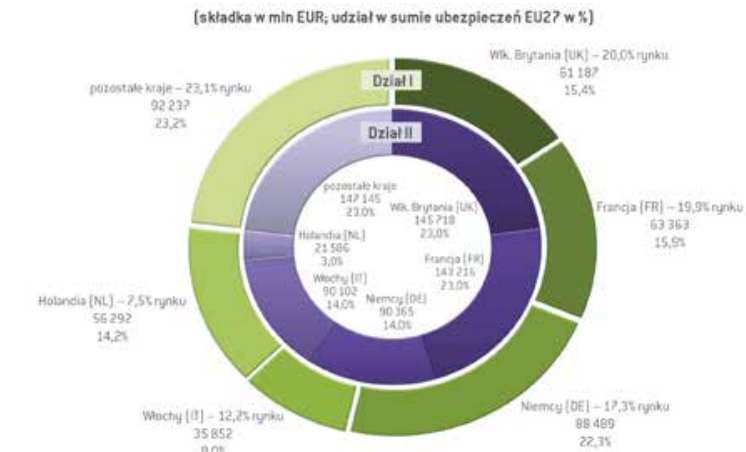
Rysunek 6. Wartość i dynamika składki przypisanej brutto Działu II krajów Unii Europejskiej w latach 2009–2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe

- Suma składek Działu II krajów Unii Europejskiej wynosiła 397 mld EUR w 2010 r. i wzrosła o 2,6% względem roku 2009.
- Przyrost składek Działu II polskiego rynku ubezpieczeniowego w 2010 r., liczony w walucie lokalnej, był trzykrotnie wyższy niż średnia dla EU27 i wyniósł 8% względem roku poprzedniego.
- Polska ze składką 5,7 mld EUR w 2010 r. stanowiła 1,4% rynku unijnego i zajmowała 11 miejsce w rankingu krajów EU27. Nominalnie było to więcej niż w Portugalii, Finlandii, Czechach, Irlandii czy w Grecji i niewiele mniej niż w Danii czy w Szwecji.
- W 2010 r. spośród dominujących krajów największy wzrost względem roku poprzedniego, liczony w walutach lokalnych, osiągnęły: Wielka Brytania (7,8%) i Holandia (5,6%). Niemcy (2,7%) i Francja (2,7%) były na poziomie średniej unijnej.
- W tym samym okresie Włochy odnotowały spadek o 2,3%, a Hiszpania o 6,8%.

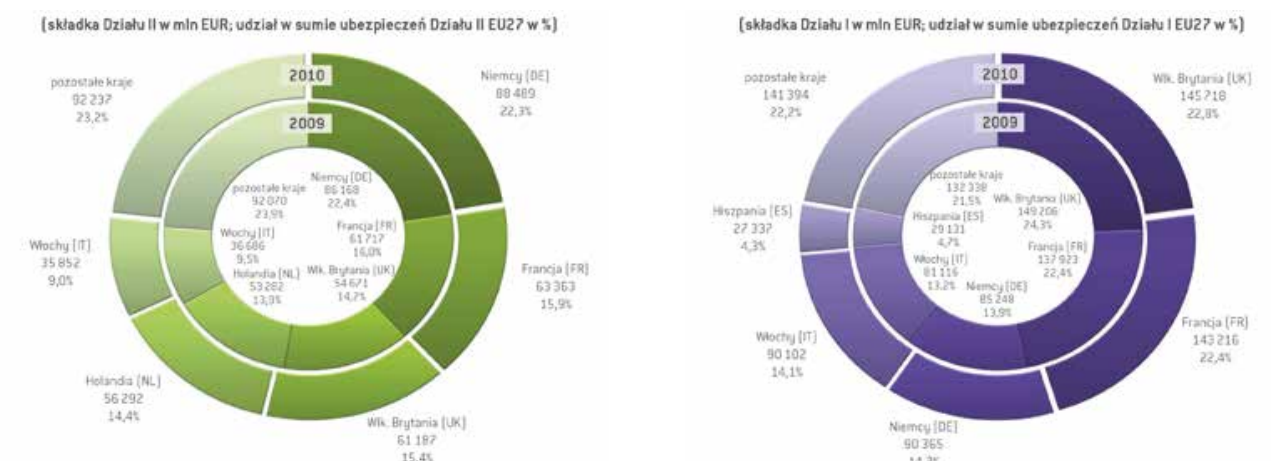
Rysunek 7. Udział wiodących krajów Unii Europejskiej w składce przypisanej brutto ubezpieczeń łącznie w 2010 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe

- Pięć państw zebrało łącznie 77% składek ogółem rynku ubezpieczeniowego Unii Europejskiej w 2010 r.
- Wielka Brytania i Francja miały po około 20% łącznej składki z obu działów ubezpieczeń w 2010 r.
- Na trzecim miejscu były Niemcy posiadające 17,3% unijnego rynku ubezpieczeń w 2010 r.
- Te trzy wymienione państwa miały zatem łącznie ponad połowę (57%) całego rynku.
- Na czwartym miejscu były Włochy z udziałem 12,2%.
- Holandia z uwagi na imponujący poziom składek z ubezpieczeń zdrowotnych uplasowała się na piątym miejscu w Unii, z udziałem 7,5% w 2010 r.

Rysunek 8. Udział pięciu wiodących krajów Unii Europejskiej w składce przypisanej brutto Działu I i II w latach 2009–2010

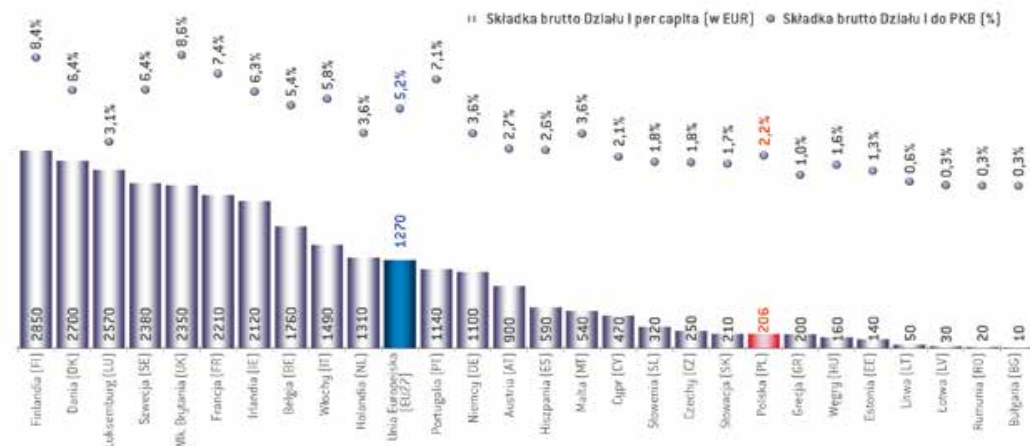

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe

- Podobnie jak dla ogółu składek, Dział I unijnego rynku ubezpieczeniowego zdominowany był przez pięć państw posiadających łącznie 78% w 2010 r.
- Dwa pierwsze miejsca zajmowały Wielka Brytania i Francja z udziałem odpowiednio: 22,8% oraz 22,4% w 2010 r. Składki Wielkiej Brytanii malały, a we Francji rosły w relacji do roku poprzedniego.
- Dwa kolejne miejsca zajmowały Niemcy i Włochy z udziałem po około 14%.
- Na piątym miejscu była Hiszpania z udziałem 4,3%.
- W Dziale II dominującą pozycję miały Niemcy stanowiące 22,3% unijnego rynku w 2010 r.
- Kolejne dwa kraje to Francja i Wielka Brytania z udziałem po blisko 16%. Niewiele mniej, bo 14% unijnego rynku w Dziale II, miała Holandia dzięki imponującemu wzrostowi składek zdrowotnych.
- Włochy z wkładem 9% dopełniały udział pięciu wymienionych państw do 77% składek Działu II.
- W strukturze składek Działu II państw Unii w 2010 r., 29% to ubezpieczenia komunikacyjne, 25% zdrowotne (z wyłączeniem wypadkowych), a 20% to ubezpieczenia rzeczowe.

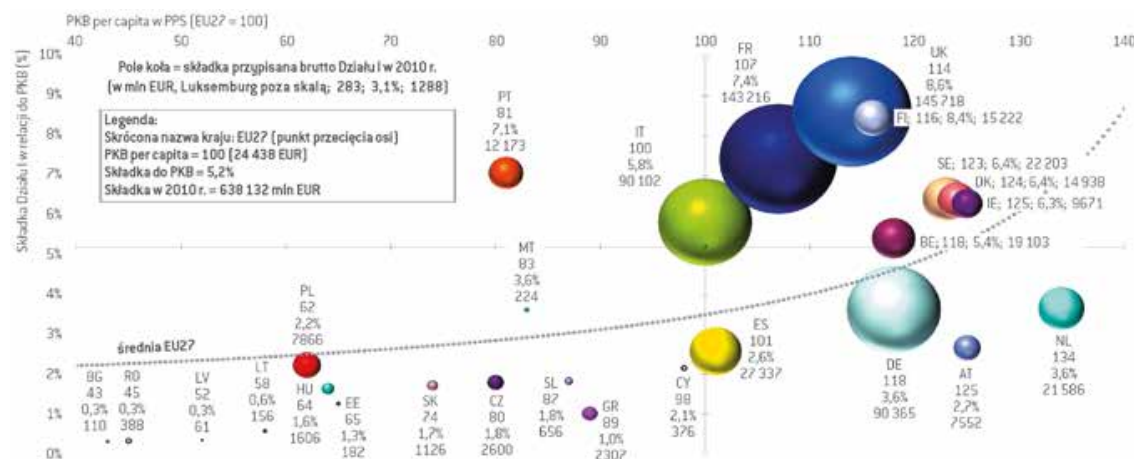
Rysunek 9. Gęstość i penetracja ubezpieczeń Działu I w krajach Unii Europejskiej w 2010 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe i Eurostatu

- Relacja składki przypisanej brutto ubezpieczeń Działu I do PKB dla Polski wynosiła 2,2% w 2010 r. To był wynik lepszy niż w dotkniętej kryzysem Grecji i zbliżony do Hiszpanii, ale ponad dwukrotnie niższy niż średnia w krajach Unii Europejskiej.
- Składka przypisana brutto Działu I per capita wynosiła 206 EUR w porównaniu z 1270 EUR dla wszystkich krajów Unii Europejskiej. To był wynik również lepszy niż w Grecji, ale blisko trzykrotnie niższy niż w Hiszpanii.

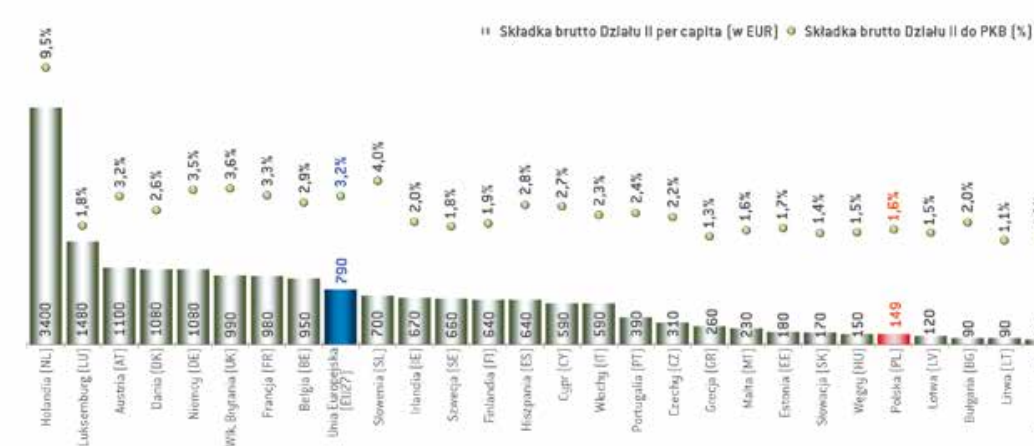
Rysunek 10. Zależność penetracji ubezpieczeń Działu I od PKB per capita w krajach Unii Europejskiej w 2010 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe i Eurostatu

- W 2010 r. średni PKB per capita dla EU27 wynosił około 24,4 tys. EUR = 24,4 tys. PPS (kurs wymiany PPS na EUR=1). PKB per capita w Polsce, po przeliczeniu przez średni kurs EUR/PLN, wynosił 9,3 tys. EUR. PPP dla Polski wynosiło 1,62. Zatem polski PKB per capita wynosił $9,3 \times 1,62 = 15,1$ tys. PPS. Jeśli przyjmiemy, że $EU27 = 100\%$, to polski PKB per capita można przeliczyć jako iloraz $(15,1 \text{ tys. PPS}) \div (24,4 \text{ tys. PPS})$, co dawało Polsce 62% średniej EU27 (zgodnie z tabelą Eurostatu i wykresem powyżej).
- Polska w 2010 r. odnotowała przypis składki brutto w Dziale I blisko 7,9 miliarda EUR, co stanowiło 1,2% całego przypisu EU27 wynoszącego 638 mld EUR.
- Relacja składki Działu I do PKB dla Polski wynosiła 2,2%, w porównaniu z 5,2% dla EU27, przy PKB per capita na poziomie 62% średniej dla EU27.
- W Polsce wskaźnik penetracji był najwyższy spośród nowych członków Unii i zbliżony do średniej wyliczonej dla wszystkich krajów metodą regresji. Był to jednak efekt utrzymującego się na wysokim poziomie, szacowanym na ponad 2,5 mld EUR, przypisu z portfela produktów antybelkowych w Polsce.
- Gdyby nie to raczej wyjątkowe zjawisko, pozycja Polski byłaby na poziomie Węgier i Czech. Zdają się to potwierdzać wyniki roku 2011, w którym penetracja Polski maleje z racji wzrostu składek Działu I zaledwie o 1% przy wzroście PKB zbliżonym do 4%.

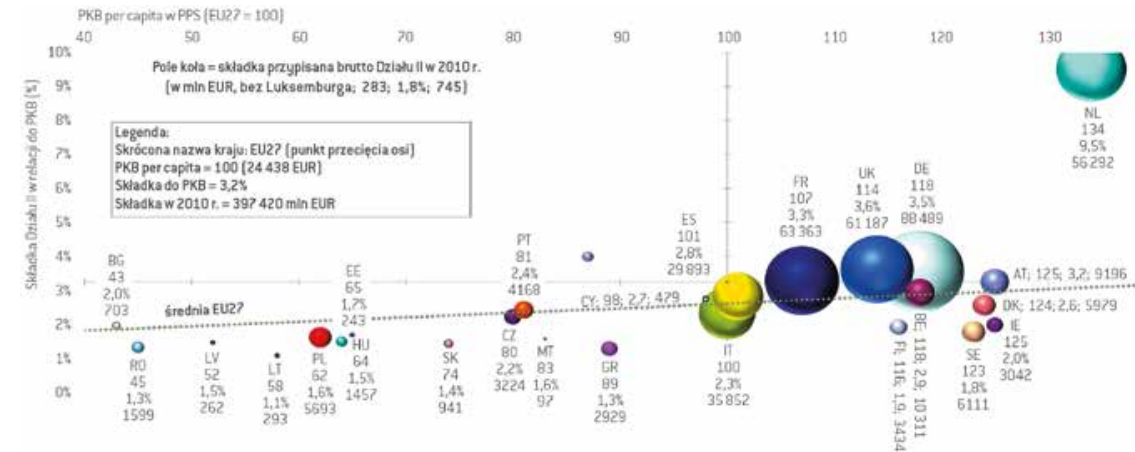
Rysunek 11. Gęstość i penetracja ubezpieczeń Działu II w krajach Unii Europejskiej w 2010 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe i Eurostatu

- Relacja składki przypisanej brutto ubezpieczeń Działu II do PKB dla Polski wynosiła 1,6% w 2010 r. To był, podobnie jak w Dziale I, wynik lepszy niż w dotkniętej kryzysem Grecji, jednak znacznie niższy niż w Czechach, które doświadczały klęsk żywiołowych i zim podobnych jak Polska w latach 2009–2010.
- W Polsce składka przypisana brutto Działu II per capita wynosiła 149 EUR, w porównaniu z 790 EUR dla wszystkich krajów Unii Europejskiej. To był również jeden z najniższych wyników wśród krajów unijnych, porównywalny do wyniku Węgier.
- Wyjątkowo wysoki poziom składki per capita oraz penetracji w Holandii wynika z wprowadzenia od 2006 r. obowiązkowych ubezpieczeń zdrowotnych w tym kraju.

Rysunek 12. Zależność penetracji ubezpieczeń Działu II od PKB per capita w krajach Unii Europejskiej w 2010 r.

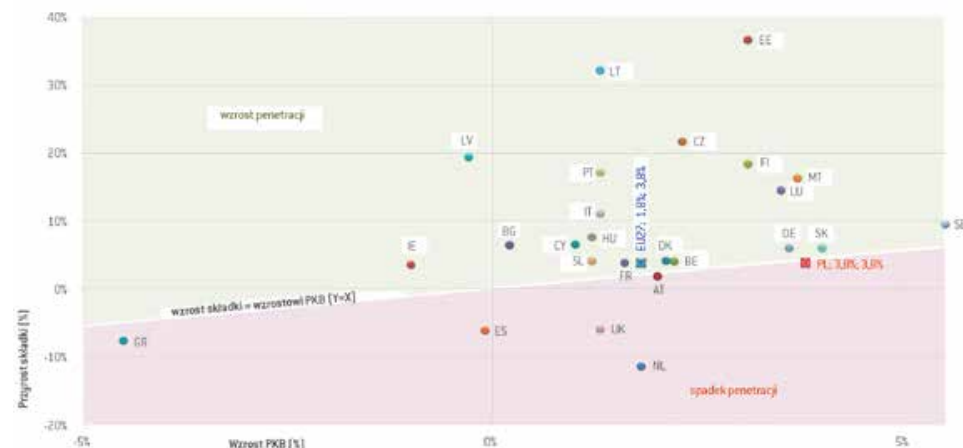

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe i Eurostatu

- Polska w 2010 r. odnotowała przypis składki brutto bliski 5,7 mld EUR, co stanowiło 1,4% całego przypisu EU27 wynoszącego 397 mld EUR.
- Relacja składki Działu II do PKB dla Polski wynosiła 1,6%, w porównaniu z 3,2% dla EU27, przy PKB per capita na poziomie 62% średniej dla EU27.
- Polska miała zatem penetrację zbliżoną do nowych członków Unii, ale poniżej średniej wyliczonej dla wszystkich krajów metodą regresji.
- Poziom średniej EU27 osiągnęły Czechy i zbliżyły się wartościowo do Portugalii, przewyższając Grecję.
- Zważywszy, że Polska należy do najbardziej zmotoryzowanych krajów Unii i leży w niemal takiej samej strefie klimatycznej co Czechy, należy się spodziewać wzrostu wartości składek ubezpieczeń Działu II.
- Zdają się to potwierdzać wyniki roku 2011, w którym penetracja rynku w Polsce rośnie wskutek wzrostu wartości składek Działu II o 12%, przy wzroście PKB zbliżonym do 4%.

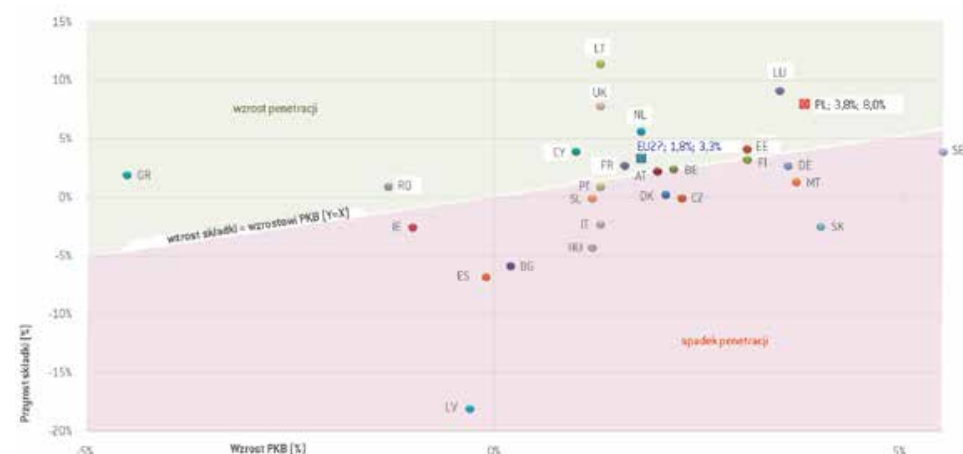
Rysunek 13. Zależność dynamiki składki Działu I od dynamiki PKB w krajach Unii Europejskiej w 2010 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe i Eurostatu

- W 2010 r. dynamika przyrostu składek Działu I w Polsce była na poziomie wzrostu PKB, po 3,8% każda z kategorii. Penetracja zatem nie wzrastała. Był to wynik bardzo wysokiej bazy dwóch lat poprzednich, w których nastąpił wyjątkowy wzrost polis antybelkowych w grupie 1.
- W Polsce w 2011 r. penetracja malała wobec niższego wzrostu składek niż PKB.
- W 2010 r. średni przyrost składek liczony dla wszystkich krajów EU27 wynosił 3,8% wobec wzrostu PKB o 1,8%, co oznaczało wzrost penetracji.
- Francja była na poziomie średniej europejskiej, Niemcy, Dania, Belgia również znajdowały się w strefie przyrostu penetracji. Spadek składek Działu I w Holandii, Hiszpanii i Wielkiej Brytanii był kompensowany wysokim wzrostem we Włoszech, Niemczech i Szwecji.
- Najwyższy wzrost penetracji odnotowały w 2010 r. kraje nadbałtyckie oraz Czechy. W Grecji spadek składek był głębszy niż spadek PKB.

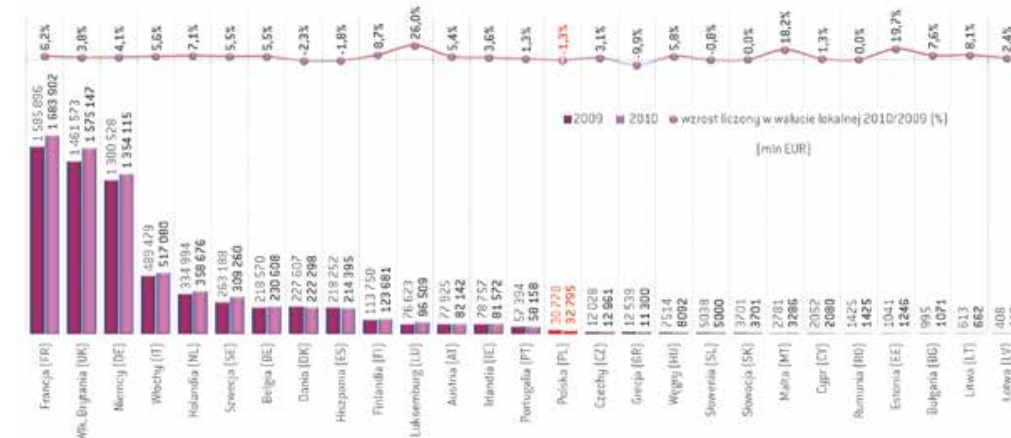
Rysunek 14. Zależność dynamiki składki Działu II od dynamiki PKB w krajach Unii Europejskiej w 2010 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe i Eurostatu

- W 2010 r. dynamika przyrostu składek Działu II w Polsce wynosiła 8% w relacji do 3,8% wzrostu PKB. Penetracja rosła dwa razy szybciej.
- W roku 2011 penetracja nadal rosła wobec wzrostu składek o 12% wyższego niż wzrost PKB szacowany na około 4%.
- W 2010 r. średni przyrost składek liczony dla wszystkich krajów EU27 wynosił 3,3% wobec wzrostu PKB o 1,8%, co oznaczało przyrost penetracji. W Polsce penetracja wzrosła wyżej niż średnia EU27.
- Francja była na poziomie średniej europejskiej, Wielka Brytania, a zwłaszcza Holandia, notowały wysoki wzrost penetracji. Spadek penetracji nastąpił w Niemczech pomimo wzrostu składek.

Rysunek 15. Wartość i dynamika lokat branży ubezpieczeniowej w krajach Unii Europejskiej w latach 2009–2010

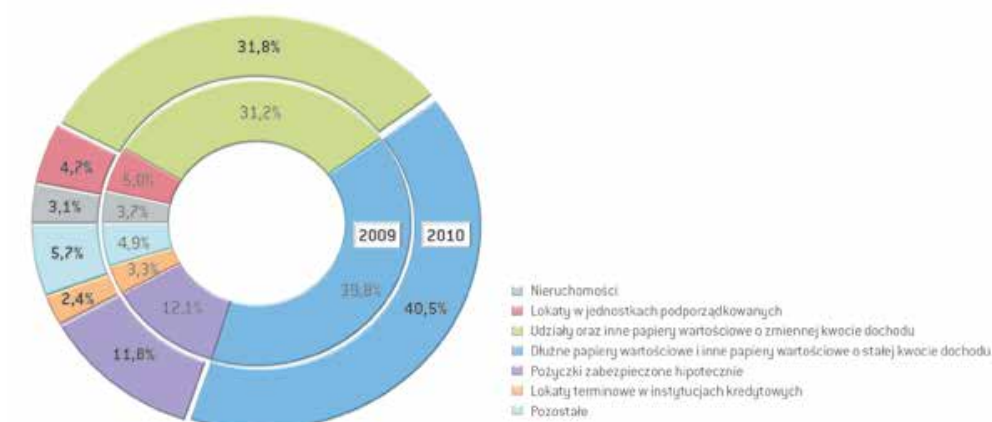

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe

- Suma lokat w działalności ubezpieczeniowej krajów Unii Europejskiej wynosiła 6992 mld EUR w 2010 r. i wzrosła o 4,9% względem roku 2009.
- Polski rynek ubezpieczeniowy w 2010 r., liczony w walucie lokalnej, odnotował spadek stanu lokat o 1,3% względem roku poprzedniego.
- Polska z lokatami 32,8 mld EUR w 2010 r. stanowiła 0,47% rynku unijnego i zajmowała 15 miejsce w rankingu krajów EU27.

- Nominalnie było to więcej niż w Czechach, Grecji i na Węgrzech razem, a o ponad 25 mld EUR mniej niż w Portugalii.
- W 2010 r. spośród dominujących krajów największy wzrost względem roku poprzedniego, liczony w walutach lokalnych, osiągnęły: Holandia (7,1%), Francja (6,2%), Włochy (5,6%), Szwecja (5,5%) i Niemcy (4,1%).
- W tym samym okresie Dania odnotowała spadek wartości lokat o 2,3%, a Hiszpania o 1,8%.

Rysunek 16. Struktura przedmiotowa lokat w EU27 w latach 2009–2010 (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe

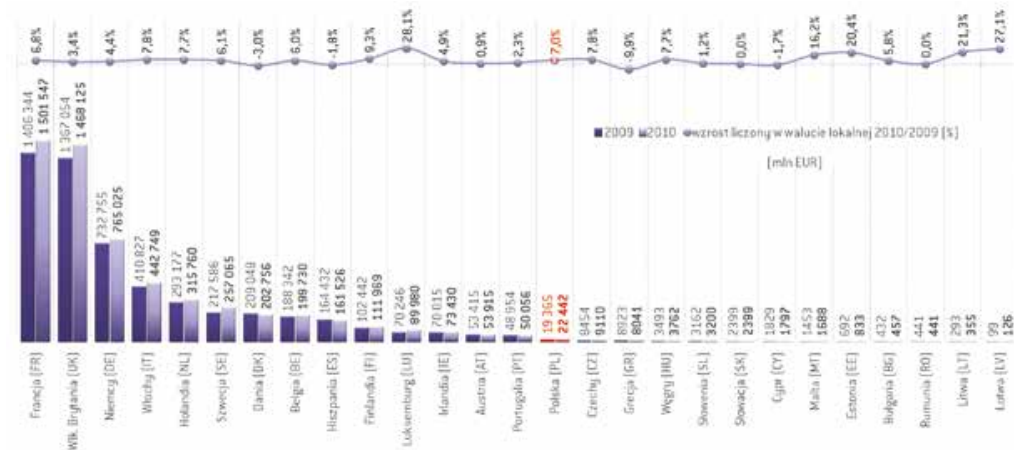
- W 2010 r. w strukturze lokat unijnej branży ubezpieczeniowej dominowały instrumenty finansowe o stałej (40,5%) oraz o zmiennej (31,8%) kwocie dochodu. Obie te kategorie nieznacznie wzrosły w relacji do roku 2009.
- Trzecią pozycję w strukturze lokat (11,8% w 2010 r.) miały, praktycznie niewystępujące w Polsce, pożyczki zabezpieczone hipotecznie.

- Lokaty w jednostkach podporządkowanych stanowiły mniej niż 5%.
- Lokaty europejskiej branży ubezpieczeniowej w relacji do łącznego PKB przekraczały 50% w 2010 r. Najwyższą wartość relacji lokat do PKB, około 90%, odnotowano w Danii, Anglii i Szwecji. W Polsce lokaty stanowiły 9,2% PKB w 2010 r.

Rysunek 17.

Wartość i dynamika lokat Działu I w krajach Unii Europejskiej w latach 2009–2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe

- Suma lokat Działu I krajów Unii Europejskiej wyniosła 5748 mld EUR w 2010 r. i wzrosła o 5,3% względem roku 2009.
- Przyrost lokat Działu I polskiego rynku ubezpieczeniowego w 2010 r., liczony w walucie lokalnej, był nieco wyższy niż średnia dla EU27 i wyniósł 7% względem roku poprzedniego.
- Polska z lokatami 22,4 mld EUR w 2010 r. stanowiła 0,4% rynku unijnego i zajmowała 15 miejsce w EU27. Nominalnie było to więcej niż w Grecji, Czechach i na Węgrzech razem oraz dwa razy mniej niż w Portugalii.
- W 2010 r. pośród dominujących krajów największy wzrost względem roku poprzedniego, liczony w walutach lokalnych, osiągnęły: Włochy (7,8%), Holandia (7,7%), Francja (6,8%), Szwecja (6,1%), Finlandia (9,3%) i Niemcy (4,4%).
- W tym samym okresie Dania odnotowała spadek wartości lokat o 3%, a Hiszpania o 1,8%.

Rysunek 18.

Wartość i dynamika lokat Działu II w krajach Unii Europejskiej w latach 2009–2010

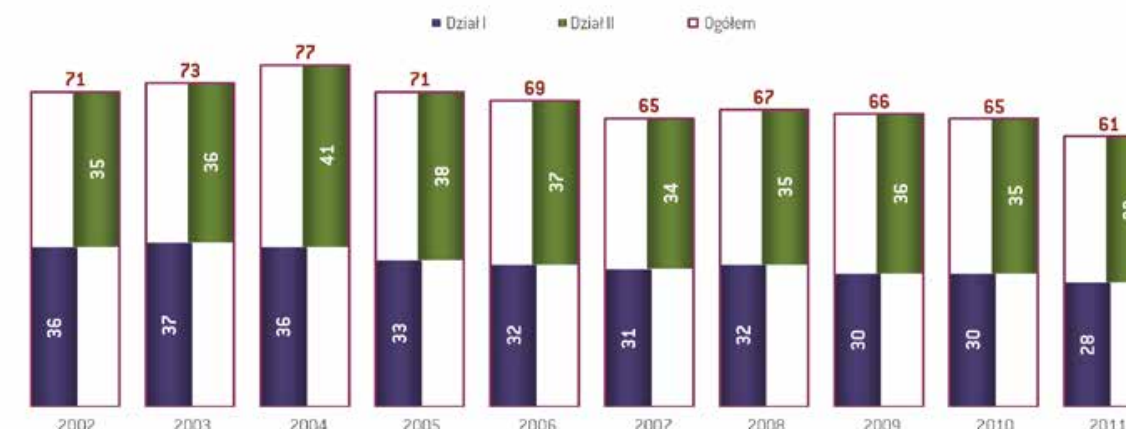
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe

- Suma lokat Działu II krajów Unii Europejskiej wyniosła 1243 mld EUR w 2010 r. i wzrosła o 3,8% względem roku 2009.
- Dział II polskiego rynku ubezpieczeniowego w 2010 r. odnotował spadek stanu lokat o 16% względem roku poprzedniego, licząc w walucie lokalnej.
- Polska z lokatami 10,4 mld EUR w 2010 r. stanowiła 0,8% rynku unijnego i zajmowała 12 miejsce w rankingu krajów EU27. Nominalnie było to więcej niż w Irlandii, nieco tylko mniej niż w Finlandii, a ponad dwa razy mniej niż w Danii.
- W 2010 r. pośród dominujących krajów największy wzrost względem roku poprzedniego, liczony w walutach lokalnych, osiągnęły: Austria (15,2%), Wielka Brytania (13,2%) i Szwecja (14,5%). W przypadku dwóch ostatnich krajów wzrost był konsekwencją aprecjacji lokalnych walut względem EUR.
- W tym samym okresie Włochy odnotowały spadek wartości lokat o 5,5%, a Hiszpania o 1,8%.

3.6. Rynek ubezpieczeń w Polsce w latach 2002–2011

Rysunek 19.

Liczba zakładów ubezpieczeń w Polsce w latach 2002–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Liczba towarzystw ubezpieczeniowych objętych statystyką PIU od 2004 r. zmalała z 77 do 61 w 2011 r. W tym samym czasie liczba zakładów Działu II zmalała z 41 do 33. W Dziale I z 37 w 2003 r. pozostało 28 zakładów w 2011 r.
- W Dziale I liczba zakładów zmalała o dwa w relacji do roku poprzedniego. Działalności zaprzestało towarzystwo Universum

Życie TU S.A., a Metlife TUŹ S.A. zostało przejęte przez Amplico Life S.A. W miejsce Link4 Life TUŹ S.A. powstało nowe towarzystwo Open Life S.A.

- W dziale II w 2011 r. działalność zakończyło TUV Bezpieczny Dom, a HDI Gerling po połączeniu działu obecnie pod marką HDI Asekuracja.

Rysunek 20.

Wartość kapitałów podstawowych zakładów w Polsce oraz udział kapitału zagranicznego w latach 2002–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

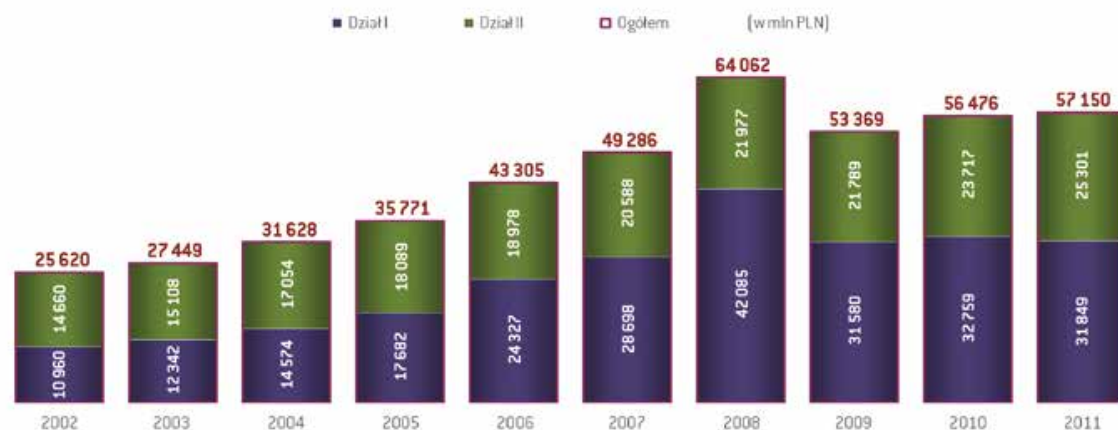
- Po spadku udziału kapitału zagranicznego w kapitałach towarzystw ubezpieczeniowych z 82,2% w roku 2009 do 77,4% w 2010, spowodowanym wycofaniem inwestora zagranicznego z PZU, nastąpiła stabilizacja pomimo postępującej konsolidacji branży.
- Podwyższenia udziału inwestorów zagranicznych należy się spodziewać w roku 2012. Według oficjalnych informacji Talanx AG, który jest obecnie właścicielem dwóch towarzystw ubezpieczeń w Polsce: HDI Asekuracja TU S.A. i HDI-Gerling Życie TU

S.A., po planowanej na 2012 r. finalizacji zakupu TU Europa S.A., TU na Życie Europa S.A. oraz zakupu TUIR Warta, udział Grupy Talanx w polskim rynku ubezpieczeń zwiększył się do ok. 17%. Tym samym Talanx AG stanie się drugą pod względem wielkości grupą ubezpieczeniową w Polsce. Dodatkowo Towarzystwo Ubezpieczeń Europa kontroluje bezpośrednio Open Life.

- W efekcie zapowiedzianych przejęć wzrosnie też udział kapitału zagranicznego w polskim rynku ubezpieczeniowym.

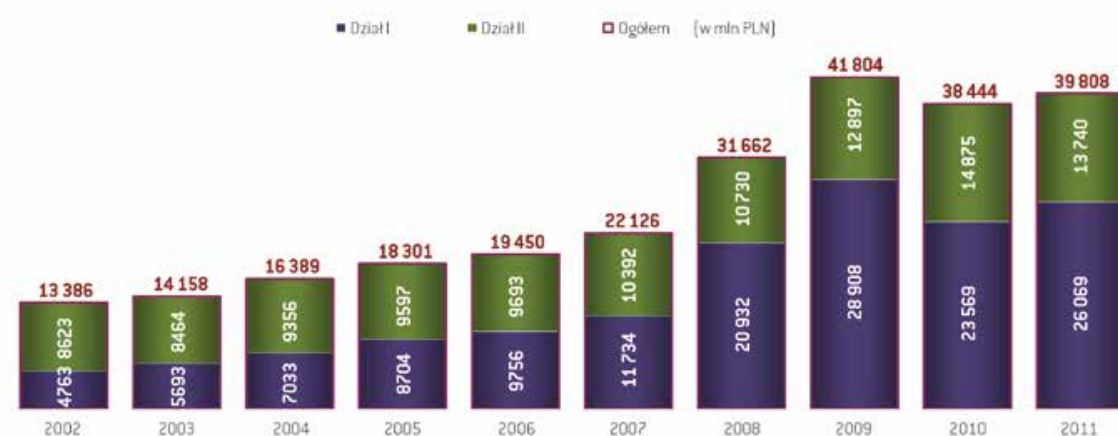
Rysunek 21.
Składka przypisana brutto w Polsce w latach 2002–2011 w cenach roku 2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Maksymalną realną wartość składki przypisanej brutto w kwocie 64 mld PLN odnotowano w 2008 r. Wynik ten polski rynek ubezpieczeniowy osiągnął za sprawą nadzwyczajnego wzrostu składek Działu I do 42 mld PLN w wyniku sprzedaży grupowych ubezpieczeń o charakterze inwestycyjnym, głównie w segmencie bancassurance.
- CAGR (2002–2007), czyli średnioroczna stopa wzrostu realnej wartości składek, w latach 2002–2007 wynosił 14% ogółem, 21,2% w Dziale I i 7% w Dziale II.
- CAGR (2002–2011), który do pewnego stopnia eliminuje wyjątkowy poziom składek z roku 2008, wynosił 9,3% ogółem, 12,6% dla Działu I i 6,3% dla Działu II.
- Ponieważ wartość polis o charakterze lokacyjnym zawartych w portfelu ubezpieczeniowym grupy 1 Działu I jest nadal znacząca, to wartość składki ochronnej należy estymować na niższym poziomie, a jej wzrost był znacznie wolniejszy.
- Dodatkowo część środków z rekordowego 2008 roku została zaabsorbowana przez fundusze inwestycyjne oraz lokaty bankowe.

Rysunek 22.
Odszkodowania i świadczenia w Polsce w latach 2002–2011 w cenach roku 2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Maksymalną realną wartość odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w kwocie 41,8 mld PLN odnotowano w 2009 r. za sprawą wypłat świadczeń w Dziale I w kwocie blisko 29 mld PLN.
- Wynik ten, podobnie jak dla składek, należy traktować jako wyjątkowy i związany z wypłatą świadczeń o charakterze lokacyjnym z grupy 1 Działu I.
- CAGR (2002–2007), czyli średnioroczna stopa wzrostu realnej wartości odszkodowań w latach 2002–2007, wynosił 10,6% ogółem, 19,8% w Dziale I i 3,8% w Dziale II.
- CAGR (2002–2011) wyniósł: 12,9% ogółem, 20,8% dla Działu I i 5,3% dla Działu II.
- Charakterystyczny jest wzrost odszkodowań i świadczeń wypłaconych w Dziale II w latach 2009–2010, kiedy występowały wyjątkowe zimy i powodzie.

Rysunek 23.
Dynamika odszkodowań a dynamika składek w Polsce w latach 2002–2011 w ujęciu realnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- W ubezpieczeniach Działu I do roku 2007 korelacja pomiędzy dynamiką składek i odszkodowań była relatywnie wysoka, z przewagą wzrostu składek.
- Począwszy od roku 2008 dynamika składek i odszkodowań Działu I przesunięta jest o roczny cykl wywołany wysokim przyrostem obu kategorii w roku 2008. Poliso-lokaty sprzedawane były często na okres krótszy niż rok, dlatego oprócz wzrostu składki wzrosły również odszkodowania, zarówno w roku 2008, jak i w 2009. W 2010 r. malała wartość poliso-lokat, ale rosła wartość ubezpieczeń grupy 3.
- Rok 2011 przyniósł drugą falę kryzysu finansowego i spadek realnej wartości składek zarówno ubezpieczeń z funduszem inwestycyjnym, jak i poliso-lokat, a jednocześnie spowodował wzrost realnej wartości wypłaconych odszkodowań i świadczeń.
- Składka ochronna nie podlegała tak gwałtownym zmianom.

Rysunek 24.
Składka przypisana brutto na 1 mieszkańca w Polsce w ujęciu realnym w latach 2002–2011

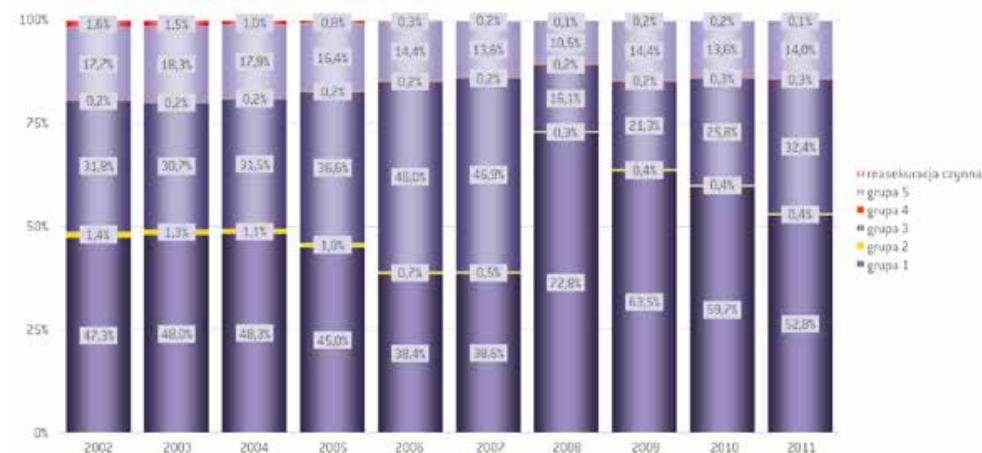

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Populacja Polski w okresie ostatnich 10 lat praktycznie się nie zmieniła i była zbliżona do 38,2 mln obywateli. Dlatego dynamika zmian składek przypisanych brutto per capita odzwierciedla trend ich wartości realnych.
- W rekordowym 2008 r. wartość łącznej składki per capita wynosiła 1624 PLN, co odpowiadało 462 EUR po najwyższym w historii kursie PLN/EUR.
- W 2011 r. realna wartość łącznej składki per capita wynosiła 1504 PLN (365 EUR), tj. o 1,6% więcej niż w 2010 r.
- Realna wartość składki per capita w Dziale I wynosiła 838 PLN (203 EUR) w 2011 r. i była niższa o 2,4% względem roku poprzedniego i blisko trzykrotnie wyższa niż dziesięć lat wcześniej.
- Realna wartość składki per capita w Dziale II wynosiła 666 PLN (162 EUR) w 2011 r. i była wyższa o 7,2% względem roku poprzedniego oraz blisko dwukrotnie wyższa niż dziesięć lat wcześniej.

Rysunek 25.
Zmiana struktury składki przypisanej brutto Działu I w Polsce w latach 2002–2011 w ujęciu realnym (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- W strukturze ubezpieczeń Działu I dominowały grupy 1 i 3, które łącznie stanowiły znacznie ponad 80% składki przypisanej brutto w całym dziesięcioletnim analizowanym okresie.
- Do roku 2007 wzrastał udział składek z grupy 3 w związku z ich szybkim rozwojem w rezultacie rosnącej podaży oraz wzrostu indeksów giełdowych. Jednak w roku 2008 wskutek kryzysu finansowego nastąpił gwałtowny przepływ funduszy z grupy

3 do 1, w której księgowano tzw. poliso-lokaty i która stanowiła wówczas aż 73% sumy składek Działu I.

- Począwszy od roku 2009, kierunek zmian jest odwrotny. Zyskuje grupa 3, która stanowiła 32,4% składki, a traci grupa 1 stanowiąca 52,8% w 2011r. Łączny udział obu tych grup nie zmienia się istotnie i oscyluje wokół 85% od trzech lat.

Rysunek 26.
Zmiana struktury składki przypisanej brutto Działu II w Polsce w latach 2002–2011 w ujęciu realnym (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- W strukturze ubezpieczeń Działu II nie było tak istotnych zmian spowodowanych kryzysem jak w Dziale I. Dominują ubezpieczenia komunikacyjne: OC 34% oraz AC 23% w 2011 r. Trzecią w kolejności grupą ubezpieczeń były ubezpieczenia rzeczowe (grupy 8+9): 19% w 2011 r.
- Łączny udział tych trzech rodzajów ubezpieczeń stanowił blisko 76% składki przypisanej brutto Działu II w 2011 r., jednak mała w dziesięcioletnim okresie z 83% w 2002 r.

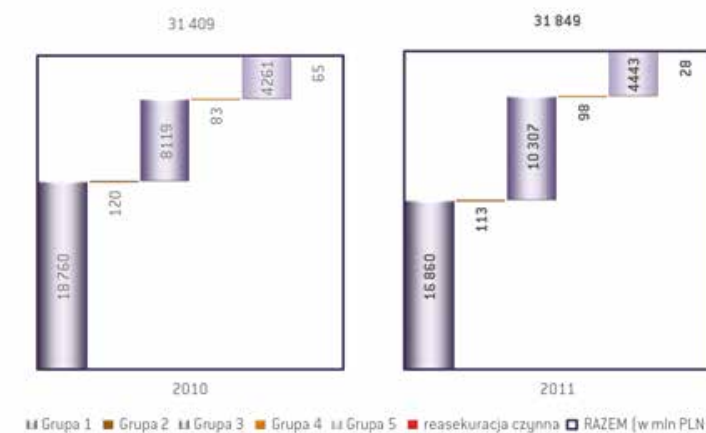
- W tym samym czasie wzrastał udział grupy 13 do 5,7% w 2011 r., ubezpieczeń finansowych (grupy 14–17) do 8,1% w 2010 r. oraz pozostałych ubezpieczeń osobowych (grupy 1+2) do 7,1% w 2010 r.
- Udział tych dwóch ostatnich rodzajów ubezpieczeń spadł jednak w 2011 r. do poziomów odpowiednio: 7,1% oraz 6,6%. Bardzo prawdopodobnym powodem tego spadku była istotna redukcja produktów bankowych, z którymi tego rodzaju ubezpieczenia były często sprzedawane w kanale bancassurance.

3.7. Rynek ubezpieczeń w Polsce w latach 2010–2011

3.7.1. SKŁADKA PRZYPISANA BRUTTO

Rysunek 27.

Składki przypisane brutto Działu I w Polsce w latach 2010–2011 według grup ubezpieczeń (w mln PLN)

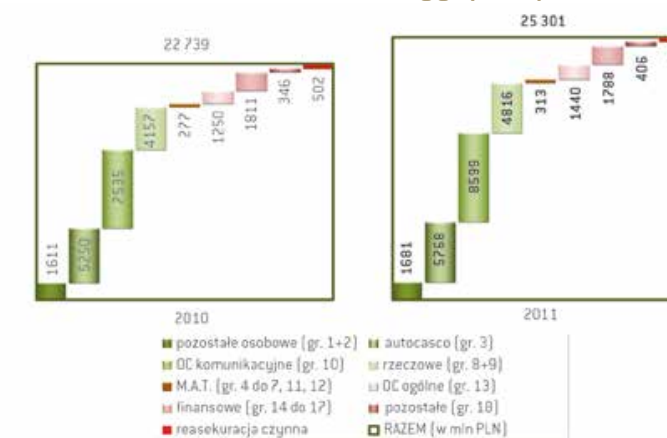
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Łączna liczba czynnych polis w Dziale I wynosiła 11,6 mln na koniec 2011 r., tj. 98% stanu sprzed roku. Liczba polis w grupie 1 zmalała o 2%, a w grupie 3 pozostawała bez zmian. Liczba polis w grupie 5 wzrosła o 10% (tj. o 1,1 mln szt.).
- W 2011 roku składki przypisane brutto w Dziale I wyniosły 31,8 mld PLN, tj. o 1,4% więcej niż rok wcześniej.

- W 2011 r. najwięcej wzrosły składki w grupie 3, bo o 27% względem 2010 r.
- W tym samym okresie składki przypisane brutto w grupie 1 zmalały o 10%, a w grupie 5 wzrosły o 4%.
- Udział składek grup 1 i 3 w składce ogółem utrzymywał się na poziomie 85% w ostatnich dwóch latach.

Rysunek 28.

Składki przypisane brutto Działu II w Polsce w latach 2010–2011 według grup ubezpieczeń (w mln PLN)

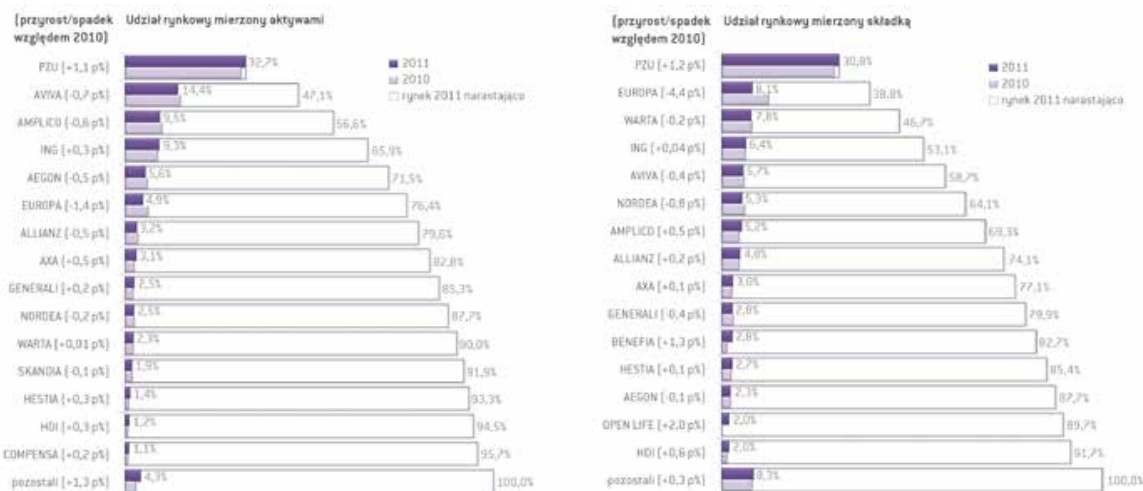
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Łączna liczba czynnych polis w Dziale II wynosiła 49,2 mln w 2011 r., tj. 99% stanu sprzed roku. Liczba czynnych polis w grupie 3 zmalała o 5%, w grupie 10 wzrosła o 2%, a w grupach 8 i 9 liczonych łącznie wzrosła o 7%.
- Na wzrost składek przypisanych brutto w ostatnich latach miał wpływ głównie przyrost składek ubezpieczeń komunikacyjnych oraz ubezpieczeń rzeczowych. Łączny udział wspomnianych

- grup w sumie składek Działu II wyniósł około 82% w każdym z porównywanych okresów.
- Składki przypisane brutto z działalności bezpośredniej w Dziale II wyniosły 24,8 mld PLN w 2011 r., tj. o 12% więcej niż rok wcześniej.
- Najszybciej, bo blisko o 16%, wzrosła suma składek w grupach 8 i 9. Dynamika wzrostu składek przypisanych brutto w ubezpieczeniach komunikacyjnych AC i OC łącznie przekraczała 112%.

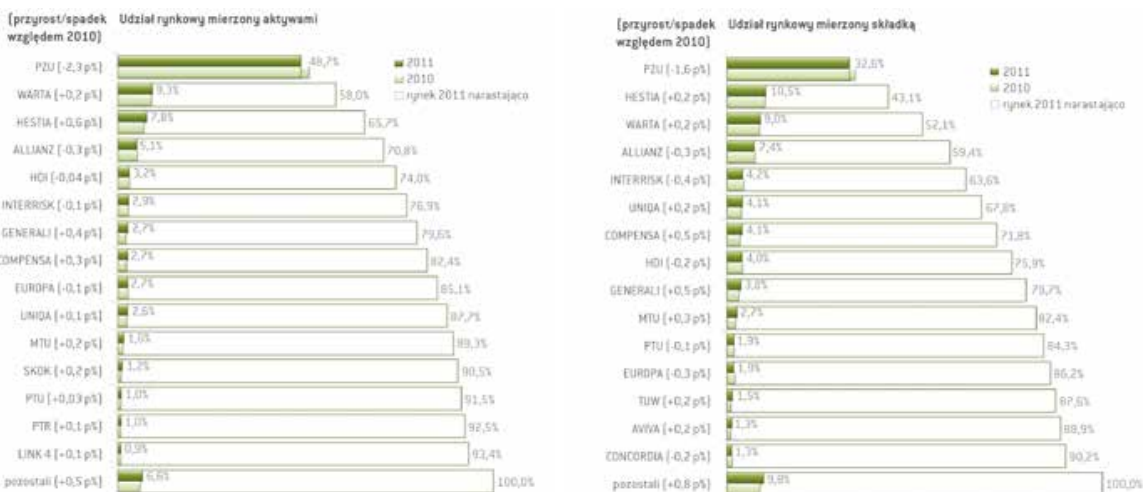
Rysunek 29.
Udziały rynkowe zakładów Działu I w Polsce w 2011 r. oraz ich zmiana względem roku 2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Łączna wartość aktywów zakładów Działu I objętych raportem wyniosła 89 859 mln PLN w 2011 r. w porównaniu z 93 943 mln PLN w 2010 r.
- Lider Działu I – PZU Życie – miał w 2011 r. 32,7% rynku mierzonego aktywami, tj. o 1,1 p% więcej niż przed rokiem.
- Aktywa trzech największych zakładów stanowiły 56,6% rynku w 2011 r., a pierwszych pięciu 71,5%.
- Łączna składka zakładów objętych raportem wyniosła 31 849 mln PLN w 2011 r.
- Lider Działu I – PZU Życie – miał w 2011 r. 30,8% rynku mierzonego składką, tj. o 1,2 p% więcej niż przed rokiem.
- Składki trzech największych zakładów stanowiły 46,7% rynku, a pierwszych pięciu 58,7%.

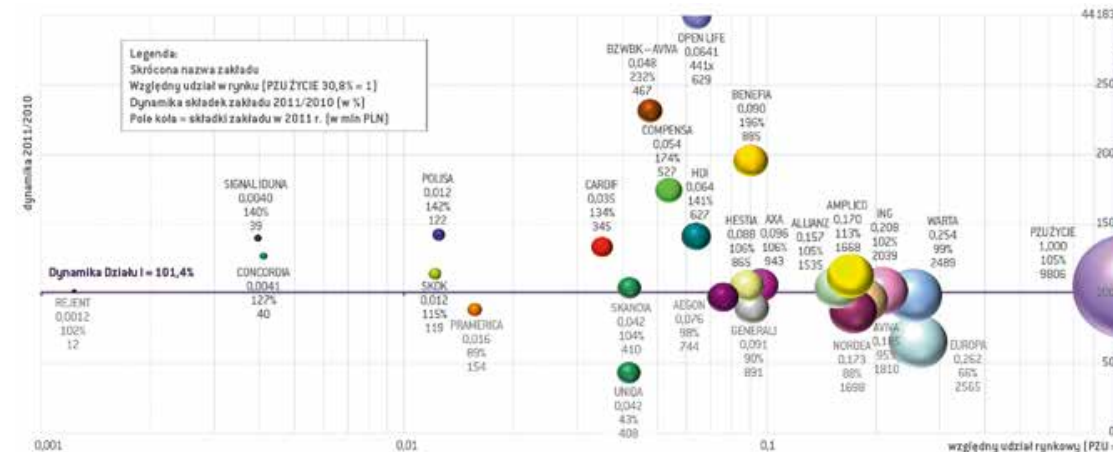
Rysunek 30.
Udziały rynkowe zakładów Działu II w Polsce w 2011 r. oraz ich zmiana względem roku 2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Łączna wartość aktywów zakładów Działu II objętych raportem wyniosła 56 275 mln PLN w 2011 r. w porównaniu z 51 127 mln PLN w 2010 r.
- Lider Działu II – PZU – miał w 2011 r. 48,7% rynku mierzonego aktywami, tj. o 2,3 p% mniej niż przed rokiem.
- Aktywa trzech największych zakładów stanowiły 65,7% rynku w 2011 r., a pierwszych pięciu 74%.
- Łączna składka zakładów objętych raportem wyniosła 25 301 mln PLN w 2011 r.
- Lider Działu I – PZU Życie – miał w 2011 r. 32,6% rynku mierzonego składką, tj. o 1,6 p% mniej niż przed rokiem.
- Składki trzech największych zakładów stanowiły 52,1% rynku, a pierwszych pięciu 63,6%.

Rysunek 31.
Wartość i dynamika składek przypisanych brutto zakładów Działu I w Polsce w 2011 r.

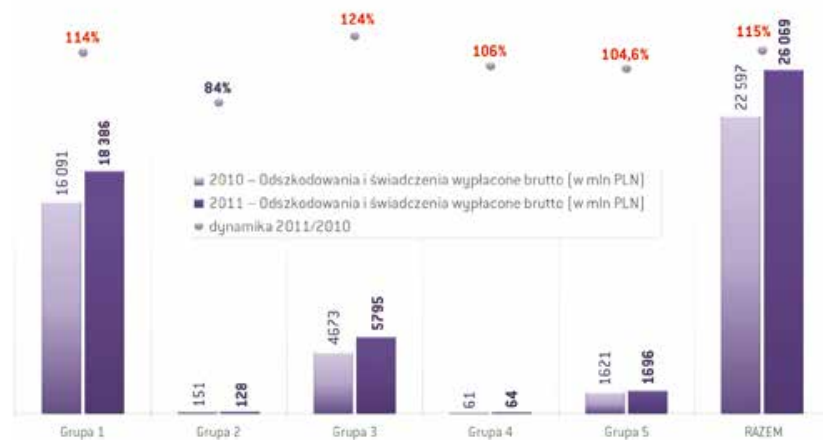

3.2.2. ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA WYPŁACONE BRUTTO

Rysunek 33.

Wartość i dynamika odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto Działu I w Polsce w latach 2010–2011 (działalność bezpośrednia)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Łączna liczba wypłat odszkodowań i świadczeń w Dziale I wyniosła 3,5 mln w 2011 r., tj. 131% stanu sprzed roku.
- W 2011 r. najwięcej, bo aż o 50% względem roku 2010, wzrosła liczba wypłat odszkodowań i świadczeń w grupie 5. W grupie 1 wzrost wynosił 22%, a w grupie 3 przekraczał 16%.
- Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w Dziale I ogółem wyniosły 26,1 mld PLN w 2011 r., tj. o 15% więcej niż rok wcześniej.
- W 2011 r. odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w grupie 1 wzrosły o 14%, a w grupie 5 o 5% rok do roku. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w grupie 3 wzrosły najbardziej, bo o 24%.

Rysunek 34.

Wartość i dynamika odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto Działu II w Polsce w latach 2010–2011 (działalność bezpośrednia)

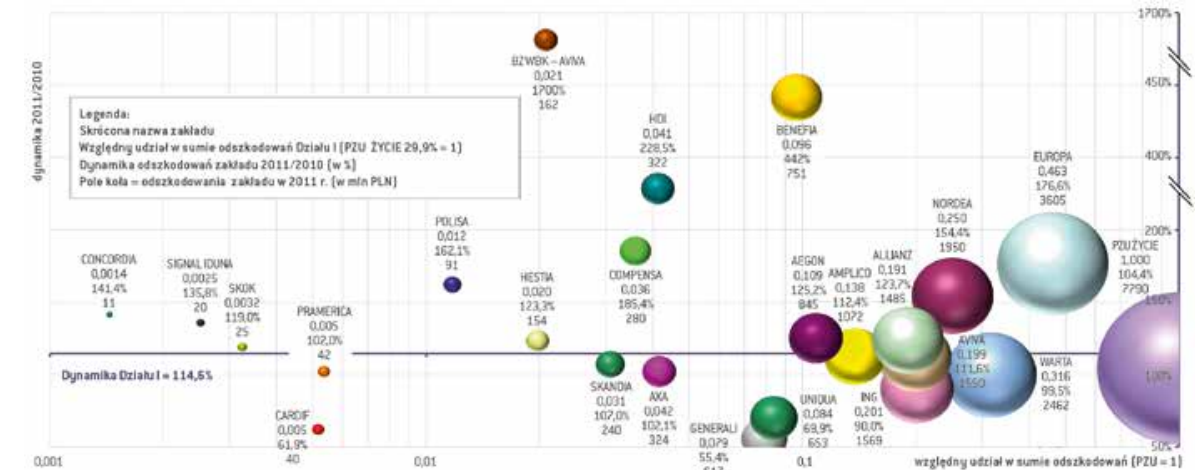

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- W 2011 r. łączna liczba wypłat w Dziale II wyniosła 4,5 mln, to jest praktycznie była na tym samym poziomie co przed rokiem.
- W 2011 r. najwięcej, bo aż o 27%, spadła liczba wypłat w grupach 8 i 9. W grupie 3 liczba wypłat spadła o 5%, a w grupie 10 pozostawała na poziomie roku poprzedniego. Największy wzrost liczby wypłat odnotowano w grupie ubezpieczeń wypadkowych i chorobowych, aż o 18%.
- Odszkodowania wypłacone brutto w Dziale II ogółem wyniosły 13,5 mld PLN w 2011 r., tj. o 3% mniej niż rok wcześniej.
- Odszkodowania wypłacone brutto w grupie 3 zmalały w 2011 r. o 4%, a w grupie 10 wzrosły o 3% względem roku poprzedniego.
- Odszkodowania wypłacone brutto w grupach 8 i 9 zmalały aż o 23%.

Rysunek 35.

Wartość i dynamika odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto zakładów Działu I w Polsce w 2011 r.

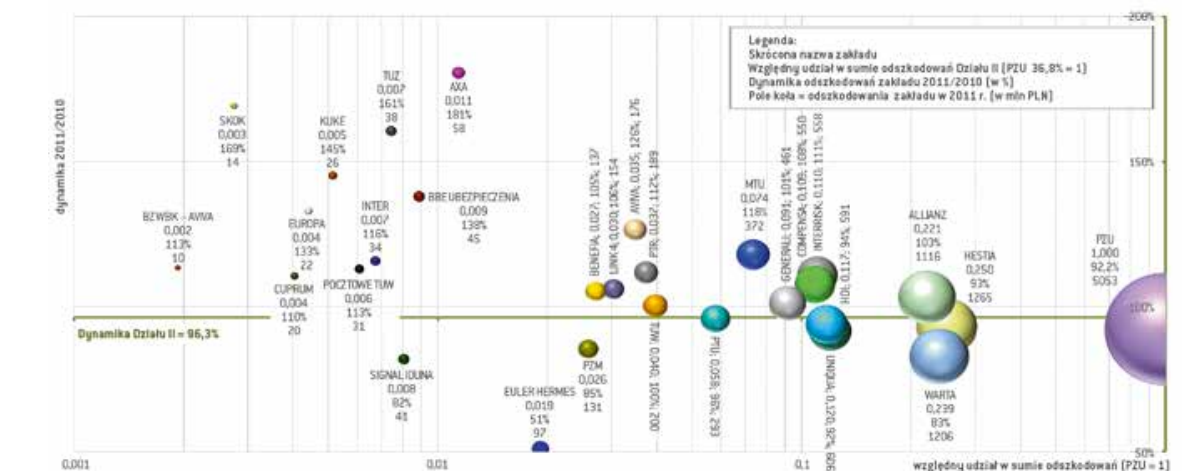

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Dynamika przyrostu odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto wyniosła 114,6%. Największy w tej kategorii PZU Życie był znacznie poniżej rynku, z dynamiką 104,4%.
- Znacznie powyżej średniej Działu I były: Europa, Nordea, Benefia, BZWBK-Aviva, HDI oraz Compensa.
- PZU Życie miało w sumie odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto Działu I udział 29,9%. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto trzech kolejnych zakładów stanowią łącznie 29,3% całego segmentu. Koncentracja pięciu pierwszych zakładów wyniosła około 2/3.

Rysunek 36.

Wartość i dynamika odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto zakładów Działu II w Polsce w 2011 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

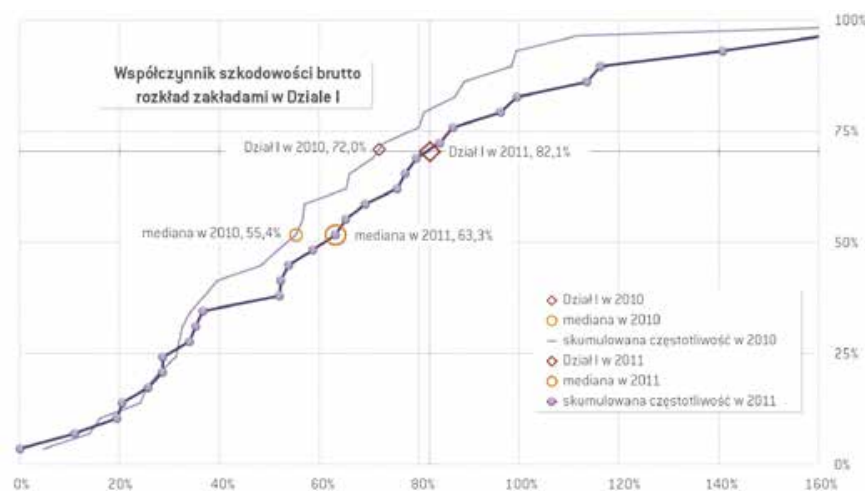
- Dynamika przyrostu odszkodowań wypłaconych brutto Działu II wyniosła 96,3%. Największe w tej kategorii PZU, z dynamiką 92%, było poniżej rynku o 4,2 p%.
- Znacznie powyżej średniej Działu II były: Allianz, Interisk, Compensa, MTU oraz mniejsze zakłady.
- PZU miał w sumie odszkodowań wypłaconych brutto Działu II udział 36,8%.
- Odszkodowania wypłacone brutto trzech kolejnych zakładów o względnej wielkości od 0,221 – Allianz, przez 0,239 – Warta do 0,25 – Hestia, stanowiły łącznie 26,1% całego segmentu.
- Koncentracja pięciu pierwszych zakładów wyniosła blisko 67,3%.

3.7.3. WSPÓŁCZYNNIK SZKODOWOŚCI BRUTTO

Rysunek 37.

Współczynnik szkodowości brutto zakładów Działu I w Polsce w latach 2010–2011

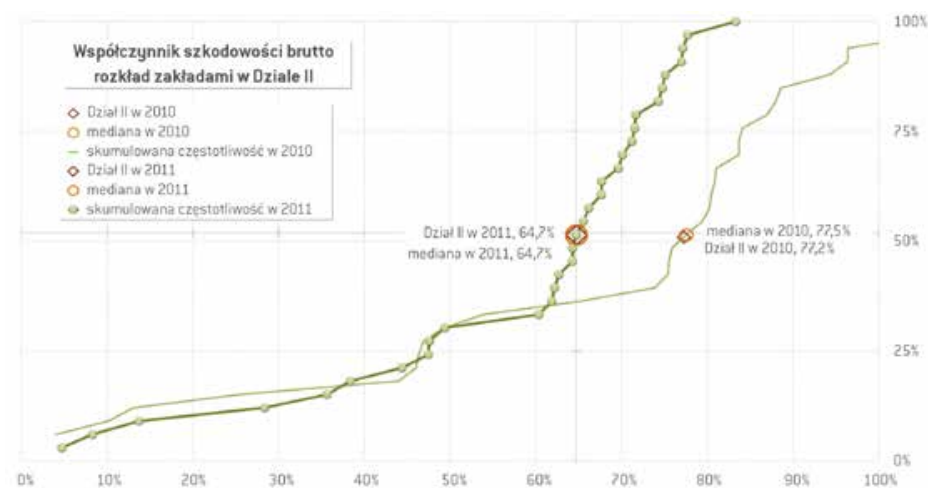

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Wartość wskaźnika dla Działu I wynosiła 82,1% w 2011 r., w porównaniu z 72% w 2010 r., czyli o ponad 10 p% więcej.
- Mediana wskaźnika wynosiła dla tych samych okresów odpowiednio: 63,3% oraz 55,4%.
- Odstęp międzykwartylowy w 2011 r. wyniósł 52,7%, tj. o 4,7 p% więcej niż rok wcześniej.
- Oznacza to, że blisko 2/3 zakładów odnotowało w 2011 r. wzrost wartości wskaźnika szkodowości brutto o około 10%.
- W Dziale I przyrost odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto wyniósł 3,4 mld PLN przy niezmiennym poziomie składki zarobionej brutto.

Rysunek 38.

Współczynnik szkodowości brutto zakładów Działu II w Polsce w latach 2010–2011

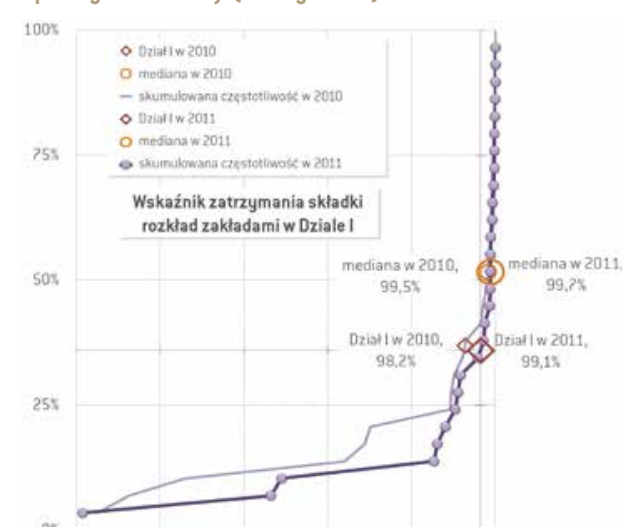
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Wartość wskaźnika dla Działu II wynosiła 64,7% w 2011 r., w porównaniu z 77,2% w 2010 r., czyli o ponad 12 p% mniej.
- Mediana wskaźnika wynosiła dla tych samych okresów odpowiednio: 64,7% oraz 77,5%.
- Odstęp międzykwartylowy w 2011 r. wyniósł 24%, tj. o 13 p% mniej niż przed rokiem.
- Oznacza to, że ponad 2/3 zakładów odnotowało spadek wskaźnika szkodowości brutto o blisko 13%.
- W Dziale II, przy spadku zarówno odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto, jak i spadku stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania brutto o ponad miliard złotych, składka zarobiona brutto wzrosła o 12% [2,5 mld PLN].

3.7.4. WSPÓŁCZYNNIK RETENCJI

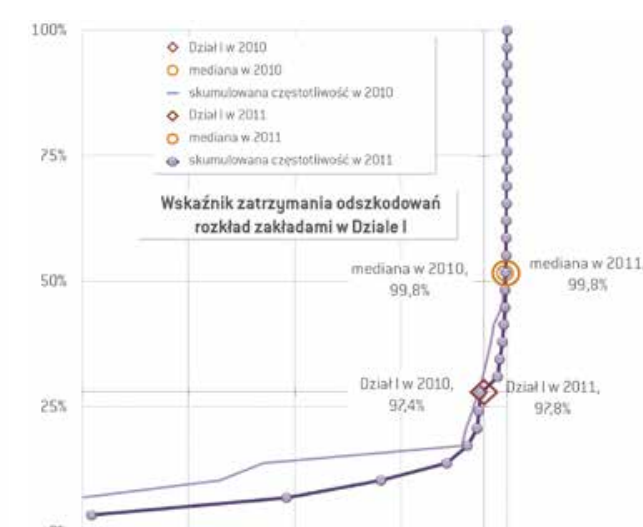
Rysunek 39.

Współczynnik retencji (zatrzymania) składki i odszkodowań zakładów Działu I w Polsce w latach 2010–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

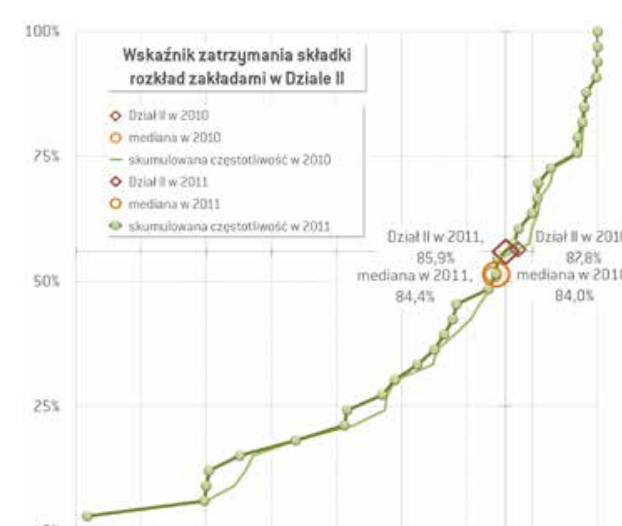
- Wartość wskaźnika zatrzymania składki dla Działu I wynosiła 99,1% w 2011 r., w porównaniu z 98,2% w roku 2010.
- Mediana wskaźnika wynosiła dla tych samych okresów odpowiednio: 99,7% i 99,5%, a odstęp międzykwartylowy wyniósł 2,2% w 2011 r., tj. był na poziomie roku poprzedniego.

- Wartość wskaźnika zatrzymania odszkodowań dla Działu I wynosiła 97,8% w 2011 r., w porównaniu z 97,4% w roku 2010.
- Mediana wskaźnika wynosiła dla obu okresów 99,8%. Odstęp międzykwartylowy w 2011 r. wyniósł 2,5%, tj. o 0,3 p% mniej niż rok wcześniej.

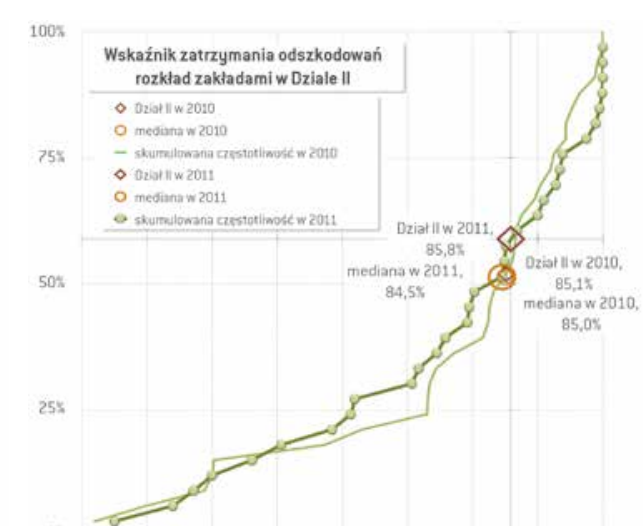
Rysunek 40.

Współczynnik retencji (zatrzymania) składki i odszkodowań zakładów Działu II w Polsce w latach 2010–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Wartość wskaźnika zatrzymania składki dla Działu II wynosiła 85,9% w 2011 r., w porównaniu z 87,8% w roku 2010.
- Mediana wskaźnika wynosiła w 2011 r. 84,4%, a odstęp międzykwartylowy wyniósł 29,9%, podobnie jak w roku poprzednim.

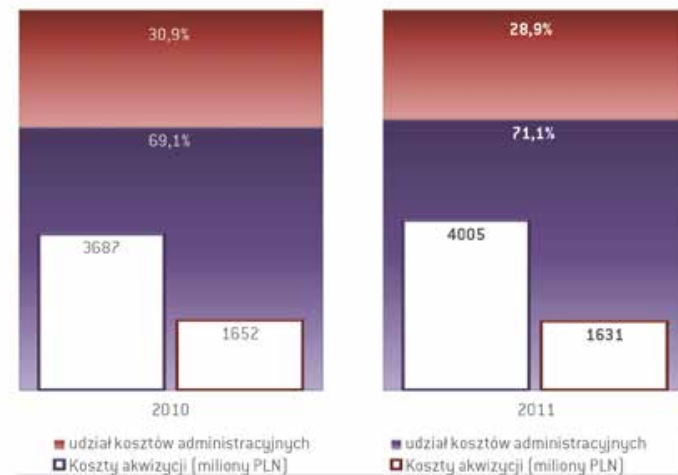
- Wartość wskaźnika zatrzymania odszkodowań dla Działu II wynosiła 85,8% w 2011 r., w porównaniu z 85,1% w roku 2010.
- Mediana wskaźnika wynosiła dla tych samych okresów odpowiednio: 84,5% oraz 85%. Odstęp międzykwartylowy w 2011 r. wyniósł 31,9%, tj. o 12,5 p% więcej niż rok wcześniej.

3.7.5. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ

Rysunek 41.

Koszty działalności ubezpieczeniowej Działu I w Polsce w latach 2010–2011

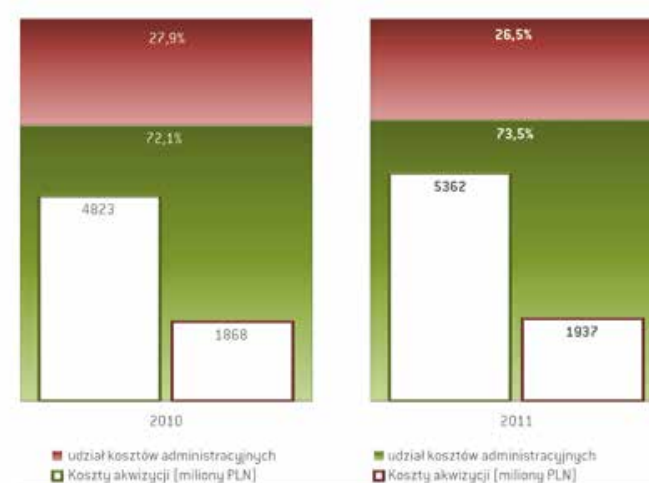

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Suma kosztów akwizycji i administracyjnych w Dziale I wynosiła około 5,64 mld PLN w 2011 r. i była o blisko 300 mln PLN wyższa niż w roku poprzednim.
- Koszty administracyjne nieznacznie zmalały, o 21 mln PLN, ale koszty akwizycji wzrosły o 318 mln PLN w ciągu roku.
- Struktura analizowanych kosztów jest niemal identyczna od trzech lat. Koszty akwizycji do kosztów administracyjnych zachowują proporcję 7 ÷ 3.
- Relacja kosztów akwizycji do składki przypisanej brutto dla Działu I wynosiła 12,6%, a relacja kosztów administracyjnych do składki wynosiła 5,1% w 2011 r.

Rysunek 42.

Koszty działalności ubezpieczeniowej Działu II w Polsce w latach 2010–2011

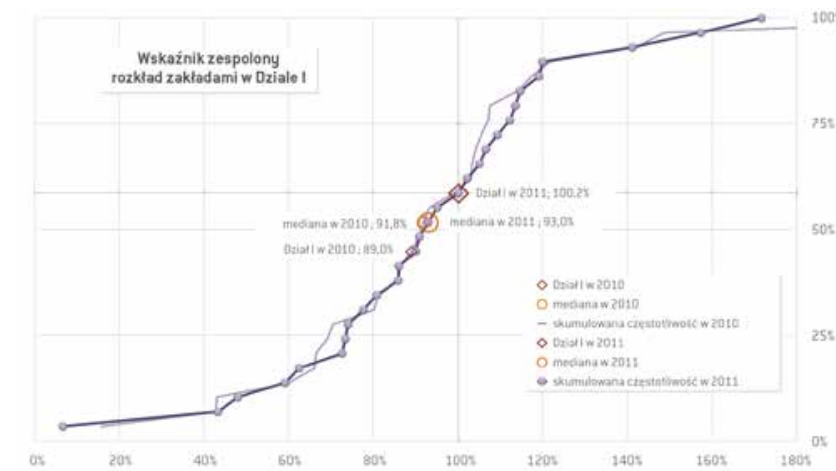
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Suma kosztów akwizycji i administracyjnych w Dziale II wynosiła 7,3 mld PLN w 2011 r. i była o 9% powyżej poziomu roku poprzedniego.
- Koszty akwizycji systematycznie wzrastały w ostatnich trzech latach o ponad 12% średniorocznie.
- Koszty administracyjne w tym samym czasie wzrosły o 3,7%. Struktura kosztów zmienia się na korzyść kosztów akwizycji, które w 2011 r. osiągnęły blisko 74% sumy kosztów administracyjnych i akwizycji.
- W 2011 r. relacja kosztów akwizycji do składki przypisanej brutto dla Działu II wynosiła 21,2%, a relacja kosztów administracji do składki wynosiła 7,7%.

3.7.6. WSKAŹNIK ZESPOLONY

Rysunek 43.

Wskaźnik zespolony zakładów Działu I w Polsce w latach 2010–2011

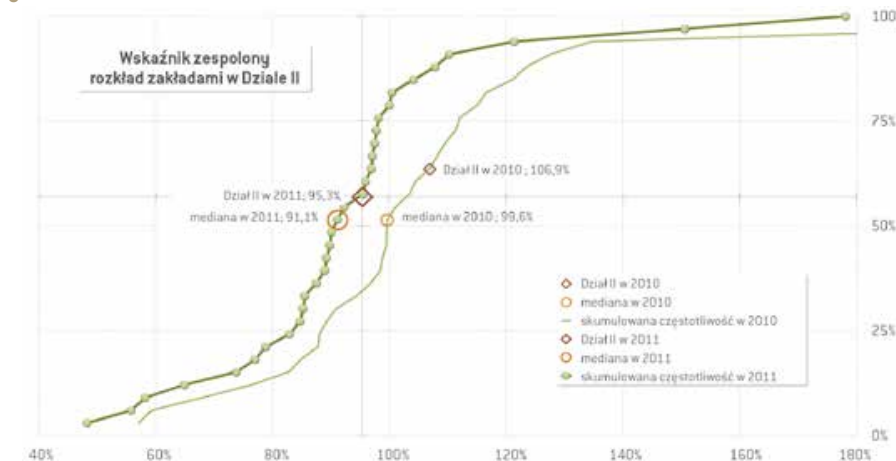

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Wartość wskaźnika dla Działu I wynosiła 100,2% w 2011 r., w porównaniu z 89% w 2010 r., czyli o ponad 11 p% więcej.
- Mediana wskaźnika wynosiła dla tych samych okresów odpowiednio: 93% oraz 91,8%.
- Odstęp międzykwartylowy w 2011 r. wyniósł 38,2%, tj. tylko o 1,6 p% więcej niż rok wcześniej.
- Pomimo istotnego wzrostu szkodowości brutto w Dziale I o około 10% w 2011 r., większość zakładów, a zwłaszcza tych o wskaźniku szkodowości powyżej mediany, odnotowała spadek zarówno kosztów administracyjnych, jak i akwizycji. W rezultacie rozkład wskaźnika zespolonego niewiele się zmienił w relacji do roku 2010.

Rysunek 44.

Wskaźnik zespolony zakładów Działu II w Polsce w latach 2010–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

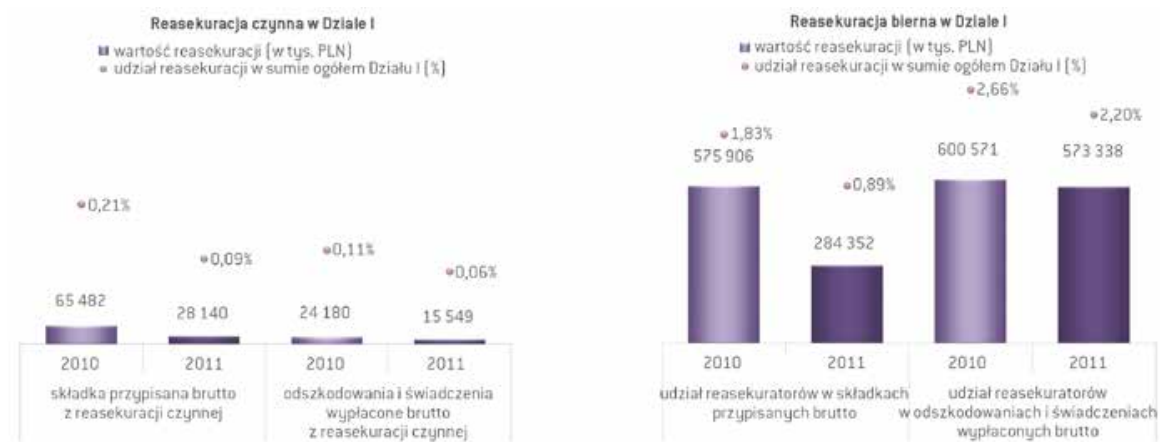
- Wartość wskaźnika dla Działu II wynosiła 96,3% w 2011 r., w porównaniu z 106,9% w 2010 r., czyli o blisko 12 p% mniej.
- Mediana wskaźnika wynosiła dla tych samych okresów odpowiednio: 91,1% oraz 99,6%.
- Odstęp międzykwartylowy w 2011 r. wyniósł 13,45%, tj. o 9,3 p% mniej niż rok wcześniej.
- Większość zakładów odnotowała w 2011 r. nie tylko spadek szkodowości brutto o około 13%, ale również spadek kosztów administracyjnych.
- Zakłady, zwłaszcza o wysokich wartościach wskaźnika zespolonego, reagowały redukcją kosztów administracyjnych rzędu 5%, przez co 75% z nich odnotowało w 2011 r. wartość wskaźnika poniżej 100%.

3.7.7. REASEKURACJA

Rysunek 45.

Reasekuracja czynna i bierna w Dziale I w Polsce w latach 2010–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Wartość składki przypisanej brutto z reasekuracji czynnej Działu I wynosiła 28,1 mln PLN w 2011 r., o 57% mniej niż w 2010.
- Odszkodowania i świadczenia brutto z reasekuracji czynnej wypłacone przez zakłady wynosiły 15,5 mln PLN w 2011 r., czyli o 38% mniej niż przed rokiem.
- Udział reasekuratorów w składkach przypisanych brutto (reasekuracja bierna) Działu I wynosił 284 mln PLN w 2011 r.,

- o 51% mniej niż w roku 2010. Udział reasekuratorów w składce Działu I spadł poniżej 0,9%.
- Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach brutto wynosił 573 mln PLN w 2011 r., czyli o 5% mniej niż przed rokiem. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach spadł i wynosił 2,2% w 2011 r.

Rysunek 46.

Reasekuracja czynna i bierna w Dziale II w Polsce w latach 2010–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

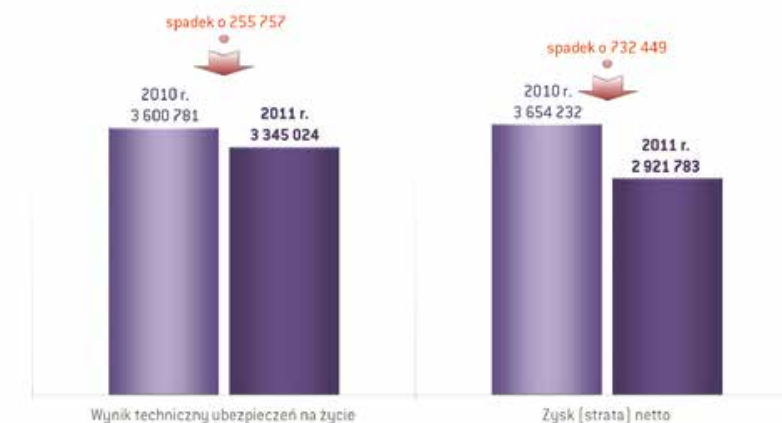
- Wartość składki przypisanej brutto z reasekuracji czynnej Działu II wynosiła 489 mln PLN w 2011 r., o 3% mniej niż w roku 2010. Udział reasekuracji czynnej w składce Działu II wynosił 1,9%.
- Odszkodowania i świadczenia brutto z reasekuracji czynnej wypłacone przez zakłady wynosiły 254 mln PLN w 2011 r., czyli o 24% więcej niż przed rokiem. Udział reasekuracji czynnej w odszkodowaniach Działu II wynosił 1,9%.

- Udział reasekuratorów w składkach przypisanych brutto (reasekuracja bierna) Działu II wynosił prawie 3,6 mld PLN w 2011 r., 28% więcej niż w roku 2010. Udział reasekuratorów w składce Działu II wzrósł do 14,1%.
- Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach brutto wynosił 1,9 mld PLN w 2011 r., czyli o 8% mniej niż przed rokiem. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach spadł i wynosił 14,2% w 2011 r.

3.7.8. WYNIK TECHNICZNY I FINANSOWY

Rysunek 47.

Wynik techniczny i wynik finansowy netto Działu I w Polsce w latach 2010–2011 (w tys. PLN)

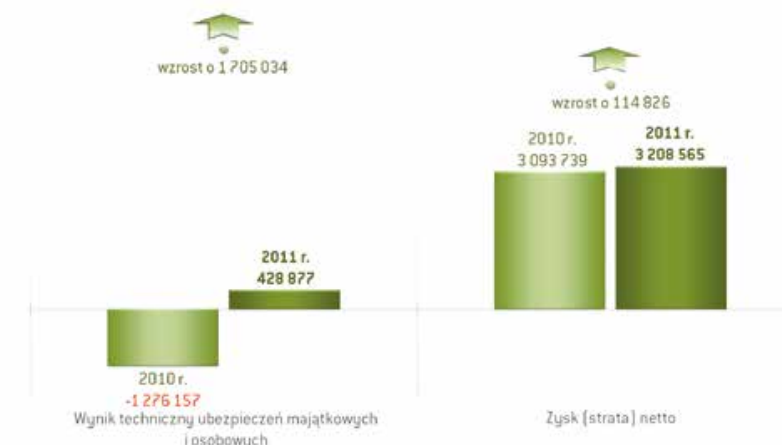
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- W 2011 r. wynik techniczny Działu I wynosił 3,3 mld PLN i był o 7% niższy niż w 2010 r.
- Składki zarobione netto wzrosły w 2011 r. o 616 mln PLN, tj. o 2% względem 2010 r. W tym samym okresie negatywny wpływ na wynik techniczny Działu I miały dochody z działalności lokacyjnej, które pogorszyły się o 7,8 mld PLN, oraz odszkodowania i świadczenia wypłacone netto, które wzrosły o 3,6 mld PLN.

- Pozytywny wpływ na wynik techniczny Działu I miały zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym, które wynosiły -3,9 mld PLN w 2011 r., w porównaniu z +6,1 mld PLN rok wcześniej.
- Wynik finansowy netto wynosił 2,9 mld PLN w 2011 r. i był niższy o 20% względem roku poprzedniego.

Rysunek 48.

Wynik techniczny i wynik finansowy netto Działu II w Polsce w latach 2010–2011 (w tys. PLN)

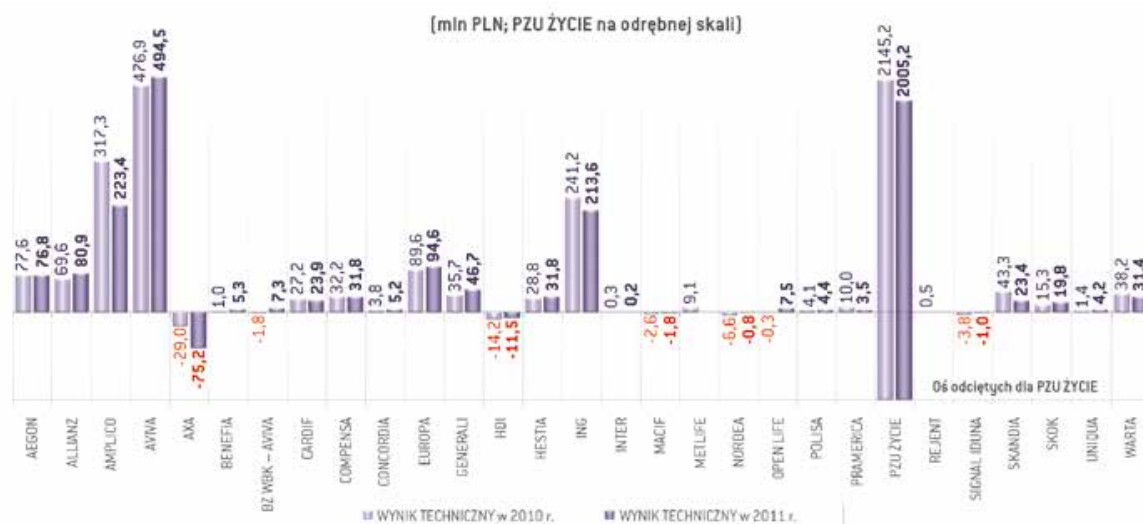
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Wynik techniczny Działu II za 2011 r. poprawił się w stosunku do roku poprzedniego o 1,7 mld PLN i wynosił 429 mln PLN. Wynik techniczny wszystkich grup ubezpieczeniowych, z wyjątkiem 10, był dodatni.
- W efekcie wzrostu składek zarobionych netto oraz spadku odszkodowań wypłaconych netto wynik techniczny poprawił się

- we wszystkich grupach, w szczególności ubezpieczeń AC i OC o ponad 1 mld PLN i ubezpieczeń rzeczowych o 636 mln PLN.
- Zysk netto Działu II w 2011 r. wzrósł o 3,7%, tj. o 115 mln PLN względem roku poprzedniego i wynosił 3,2 mld PLN.
- Zysk netto Działu II uwzględnia dywidendę z PZU Życie w kwotach 2,0 mld PLN w 2011 r. oraz 3,1 mld PLN w 2010 r.

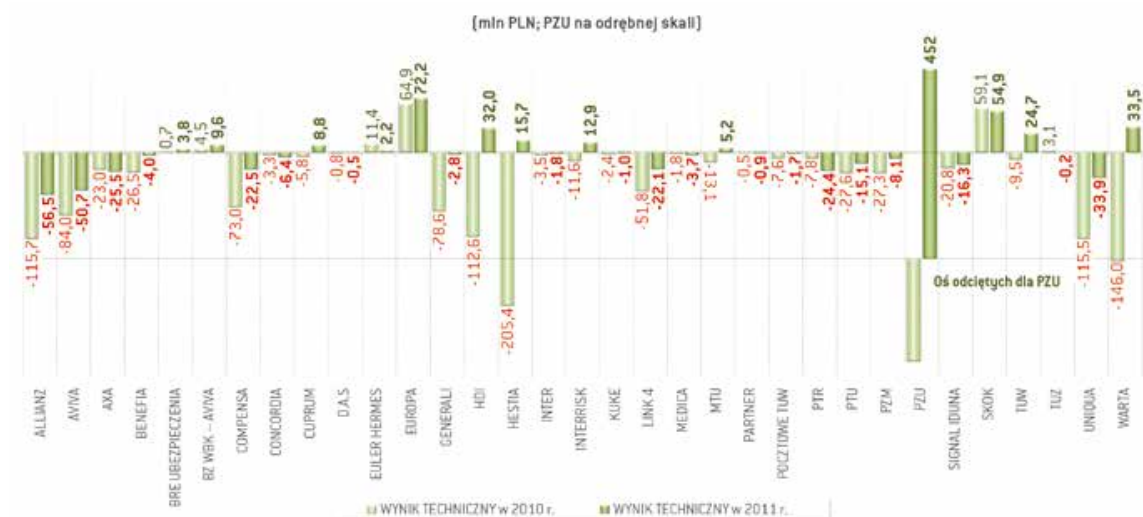
Rysunek 49.
Wartość i dynamika wyniku technicznego zakładów Działu I w Polsce w latach 2010–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Z 29 zakładów Działu I raportujących do PIU 5 odnotowało niewielkie straty techniczne w 2011 r. To o dwa mniej niż rok wcześniej.
- Spośród 23 zakładów o dodatnim wyniku technicznym 10 odnotowało wzrost wyniku technicznego w 2011 r.
- 3 zakłady zmniejszyły straty, a BZ WBK – Aviva oraz Open Life ze strat w 2010 r. wyszły na pozytywny wynik w roku 2011.
- Lider Działu I – PZU Życie – odnotował w 2011 r. spadek wyniku technicznego o 6% rok do roku.

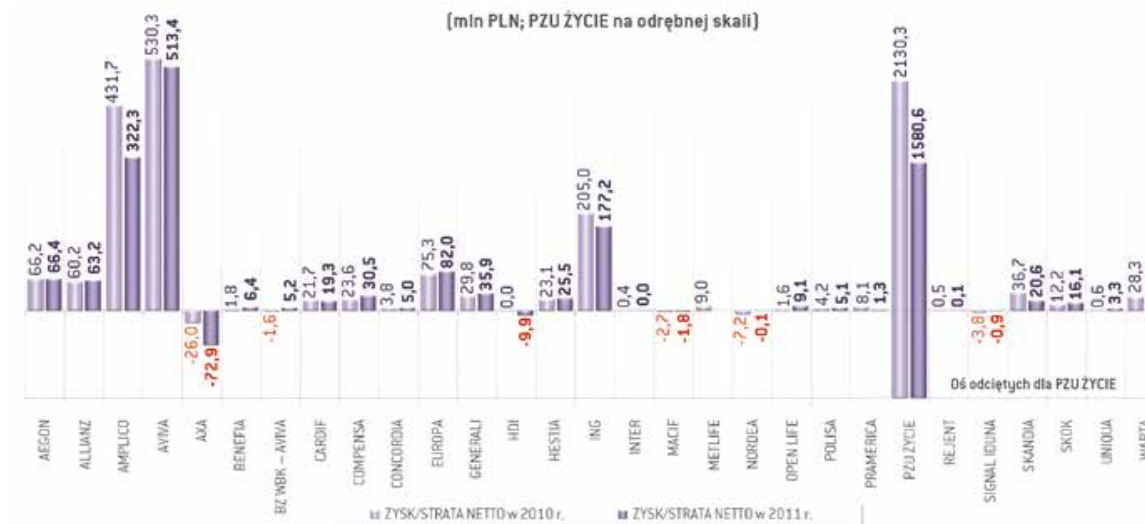
Rysunek 50.
Wartość i dynamika wyniku technicznego zakładów Działu II w Polsce w latach 2010–11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Z 33 zakładów Działu II raportujących do PIU tylko 13 odnotowało dodatni wynik techniczny w 2011 r. To i tak o siedem więcej niż rok wcześniej.
- Największe przyrosty wyniku technicznego osiągnęły zakłady wiodące w ubezpieczeniach komunikacyjnych i rzeczowych, takie jak: PZU, Hestia, Warta czy HDI, wychodząc tym samym ze strat technicznych w 2010 r. na wynik pozytywny w 2011 r.
- Nominalnie największy przyrost wyniku technicznego, bo o 696 mln PLN, odnotował w 2011 r. lider – PZU. Przyrost ten to 41% całego przyrostu wyniku technicznego Działu II wynoszącego 1,7 mld PLN.

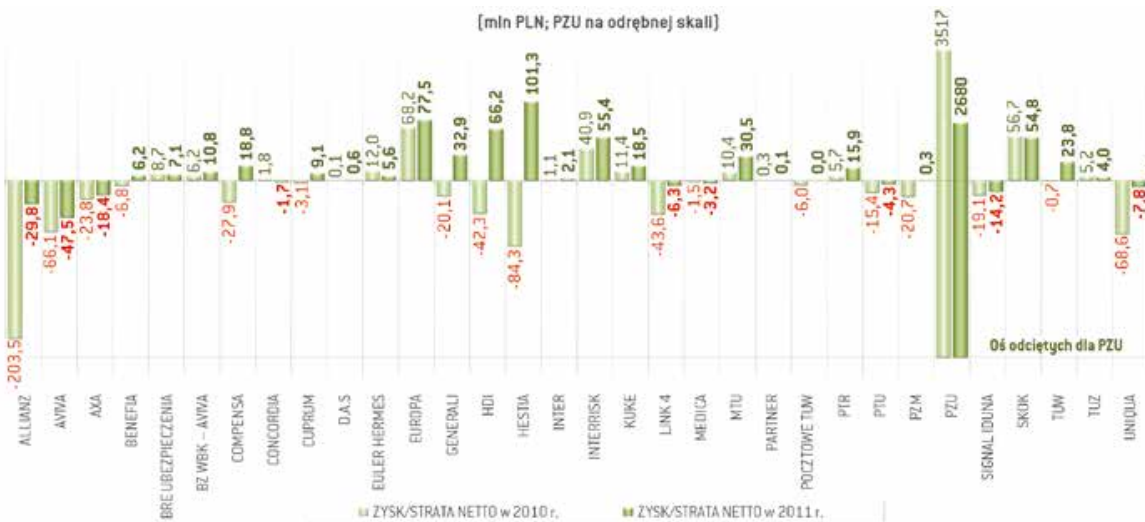
Rysunek 51.
Wartość i dynamika wyniku finansowego netto zakładów Działu I w Polsce w latach 2010–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- W 2011 r., podobnie jak rok wcześniej, 5 z 29 zakładów Działu I odnotowało niewielkie straty netto.
- W większości zakładów zysk netto w 2011 r. był niższy niż przed rokiem. Wyjątkiem były: Europa, Allianz, Generali, Compensa i SKOK.
- Zysk netto lidera Działu I, tj. PZU Życie, był w 2011 r. o 550 mln PLN niższy niż rok wcześniej.

Rysunek 52.
Wartość i dynamika wyniku finansowego netto zakładów Działu II w Polsce w latach 2010–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

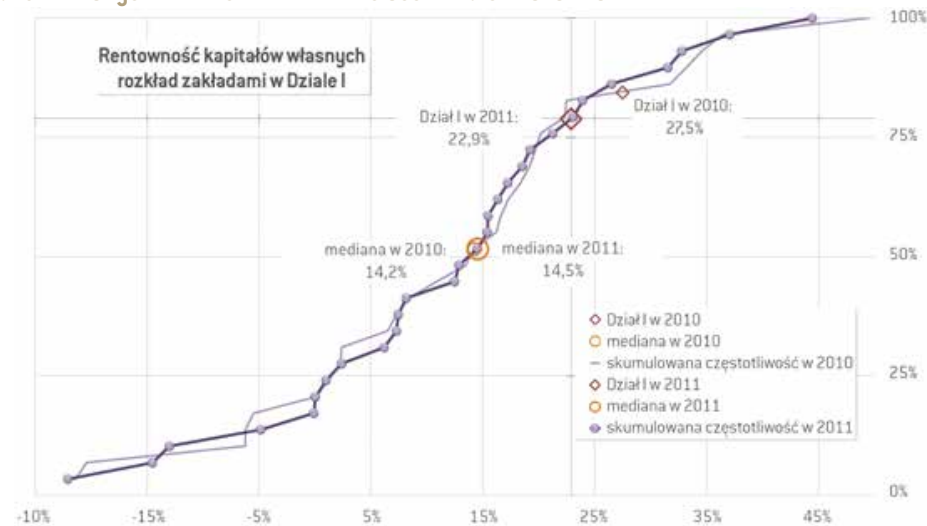
- Wyniki netto Działu II w 2011 r., w przeciwieństwie do Działu I, poprawiły się w większości zakładów. Dziewięć z trzydziestu trzech zakładów poniosło straty netto, to jest jednak o osiem mniej niż rok wcześniej.
- Najbardziej spektakularny wzrost zysku netto w 2011 r. odnotowały: Hestia, Warta i HDI. Jednocześnie Allianz znacząco zmniejszył straty.
- Zysk lidera, PZU, (liczony łącznie z dywidendami z PZU Życie, czyli niekonsolidowany) był o 837 mln PLN niższy niż rok wcześniej przy wzroście wyniku technicznego.

3.7.9. RENTOWNOŚĆ KAPITAŁÓW WŁASNYCH

Rysunek 53.

Rentowność kapitałów własnych zakładów Działu I w Polsce w latach 2010–2011

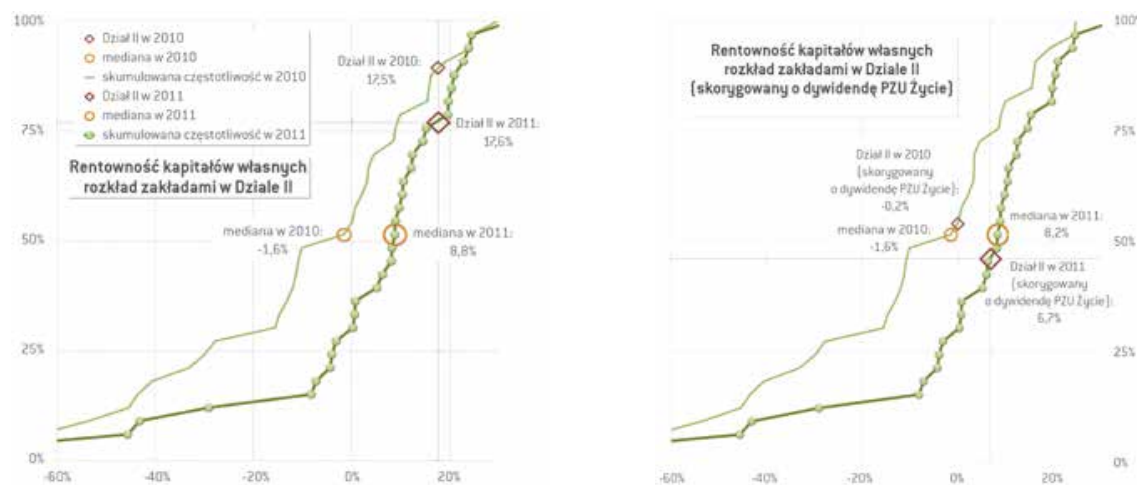

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Wartość wskaźnika dla Działu I wynosiła 22,9% w 2011 r., w porównaniu z 27,5% w 2010 r. Pięć zakładów odnotowało stratę netto.
- Mediana wskaźnika wynosiła dla tych samych okresów odpowiednio 14,5% oraz 14,2%.
- Odstęp międzykwartylowy w 2011 r. wynosił 18,9% i wzrósł z 17,9% rok wcześniej.
- Chociaż rozkład wskaźnika istotnie się nie zmienił, to jego „średnia” zmalała, ponieważ zyski netto liderów Działu I malały szybciej niż kapitały własne.

Rysunek 54.

Rentowność kapitałów własnych zakładów Działu II w Polsce w latach 2010–2011

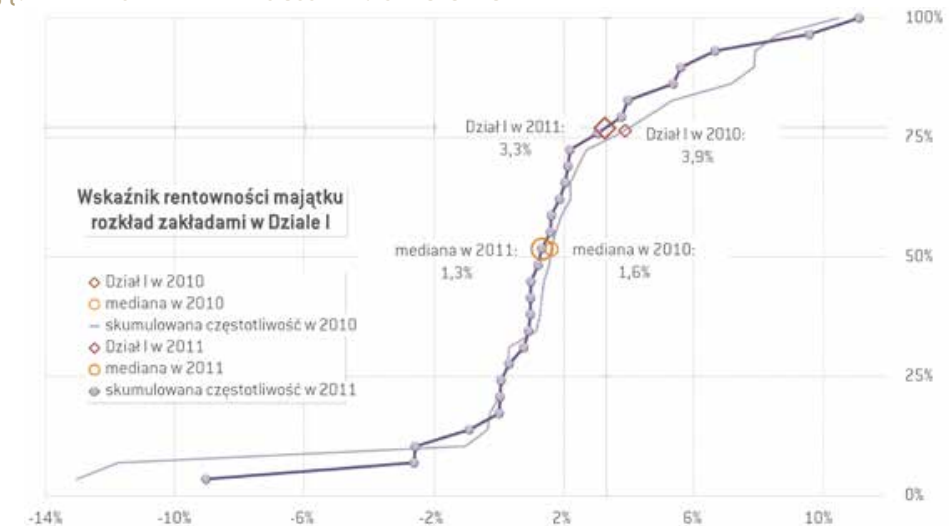
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Wartość wskaźnika dla Działu II wynosiła 17,6% w 2011 r., w porównaniu z 12,5% w 2010 r.
- Jeśli nie uwzględnić dywidend przekazanych z PZU Życie do PZU, to powyższe wartości wynosiłyby odpowiednio: 6,7% oraz -0,2% (wykres prawy powyżej).
- Mediana wskaźnika wynosiła 8,8% w 2011 r., w porównaniu z -1,6% w roku 2010.
- Odstęp międzykwartylowy w 2011 r. wynosił 18,4%, tj. aż o 17,8 p% mniej niż rok wcześniej.
- Przy wzroście zysku netto w 2011 r. o 0,1 mld PLN kapitały własne wzrosły o 0,7 mld PLN. Jeśli jednak nie uwzględnić dywidend przekazanych z PZU Życie do PZU, to zysk netto wzrósł o 1,2 mld PLN.

3.7.10. RENTOWNOŚĆ MAJĄTKU

Rysunek 55.

Rentowność majątku zakładów Działu I w Polsce w latach 2010–2011

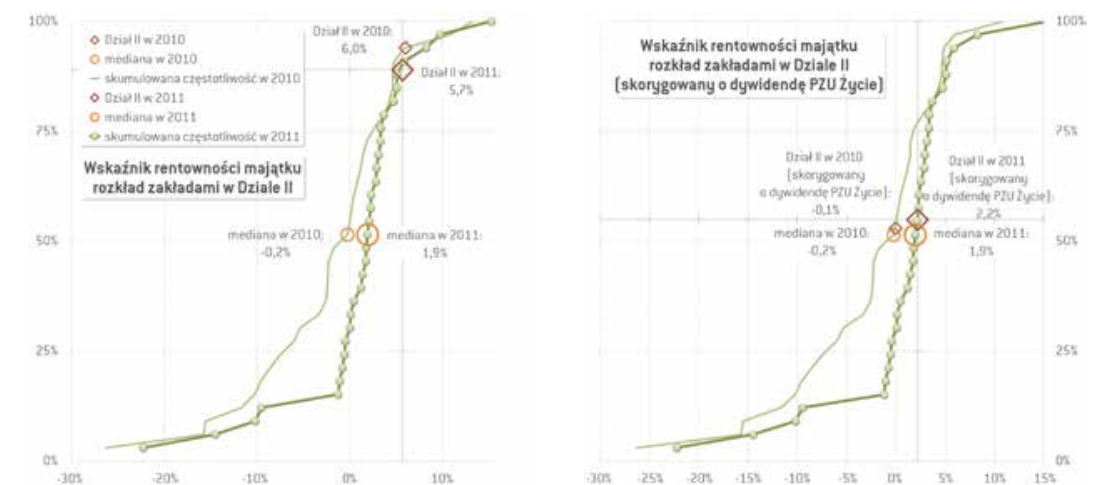

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Wartość wskaźnika dla Działu I wynosiła 3,3% w 2011 r., w porównaniu z 3,9% w 2010 r. Pięć zakładów odnotowało stratę netto.
- Mediana wskaźnika wynosiła dla tych samych okresów odpowiednio 1,3% oraz 1,6%.
- Odstęp międzykwartylowy w 2011 r. wynosił 2,7% i zmalał z 3,5% rok wcześniej.
- Chociaż rozkład wskaźnika istotnie się nie zmienił, to jego „średnia” zmalała, ponieważ zyski netto liderów Działu I malały szybciej niż aktywa.

Rysunek 56.

Rentowność majątku zakładów Działu II w Polsce w latach 2010–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

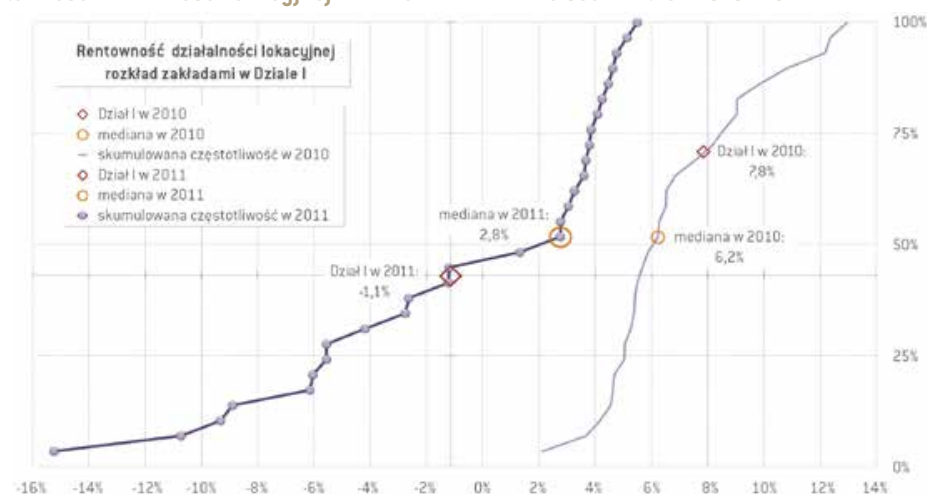
- Wartość wskaźnika dla Działu II wynosiła 5,7% w 2011 r., w porównaniu z 6% w 2010 r.
- Jeśli nie uwzględnić dywidend przekazanych z PZU Życie do PZU, to powyższe wartości wynosiłyby odpowiednio: 1,9% oraz -0,1% (wykres prawy powyżej).
- Mediana wskaźnika wynosiła 1,9% w 2011 r., w porównaniu z -0,2% w roku 2010.
- Odstęp międzykwartylowy w 2011 r. wynosił 3,8%, to znaczy dwukrotnie mniej niż rok wcześniej.
- Przy wzroście zysku netto Działu II w 2011 r. o 0,1 mld PLN aktywa wzrosły o 5,1 mld PLN. Jeśli jednak nie uwzględnić dywidend przekazanych z PZU Życie do PZU, to zysk netto wzrósł o 1,2 mld PLN.

3.7.12. RENTOWNOŚĆ DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ

Rysunek 61.

Współczynnik rentowności działalności lokacyjnej zakładów Działu I w Polsce w latach 2010–2011

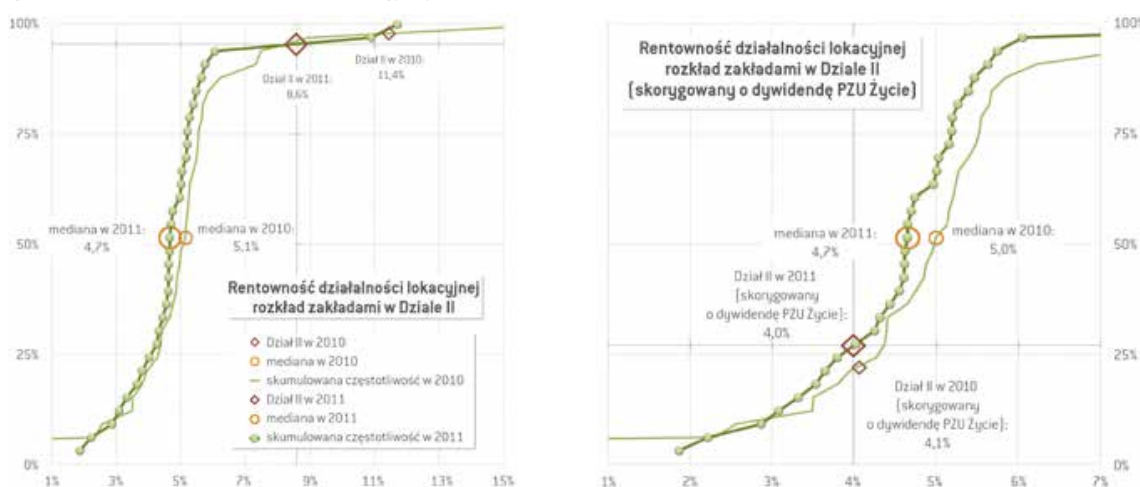

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Wartość wskaźnika dla Działu I wynosiła -1,1% w 2011 r., w porównaniu z 7,8% w roku 2010.
- Mediana wskaźnika wynosiła dla tych samych okresów odpowiednio: 2,8% oraz 6,2%.
- Odstęp międzykwartylowy w 2011 r. wynosił 9,4% w porównaniu z 3,5% rok wcześniej, czyli aż o 5,9 p% więcej.
- Dochody z lokat Działu I ogółem w 2011 r. znacząco zmalały, bo o około 8 mld PLN, przy niewielkim wzroście średniej wartości sumy lokat bilansowych w latach 2010–2011.

Rysunek 62.

Współczynnik rentowności działalności lokacyjnej zakładów Działu II w Polsce w latach 2010–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU

- Wartość wskaźnika dla Działu II wynosiła 8,6% w 2011 r., w porównaniu z 10,6% w roku 2010.
- Jeśli nie uwzględnić dywidend przekazanych z PZU Życie do PZU, to powyższa wartość wynosiła odpowiednio: 4% dla 2011 r. oraz 3,8% rok wcześniej. Ten skorygowany rozkład zaprezentowano na prawym wykresie powyżej.
- Mediana wskaźnika wynosiła 4,7% w 2011 r., w porównaniu z 5% w roku 2010.
- Odstęp międzykwartylowy w 2011 r. wynosił 0,95%, w porównaniu z 1,59% rok wcześniej.
- Przychody z lokat Działu II ogółem w 2011 r. zmalały o około 1 mld PLN przy porównywalnej średniej wartości sumy lokat bilansowych w latach 2010–2011.

3.7.13. ZESTAWIENIE PODSTAWOWYCH FAKTÓW Z LAT 2010–2011 W DZIALE I

- W zakresie działalności sklasyfikowanej w Dziale I sprawozdania statystyczne i finansowe do PIU i UKNF składało w 2011 roku 28 zakładów ubezpieczeniowych, o dwa mniej niż rok wcześniej.
- Niezmiennie liderem Działu I pozostaje PZU Życie. Łączna wartość aktywów segmentu wynosiła 89,9 mld PLN w 2011 r., z czego PZU Życie miało 32,7%, tj. o 1,1 p% więcej niż rok wcześniej. Udział rynkowy PZU Życie mierzony składką wynosił 30,8%, tj. o 1,2 p% więcej niż przed rokiem.
- W Dziale I koncentracja trzech największych zakładów mierzona składką wynosiła w 2011 r. 46,7%, a pierwszych pięciu 58,7%.
- Na koniec roku 2011 łączna liczba czynnych polis w Dziale I wynosiła 11,6 mln, tj. 98% stanu sprzed roku. Składki przypisane brutto w 2011 r. wynosiły 31,8 mld PLN, to jest o 0,4 mld PLN więcej niż rok wcześniej.
- Dynamika składek przypisanych brutto w 2011 r., w relacji do roku 2010 wynosiła 101,4%. Na ten wynik wpływ miał głównie PZU Życie z dynamiką 105%, tj. 4 p% powyżej rynku, i udziałem rynkowym 30,8%.
- Na wzrost składek przypisanych brutto w porównywalnych okresach miał wpływ głównie przyrost składek grupy 3 o 27%. Względnie niska rentowność tzw. produktów antybelkowych zaliczanych do grupy 1 mogła być przyczyną spadku składek w tej grupie o 10%.
- W 2011 r. łączna liczba wypłat odszkodowań i świadczeń w Dziale I wynosiła 3,5 mln, tj. o 31% więcej niż przed rokiem.
- Łączna wartość odszkodowań wypłaconych brutto wzrosła do 26,1 mld PLN, to jest z dynamiką 115%. Największy w tej kategorii PZU Życie był znacznie poniżej rynku, z dynamiką 104%. W 2011 r. najszybciej wzrastały odszkodowania i świadczenia w grupie 3, bo aż o 24%.
- Wartość wskaźnika szkodowości brutto dla całego Działu I wynosiła w 2011 r. 82,1% wobec 72% rok wcześniej, czyli o blisko 10 p% więcej.
- Koszty akwizycji wzrosły o 318 mln PLN, natomiast koszty administracyjne nieznacznie zmalały, o 21 mln PLN. Struktura kosztów była niemal identyczna od 3 lat. Koszty akwizycji do kosztów administracyjnych zachowują proporcję jak 7÷3. W 2011 r. wskaźnik kosztów akwizycji dla całego Działu I wzrósł do 12,6% z 11,7% rok wcześniej, a wskaźnik kosztów administracji zmalał zaledwie o 0,1 p%, do poziomu 5,1%.
- Dynamika sumy stanu lokat (typu B i C) Działu I po czterech kwartałach 2011 r., względem stanu po czterech kwartałach 2010 r., wynosiła 94%, na co miały wpływ zakłady sprzedające ubezpieczenia z funduszem kapitałowym, ale również te, które wycofywały się z lokat antybelkowych.
- Lider – PZU Życie – z dynamiką przyrostu lokat 99,3%, był 5 p% powyżej średniej i posiadał 34% sumy lokat Działu I ogółem.
- Dynamika stanu lokat typu C liczona dla ostatnich dwóch porównywalnych lat wynosiła 96%. Jest to poziom aż o 22 p% mniejszy niż po pierwszym półroczu 2011r. Oznacza to, że rynek

3.7.14. ZESTAWIENIE PODSTAWOWYCH FAKTÓW Z LAT 2010–2011 W DZIALE II

- był w drugiej połowie roku 2011 pod silną presją korekty indeksów giełdowych wywołanej kolejną falą kryzysu finansowego.
- Lider segmentu lokat typu C – Aviva Życie – miał dynamikę 7 p% poniżej rynku, a zgromadzone przez ten zakład aktywa stanowiły 29,6% sumy lokat Działu I typu C.
- Poziom lokat w relacji do sumy kapitałów własnych i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym nieznacznie zmalał, ze 100,7% w roku 2010 do 100% na koniec 2011 r.
- Wartość wskaźnika rentowności działalności lokacyjnej dla Działu I istotnie zmalała, do -1,1% w roku 2011, z 7,8% rok wcześniej. Mediana wynosiła 2,8% wobec 6,2% przed rokiem. Wskaźniki te pokazują rozmiar wpływu, jaki miała na rynek korekta indeksów giełdowych w lipcu 2011 r.
- Od 2009 r. wynik techniczny w Dziale I mała, ale tempo spadku wyhamowało w 2011 r. na poziomie 3,3 mld PLN.
- Rentowność techniczna dla całego Działu I w 2011 r. wynosiła 10,6%, w porównaniu z 11,6% rok wcześniej. Przy niewielkim spadku wyniku technicznego składki zarobione na udziale własnym wzrosły o 0,5 mld PLN.
- Skumulowany zysk netto Działu I w 2011 r. był o ponad 0,7 mld PLN niższy niż przed rokiem i wynosił 2,9 mld PLN.
- Zwrot z kapitałów własnych dla Działu I w tych samych okresach wynosił odpowiednio: 22,9% oraz 27,5%. Zysk netto małał szybciej niż kapitały własne.
- W 2011 r. 5 z 29 zakładów miało niewielkie straty netto. Wynik techniczny i zysk netto lidera branży, PZU Życie, były odpowiednio o 139 mln PLN i 550 mln PLN niższe niż rok wcześniej, a jego aktywa pozostawały na zbliżonym poziomie w obu latach.

- w grupach 8 i 9. Dynamika wzrostu składek przypisanych brutto w ubezpieczeniach komunikacyjnych (3 i 10) przekraczała 112%.
- W 2011 r. liczba wypłat odszkodowań w Dziale II wynosiła 4,5 mln, tj. była na poziomie roku poprzedniego. Łączna wartość odszkodowań wypłaconych brutto w 2011 r. zmalała do 13,5 mld PLN, to jest o 3% względem roku poprzedniego. Największy w tej kategorii PZU był poniżej rynku, z dynamiką 92%. Najszybciej, bo o 22%, wzrastała wartość odszkodowań w grupach 1 i 2. W grupie 10 odszkodowania wzrosły o 3%, a w grupie 3 zmalały o 4%. W grupach 8 i 9 razem odszkodowania spadły aż o 23%.
- Wartość wskaźnika szkodowości brutto dla Działu II w 2011 r. wynosiła 64,7% wobec 77,2% rok wcześniej, czyli o 12 p% mniej. Było to rezultatem spadku zarówno odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto, jak i zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania brutto o 1 mld PLN i wzrostu składki zarobionej brutto o 2,5 mld PLN.
- Wskaźnik zatrzymania odszkodowań Działu II w 2011 r. wyniósł 85,8% wobec 85,1% rok wcześniej.
- Koszty akwizycji w 2011 r. wzrosły względem roku 2010 o 11,2%, a koszty administracyjne wzrosły o 3,7%. W strukturze kosztów wzrastał udział kosztów akwizycji, który w roku 2011 wyniósł 74% sumy kosztów administracyjnych i akwizycji. Wartość wskaźnika kosztów akwizycji dla Działu II w 2011 r. wynosiła 21,2% i rosła, a wskaźnika kosztów administracji 7,7% i malała względem 2010 r.
- Wynik techniczny w Dziale II w 2011 r., po spadku w 2010 r., wzrósł o 1,7 mld PLN i wyniósł 429 mln PLN.
- Wskaźnik rentowności technicznej Działu II w 2011 r. wyniósł 2,1% w porównaniu z -6,8% rok wcześniej. Tylko grupa 10 miała negatywną rentowność techniczną w 2011 r.
- Na koniec roku 2011 dynamika wzrostu stanu lokat Działu II, liczona względem ich stanu z roku poprzedniego, wynosiła 109,8%.
- Lider – PZU – z dynamiką przyrostu lokat 105%, był 5 p% poniżej średniej, ale miał aż 54,6% sumy lokat Działu II ogółem.
- Poziom lokat w relacji do sumy kapitałów własnych i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym wzrósł do 91% na koniec roku 2011, z 90% rok wcześniej.
- Wskaźnik rentowności lokacyjnej dla całego Działu II zmalał do 8,6% w 2011 r., z 10,6% rok wcześniej. Wynik ten uwzględnia dywidendy pozyskane z PZU Życie przez PZU.
- Jeśli nie uwzględnić tych dywidend, to powyższa średnia rentowność wynosiła odpowiednio: 4% w roku 2011 oraz 3,8% rok wcześniej. Jest to wynik bardziej adekwatny dla benchmarku firm i zbliżony do mediany równej 4,7% w roku 2011 r. oraz 5% rok wcześniej.
- Skumulowany zysk netto Działu II w 2011 r. (uwzględniający dywidendy PZU Życie) wzrósł o 115 mln PLN względem roku poprzedniego i wyniósł 3,2 mld PLN. Na 33 zakłady 9 miało straty netto, ale jest to o 8 mniej niż rok wcześniej.
- W 2011 roku wynik techniczny lidera Działu II – PZU – był dodatni i o 696 mln PLN wyższy niż rok wcześniej, a zysk netto (uwzględniając dywidendy z PZU Życie) był o 837 mln niższy, co było efektem spadku dochodów z lokat oraz wzrostu kosztów lokacyjnych.
- Wskaźnik zwrotu z kapitałów własnych Działu II dla tych samych okresów wynosił odpowiednio 17,6% oraz 17,7%. Jeśli nie liczyć dywidend pozyskanych przez PZU z PZU Życie, to rentowność kapitałów własnych wynosiłaby 6,7% w 2011 r. oraz -0,2% rok wcześniej. Jest to wynik bardziej adekwatny dla celów porównawczych i bliski medianie równej 8,8% w 2011 r. oraz -1,6% rok wcześniej.

3.8. Prognoza rozwoju rynku ubezpieczeń w Polsce na lata 2012–2014

Poniżej zostaną zaprezentowane prognozy podstawowych wielkości charakteryzujących rynek ubezpieczeniowy w Polsce, na lata 2012–2014.

3.8.1. WPROWADZENIE

Prognozowanie rozwoju rynków finansowych nie jest łatwym przedsięwzięciem. Wydaje się, że łatwiejsze może być prognozowanie zmian w sferze realnej. W tym zakresie istnieje wiele najrozmaitszych modeli i metodologii. Tymczasem bywa, że rynki finansowe nie są prawie w ogóle uwzględniane w makroekonomicznych modelach gospodarki, choć są niesłychanie ważne dla jej funkcjonowania.

W sektorze usług finansowych istotną rolę odgrywa rynek ubezpieczeniowy. Charakteryzowany jest on m.in. przez trzy cechy: zebraną składkę, wypłacone odszkodowania i świadczenia oraz zmianę stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Pozytywna różnica pomiędzy nimi przekłada się na ogólne wyniki zakładów ubezpieczeń. Jednakże relacja ta nie jest tak prosta i istnieje wiele czynników zakłócających te, oczywiste –

wydawałoby się – powiązania. Podobnie jest w przypadku prognozowania odszkodowań i świadczeń: można by przypuszczać, że im większa będzie wartość zebranej składki, tym więcej w danym roku trzeba będzie wypłacić odszkodowań i świadczeń. Tymczasem takiej prostej, liniowej zależności pomiędzy tymi dwiema zmiennymi nie ma. Istnieje bowiem wiele innych zjawisk kształtujących wartość wypłat odszkodowań i świadczeń. W końcu można by powiedzieć, że wartość wpłaconych składek ubezpieczeniowych powinna zależeć od koniunktury gospodarczej, kondycji finansowej gospodarstw domowych i przedsiębiorstw. Tymczasem, jeśli wejść w szczegóły i zagłębić się w prognozowanie poszczególnych grup ubezpieczeniowych obu Działów (w dodatku z uwzględnieniem podziału na składkę grupową i indywidualną), sytuacja okazuje się daleka od tak prostego ujęcia. Ponadto mogą występować nie tylko zakłócenia związane z szokiem zewnętrznym (przykład kryzysu *subprime*), ale również spowodowane zmianami prawnymi, wpływającymi na zachowania podmiotów na rynku. Takie pojedyncze zjawiska dodatkowo utrudniają prognozowanie.

Podsumowując to wszystko, można potwierdzić, że prognozowanie zmian na rynku ubezpieczeniowym jest dalekie od trywialności. Sytuacji nie ułatwia posiadane już doświadczenie w tym zakresie, gdyż coroczna weryfikacja kolejnych prognoz przynosi nowe wyzwania i konieczność opracowania nowych modeli. W tym roku poszerzyliśmy liczbę rozpatrywanych, potencjalnych zmiennych objaśniających. Ważniejszą innowacją metodyczną jest jednak zastosowanie modeli wielorównaniowych (niezaprezentowanych w niniejszym opracowaniu) do otrzymania rocznych wartości składek w obu Działach. Mamy nadzieję, że zwiększy to w przyszłości trafność uzyskanych rezultatów. Podobne modele powinny powstać dla poszczególnych grup ubezpieczeń w zakresie wypłat odszkodowań i świadczeń, aczkolwiek kwestia ta jest dopiero w dalszych planach. To, co udało się osiągnąć w niniejszym opracowaniu, to pokazanie powiązań przyczynowo-skutkowych – mamy nadzieję, że prawidłowych – pomiędzy zmiennymi objaśnianymi a objaśniającymi. I choć składka ubezpieczeniowa nie jest jedyną i bezpośrednią „przyczyną” wypłat odszkodowań i świadczeń, a obie te wielkości nie są jedynymi determinantami wyniku technicznego, to zdaniem autorów, jeśli nawet wprowadzenie modeli opartych na takich relacjach nie umożliwiła uzyskania lepszej – ze statystycznego punktu widzenia – prognozy, to pozwala lepiej zrozumieć relacje pomiędzy głównymi zmiennymi opisującymi rynek ubezpieczeniowy. Mając to na uwadze, spośród setek różnych modeli wybrano do zaprezentowania te, które wydają się dawać prognozy zgodne z wiedzą ekspercką na temat możliwości kształtowania się rynku ubezpieczeniowego. W szczególności starano się wyeliminować modele generujące prognozy, które pokazywałyby zmiany o charakterze ekstremalnym (silny wzrost lub spadek, zwłaszcza ciągły).

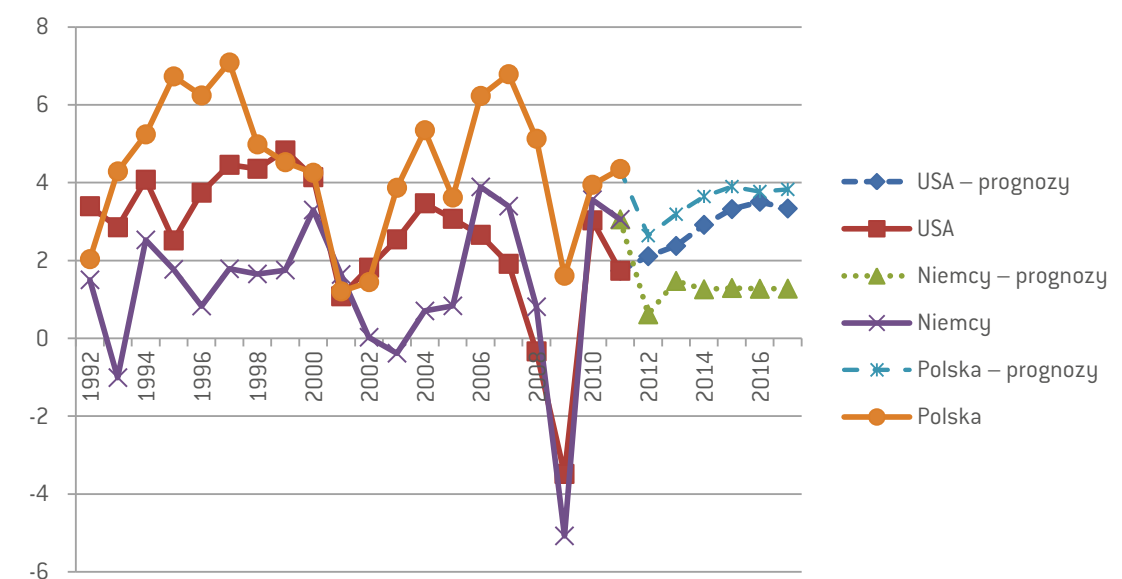
3.8.2. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE KSZTAŁTOWANIA SIĘ KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ

Wydaje się, że największe turbulencje w światowej gospodarce wywołane kryzysem *subprime* się zakończyły (przynajmniej na razie, gdyż nie znamy jeszcze rozstrzygnięcia kryzysu zadłużeniowego w krajach strefy euro). Widać to było po wynikach sektora ubezpieczeń w 2011 r., kiedy wartość składki przypisanej brutto w obu Działach wzrosła i poprawił się (w porównaniu do 2010 r.) wynik techniczny Działu II (głównie dzięki wynikom grup 3, 8 i 10.). Wyniki sektora są uzależnione m.in. od stanu koniunktury makroekonomicznej w naszym kraju, na nią zaś znaczący wpływ ma kształtowanie się koniunktury gospodarczej za granicą, szczególnie w USA czy w Niemczech. Widać to wyraźnie, jeśli się porówna dynamikę wzrostu gospodarczego Polski i tych krajów.

Ze względu jednak na zbyt dużą nieprzewidywalność wydarzeń międzynarodowych, w niniejszym opracowaniu nie zdecydowaliśmy się ich uwzględnić w prognozach rozwoju sektora. Przyjęliśmy, że podstawowe wielkości, które cechują sektor ubezpieczeń w Polsce, w tym głównie przypis składki, zależą głównie od koniunktury makroekonomicznej w naszym kraju. Ponadto nie przewidujemy znaczącego pogorszenia się stanu gospodarki światowej, w tym na przykład wystąpienia ponownego kryzysu na rynku amerykańskim czy większego osłabienia koniunktury w strefie euro, co poważnie zagroziłoby stanowi gospodarki niemieckiej. Założenia te przyjęliśmy m.in. na podstawie prognoz Międzynarodowego Funduszu Walutowego (rys. 63).

Rysunek 63.

Wzrost gospodarczy USA, Niemiec i Polski w latach 1992–2012 i jego prognozy do 2017 r. (w %)

Źródło: World Economic Outlook Database, Międzynarodowy Fundusz Walutowy, kwiecień 2012

3.8.3. ZAŁOŻENIA MODELOWANIA I PROGNOZOWANIA

W pierwszych latach prognozowania rozwoju rynku ubezpieczeniowego w Polsce stosowano głównie metody oparte na ekstrapolacji trendu (wielomianowego, wykładniczego). W prognozach od 2009 r. rozszerzono zestaw wykorzystywanych zmiennych objaśniających, wychodząc poza zmienne czasowe. W poszukiwaniu potencjalnych zmiennych objaśniających uwzględniano m.in. zmienne o charakterze koniunkturalnym (w tym m.in. PKB), pieniężnym, finansowym, dane społeczne i dotyczące rynku pracy, a także oczywiście opóźnienia zmiennych objaśnianych (posiłkując się w tym celu wynikami testu ADF). Inaczej niż w poprzednich latach, nie próbowano modelować zmiennych objaśnianych w postaci logarytmicznej czy w postaci stóp zmian. W tym opracowaniu przedstawiono prognozy przygotowane z wykorzystaniem:

- wielorównaniowego kwartalnego modelu składki przypisanej brutto w rozbięciu na poszczególne grupy ubezpieczeń Działu I i II oraz na podgrupy w Dziale I (ubezpieczenia indywidualne i grupowe),
- jednorównaniowych rocznych modeli odszkodowań i świadczeń oraz wyniku technicznego.

Obliczenia dotyczące składki w Dziale I dokonywane były na podstawie sumowania wyników obliczeń (w tym prognoz) dla dziewięciu podgrup, natomiast w Dziale II – na podstawie zagregowania wyników dla 18 grup ubezpieczeń. Obliczenia takie autorzy przeprowadzili po raz pierwszy w 2011 r., po czym zweryfikowano uzyskane na tenże rok prognozy i dopracowano, gdzie było to konieczne, modele. Niniejsze opracowanie jest pierwszą prezentacją wyników uzyskanych za pomocą wersji modelu z 2012 r. Obliczenia w zakresie odszkodowań i świadczeń oraz wyniku technicznego przeprowadzono na podstawie poprawionych modeli zbliżonych do tych z lat 2009–2011. Były to zatem modele oparte na danych rocznych (w cenach stałych). Przy czym, w porównaniu do lat poprzednich, teraz nie tyle starano się uzyskać najlepsze możliwe modele z punktu widzenia statystycznego, ile skoncentrowano uwagę na ewentualnej zgodności postaci modelu z tą, która przewidywana by była w wyniku rozważań teoretycznych. Drugim ważnym kryterium była zgodność prognoz z tak uzyskanych kilku potencjalnych modeli z możliwą przyszłością. Weryfikowano zatem modele z punktu widzenia trafności ekonomicznej, logicznej, a nie statystycznej *ex ante* prognoz (dlatego wyniki błędów *ex ante*, choć były obliczane, nie zostały poniżej zaprezentowane). W szczególności eliminowano modele, z których prognozy miały wartości ekstremalne, wskazujące na znaczące zmiany badanego zjawiska w kierunku wzrostu lub spadku. Te problemy z prognozami były zidentyfikowane w trakcie kilkuletniej już weryfikacji poprzednich prognoz rynku ubezpieczeniowego. W przypadku gdy otrzymywano podobne wartości prognozy i kryterium, nie byliśmy w stanie przesądzić o wyborze modelu, dlatego wyboru dokonywano na podstawie charakterystyk statystycznych modelu (np. wartości skorygowanego R^2 , kryterium informacyjnego Akaike'a, kryterium bayesowskiego Schwarz'a, kry-

terium informacyjnego Hannana-Quinna). Sprawdzano również, czy otrzymane modele nie cechują się autokorelacją procesu resztowego (przeprowadzono test ACF i PACF oraz Ljung-Boxa). Przeprowadzono również test normalności rozkładu reszt.

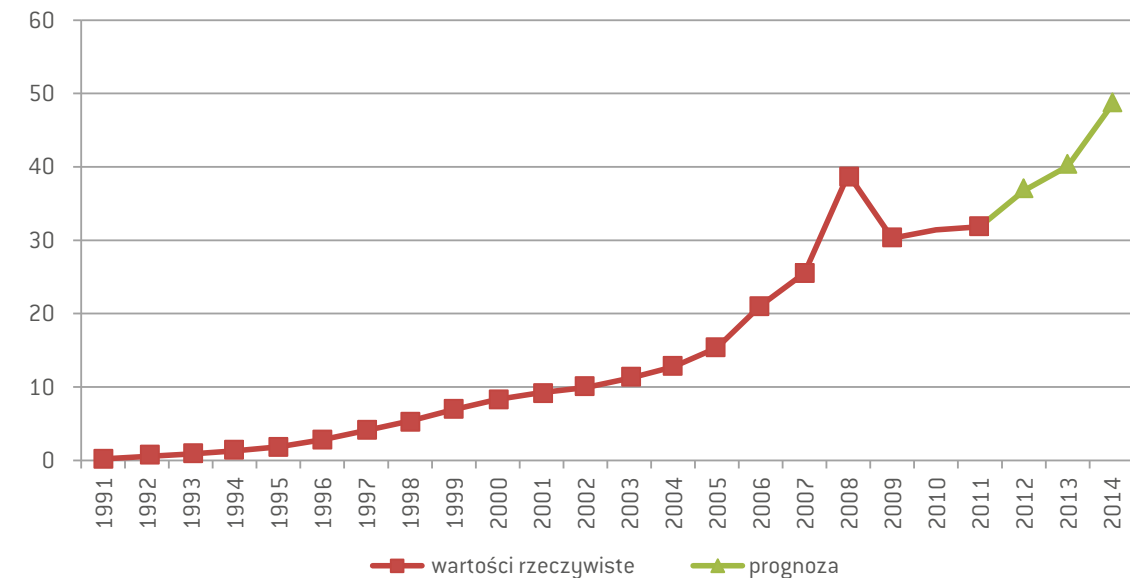
We wszystkich przypadkach modele cechowały się istotnością (przynajmniej 10-procentową, a w większości przypadków przynajmniej 5-procentową) oszacowań parametrów strukturalnych. Po przeprowadzeniu weryfikacji rezultatów prognozowania i ich trafności w poprzednich latach, zdecydowano się wykorzystać szeroki zestaw potencjalnych zmiennych objaśniających. Pod uwagę wzięto 58 zmiennych. Wykorzystywano następujące źródła danych: Polskiej Izby Ubezpieczeń, GUS, KNF, MFW, NBP, Eurostatu, GPW, PZPM, KGP, IZFiA, Coface oraz – gdzie było to niezbędne – obliczenia własne na ich podstawie. Wykorzystano też prognozy MFW¹ oraz IBnGR² (gdzie obie instytucje publikowały te same prognozy, uwzględniano pochodzące z pierwszego źródła, ze względu na dłuższe szeregi czasowe). Dla uzyskania prognoz wartości zmiennych objaśnianych tworzone odrębne modele (oparte na regresji liniowej) i wykorzystywano wiedzę ekspercką (oraz prognozy MFW i IBnGR). Horyzont prognoz był 3-letni. Wykorzystano następujące prognozy inflacji (na koniec roku) w latach 2012–2014 (pochodzące z MFW): 3,2%, 2,5% i 2,5%. Podobnie jak w latach poprzednich, opracowywane były modele dla Działów I i II oddzielnie, natomiast wartości ogółem dla obu Działów powstawały nie w wyniku oddzielnego modelowania, ale sumowania wartości tych Działów. Dla każdej ze zmiennych objaśnianych wykonano kilkadziesiąt modeli, a w przypadku modeli składki ubezpieczeniowej, uwzględniając modele grup i podgrup ubezpieczeń, stworzono ich po kilkaset (w obu Działach). Ograniczono liczbę potencjalnych zmiennych objaśnianych, eliminując te z nich, które się dublowały (np. zamiast wykorzystywać kilka postaci PKB, wybrano jedną z nich), nie brano pod uwagę zmiennych dotyczących cen (modelowania dokonywano tylko na podstawie wartości zmiennych objaśnianych w cenach stałych). Następnie przeprowadzono analizę korelacji (w okresie bieżącym oraz dla jednookresowego opóźnienia) pomiędzy zmiennymi objaśnianymi a innymi (oraz pomiędzy zmiennymi objaśnianymi, dla eliminacji współliniowości), przeprowadzając test istotności otrzymanych współczynników korelacji liniowej. Do dalszych analiz wybrano te potencjalne zmienne objaśniające, które były najbardziej skorelowane ze zmiennymi objaśnianymi i najmniej skorelowane między sobą. Tam, gdzie było to niezbędne, opierano się na wiedzy eksperckiej (a nie jedynie na kryterium statystycznym).

3.8.4. PROGNOZY SKŁADKI PRZYPISANEJ BRUTTO

Jak wspomniano, wyniki dotyczące składki ubezpieczeniowej uzyskano za pomocą modelu wielorównaniowego, opartego na danych kwartalnych od 2000 r. w cenach z II kwartału 2010 r. W niniejszym opracowaniu nie są zaprezentowane szczegółowe postaci tych modeli, lecz tylko sam wynik analizy. Wyniki prognoz w cenach bieżących przedstawiono na rys. 64.

Rysunek 64.

Składka przypisana brutto w Dziale I ubezpieczeń w Polsce w latach 1991–2011 i jej prognozy do 2014 r. (ceny bieżące, mld zł)

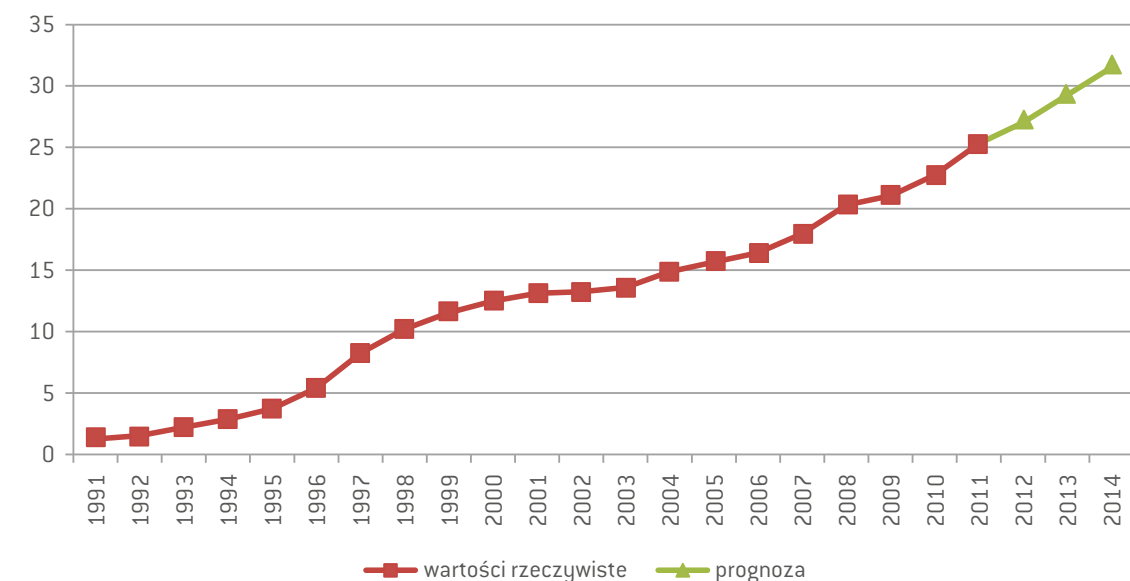
Źródło: PIU, KNF i obliczenia własne

Wydaje się, że po bardzo nietypowym roku 2008 wartości składki Działu I w 2009 r. powróciły do poziomów, które można by wyprognozować na podstawie trendów z lat wcześniejszych. W kolejnych latach przewidujemy stopniową poprawę sytuacji. Na znaczący wzrost, zwłaszcza w latach 2012 i 2014, będą mieć wpływ głównie pomyślne prognozy przypisu składki ubezpieczeń grupowych grupy 1. Prognozowany jest wzrost (w ujęciu

realnym) odpowiednio o 11,9%, 6,3% i 17,8% w kolejnych latach. Wyniki prognoz dla Działu II przedstawiono na rys. 65. Podobnie jak w przypadku Działu I, również dla Działu II prognozowany jest wzrost, wynoszący w kolejnych latach (w cenach stałych): 3,5%, 5,7% i 5%. Na podstawie wyników obliczeń dla Działu I i II otrzymano wyniki ogółem (rys. 66).

Rysunek 65.

Składka przypisana brutto w Dziale II ubezpieczeń w Polsce w latach 1991–2011 i jej prognozy do 2014 r. (ceny bieżące, mld zł)

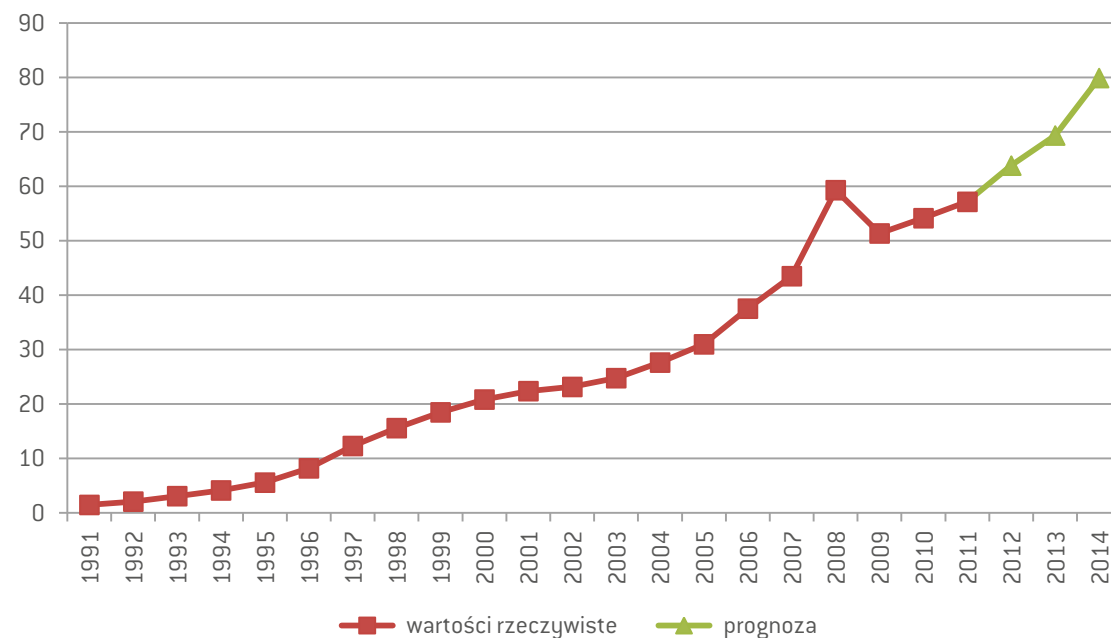

Źródło: PIU, KNF i obliczenia własne

Rysunek 66.

Składka przypisana brutto ogółem w Polsce w latach 1991–2011 i jej prognozy do 2014 r. (ceny bieżące, mld zł)

Źródło: PIU, KNF i obliczenia własne

Ze względu na prognozowany wzrost przypisu składki w Dziale I i II wyniki ogółem również są pomyślne. Po niewielkim wzroście w 2010 i 2011 r. kolejne lata będą się charakteryzowały większymi przyrostami, by w 2012 r. przekroczyć poziom z rekordowego, 2008 roku. Dokładniejsze wyniki zostały przedstawione w tablicy 1. Są one wyrażone w cenach bieżących.

Tablica 1.

Prognoza wartości składki przypisanej brutto ogółem i w poszczególnych Działach na lata 2012–2014 (ceny bieżące, mld zł)

Lata	Dział I	Dział II	Ogółem
2012	36,8	27,0	63,8
2013	40,1	29,3	69,3
2014	48,4	31,5	79,9

Źródło: obliczenia własne

Wartość przypisu składki ogółem powinna przekroczyć 60 mld zł już w 2012 r. i osiągnąć prawie 80 mld zł w 2014 r. Prognozując się, że szczególnie znaczący powinien być przyrost składki

$$\text{Odszkodowania i świadczenia}_{DzII_t} = 7,5 + 0,75 \times \text{składka}_{DzI_{t-1}} + 0,23 \times \text{składka}_{DzI_{t-2}} - 0,01 \times PKB_t + 4,8 \times zm_{01}$$

gdzie:
Odszkodowania i świadczenia_{DzII_t} – wartość (w mld zł) odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w Dziale I w okresie t,

w Dziale I, która osiągnie prawie 50 mld zł w 2014 r., natomiast wzrost w Dziale II będzie znacznie skromniejszy.

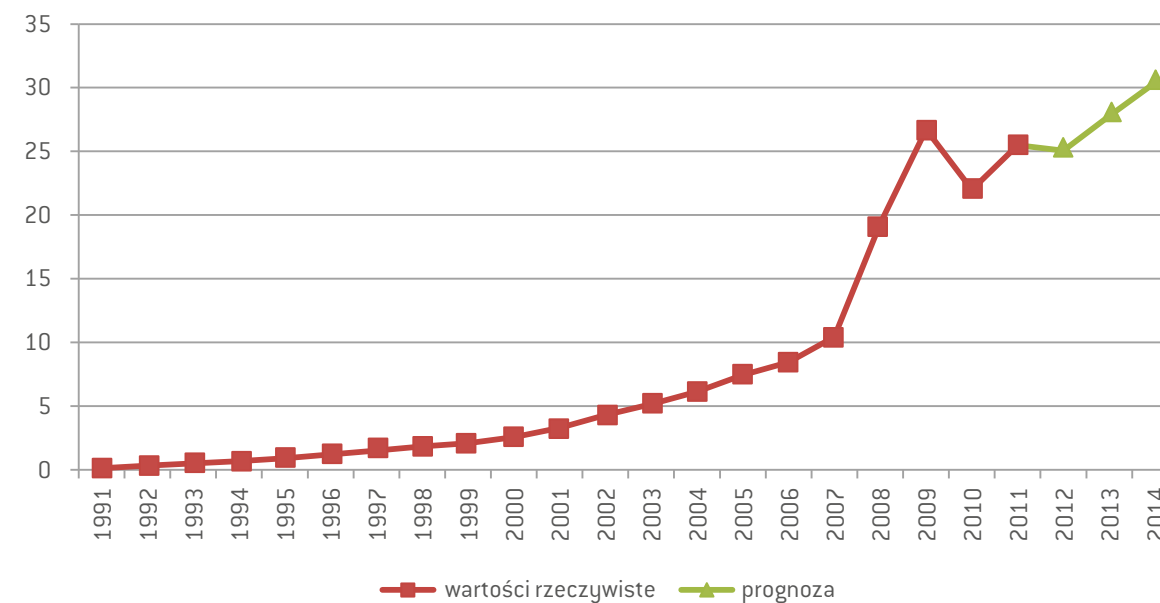
3.8.5. PROGNOZY ODSZKODOWAŃ I ŚWIADCZEŃ WYPŁACONYCH BRUTTO

Obliczenia dla odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto zostały dokonane w inny sposób niż dla składki przypisanej brutto. Przeprowadzono je z wykorzystaniem danych rocznych i modeli jednorównaniowych (obliczenia dokonywane były dla wartości w cenach stałych z 2010 r., chyba że zaznaczono inaczej), natomiast prognozy składki przypisanej otrzymywano zgodnie z przedstawionym wcześniej opisem, tj. na podstawie modelu kwartalnego prognoz dla poszczególnych podgrup. W obu modelach odszkodowań i świadczeń zdecydowano się zastosować zmienną zerjedynkową dla skorygowania rozbieżności pomiędzy wartościami rzeczywistymi a teoretycznymi uzyskiwanymi z modelu w końcu okresu danych rzeczywistych (i w latach prognozy). Jest to zabieg o charakterze technicznym, mający na celu poprawienie trafności prognoz (eliminację ich obciążenia rozbieżnościami dla 2011 r.). Wybrany na potrzeby prognostyczne model odszkodowań i świadczeń w Dziale I przybrał następującą postać:

składka_{DzI_{t-1}}, składka_{DzI_{t-2}} – wartość (w mld zł) składki przypisanej brutto w Dziale I odpowiednio w okresie t–1 i t–2,
PKB_t – wartość PKB (w mld zł),

Rysunek 67.

Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w Dziale I ubezpieczeń w Polsce w latach 1991–2011 i ich prognozy do 2014 r. (ceny bieżące, mld zł)

Źródło: PIU, KNF i obliczenia własne

zm₀₁ – zmienna zerjedynkowa (przyjmująca wartość równą jeden od 2011 r.).

W modelu tym wartość odszkodowań i świadczeń objaśniana jest wartością składki przypisanej w dwóch poprzednich latach i wartością PKB w danym roku (wartość składki w danym roku z punktu widzenia statystycznego nie była istotna). Wartość skorygowanego R² wynosiła 0,98. Oszacowania parametrów strukturalnych wszystkich zmiennych objaśniających znajdowały się powyżej 2-procentowego progu istotności. Na rysunku

$$\text{Odszkodowania i świadczenia}_{DzII_t} = 3,04 + 0,7 \times \text{składka}_{DzII_t} + 0,11 \times \text{składka}_{DzII_{t-2}} - 0,007 \times PKB_t - 1,01 \times zm_{01}$$

gdzie:

Odszkodowania i świadczenia_{DzII_t} – wartość (w mld zł) odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w Dziale II w okresie t,
składka_{DzII_t}, składka_{DzII_{t-2}} – wartość (w mld zł) składki przypisanej brutto w Dziale II odpowiednio w okresie t i t–2.

Oszacowania wszystkich parametrów były poniżej 7-procentowego poziomu istotności. Skorygowany R² wyniósł 0,97. Otrzymany model był – pod względem swojej struktury – prawie taki sam

ku 67 zaprezentowane zostały wartości empiryczne (rzeczywiste) oraz teoretyczne (prognozowane) wynikające z modelu. Prognozuje się, że w 2012 r. wartość wypłat odszkodowań i świadczeń nieco zmaleje, w dwóch kolejnych latach zaś będzie rosła, przekraczając poziom 30 mld zł w 2014 r. W ujęciu realnym wzrost wypłat w kolejnych latach prognozy kształtował się następująco: –4,8%, 8,1%, 6,8%.

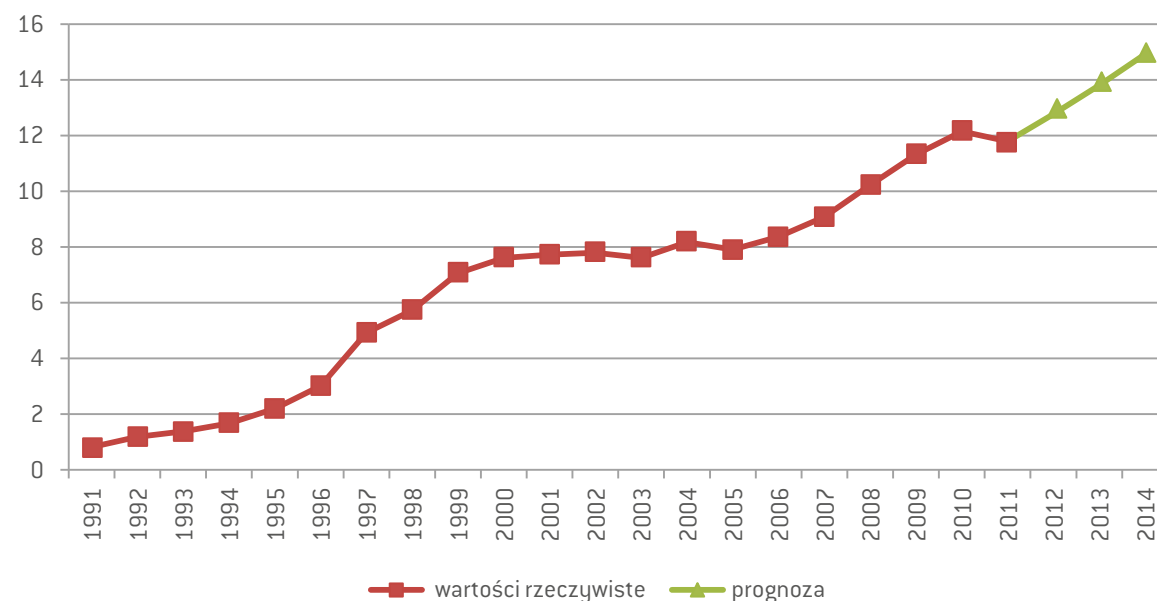
W podobny sposób modelowano wypłaty odszkodowań i świadczeń w Dziale II. Skonstruowano następujący model:

jak w przypadku Działu I. Wyniki modelowania i prognozowania przedstawiono na rysunku 68.

Po spadku wypłat odszkodowań i świadczeń w 2011 r., na kolejne lata prognozowany jest wzrost, w którego wyniku w 2014 r. ich wartość przekroczy 14 mld zł. Wzrost w ujęciu realnym w kolejnych latach prognozy będzie następujący: 3,9%, 7,0%, 5,0%. Wykorzystując wartości empiryczne i prognozy dla Działu I i II, dokonano sumowania tych wartości dla obu Działów. Wyniki zaprezentowano na rys. 69.

Rysunek 68.
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w Dziale II ubezpieczeń w Polsce w latach 1991–2011 i ich prognozy do 2014 r. (ceny bieżące, mld zł)

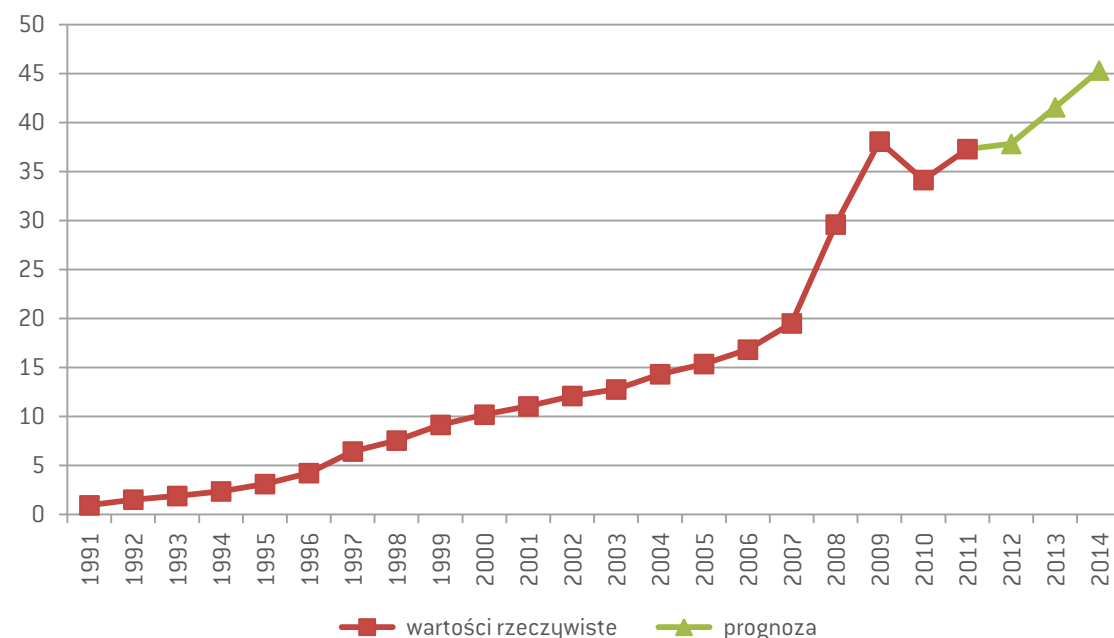

Źródło: PIU, KNF i obliczenia własne

Ze względu na otrzymane wcześniej prognozy dla obu Działów, przewiduje się, że w 2012 r. wartość odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto nieco wzrośnie, a w kolejnych latach tempo

wzrostu przyspieszy. Prognozowane stopy zmian (w ujęciu realnym) wynoszą odpowiednio: -2,0%, 7,7% i 6,2%. W efekcie wartość wypłat odszkodowań i świadczeń w 2014 r. nieznacznie przekroczy 45 mld zł.

Rysunek 69.
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto ogółem w Polsce w latach 1991–2011 i ich prognozy do 2014 r. (ceny bieżące, mld zł)

Źródło: KNF i obliczenia własne

Dokładniejsze wyniki przedstawione zostały w tablicy 2.

Tablica 2.
Prognoza wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto ogółem i w poszczególnych Działach na lata 2012–2014 (ceny bieżące, mld zł)

Lata	Dział I	Dział II	Ogółem
2012	25,1	12,6	37,7
2013	27,8	13,9	41,6
2014	30,4	14,9	45,3

Źródło: obliczenia własne

3.8.6. PROGNOZY WYNIKU TECHNICZNEGO

Prognozy wyniku technicznego otrzymano w sposób podobny do prognoz odszkodowań i świadczeń. W przypadku obu Działów starano się bardziej skupić na poprawności teoretycznej niż na kryteriach statystycznych odnoszących się do prognoz (wartości błędu *ex ante*), aczkolwiek wymóg poprawności statystycznej samego modelu pozostał (wysoka wartość skorygowanego R^2 , istotne statystycznie oszacowania parametrów strukturalnych modelu). Szczególnie trudne było – podobnie jak we wszystkich poprzednich latach – modelowanie wyniku Działu II.

Po wykonaniu kilkuset symulacji, do przeprowadzenia prognoz wyniku technicznego brutto Działu I wybrano model o następującej postaci:

$$\text{Wynik}_{DzI_t} = -1,15 + 0,07 \times \text{różnica}_{DzI_{t-1}} + 0,9 \times \text{wynik}_{DzI_{t-1}} + 0,07 \times U_{BAEL_{t-1}}$$

gdzie:

Wynik_{DzI_t} , $\text{wynik}_{DzI_{t-1}}$ – wartość (w mld zł) wyniku technicznego w Dziale I w okresie t i $t-1$,

$\text{różnica}_{DzI_{t-1}}$ – wartość różnicy pomiędzy składką przypisaną a odszkodowaniami i świadczeniami z okresu $t-1$,

$U_{BAEL_{t-1}}$ – stopa bezrobocia wg MFW w okresie $t-1$.

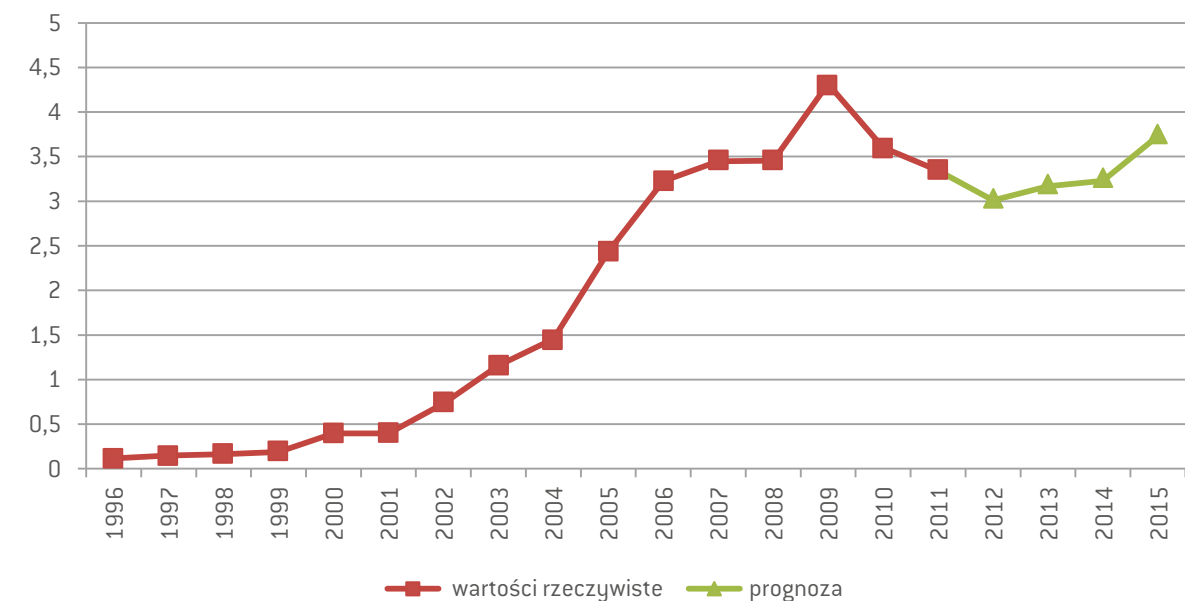
Wynik techniczny Działu I w tym modelu zależy od różnicy pomiędzy wartością zebranej składki a wartością wypłaconych odszkodowań i świadczeń w roku poprzedzającym, a także

od wysokości stopy bezrobocia. Wartości zmiennej dotyczącej bezrobocia pobrane z bazy danych MFW zbliżone były do stopy bezrobocia BAEL podawanej przez GUS (stąd taka nazwa zmiennej). MFW opublikował również prognozy tej zmiennej – wykorzystano je do oszacowania prognoz wyniku technicznego. Wartość skorygowanego R^2 wyniosła 0,95. Oszacowania parametrów wszystkich zmiennych strukturalnych były na poziomie istotności poniżej 2%.

Na rys. 70 zostały zaprezentowane wartości empiryczne i teoretyczne wyniku technicznego Działu I.

Rysunek 70.

Wynik techniczny w Dziale I ubezpieczeń w Polsce w latach 1996–2011 i jego prognozy do 2015 r. (ceny bieżące, mld zł)

Źródło: PIU, KNF i obliczenia własne

Zgodnie z uzyskanymi prognozami, po niezbyt korzystnym roku 2011 również w 2012 należy oczekiwać obniżenia wartości wyniku technicznego. W kolejnych dwóch latach wartość ta powinna nieznacznie rosnąć. W ujęciu realnym zmiany wyniku technicznego kształtować się mogą następująco: po spadku w 2010 r. o 19% i w roku kolejnym o 11%, na 2012 r. prognozuje się spadek o 12,9%, następnie wzrost o 2,7% oraz spadek o 0,6%

$$\text{Wynik}_{DzII_t} = 3,25 + 0,07 \times \text{składka}_{DzII_t} + 0,9 \times \text{odszkod}_{DzII_t} + 0,07 \times \text{wynik}_{DzII_{t-1}}$$

gdzie:

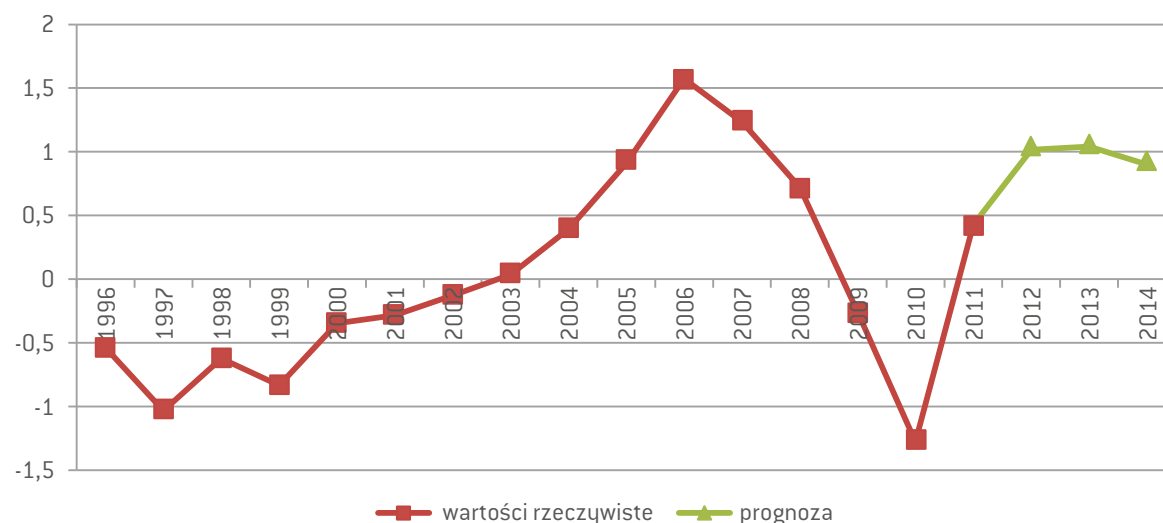
Wynik_{DzII_t} , $\text{wynik}_{DzII_{t-1}}$ – wartość (w mld zł) wyniku technicznego w Dziale II w okresie t oraz t-1,
 składka_{DzII_t} – wartość składki przypisanej brutto w Dziale II dla okresu t,
 odszkod_{DzII_t} – wartość odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w Dziale II w okresie t.

(i dopiero na 2015 r. przewidywana byłaby znacząca poprawa). W podobny sposób próbowano modelować wynik techniczny dla Działu II, chociaż niezbędne było dokonanie korekty (zamiast zmiennej „różnica” – zmienne dotyczące składki przypisanej oraz odszkodowań i świadczeń zastosowane były oddzielnie). Wynik techniczny z danego roku „obciążony” też jest wartością wyniku z roku poprzedniego. Model dla Działu II otrzymał postać:

Podobnie jak w poprzednich latach jakość oszacowania modelu była niższa w porównaniu do modeli dla innych wskaźników charakteryzujących rynek ubezpieczeń (skorygowany R^2 wyniósł 0,67). Oszacowania parametrów strukturalnych modelu były poniżej 2-procentowego progu istotności. Wartości historyczne i prognozy pokazano na rys. 71.

Rysunek 71.

Wynik techniczny w Dziale II ubezpieczeń w Polsce w latach 1996–2011 i jego prognozy do 2014 r. (ceny bieżące, mld zł)

Źródło: PIU, KNF i obliczenia własne

Po kilkuletnim spadku wyniku technicznego w latach 2007–2010 rok 2011 przyniósł poprawę sytuacji, i to znacząca. Zgodnie z naszymi prognozami ta pozytywna tendencja wystąpi również w 2012 r., po czym wzrost znacząco wyhamuje w 2013 r., w 2014 r. zaś będzie można odnotować lekki spadek. W ujęciu realnym zmiany te w okresie prognozy kształtować się będą następująco: 129,5% (wzrost z 0,4 mld zł w 2011 r. do 0,9 mld zł w 2012 r. – w cenach stałych), 0% oraz -15,5%. Na podstawie zaprezentowanych wcześniej wyników obliczono wartości wyniku technicznego dla obu Działów ubezpieczeń ogółem (rys. 72). Ze względu na niemal przeciwstawne tendencje związane z kształtowaniem się wartości dla Działu I i II w rozpatrywanym okresie, uzyskane prognozy nie charakteryzują się dużymi zmianami wartości, które będą wynosić około 4 mld złotych. W ujęciu procentowym, w cenach

stałych, przekłada się to na następujące stopy zmian w okresie prognozy: 3,3% wzrostu w 2012 r., 2% w 2013 r. i spadek o 4,3% w 2014 r. Dokładniejsze wyniki wszystkich obliczeń wyrażone w cenach bieżących przedstawione zostały w tab. 3.

Tablica 3.

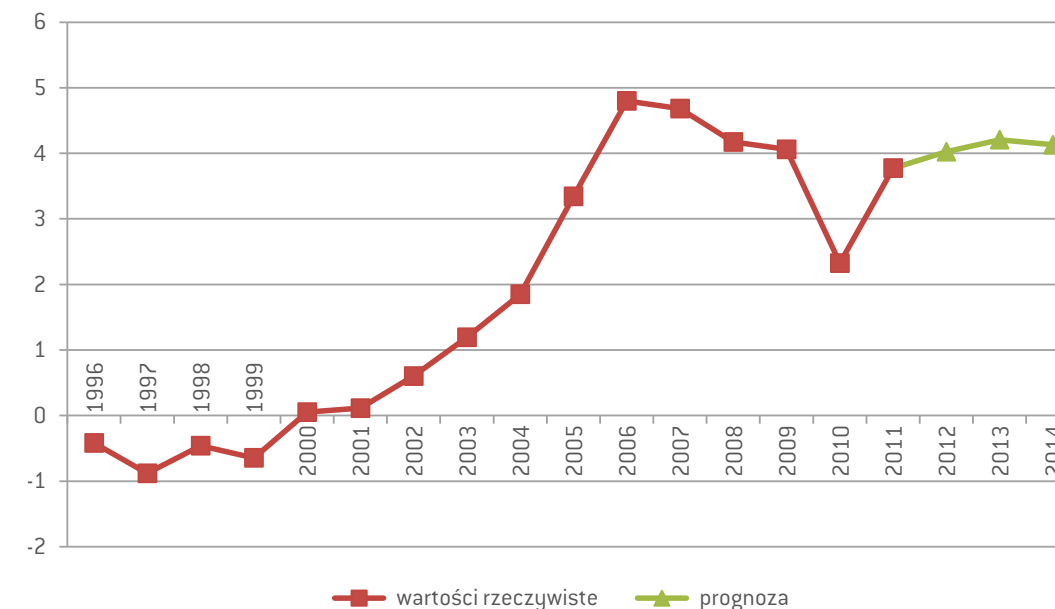
Prognoza wartości wyniku technicznego na lata 2012–2014 (ceny bieżące, mld zł)

Lata	Dział I	Dział II	Ogółem
2012	3,0	1,0	4,0
2013	3,2	1,0	4,2
2014	3,2	0,9	4,1

Źródło: obliczenia własne

Rysunek 72.

Wynik techniczny ogółem w Polsce w latach 1996–2011 i jego prognozy do 2014 r. (ceny bieżące, mld zł)

Źródło: PIU, KNF i obliczenia własne

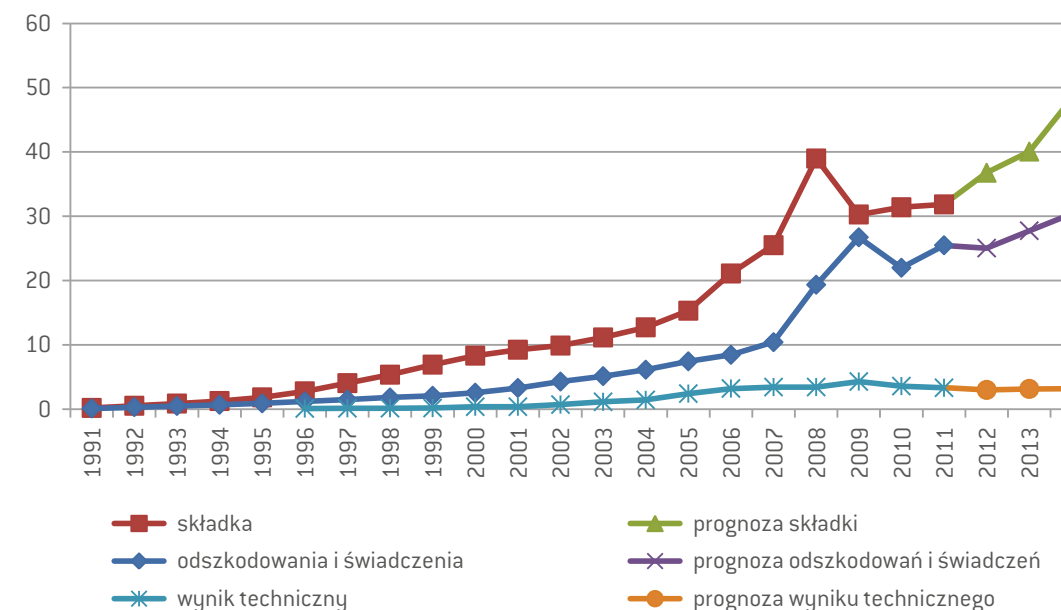
3.8.7. PODSUMOWANIE WYNIKÓW

Podsumowując wyniki przeprowadzonych badań, poniżej zaprezentowano wartości wszystkich trzech analizowanych

wskaźników rynku ubezpieczeń (wyrażone w cenach bieżących) oraz ich prognozy na lata 2012–2014 (rys. 73–75). Zgodnie z uzyskanymi prognozami, po zaburzeniach rynku ubezpieczeń w Polsce związanych ze światowym kryzysem

Rysunek 73.

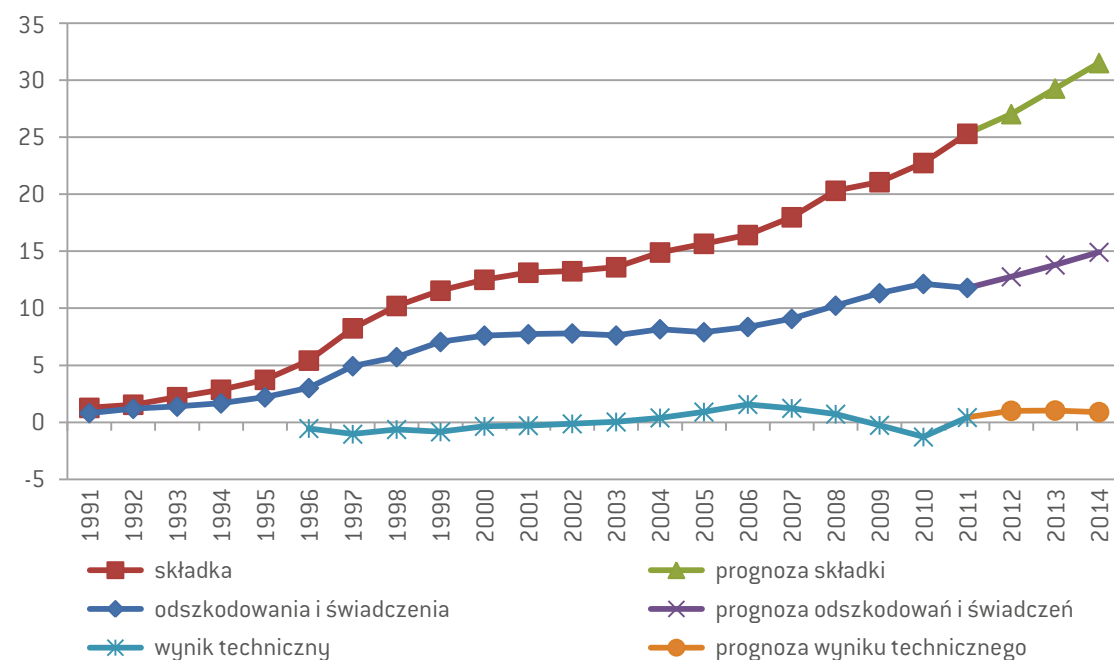
Składka przypisana brutto, odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto oraz wynik techniczny brutto w Dziale I w Polsce do 2011 r. i prognozy do 2014 r. (ceny bieżące, mld zł)

Źródło: PIU, KNF i obliczenia własne

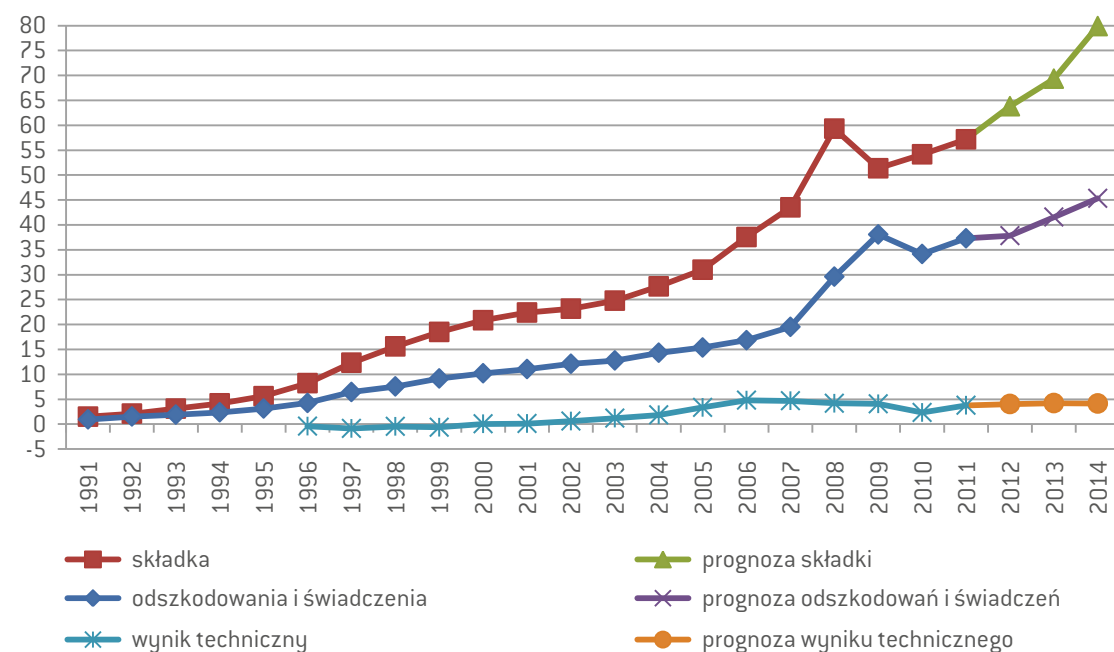

Rysunek 74.
Składka przypisana brutto, odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto oraz wynik techniczny brutto w Dziale II w Polsce do 2011 r. i prognozy do 2014 r. (ceny bieżące, mld zł)

Źródło: PIU, KNF i obliczenia własne

Rysunek 75.
Składka przypisana brutto, odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto oraz wynik techniczny ogółem w Polsce do 2011 r. i prognozy do 2014 r. (ceny bieżące, mld zł)

Źródło: PIU, KNF i obliczenia własne

Tablica 4.
Dynamika zmian rynku ubezpieczeń w Polsce w 2011 r. i prognozy na lata 2012–2014 (w cenach bieżących)³

	Składka			Odszkodowania i świadczenia			Wynik techniczny		
	Dział I	Dział II	Ogółem	Dział I	Dział II	Ogółem	Dział I	Dział II	Ogółem
2011	101,4%	111,3%	105,5%	115,4%	96,3%	108,0%	92,9%	x	162,4%
2012	115,5%	106,8%	111,6%	98,3%	92,8%	101,1%	89,9%	236,9%	106,6%
2013	108,9%	108,3%	108,7%	110,8%	109,7%	110,4%	105,3%	102,5%	104,6%
2014	120,8%	107,6%	115,2%	109,5%	107,7%	108,9%	101,9%	86,6%	98,1%

Źródło: obliczenia własne

finansowym, sytuacja będzie się powoli normowała. Przewidujemy wzrost przypisu składki w kolejnych latach, łącznie z rokiem obecnym.

W Dziale I widzimy przewidywania wzrostu składki przypisanej brutto i mniej dynamicznego wzrostu wypłat odszkodowań i świadczeń (co nie przełoży się na proporcjonalnie większy wzrost wyniku technicznego).

Podobną sytuację co w Dziale I przewidujemy w Dziale II, tj. dynamicznemu wzrostowi składki przypisanej brutto nie będzie towarzyszył równie duży przyrost wypłat odszkodowań i świadczeń. Co więcej, wynik techniczny prognozowany jest na podobnym poziomie.

W przypadku składki przypisanej brutto ogółem dla obu Działów prognozuje się bardzo wysoki wzrost jej wartości w kolejnych latach. Jeśli chodzi o odszkodowania i świadczenia ogółem, przewidujemy, że rok 2012 zakończy się osiągnięciem podobnych wartości co w roku poprzednim, natomiast dwa kolejne lata będą się charakteryzowały wzrostem wypłat. Rosnąca różnica pomiędzy zebraną składką a wypłaconymi odszkodowaniami i świadczeniami jednakże tylko w nieznacznym stopniu wpłynie na wartości wyniku technicznego (na ogół je poprawi).

By dokładniej zapoznać się ze zmianami, w tablicy 4 przedstawiono dynamikę prognozowanych zmian w poszczególnych częściach rynku, w cenach bieżących. Należy przypomnieć, że we wcześniejszych fragmentach tekstu pokazywano zmiany procentowe w cenach stałych.

Z analizy powyższych danych wynika, że po na ogół niewielkim wzroście wartości składki przypisanej brutto w 2011 r. kolejne lata mogą się cechować większym wzrostem, szczególnie rok 2012 i 2014 r. Inaczej jest w przypadku wypłat odszkodowań i świadczeń. Prognozy wskazują, że tak ekstremalne wartości (wysokie w Dziale I, niskie w Dziale II), jak osiągnięte w 2011 r., nie powinny się powtórzyć. Największego wzrostu wypłat odszkodowań i świadczeń można się spodziewać w 2013 r., jednakże amplituda wahań tych wartości w poszczególnych latach nie powinna przekroczyć 10%. Jeśli natomiast chodzi o wynik techniczny, to po spadku w obydwu Działach w 2010 r. nastąpiła znacząca poprawa w 2011 r., w Dziale II i ogółem. W najbliższym czasie (w 2012 r.) należy się spodziewać nieznacznego spadku wartości wyniku technicznego w Dziale I, a następnie jej stabilizacji na w miarę stałym poziomie. W 2012 r. przewiduje się dalszą poprawę wartości wyniku technicznego w Dziale II. Jest to niewątpliwie efekt zakończenia wojny cenowej w zakresie stawek ubezpieczeń komunikacyjnych. Poprawa wyniku technicznego w Dziale I w 2013 r. powinna być większa niż w roku następnym. W Dziale II na 2014 r. prognozowany jest spadek wartości o 13,4%, co wpłynie również na nieznaczne pogorszenie wartości wyniku ogółem.

Renata Pajewska, Krzysztof Piech, Mirosława Żurek

Przypisy

1. *World Economic Outlook Database*, Międzynarodowy Fundusz Walutowy, kwiecień 2012 r.
2. B. Wyżnikiewicz, J. Fundowicz, K. Lada, K. Łapiński, M. Peterlik, *Stan i prognoza koniunktury gospodarczej*, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, „Kwartalne prognozy makroekonomiczne” nr 74, maj 2012 r.

3. Nieznaczne różnice między wartościami dynamiki prezentowanymi w tablicy 4 a danymi zawartymi w tablicach 1, 2 i 3 wynikają z przyjętych zaokrągleń w prognozowanych wartościach poszczególnych cech. Do obliczenia wskaźników w tablicy 4 przyjęto pełne wartości prognozowanych cech.

4. ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

4.1. Wyniki finansowe zakładów ubezpieczeń

4.1.1. SKŁADKA PRZYPISANA

Składka przypisana brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Składka przypisana brutto		Dynamika
		2010	2011	11/10
1.	Dział I	31 408 861	31 848 613	101,4%
2.	Dział II	22 739 234	25 301 022	111,3%
3.	Ogółem	54 148 095	57 149 635	105,5%

Składka przypisana brutto w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Składka przypisana brutto		Dynamika
		2010	2011	11/10
1.	AEGON SA	760 830	743 544	97,7%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	1 467 055	1 535 374	104,7%
3.	AMPLICO LIFE SA	1 477 800	1 668 089	112,9%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	1 902 604	1 809 700	95,1%
5.	AXA ŻYCIE SA	887 038	943 253	106,3%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	452 767	885 480	195,6%
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	201 685	467 040	231,6%
8.	CARDIF POLSKA SA	257 757	344 907	133,8%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	302 036	526 734	174,4%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	31 555	40 177	127,3%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	817 451	864 578	105,8%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	3 915 525	2 565 240	65,5%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	990 565	891 421	90,0%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	443 430	626 585	141,3%
15.	ING SA	1 997 620	2 039 314	102,1%
16.	INTER-ŻYCIE SA	1 653	3 201	193,6%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	6 959	8 380	120,4%
18.	NORDEA TUnŻ SA	1 938 914	1 698 267	87,6%
19.	OPEN LIFE SA	1 423	628 720	44 182,7%
20.	POLISA-ŻYCIE SA	85 806	122 202	142,4%
21.	PRAMERICA SA	172 936	153 513	88,8%
22.	PZU ŻYCIE SA	9 300 199	9 806 121	105,4%
23.	REJENT LIFE TUW	11 809	12 062	102,1%
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	27 666	38 769	140,1%
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	392 454	409 656	104,4%
26.	SKOK ŻYCIE SA	104 167	119 315	114,5%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	941 257	408 301	43,4%
28.	WARTA TUnŻ SA	2 517 900	2 488 670	98,8%
	Ogółem	31 408 861	31 848 613	101,4%

Składka przypisana brutto w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Składka przypisana brutto		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	ALLIANZ POLSKA SA	1 734 047	1 860 345	107,3%
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	259 212	336 395	129,8%
3.	AXA SA	100 979	147 225	145,8%
4.	BENEFIA SA	206 288	259 812	125,9%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	131 433	155 550	118,3%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	85 574	126 998	148,4%
7.	COMPENSA SA	818 650	1 031 442	126,0%
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	340 903	325 864	95,6%
9.	CUPRUM TUW	25 579	32 895	128,6%
10.	D.A.S. SA	17 020	18 700	109,9%
11.	ERGO HESTIA SA	2 344 543	2 647 846	112,9%
12.	EULER HERMES SA	232 436	258 487	111,2%
13.	EUROPA SA	499 779	471 934	94,4%
14.	GENERALI SA	749 978	961 620	128,2%
15.	HDI-ASEKURACJA SA	969 676	1 021 795	105,4%
16.	INTER POLSKA SA	76 946	94 480	122,8%
17.	INTERRISK SA	1 045 985	1 064 715	101,8%
18.	KUKE SA	46 407	47 437	102,2%
19.	LINK4 SA	268 000	309 959	115,7%
20.	MEDICA SA	188	13 887	7386,7%
21.	MTU SA	544 965	686 740	126,0%
22.	PARTNER SA	562	2 312	411,4%
23.	POCZTOWE TUW	44 771	50 993	113,9%
24.	PTR SA	245 655	310 286	126,3%
25.	PTU SA	450 663	478 340	106,1%
26.	PZM SA	183 197	193 102	105,4%
27.	PZU SA	7 780 501	8 247 241	106,0%
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	64 394	50 931	79,1%
29.	SKOK TUW	227 338	264 434	116,3%
30.	TUW TUW	277 253	369 022	133,1%
31.	TUZ TUW	79 242	135 352	170,8%
32.	UNIQA SA	891 585	1 045 632	117,3%
33.	WARTA SA	1 995 485	2 279 251	114,2%
	Ogółem	22 739 234	25 301 022	111,3%

Składka przypisana brutto w tys. zł wg grup ryzyka w Dziale I

Lp.	Wyszczególnienie	Składka przypisana brutto		Dynamika 11/10	Udział w składce przypisanej brutto	
		2010	2011		2010	2011
1.	Grupa I Ubezpieczenia na życie	18 759 933	16 859 632	89,9%	59,7%	52,8%
2.	Grupa II Ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci	119 903	112 776	94,1%	0,4%	0,4%
3.	Grupa III Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	8 119 067	10 306 902	126,9%	25,8%	32,4%
4.	Grupa IV Ubezpieczenia rentowe	83 470	98 211	117,7%	0,3%	0,3%
5.	Grupa V Ubezpieczenia wypadkowe, jeżeli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1–4	4 261 006	4 442 952	104,3%	13,6%	14,0%
6.	Reasekuracja czynna	65 482	28 140	43,0%	0,2%	0,1%
	Ogółem	31 408 861	31 848 613	101,4%	100,0%	100,0%

Składka przypisana brutto w tys. zł wg grup ryzyka w Dziale II

Lp.	Wyszczególnienie	Składka przypisana brutto		Dynamika 11/10	Udział w składce przypisanej brutto	
		2010	2011		2010	2011
1.	Grupa I Ubezpieczenia wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej	1 267 065	1 244 994	98,3%	5,6%	4,9%
2.	Grupa II Ubezpieczenie choroby	343 670	436 223	126,9%	1,5%	1,7%
3.	Grupa III Ubezpieczenie casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych	5 250 408	5 767 776	109,9%	23,1%	22,8%
4.	Grupa IV Ubezpieczenie casco pojazdów szynowych	16 427	33 855	206,1%	0,1%	0,1%
5.	Grupa V Ubezpieczenie casco statków powietrznych	31 919	30 266	94,8%	0,1%	0,1%
6.	Grupa VI Ubezpieczenie żeglugi morskiej i śródlądowej	89 141	95 769	107,4%	0,4%	0,4%
7.	Grupa VII Ubezpieczenie przedmiotów w transporcie	95 712	106 828	111,6%	0,4%	0,4%
8.	Grupa VIII Ubezpieczenie szkód spowodowanych żywiołami nieujęte w grupach 3–7	2 396 626	2 825 911	117,9%	10,5%	11,2%
9.	Grupa IX Ubezpieczenie pozostałych szkód rzeczowych, nieujętych w grupach 3–8	1 760 620	1 990 303	113,0%	7,7%	7,9%
10.	Grupa X Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych	7 535 398	8 599 374	114,1%	33,1%	34,0%
11.	Grupa XI Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów powietrznych	24 322	26 307	108,2%	0,1%	0,1%
12.	Grupa XII Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za żeglugę morską i śródlądową	19 136	19 559	102,2%	0,1%	0,1%
13.	Grupa XIII Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej nieujętej w grupach 10–12	1 249 534	1 439 886	115,2%	5,5%	5,7%
14.	Grupa XIV Ubezpieczenie kredytu	465 144	544 554	117,1%	2,0%	2,2%
15.	Grupa XV Gwarancja ubezpieczeniowa	318 195	302 843	95,2%	1,4%	1,2%
16.	Grupa XVI Ubezpieczenie różnych rodzajów ryzyka finansowego	787 806	771 069	97,9%	3,5%	3,0%
17.	Grupa XVII Ubezpieczenie ochrony prawnej	239 848	169 802	70,8%	1,1%	0,7%
18.	Grupa XVIII Ubezpieczenie świadczenia pomocy na korzyść osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas ...	346 398	406 256	117,3%	1,5%	1,6%
19.	Grupa XIX Reasekuracja czynna	501 863	489 446	97,5%	2,2%	1,9%
	Ogółem	22 739 234	25 301 022	111,3%	100,0%	100,0%

Składka przypisana netto w tys. zł

Lp.	Dział	Składka przypisana netto		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	Dział I	30 976 481	31 554 707	101,9%
2.	Dział II	18 733 021	20 551 644	109,7%
	Ogółem	49 709 502	52 106 351	104,8%

Składka przypisana netto w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Składka przypisana netto		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	AEGON SA	759 699	742 478	97,7%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	1 454 196	1 490 092	102,5%
3.	AMPLICO LIFE SA	1 615 594	1 649 930	102,1%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	1 897 271	1 803 769	95,1%
5.	AXA ŻYCIE SA	883 398	940 432	106,5%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	449 081	887 566	197,6%
7.	BZWBK-Aviva TUŃ SA	201 685	467 015	231,6%
8.	CARDIF POLSKA SA	258 286	344 433	133,4%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	306 838	524 293	170,9%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	30 997	39 886	128,7%
11.	ERGO HESTIA STUŃ SA	794 612	843 497	106,2%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	3 918 329	2 565 744	65,5%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	963 439	860 755	89,3%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	361 922	542 624	149,9%
15.	ING SA	1 815 538	1 776 605	97,9%
16.	INTER-ŻYCIE SA	1 528	3 085	201,9%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	5 100	6 084	119,3%
18.	NORDEA TUŃ SA	1 932 892	1 692 594	87,6%
19.	OPEN LIFE SA	1 112	628 605	56 529,2%
20.	POLISA-ŻYCIE SA	85 604	121 651	142,1%
21.	PRAMERICA SA	169 348	149 986	88,6%
22.	PZU ŻYCIE SA	9 301 782	9 807 280	105,4%
23.	REJENT LIFE TUW	11 813	12 065	102,1%
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	27 339	38 021	139,1%
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	391 680	408 850	104,4%
26.	SKOK ŻYCIE SA	70 933	90 849	128,1%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	936 263	402 595	43,0%
28.	WARTA TUŃ SA	2 330 202	2 713 923	116,5%
	Ogółem	30 976 481	31 554 707	101,9%

Składka przypisana netto w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Składka przypisana netto		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	ALLIANZ POLSKA SA	1 370 331	1 547 634	112,9%
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	201 375	286 117	142,1%
3.	AXA SA	24 819	51 220	206,4%
4.	BENEFIA SA	158 095	171 829	108,7%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	87 875	110 183	125,4%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	77 331	88 513	114,5%
7.	COMPENSA SA	548 063	675 793	123,3%
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	135 671	194 046	143,0%
9.	CUPRUM TUW	24 443	31 438	128,6%
10.	D.A.S. SA	6 117	7 142	116,8%
11.	ERGO HESTIA SA	1 873 220	2 067 005	110,3%
12.	EULER HERMES SA	46 105	52 610	114,1%
13.	EUROPA SA	371 130	438 487	118,1%
14.	GENERALI SA	589 001	458 017	77,8%
15.	HDI-ASEKURACJA SA	844 293	882 825	104,6%
16.	INTER POLSKA SA	60 756	75 017	123,5%
17.	INTERRISK SA	649 717	712 395	109,6%
18.	KUKE SA	24 323	28 955	119,0%
19.	LINK4 SA	223 335	255 925	114,6%
20.	MEDICA SA	-37	5 081	X
21.	MTU SA	491 014	593 225	120,8%
22.	PARTNER SA	512	1 719	335,7%
23.	POCZTOWE TUW	19 143	19 563	102,2%
24.	PTR SA	209 356	245 078	117,1%
25.	PTU SA	333 629	344 138	103,1%
26.	PZM SA	142 943	135 686	94,9%
27.	PZU SA	7 490 079	7 906 271	105,6%
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	61 309	52 824	86,2%
29.	SKOK TUW	138 817	174 684	125,8%
30.	TUW TUW	216 236	273 917	126,7%
31.	TUZ TUW	50 223	86 712	172,7%
32.	UNIQA SA	508 965	601 681	118,2%
33.	WARTA SA	1 754 832	1 975 914	112,6%
	Ogółem	18 733 021	20 551 644	109,7%

4.1.2. ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA

Odszkodowania i świadczenia brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Odszkodowania i świadczenia brutto		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	Dział I	22 596 873	26 068 687	115,4%
2.	Dział II	14 262 081	13 739 513	96,3%
	Ogółem	36 858 954	39 808 200	108,0%

Odszkodowania i świadczenia brutto w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Odszkodowania i świadczenia brutto		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	AEGON SA	675 401	845 300	125,2%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	1 200 082	1 484 936	123,7%
3.	AMPLICO LIFE SA	953 984	1 072 041	112,4%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	1 388 440	1 549 592	111,6%
5.	AXA ŻYCIE SA	317 358	324 111	102,1%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	170 180	751 417	441,5%
7.	BZWBK-Aviva TUUnŻ SA	9 628	161 874	1681,3%
8.	CARDIF POLSKA SA	64 945	40 228	61,9%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	151 171	280 198	185,4%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	7 932	11 218	141,4%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	124 882	153 939	123,3%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	2 041 349	3 604 781	176,6%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	1 112 278	616 707	55,4%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	140 744	321 612	228,5%
15.	ING SA	1 743 737	1 568 613	90,0%
16.	INTER-ŻYCIE SA	1 223	1 991	162,8%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	2 227	1 582	71,0%
18.	NORDEA TUUnŻ SA	1 262 933	1 950 318	154,4%
19.	OPEN LIFE SA	257	532	207,0%
20.	POLISA-ŻYCIE SA	56 380	91 410	162,1%
21.	PRAMERICA SA	40 829	41 629	102,0%
22.	PZU ŻYCIE SA	7 458 196	7 789 628	104,4%
23.	REJENT LIFE TUW	3 894	4 456	114,4%
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	14 417	19 574	135,8%
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	224 506	240 194	107,0%
26.	SKOK ŻYCIE SA	21 223	25 261	119,0%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	934 737	653 364	69,9%
28.	WARTA TUUnŻ SA	2 473 940	2 462 181	99,5%
	Ogółem	22 596 873	26 068 687	115,4%

Odszkodowania i świadczenia brutto w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Odszkodowania i świadczenia brutto		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	ALLIANZ POLSKA SA	1 081 844	1 116 316	103,2%
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	139 176	175 992	126,5%
3.	AXA SA	31 842	57 530	180,7%
4.	BENEFIA SA	130 367	137 138	105,2%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	32 542	44 891	137,9%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	8 595	9 742	113,3%
7.	COMPENSA SA	511 015	549 972	107,6%
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	99 749	239 686	240,3%
9.	CUPRUM TUW	18 439	20 371	110,5%
10.	D.A.S. SA	3 625	4 278	118,0%
11.	ERGO HESTIA SA	1 360 347	1 264 985	93,0%
12.	EULER HERMES SA	190 115	96 609	50,8%
13.	EUROPA SA	16 748	22 260	132,9%
14.	GENERALI SA	456 591	461 417	101,1%
15.	HDI-ASEKURACJA SA	629 769	590 992	93,8%
16.	INTER POLSKA SA	29 404	34 017	115,7%
17.	INTERRISK SA	504 209	558 132	110,7%
18.	KUKE SA	17 893	25 970	145,1%
19.	LINK4 SA	144 936	153 572	106,0%
20.	MEDICA SA	10	3 374	33 740,0%
21.	MTU SA	315 241	371 516	117,9%
22.	PARTNER SA	131	174	132,8%
23.	POCZTOWE TUW	27 234	30 750	112,9%
24.	PTR SA	168 827	188 637	111,7%
25.	PTU SA	305 740	292 958	95,8%
26.	PZM SA	153 431	130 823	85,3%
27.	PZU SA	5 483 379	5 052 935	92,2%
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	49 779	40 720	81,8%
29.	SKOK TUW	8 231	13 922	169,1%
30.	TUW TUW	199 536	200 146	100,3%
31.	TUZ TUW	23 411	37 584	160,5%
32.	UNIQA SA	662 145	605 930	91,5%
33.	WARTA SA	1 457 780	1 206 174	82,7%
	Ogółem	14 262 081	13 739 513	96,3%

Odszkodowania i świadczenia brutto w tys. zł wg grup ryzyka w Dziale I

Lp.	Wyszczególnienie	Wypłacone świadczenia i odszkodowania		Dynamika 11/10	Udział w ogółem wypłaconych świadczeniach i odszkodowaniach	
		2010	2011		2010	2011
		1.	Grupa I Ubezpieczenia na życie		16 101 869	18 374 771
2.	Grupa II Ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci	148 044	127 725	86,3%	0,7%	0,5%
3.	Grupa III Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	4 667 459	5 791 690	124,1%	20,7%	22,2%
4.	Grupa IV Ubezpieczenia rentowe	60 184	64 189	106,7%	0,3%	0,2%
5.	Grupa V Ubezpieczenia wypadkowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1-4	1 595 137	1 694 763	106,2%	7,1%	6,5%
6.	Reasekuracja czynna	24 180	15 549	64,3%	0,1%	0,1%
	Ogółem	22 596 873	26 068 687	115,4%	100,0%	100,0%

Odszkodowania i świadczenia brutto w tys. zł wg grup ryzyka w Dziale II

Lp.	Wyszczególnienie	Wypłacone świadczenia		Dynamika 11/10	Udział w wypłaconych świadczeniach ogółem	
		2010	2011		2010	2011
1.	Grupa I Ubezpieczenia wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej	291 965	319 191	109,3%	2,0%	2,3%
2.	Grupa II Ubezpieczenie choroby	134 531	168 424	125,2%	0,9%	1,2%
3.	Grupa III Ubezpieczenie casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych	3 865 895	3 701 348	95,7%	27,1%	26,9%
4.	Grupa IV Ubezpieczenie casco pojazdów szynowych	5 064	15 555	307,2%	0,0%	0,1%
5.	Grupa V Ubezpieczenie casco statków powietrznych	21 263	26 767	125,9%	0,1%	0,2%
6.	Grupa VI Ubezpieczenie żeglugi morskiej i śródlądowej	105 473	105 680	100,2%	0,7%	0,8%
7.	Grupa VII Ubezpieczenie przedmiotów w transporcie	52 243	56 776	108,7%	0,4%	0,4%
8.	Grupa VIII Ubezpieczenie szkód spowodowanych żywiołami nieujęte w grupach 3-7	2 364 404	1 403 163	59,3%	16,6%	10,2%
9.	Grupa IX Ubezpieczenie pozostałych szkód rzeczowych, nieujętych w grupach 3-8	709 704	936 798	132,0%	5,0%	6,8%
10.	Grupa X Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych	5 282 904	5 466 821	103,5%	37,0%	39,8%
11.	Grupa XI Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów powietrznych	4 474	2 621	58,6%	0,0%	0,0%
12.	Grupa XII Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za żeglugę morską i śródlądową	7 101	11 081	156,0%	0,0%	0,1%
13.	Grupa XIII Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej nieujętej w grupach 10-12	616 864	629 485	102,0%	4,3%	4,6%
14.	Grupa XIV Ubezpieczenie kredytu	266 772	175 478	65,8%	1,9%	1,3%
15.	Grupa XV Gwarancja ubezpieczeniowa	50 429	66 693	132,2%	0,4%	0,5%
16.	Grupa XVI Ubezpieczenie różnych rodzajów ryzyka finansowego	88 743	151 979	171,3%	0,6%	1,1%
17.	Grupa XVII Ubezpieczenie ochrony prawnej	7 236	8 142	112,5%	0,1%	0,1%
18.	Grupa XVIII Ubezpieczenie świadczenia pomocy na korzyść osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas ...	181 757	239 970	132,0%	1,3%	1,7%
19.	Grupa XIX Reasekuracja czynna	205 260	253 541	123,5%	1,4%	1,8%
	Ogółem	14 262 081	13 739 513	96,3%	100,0%	100,0%

Odszkodowania i świadczenia netto w tys. zł

Lp.	Dział	Odszkodowania i świadczenia netto		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	Dział I	21 973 292	25 575 854	116,4%
2.	Dział II	13 671 704	13 139 579	96,1%
	Ogółem	35 644 996	38 715 433	108,6%

Odszkodowania i świadczenia netto w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Odszkodowania i świadczenia netto		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	AEGON SA	676 670	843 464	124,6%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	1 184 143	1 474 369	124,5%
3.	AMPLICO LIFE SA	910 318	1 037 226	113,9%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	1 386 287	1 568 337	113,1%
5.	AXA ŻYCIE SA	327 307	319 158	97,5%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	176 274	742 675	421,3%
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	9 823	164 819	1677,9%
8.	CARDIF POLSKA SA	65 939	38 203	57,9%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	148 699	283 231	190,5%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	8 553	11 441	133,8%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	128 987	164 836	127,8%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	2 026 457	3 613 339	178,3%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	1 091 175	599 840	55,0%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	103 512	287 708	277,9%
15.	ING SA	1 338 154	1 247 535	93,2%
16.	INTER-ŻYCIE SA	1 132	2 092	184,8%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	1 337	1 034	77,3%
18.	NORDEA TUnŻ SA	1 278 028	1 968 407	154,0%
19.	OPEN LIFE SA	103	895	868,9%
20.	POLISA-ŻYCIE SA	55 992	92 033	164,4%
21.	PRAMERICA SA	41 040	37 936	92,4%
22.	PZU ŻYCIE SA	7 439 936	7 793 086	104,7%
23.	REJENT LIFE TUW	3 854	4 433	115,0%
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	15 239	19 990	131,2%
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	223 863	240 195	107,3%
26.	SKOK ŻYCIE SA	22 096	26 058	117,9%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	934 546	655 871	70,2%
28.	WARTA TUnŻ SA	2 373 828	2 337 643	98,5%
	Ogółem	21 973 292	25 575 854	116,4%

Odszkodowania i świadczenia netto w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Odszkodowania i świadczenia netto		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	ALLIANZ POLSKA SA	987 030	1 043 114	105,7%
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	162 116	214 810	132,5%
3.	AXA SA	22 533	42 138	187,0%
4.	BENEFIA SA	133 706	117 357	87,8%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	25 934	24 199	93,3%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	9 813	12 165	124,0%
7.	COMPENSA SA	429 795	484 125	112,6%
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	80 614	128 128	158,9%
9.	CUPRUM TUW	25 891	11 595	44,8%
10.	D.A.S. SA	1 564	2 025	129,5%
11.	ERGO HESTIA SA	1 413 756	1 320 667	93,4%
12.	EULER HERMES SA	28 842	28 851	100,0%
13.	EUROPA SA	13 337	17 069	128,0%
14.	GENERALI SA	491 095	180 683	36,8%
15.	HDI-ASEKURACJA SA	669 463	572 228	85,5%
16.	INTER POLSKA SA	28 109	38 388	136,6%
17.	INTERRISK SA	379 574	408 057	107,5%
18.	KUKE SA	13 553	15 399	113,6%
19.	LINK4 SA	189 984	168 134	88,5%
20.	MEDICA SA	13	3 912	30 092,3%
21.	MTU SA	376 635	447 690	118,9%
22.	PARTNER SA	628	911	145,1%
23.	POCZTOWE TUW	15 286	11 129	72,8%
24.	PTR SA	165 438	208 504	126,0%
25.	PTU SA	249 615	242 090	97,0%
26.	PZM SA	129 191	99 240	76,8%
27.	PZU SA	5 632 235	5 340 771	94,8%
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	45 169	36 415	80,6%
29.	SKOK TUW	14 092	14 509	103,0%
30.	TUW TUW	167 427	179 658	107,3%
31.	TUZ TUW	20 753	37 373	180,1%
32.	UNIQA SA	444 809	419 671	94,3%
33.	WARTA SA	1 303 704	1 268 574	97,3%
	Ogółem	13 671 704	13 139 579	96,1%

4.1.3. TECHNICZNY WYNIK UBEZPIECZEŃ

Techniczny wynik ubezpieczeń w tys. zł

Lp.	Dział	Techniczny wynik ubezpieczeń		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	Dział I	3 600 774	3 345 017	92,9%
2.	Dział II	-1 276 670	428 866	X
	Ogółem	2 324 104	3 773 883	162,4%

Techniczny wynik ubezpieczeń w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Techniczny wynik ubezpieczeń		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	AEGON SA	77 579	76 756	98,9%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	69 568	80 927	116,3%
3.	AMPLICO LIFE SA	317 251	223 421	70,4%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	476 880	494 451	103,7%
5.	AXA ŻYCIE SA	-28 977	-75 200	X
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	992	5 300	534,3%
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	-1 784	7 258	X
8.	CARDIF POLSKA SA	27 245	23 866	87,6%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	32 161	31 778	98,8%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	3 838	5 178	134,9%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	28 766	31 836	110,7%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	89 616	94 585	105,5%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	35 748	46 731	130,7%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	-14 187	-11 540	X
15.	ING SA	241 155	213 550	88,6%
16.	INTER-ŻYCIE SA	296	160	54,1%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	-2 617	-1 783	X
18.	NORDEA TUnŻ SA	-6 636	-777	X
19.	OPEN LIFE SA	-287	7 538	X
20.	POLISA-ŻYCIE SA	4 093	4 447	108,6%
21.	PRAMERICA SA	9 999	3 458	34,6%
22.	PZU ŻYCIE SA	2 145 189	2 005 248	93,5%
23.	REJENT LIFE TUW	457	79	17,3%
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	-3 842	-1 021	X
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	43 319	23 381	54,0%
26.	SKOK ŻYCIE SA	15 308	19 824	129,5%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	1 396	4 172	298,9%
28.	WARTA TUnŻ SA	38 248	31 394	82,1%
	Ogółem	3 600 774	3 345 017	92,9%

Techniczny wynik ubezpieczeń w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Techniczny wynik ubezpieczeń		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	ALLIANZ POLSKA SA	-115 711	-56 537	X
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	-84 005	-50 712	X
3.	AXA SA	-22 954	-25 495	X
4.	BENEFIA SA	-26 510	-3 996	X
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	695	3 750	539,6%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	4 473	9 586	214,3%
7.	COMPENSA SA	-72 951	-22 509	X
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	-3 282	-6 433	X
9.	CUPRUM TUW	-5 819	8 801	X
10.	D.A.S. SA	-845	-461	X
11.	ERGO HESTIA SA	-205 429	15 708	X
12.	EULER HERMES SA	11 449	2 169	18,9%
13.	EUROPA SA	64 890	72 241	111,3%
14.	GENERALI SA	-78 623	-2 830	X
15.	HDI-ASEKURACJA SA	-112 570	32 026	X
16.	INTER POLSKA SA	-3 536	-1 801	X
17.	INTERRISK SA	-11 583	12 857	X
18.	KUKE SA	-2 360	-982	X
19.	LINK4 SA	-51 825	-22 056	X
20.	MEDICA SA	-1 759	-3 719	X
21.	MTU SA	-13 102	5 213	X
22.	PARTNER SA	-539	-873	X
23.	POCZTOWE TUW	-7 629	-1 713	X
24.	PTR SA	-7 816	-24 364	X
25.	PTU SA	-27 634	-15 112	X
26.	PZM SA	-27 327	-8 126	X
27.	PZU SA	-244 725	451 579	X
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	-20 843	-16 295	X
29.	SKOK TUW	59 125	54 872	92,8%
30.	TUW TUW	-9 490	24 650	X
31.	TUZ TUW	3 080	-177	X
32.	UNIQA SA	-115 469	-33 891	X
33.	WARTA SA	-146 046	33 496	X
	Ogółem	-1 276 670	428 866	X

4.1.4. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ

Koszty działalności ubezpieczeniowej w tys. zł

Lp.	Dział	Koszty działalności ub.		Dynamika 11/10	Koszty akwizycji		Dynamika 11/10	Koszty administracji		Dynamika 11/10	Otrzymane prowizje		Dynamika 11/10
		2010	2011		2010	2011		2010	2011		2010	2011	
1.	Dział I	5 244 736	5 572 993	106,3%	3 671 557	4 005 311	109,1%	1 609 167	1 631 240	101,4%	35 988	63 558	176,6%
2.	Dział II	6 244 808	6 671 333	106,8%	4 823 096	5 361 989	111,2%	1 867 787	1 936 512	103,7%	446 075	627 168	140,6%
	Ogółem	11 489 544	12 244 326	106,6%	8 494 653	9 367 300	110,3%	3 476 954	3 567 752	102,6%	482 063	690 726	143,3%

Koszty działalności ubezpieczeniowej w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Koszty działalności ub.		Dynamika 11/10	Koszty akwizycji		Dynamika 11/10	Koszty administracji		Dynamika 11/10	Otrzymane prowizje		Dynamika 11/10
		2010	2011		2010	2011		2010	2011		2010	2011	
1.	AEGON SA	183 074	199 431	108,9%	134 658	153 605	114,1%	48 573	45 858	94,4%	157	32	20,4%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	338 444	349 043	103,1%	313 607	324 731	103,5%	27 349	29 620	108,3%	2 512	5 308	211,3%
3.	AMPLICO LIFE SA	821 995	813 563	99,0%	710 590	684 851	96,4%	122 373	140 266	114,6%	10 968	11 554	105,3%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	382 229	405 845	106,2%	231 732	257 074	110,9%	150 198	149 268	99,4%	-299	497	X
5.	AXA ŻYCIE SA	214 172	220 887	103,1%	144 283	135 167	93,7%	70 386	86 918	123,5%	497	1 198	241,0%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	266 974	160 512	60,1%	253 929	147 296	58,0%	13 075	13 747	105,1%	30	531	1770,0%
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	19 508	32 575	167,0%	13 072	26 944	206,1%	6 436	5 631	87,5%	0	0	X
8.	CARDIF POLSKA SA	200 133	203 306	101,6%	184 332	190 280	103,2%	15 866	13 130	82,8%	65	104	160,0%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	94 975	97 328	102,5%	68 329	68 929	100,9%	27 642	28 762	104,1%	996	363	36,4%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	16 333	19 651	120,3%	12 371	15 096	122,0%	3 962	4 736	119,5%	0	181	X
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	441 429	572 756	129,8%	422 494	554 063	131,1%	22 690	21 403	94,3%	3 755	2 710	72,2%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	322 177	423 096	131,3%	293 773	389 251	132,5%	29 111	34 564	118,7%	707	719	101,7%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	83 987	92 589	110,2%	48 319	54 743	113,3%	42 502	45 878	107,9%	6 834	8 032	117,5%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	44 209	39 702	89,8%	32 983	30 584	92,7%	27 995	25 194	90,0%	16 769	16 076	95,9%
15.	ING SA	270 809	312 427	115,4%	152 452	189 574	124,3%	124 434	128 227	103,0%	6 077	5 374	88,4%
16.	INTER-ŻYCIE SA	1 291	1 311	101,5%	164	484	295,1%	1 194	884	74,0%	67	57	85,1%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	6 987	7 414	106,1%	4 090	4 875	119,2%	2 961	2 893	97,7%	64	354	553,1%
18.	NORDEA TUnŻ SA	56 514	62 563	110,7%	33 707	38 578	114,5%	22 815	24 730	108,4%	8	745	9312,5%
19.	OPEN LIFE SA	2 134	41 214	1931,3%	277	38 162	13776,9%	1 857	3 052	164,4%	0	0	X
20.	POLISA-ŻYCIE SA	21 535	23 650	109,8%	5 217	5 831	111,8%	16 342	17 836	109,1%	24	17	70,8%
21.	PRAMERICA SA	72 923	73 990	101,5%	12 813	17 051	133,1%	60 110	56 939	94,7%	0	0	X
22.	PZU ŻYCIE SA	1 005 850	1 002 810	99,7%	339 585	374 145	110,2%	666 265	629 598	94,5%	0	933	X
23.	REJENT LIFE TUW	1 220	1 347	110,4%	0	0	X	1 220	1 347	110,4%	0	0	X
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	16 740	20 161	120,4%	11 344	14 714	129,7%	5 405	5 450	100,8%	9	3	33,3%
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	113 269	130 791	115,5%	63 488	72 786	114,6%	50 014	58 138	116,2%	233	133	57,1%
26.	SKOK ŻYCIE SA	38 940	51 905	133,3%	27 549	39 778	144,4%	11 391	12 127	106,5%	0	0	X
27.	UNIQA ŻYCIE SA	35 828	41 929	117,0%	32 912	36 526	111,0%	5 954	8 301	139,4%	3 038	2 898	95,4%
28.	WARTA TUnŻ SA	171 057	171 197	100,1%	123 487	140 193	113,5%	31 047	36 743	118,3%	-16 523	5 739	X
	Ogółem	5 244 736	5 572 993	106,3%	3 671 557	4 005 311	109,1%	1 609 167	1 631 240	101,4%	35 988	63 558	176,6%

Koszty działalności ubezpieczeniowej w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Koszty działalności ub.		Dynamika 11/10	Koszty akwizycji		Dynamika 11/10	Koszty administracji		Dynamika 11/10	Otrzymane prowizje		Dynamika 11/10
		2010	2011		2010	2011		2010	2011		2010	2011	
1.	ALLIANZ POLSKA SA	481 885	523 867	108,7%	467 240	510 573	109,3%	61 921	59 926	96,8%	47 276	46 632	98,6%
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	117 791	113 099	96,0%	78 502	68 522	87,3%	42 902	48 904	114,0%	3 613	4 327	119,8%
3.	AXA SA	24 407	34 516	141,4%	9 858	20 461	207,6%	24 289	27 825	114,6%	9 740	13 770	141,4%
4.	BENEFIA SA	51 071	57 315	112,2%	41 861	51 352	122,7%	12 384	12 833	103,6%	3 174	6 870	216,4%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	58 464	79 609	136,2%	59 587	78 908	132,4%	10 997	12 601	114,6%	12 120	11 900	98,2%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	62 988	66 673	105,9%	47 391	51 589	108,9%	15 597	15 084	96,7%	0	0	X
7.	COMPENSA SA	181 857	199 029	109,4%	163 648	199 022	121,6%	38 609	39 910	103,4%	20 400	39 903	195,6%
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	54 842	67 503	123,1%	99 391	111 449	112,1%	16 276	18 703	114,9%	60 825	62 649	103,0%
9.	CUPRUM TUW	3 329	3 639	109,3%	753	849	112,7%	2 725	2 790	102,4%	149	0	X
10.	D.A.S. SA	5 020	5 204	103,7%	8 905	9 390	105,4%	3 645	3 621	99,3%	7 530	7 807	103,7%
11.	ERGO HESTIA SA	647 613	731 039	112,9%	571 506	653 127	114,3%	99 840	107 750	107,9%	23 733	29 838	125,7%
12.	EULER HERMES SA	2 206	15 917	721,5%	18 489	29 408	159,1%	17 766	28 882	162,6%	34 049	42 373	124,4%
13.	EUROPA SA	270 876	321 253	118,6%	241 736	288 754	119,5%	31 150	35 716	114,7%	2 010	3 217	160,0%
14.	GENERALI SA	170 070	140 433	82,6%	122 305	149 311	122,1%	75 446	83 318	110,4%	27 681	92 196	333,1%
15.	HDI-ASEKURACJA SA	285 412	287 406	100,7%	155 186	167 004	107,6%	134 318	128 035	95,3%	4 092	7 633	186,5%
16.	INTER POLSKA SA	36 879	38 810	105,2%	28 115	30 490	108,4%	11 826	11 453	96,8%	3 062	3 133	102,3%
17.	INTERRISK SA	260 449	260 269	99,9%	202 616	234 536	115,8%	89 843	87 720	97,6%	32 010	61 987	193,6%
18.	KUKE SA	13 687	11 277	82,4%	7 205	8 408	116,7%	9 758	10 762	110,3%	3 276	7 893	240,9%
19.	LINK4 SA	85 891	102 337	119,1%	55 629	64 640	116,2%	30 262	37 697	124,6%	0	0	X
20.	MEDICA SA	1 709	5 123	299,8%	577	2 533	439,0%	1 132	2 590	228,8%	0	0	X
21.	MTU SA	91 312	114 767	125,7%	68 132	86 026	126,3%	23 180	28 741	124,0%	0	0	X
22.	PARTNER SA	419	1 675	399,8%	83	1 233	1485,5%	336	442	131,5%	0	0	X
23.	POCZTOWE TUW	8 513	8 921	104,8%	4 292	5 171	120,5%	7 182	8 160	113,6%	2 961	4 410	148,9%
24.	PTR SA	52 396	65 063	124,2%	45 417	60 516	133,2%	16 849	14 887	88,4%	9 870	10 340	104,8%
25.	PTU SA	104 756	111 688	106,6%	75 893	77 232	101,8%	51 805	55 643	107,4%	22 942	21 187	92,4%
26.	PZM SA	37 972	39 497	104,0%	39 883	39 471	99,0%	12 280	12 192	99,3%	14 191	12 166	85,7%
27.	PZU SA	2 130 198	2 130 527	100,0%	1 448 374	1 467 449	101,3%	663 715	652 260	98,3%	-18 109	-10 818	X
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	36 845	32 694	88,7%	17 846	16 426	92,0%	20 126	17 560	87,3%	1 127	1 292	114,6%
29.	SKOK TUW	63 330	96 470	152,3%	47 423	78 504	165,5%	15 909	17 973	113,0%	2	7	350,0%
30.	TUW TUW	54 532	62 911	115,4%	36 309	46 315	127,6%	29 014	30 963	106,7%	10 791	14 367	133,1%
31.	TUZ TUW	24 180	47 194	195,2%	21 676	44 742	206,4%	6 270	7 248	115,6%	3 766	4 796	127,3%
32.	UNIQA SA	166 741	200 937	120,5%	187 706	226 529	120,7%	63 539	72 843	114,6%	84 504	98 435	116,5%
33.	WARTA SA	657 168	694 671	105,7%	449 562	482 049	107,2%	226 896	241 480	106,4%	19 290	28 858	149,6%
	Ogółem	6 244 808	6 671 333	106,8%	4 823 096	5 361 989	111,2%	1 867 787	1 936 512	103,7%	446 075	627 168	140,6%

Koszty działalności ubezpieczeniowej w tysiącach zł i ich udział w składce przypisanej brutto

Lp.	Dział	Koszty akwizycji		Udział w składce przypisanej brutto		Koszty administracji		Udział w składce przypisanej brutto	
		2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
1.	Dział I	3 671 557	4 005 311	11,7%	12,6%	1 609 167	1 631 240	5,1%	5,1%
2.	Dział II	4 823 096	5 361 989	21,2%	21,2%	1 867 787	1 936 512	8,2%	7,7%
	Ogółem	8 494 653	9 367 300	15,7%	16,4%	3 476 954	3 567 752	6,4%	6,2%

Koszty działalności ubezpieczeniowej w tysiącach zł i ich udział w składce przypisanej brutto w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Koszty akwizycji		Udział w składce przypisanej brutto		Koszty administracji		Udział w składce przypisanej brutto	
		2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
1.	AEGON SA	134 658	153 605	17,7%	20,7%	48 573	45 858	6,4%	6,2%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	313 607	324 731	21,4%	21,1%	27 349	29 620	1,9%	1,9%
3.	AMPLICO LIFE SA	710 590	684 851	48,1%	41,1%	122 373	140 266	8,3%	8,4%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	231 732	257 074	12,2%	14,2%	150 198	149 268	7,9%	8,2%
5.	AXA ŻYCIE SA	144 283	135 167	16,3%	14,3%	70 386	86 918	7,9%	9,2%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	253 929	147 296	56,1%	16,6%	13 075	13 747	2,9%	1,6%
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	13 072	26 944	6,5%	5,8%	6 436	5 631	3,2%	1,2%
8.	CARDIF POLSKA SA	184 332	190 280	71,5%	55,2%	15 866	13 130	6,2%	3,8%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	68 329	68 929	22,6%	13,1%	27 642	28 762	9,2%	5,5%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	12 371	15 096	39,2%	37,6%	3 962	4 736	12,6%	11,8%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	422 494	554 063	51,7%	64,1%	22 690	21 403	2,8%	2,5%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	293 773	389 251	7,5%	15,2%	29 111	34 564	0,7%	1,3%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	48 319	54 743	4,9%	6,1%	42 502	45 878	4,3%	5,1%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	32 983	30 584	7,4%	4,9%	27 995	25 194	6,3%	4,0%
15.	ING SA	152 452	189 574	7,6%	9,3%	124 434	128 227	6,2%	6,3%
16.	INTER-ŻYCIE SA	164	484	9,9%	15,1%	1 194	884	72,2%	27,6%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	4 090	4 875	58,8%	58,2%	2 961	2 893	42,5%	34,5%
18.	NORDEA TUnŻ SA	33 707	38 578	1,7%	2,3%	22 815	24 730	1,2%	1,5%
19.	OPEN LIFE SA	277	38 162	19,5%	6,1%	1 857	3 052	130,5%	0,5%
20.	POLISA-ŻYCIE SA	5 217	5 831	6,1%	4,8%	16 342	17 836	19,0%	14,6%
21.	PRAMERICA SA	12 813	17 051	7,4%	11,1%	60 110	56 939	34,8%	37,1%
22.	PZU ŻYCIE SA	339 585	374 145	3,7%	3,8%	666 265	629 598	7,2%	6,4%
23.	REJENT LIFE TUW	0	0	X	0,0%	1 220	1 347	10,3%	11,2%
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	11 344	14 714	41,0%	38,0%	5 405	5 450	19,5%	14,1%
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	63 488	72 786	16,2%	17,8%	50 014	58 138	12,7%	14,2%
26.	SKOK ŻYCIE SA	27 549	39 778	26,4%	33,3%	11 391	12 127	10,9%	10,2%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	32 912	36 526	3,5%	8,9%	5 954	8 301	0,6%	2,0%
28.	WARTA TUnŻ SA	123 487	140 193	4,9%	5,6%	31 047	36 743	1,2%	1,5%
	Ogółem	3 671 557	4 005 311	11,7%	12,6%	1 609 167	1 631 240	5,1%	5,1%

Koszty działalności ubezpieczeniowej w tysiącach zł i ich udział w składce przypisanej brutto w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Koszty akwizycji		Udział w składce przypisanej brutto		Koszty administracji		Udział w składce przypisanej brutto	
		2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
1.	ALLIANZ POLSKA SA	467 240	510 573	26,9%	27,4%	61 921	59 926	3,6%	3,2%
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	78 502	68 522	30,3%	20,4%	42 902	48 904	16,6%	14,5%
3.	AXA SA	9 858	20 461	9,8%	13,9%	24 289	27 825	24,1%	18,9%
4.	BENEFIA SA	41 861	51 352	20,3%	19,8%	12 384	12 833	6,0%	4,9%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	59 587	78 908	45,3%	50,7%	10 997	12 601	8,4%	8,1%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	47 391	51 589	55,4%	40,6%	15 597	15 084	18,2%	11,9%
7.	COMPENSA SA	163 648	199 022	20,0%	19,3%	38 609	39 910	4,7%	3,9%
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	99 391	111 449	29,2%	34,2%	16 276	18 703	4,8%	5,7%
9.	CUPRUM TUW	753	849	2,9%	2,6%	2 725	2 790	10,7%	8,5%
10.	D.A.S. SA	8 905	9 390	52,3%	50,2%	3 645	3 621	21,4%	19,4%
11.	ERGO HESTIA SA	571 506	653 127	24,4%	24,7%	99 840	107 750	4,3%	4,1%
12.	EULER HERMES SA	18 489	29 408	8,0%	11,4%	17 766	28 882	7,6%	11,2%
13.	EUROPA SA	241 736	288 754	48,4%	61,2%	31 150	35 716	6,2%	7,6%
14.	GENERALI SA	122 305	149 311	16,3%	15,5%	75 446	83 318	10,1%	8,7%
15.	HDI-ASEKURACJA SA	155 186	167 004	16,0%	16,3%	134 318	128 035	13,9%	12,5%
16.	INTER POLSKA SA	28 115	30 490	36,5%	32,3%	11 826	11 453	15,4%	12,1%
17.	INTERRISK SA	202 616	234 536	19,4%	22,0%	89 843	87 720	8,6%	8,2%
18.	KUKE SA	7 205	8 408	15,5%	17,7%	9 758	10 762	21,0%	22,7%
19.	LINK4 SA	55 629	64 640	20,8%	20,9%	30 262	37 697	11,3%	12,2%
20.	MEDICA SA	577	2 533	X	18,2%	1 132	2 590	X	18,7%
21.	MTU SA	68 132	86 026	12,5%	12,5%	23 180	28 741	4,3%	4,2%
22.	PARTNER SA	83	1 233	14,8%	53,3%	336	442	59,8%	19,1%
23.	POCZTOWE TUW	4 292	5 171	9,6%	10,1%	7 182	8 160	16,0%	16,0%
24.	PTR SA	45 417	60 516	18,5%	19,5%	16 849	14 887	6,9%	4,8%
25.	PTU SA	75 893	77 232	16,8%	16,1%	51 805	55 643	11,5%	11,6%
26.	PZM SA	39 883	39 471	21,8%	20,4%	12 280	12 192	6,7%	6,3%
27.	PZU SA	1 448 374	1 467 449	18,6%	17,8%	663 715	652 260	8,5%	7,9%
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	17 846	16 426	27,7%	32,3%	20 126	17 560	31,3%	34,5%
29.	SKOK TUW	47 423	78 504	20,9%	29,7%	15 909	17 973	7,0%	6,8%
30.	TUW TUW	36 309	46 315	13,1%	12,6%	29 014	30 963	10,5%	8,4%
31.	TUZ TUW	21 676	44 742	27,4%	33,1%	6 270	7 248	7,9%	5,4%
32.	UNIQA SA	187 706	226 529	21,1%	21,7%	63 539	72 843	7,1%	7,0%
33.	WARTA SA	449 562	482 049	22,5%	21,1%	226 896	241 480	11,4%	10,6%
	Ogółem	4 823 096	5 361 989	21,2%	21,2%	1 867 787	1 936 512	8,2%	7,7%

4.1.5. REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Ogółem		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	Dział I	77 199 301	73 019 914	94,6%
2.	Dział II	32 944 451	36 273 222	110,1%
	Ogółem	110 143 752	109 293 136	99,2%

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Ogółem		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	AEGON SA	5 327 560	4 576 455	85,9%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	3 062 768	2 460 969	80,4%
3.	AMPLICO LIFE SA	6 907 397	6 608 904	95,7%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	12 822 618	11 501 630	89,7%
5.	AXA ŻYCIE SA	1 894 624	2 146 491	113,3%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	551 257	545 245	98,9%
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	404 770	638 712	157,8%
8.	CARDIF POLSKA SA	192 589	268 459	139,4%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	650 776	744 667	114,4%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	20 819	25 769	123,8%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	783 780	920 879	117,5%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	5 253 670	3 609 887	68,7%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	1 816 261	1 826 355	100,6%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	774 061	995 650	128,6%
15.	ING SA	7 617 876	7 438 382	97,6%
16.	INTER-ŻYCIE SA	8 378	9 167	109,4%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	5 442	6 143	112,9%
18.	NORDEA TUnŻ SA	2 391 097	2 056 502	86,0%
19.	OPEN LIFE SA	0	566 814	X
20.	POLISA-ŻYCIE SA	36 019	40 150	111,5%
21.	PRAMERICA SA	219 718	260 185	118,4%
22.	PZU ŻYCIE SA	22 157 922	22 059 092	99,6%
23.	REJENT LIFE TUW	146 978	160 676	109,3%
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	10 194	11 396	111,8%
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	1 686 136	1 470 434	87,2%
26.	SKOK ŻYCIE SA	63 176	87 816	139,0%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	555 421	266 204	47,9%
28.	WARTA TUnŻ SA	1 837 994	1 716 881	93,4%
	Ogółem	77 199 301	73 019 914	94,6%

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Ogółem		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	ALLIANZ POLSKA SA	2 046 058	2 185 678	106,8%
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	303 932	370 950	122,1%
3.	AXA SA	130 422	169 118	129,7%
4.	BENEFIA SA	208 525	260 424	124,9%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	140 662	154 244	109,7%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	116 021	156 714	135,1%
7.	COMPENSA SA	1 010 335	1 261 560	124,9%
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	248 521	251 066	101,0%
9.	CUPRUM TUW	18 646	10 442	56,0%
10.	D.A.S. SA	17 359	18 356	105,7%
11.	ERGO HESTIA SA	2 806 489	3 326 313	118,5%
12.	EULER HERMES SA	258 662	309 420	119,6%
13.	EUROPA SA	620 794	667 811	107,6%
14.	GENERALI SA	1 019 669	1 198 774	117,6%
15.	HDI-ASEKURACJA SA	1 526 608	1 592 015	104,3%
16.	INTER POLSKA SA	95 061	112 171	118,0%
17.	INTERRISK SA	1 239 029	1 366 508	110,3%
18.	KUKE SA	83 634	81 404	97,3%
19.	LINK4 SA	335 189	397 581	118,6%
20.	MEDICA SA	229	9 572	4179,9%
21.	MTU SA	570 880	735 621	128,9%
22.	PARTNER SA	2 134	3 879	181,8%
23.	POCZTOWE TUW	56 910	62 921	110,6%
24.	PTR SA	324 493	397 424	122,5%
25.	PTU SA	508 200	563 120	110,8%
26.	PZM SA	191 632	212 637	111,0%
27.	PZU SA	13 963 010	14 607 188	104,6%
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	43 804	33 302	76,0%
29.	SKOK TUW	258 495	354 573	137,2%
30.	TUW TUW	231 724	307 949	132,9%
31.	TUZ TUW	63 151	100 549	159,2%
32.	UNIQA SA	1 020 182	1 184 807	116,1%
33.	WARTA SA	3 483 991	3 809 131	109,3%
	Ogółem	32 944 451	36 273 222	110,1%

4.1.6. LOKATY

Lokaty w tys. złotych

Dział	Lokaty			Dynamika 11/10	Dochody z lokat		Dynamika 11/10	Rentowność lokat	
	2009	2010	2011		2010	2011		2010	2011
Dział I	83 095 883	89 669 557	84 794 068	94,6%	6 800 715	-1 004 437	X	7,9%	-1,2%
Dział II	43 059 694	41 516 479	45 414 182	109,4%	4 835 916	3 720 778	76,9%	11,4%	8,6%
Ogółem	126 155 577	131 186 036	130 208 250	99,3%	11 636 631	2 716 341	23,3%	9,0%	2,1%

Lokaty w Dziale I w tys. złotych

Nazwa ubezpieczyciela	Lokaty			Dynamika 11/10	Dochody z lokat		Dynamika 11/10	Rentowność lokat	
	2009	2010	2011		2010	2011		2010	2011
AEGON SA	4 932 242	5 354 011	4 572 004	85,4%	555 922	-441 334	X	10,8%	-8,9%
ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	3 148 013	3 340 728	2 711 157	81,2%	190 746	-281 940	X	5,9%	-9,3%
AMPLICO LIFE SA	8 116 851	8 673 246	7 718 922	89,0%	718 763	315 723	43,9%	8,6%	3,9%
AVIVA-ŻYCIE SA	12 587 980	14 124 294	12 798 052	90,6%	1 625 134	-563 392	X	12,2%	-4,2%
AXA ŻYCIE SA	1 485 849	2 057 065	2 259 570	109,8%	160 052	-231 582	X	9,0%	-10,7%
BENEFIA NA ŻYCIE SA	643 083	631 418	618 934	98,0%	34 971	23 728	67,9%	5,5%	3,8%
BZWBK-Aviva TUŃ SA	233 921	431 101	674 341	156,4%	22 760	-30 672	X	6,8%	-5,5%
CARDIF POLSKA SA	276 519	258 604	327 610	126,7%	17 409	10 560	60,7%	6,5%	3,6%
COMPENSA ŻYCIE SA	687 061	791 033	919 195	116,2%	60 418	-22 525	X	8,2%	-2,6%
CONCORDIA CAPITAL SA	32 069	40 057	47 085	117,5%	1 812	1 848	102,0%	5,0%	4,2%
ERGO HESTIA STUŃ SA	593 298	904 447	1 049 364	116,0%	34 038	31 852	93,6%	4,5%	3,3%
EUROPA ŻYCIE SA	3 905 900	5 609 199	3 968 595	70,8%	100 783	-265 908	X	2,1%	-5,6%
GENERALI ŻYCIE SA	1 883 613	1 804 779	1 823 045	101,0%	181 673	-109 463	X	9,9%	-6,0%
HDI-GERLING ŻYCIE SA	471 247	794 163	1 031 206	129,8%	57 206	-25 101	X	9,0%	-2,8%
ING SA	7 855 368	8 206 373	8 172 801	99,6%	606 506	-98 319	X	7,6%	-1,2%
INTER-ŻYCIE SA	23 568	25 151	25 988	103,3%	1 310	1 403	107,1%	5,4%	5,5%
MACIF ŻYCIE TUW	20 633	18 821	18 211	96,8%	912	756	82,9%	4,6%	4,1%
NORDEA TUŃ SA	1 714 520	2 431 271	2 049 467	84,3%	129 095	-27 229	X	6,2%	-1,2%
OPEN LIFE SA	0	19 665	607 231	3087,9%	1 215	-19 248	X	12,4%	-6,1%
POLISA-ŻYCIE SA	63 836	75 523	72 566	96,1%	4 372	3 308	75,7%	6,3%	4,5%
PRAMERICA SA	237 725	283 490	336 073	118,5%	13 708	15 906	116,0%	5,3%	5,1%
PZU ŻYCIE SA	29 732 014	29 056 476	28 842 097	99,3%	1 916 817	881 349	46,0%	6,5%	3,0%
REJENT LIFE TUW	136 176	150 812	164 253	108,9%	7 755	7 485	96,5%	5,4%	4,8%
SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	26 650	29 574	29 292	99,0%	1 316	1 359	103,3%	4,7%	4,6%
SKANDIA ŻYCIE SA	1 517 771	1 760 209	1 506 605	85,6%	212 324	-248 883	X	13,0%	-15,2%
SKOK ŻYCIE SA	67 832	83 748	92 651	110,6%	3 159	2 430	76,9%	4,2%	2,8%
UNIQA ŻYCIE SA	599 823	605 930	315 239	52,0%	34 221	6 056	17,7%	5,7%	1,3%
WARTA TUŃ SA	2 102 321	2 108 369	2 042 514	96,9%	106 318	57 396	54,0%	5,0%	2,8%
Ogółem	83 095 883	89 669 557	84 794 068	94,6%	6 800 715	-1 004 437	X	7,9%	-1,2%

Lokaty w Dziale II w tys. złotych

Nazwa ubezpieczyciela	Lokaty			Dynamika 11/10	Dochody z lokat		Dynamika 11/10	Rentowność lokat	
	2009	2010	2011		2010	2011		2010	2011
ALLIANZ POLSKA SA	1 749 958	1 805 832	1 950 106	108,0%	-188 429	34 998	X	-10,6%	1,9%
AVIVA-OGÓLNE SA	203 424	282 166	384 015	136,1%	12 128	14 774	121,8%	5,0%	4,4%
AXA SA	47 065	89 674	101 283	112,9%	2 393	4 403	184,0%	3,5%	4,6%
BENEFIA SA	361 308	213 227	259 189	121,6%	21 503	12 263	57,0%	7,5%	5,2%
BRE UBEZPIECZENIA SA	88 960	118 868	143 376	120,6%	9 283	3 756	40,5%	8,9%	2,9%
BZWBK-Aviva TUO SA	76 065	91 285	115 002	126,0%	4 059	4 144	102,1%	4,9%	4,0%
COMPENSA SA	779 385	899 535	1 165 730	129,6%	52 245	53 681	102,7%	6,2%	5,2%
CONCORDIA POLSKA TUW	97 785	150 601	181 100	120,3%	6 399	6 043	94,4%	5,2%	3,6%
CUPRUM TUW	45 876	46 526	54 460	117,1%	2 019	2 372	117,5%	4,4%	4,7%
D.A.S. SA	21 999	21 941	23 965	109,2%	1 021	989	96,9%	4,6%	4,3%
ERGO HESTIA SA	1 983 670	2 172 540	2 618 476	120,5%	108 803	111 429	102,4%	5,2%	4,7%
EULER HERMES SA	132 688	140 014	151 001	107,8%	4 753	6 623	139,3%	3,5%	4,6%
EUROPA SA	544 536	943 103	1 042 472	110,5%	17 150	22 028	128,4%	2,3%	2,2%
GENERALI SA	813 721	903 812	1 076 337	119,1%	62 808	42 071	67,0%	7,3%	4,2%
HDI-ASEKURACJA SA	1 332 801	1 379 906	1 503 553	109,0%	69 669	66 578	95,6%	5,1%	4,6%
INTER POLSKA SA	84 010	89 048	105 414	118,4%	4 665	5 888	126,2%	5,4%	6,1%
INTERRISK SA	971 867	1 104 541	1 202 534	108,9%	58 631	58 035	99,0%	5,6%	5,0%
KUKE SA	169 071	179 934	194 605	108,2%	9 571	9 296	97,1%	5,5%	5,0%
LINK4 SA	258 283	323 482	344 007	106,3%	13 818	15 815	114,5%	4,8%	4,7%
MEDICA SA	0	8 992	10 576	117,6%	234	551	235,5%	5,2%	5,6%
MTU SA	471 290	569 594	731 496	128,4%	22 217	33 554	151,0%	4,3%	5,2%
PARTNER SA	16 521	17 153	20 192	117,7%	955	933	97,7%	5,7%	5,0%
POCZTOWE TUW	35 902	35 846	37 826	105,5%	1 576	1 135	72,0%	4,4%	3,1%
PTR SA	402 290	403 784	458 906	113,7%	10 312	47 003	455,8%	2,6%	10,9%
PTU SA	340 427	343 829	417 130	121,3%	16 677	20 029	120,1%	4,9%	5,3%
PZM SA	192 698	189 436	205 301	108,4%	10 598	11 342	107,0%	5,5%	5,7%
PZU SA	26 765 773	23 832 035	24 814 591	104,1%	4 234 061	2 846 733	67,2%	16,7%	11,7%
SIGNAL IDUNA POLSKA SA	47 742	44 271	46 015	103,9%	2 281	2 079	91,1%	5,0%	4,6%
SKOK TUW	260 782	346 053	421 152	121,7%	11 515	12 740	110,6%	3,8%	3,3%
TUW TUW	188 746	223 513	312 738	139,9%	8 134	10 179	125,1%	3,9%	3,8%
TUZ TUW	42 122	62 715	92 892	148,1%	2 896	4 251	146,8%	5,5%	5,5%
UNIQA SA	719 224	818 137	1 012 480	123,8%	44 933	42 563	94,7%	5,8%	4,7%
WARTA SA	3 813 705	3 665 086	4 216 262	115,0%	197 038	212 500	107,8%	5,3%	5,4%
Ogółem	43 059 694	41 516 479	45 414 182	109,4%	4 835 916	3 720 778	76,9%	11,4%	8,6%

4.1.7. WYNIK FINANSOWY

Wynik finansowy brutto i netto w tys. zł

Lp.	Dział	Wynik finansowy brutto		Dynamika 11/10	Wynik finansowy netto		Dynamika 11/10
		2010	2011		2010	2011	
1.	Dział I	4 440 478	3 568 018	80,4%	3 654 226	2 921 774	80,0%
2.	Dział II	3 109 861	3 566 463	114,7%	3 093 024	3 208 400	103,7%
	Ogółem	7 550 339	7 134 481	94,5%	6 747 250	6 130 174	90,9%

Wynik finansowy brutto i netto w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Wynik finansowy brutto		Dynamika 11/10	Wynik finansowy netto		Dynamika 11/10
		2010	2011		2010	2011	
1.	AEGON SA	81 863	81 197	99,2%	66 211	66 380	100,3%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	74 570	78 178	104,8%	60 173	63 169	105,0%
3.	AMPLICO LIFE SA	511 337	389 784	76,2%	431 729	322 319	74,7%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	620 941	608 365	98,0%	530 330	513 418	96,8%
5.	AXA ŻYCIE SA	-30 136	-75 316	X	-25 964	-72 860	X
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	1 559	6 712	430,5%	1 836	6 380	347,5%
7.	BZWBK-Aviva TUŃ SA	-1 860	6 012	X	-1 566	5 209	X
8.	CARDIF POLSKA SA	26 718	23 802	89,1%	21 695	19 340	89,1%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	29 837	36 790	123,3%	23 628	30 532	129,2%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	4 718	6 214	131,7%	3 794	5 034	132,7%
11.	ERGO HESTIA STUŃ SA	28 627	31 336	109,5%	23 077	25 525	110,6%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	93 363	101 428	108,6%	75 336	82 030	108,9%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	37 747	44 488	117,9%	29 820	35 865	120,3%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	39	-9 204	X	39	-9 926	X
15.	ING SA	251 957	218 847	86,9%	204 975	177 180	86,4%
16.	INTER-ŻYCIE SA	399	21	5,3%	399	7	1,8%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	-2 669	-1 830	X	-2 669	-1 830	X
18.	NORDEA TUŃ SA	-5 283	-114	X	-7 199	-114	X
19.	OPEN LIFE SA	1 570	7 822	498,2%	1 570	9 136	581,9%
20.	POLISA-ŻYCIE SA	5 183	6 312	121,8%	4 205	5 068	120,5%
21.	PRAMERICA SA	9 529	3 186	33,4%	8 081	1 281	15,9%
22.	PZU ŻYCIE SA	2 606 391	1 930 539	74,1%	2 130 255	1 580 614	74,2%
23.	REJENT LIFE TUW	432	112	25,9%	460	103	22,4%
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	-3 825	-871	X	-3 825	-871	X
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	45 872	25 901	56,5%	36 705	20 595	56,1%
26.	SKOK ŻYCIE SA	14 927	19 977	133,8%	12 201	16 060	131,6%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	1 378	4 156	301,6%	588	3 284	558,5%
28.	WARTA TUŃ SA	35 294	24 174	68,5%	28 342	18 846	66,5%
	Ogółem	4 440 478	3 568 018	80,4%	3 654 226	2 921 774	80,0%

Wynik finansowy brutto i netto w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Wynik finansowy brutto		Dynamika 11/10	Wynik finansowy netto		Dynamika 11/10
		2010	2011		2010	2011	
1.	ALLIANZ POLSKA SA	-300 114	-20 842	X	-203 492	-29 794	X
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	-71 845	-37 172	X	-66 108	-47 537	X
3.	AXA SA	-21 307	-21 127	X	-23 822	-18 409	X
4.	BENEFIA SA	-6 855	6 750	X	-6 799	6 169	X
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	10 318	8 966	86,9%	8 664	7 131	82,3%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	7 860	13 396	170,4%	6 156	10 753	174,7%
7.	COMPENSA SA	-27 941	17 434	X	-27 868	18 762	X
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	2 886	-1 630	X	1 765	-1 681	X
9.	CUPRUM TUW	-3 781	11 206	X	-3 080	9 060	X
10.	D.A.S. SA	73	590	808,2%	73	590	808,2%
11.	ERGO HESTIA SA	-103 658	128 122	X	-84 252	101 250	X
12.	EULER HERMES SA	16 267	8 522	52,4%	11 988	5 595	46,7%
13.	EUROPA SA	84 491	96 153	113,8%	68 202	77 514	113,7%
14.	GENERALI SA	-20 004	33 139	X	-20 076	32 932	X
15.	HDI-ASEKURACJA SA	-55 073	81 204	X	-42 280	66 240	X
16.	INTER POLSKA SA	1 055	2 130	201,9%	1 055	2 090	198,1%
17.	INTERRISK SA	55 127	70 220	127,4%	40 908	55 377	135,4%
18.	KUKE SA	11 894	19 561	164,5%	11 355	18 454	162,5%
19.	LINK4 SA	-43 602	-6 283	X	-43 602	-6 283	X
20.	MEDICA SA	-1 451	-3 209	X	-1 487	-3 225	X
21.	MTU SA	13 348	36 595	274,2%	10 438	30 533	292,5%
22.	PARTNER SA	418	65	15,6%	335	98	29,3%
23.	POCZTOWE TUW	-6 033	47	X	-6 036	47	X
24.	PTR SA	4 453	20 173	453,0%	5 672	15 918	280,6%
25.	PTU SA	-14 767	-3 781	X	-15 373	-4 264	X
26.	PZM SA	-18 460	483	X	-20 721	320	X
27.	PZU SA	3 625 870	2 868 871	79,1%	3 516 709	2 680 183	76,2%
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	-19 076	-14 215	X	-19 076	-14 215	X
29.	SKOK TUW	70 027	67 209	96,0%	56 685	54 832	96,7%
30.	TUW TUW	-964	30 088	X	-709	23 845	X
31.	TUZ TUW	5 600	3 983	71,1%	5 184	3 983	76,8%
32.	UNIQA SA	-80 969	-6 501	X	-68 624	-7 754	X
33.	WARTA SA	-3 926	156 316	X	1 240	119 886	9668,2%
	Ogółem	3 109 861	3 566 463	114,7%	3 093 024	3 208 400	103,7%

4.1.8. REASEKURACJA

4.1.8.1. REASEKURACJA BIERNA, SKŁADKA NA UDZIAŁ REASEKURATORÓW

Reasekuracja bierna – składka w tys. zł

Lp.	Dział	Składka reasekuracji		Dynamika 11/10	Udział reasekuracji w składce brutto		Dynamika 11/10
		2010	2011		2010	2011	
1.	Dział I	575 906	284 352	49,4%	1,8%	0,9%	48,7%
2.	Dział II	2 777 871	3 562 146	128,2%	12,2%	14,1%	115,2%
	Ogółem	3 353 777	3 846 498	114,7%	6,2%	6,7%	108,7%

Reasekuracja bierna – składka w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Składka reasekuracji		Dynamika 11/10	Udział reasekuracji w składce brutto		Dynamika 11/10
		2010	2011		2010	2011	
1.	AEGON SA	1 224	852	69,6%	0,2%	0,1%	71,2%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	11 137	45 959	412,7%	0,8%	3,0%	394,3%
3.	AMPLICO LIFE SA	36 731	34 957	95,2%	2,5%	2,1%	84,3%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	5 333	5 931	111,2%	0,3%	0,3%	116,9%
5.	AXA ŻYCIE SA	3 271	2 737	83,7%	0,4%	0,3%	78,7%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	2 550	2 725	106,9%	0,6%	0,3%	54,6%
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	0	25	X	0,0%	0,0%	X
8.	CARDIF POLSKA SA	647	619	95,7%	0,3%	0,2%	71,5%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	731	1 872	256,1%	0,2%	0,4%	146,8%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	558	291	52,2%	1,8%	0,7%	41,0%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	21 600	20 854	96,5%	2,6%	2,4%	91,3%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	-135	1 955	X	X	0,1%	X
13.	GENERALI ŻYCIE SA	27 035	30 968	114,5%	2,7%	3,5%	127,3%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	82 045	83 929	102,3%	18,5%	13,4%	72,4%
15.	ING SA	179 870	260 262	144,7%	9,0%	12,8%	141,7%
16.	INTER-ŻYCIE SA	129	118	91,5%	7,8%	3,7%	47,2%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	1 520	2 063	135,7%	21,8%	24,6%	112,7%
18.	NORDEA TUnŻ SA	1 430	1 306	91,3%	0,1%	0,1%	104,3%
19.	OPEN LIFE SA	338	0	0,0%	23,8%	0,0%	0,0%
20.	POLISA-ŻYCIE SA	95	99	104,2%	0,1%	0,1%	73,2%
21.	PRAMERICA SA	3 434	3 438	100,1%	2,0%	2,2%	112,8%
22.	PZU ŻYCIE SA	3 091	3 139	101,6%	0,0%	0,0%	96,3%
23.	REJENT LIFE TUW	0	0	X	0,0%	0,0%	X
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	244	251	102,9%	0,9%	0,6%	73,4%
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	774	806	104,1%	0,2%	0,2%	99,8%
26.	SKOK ŻYCIE SA	17	18	105,9%	0,0%	0,0%	92,4%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	4 418	4 319	97,8%	0,5%	1,1%	225,4%
28.	WARTA TUnŻ SA	187 819	-225 141	X	7,5%	X	X
	Ogółem	575 906	284 352	49,4%	1,8%	0,9%	48,7%

Reasekuracja bierna – składka w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Składka reasekuracji		Dynamika 11/10	Udział reasekuracji w składce brutto		Dynamika 11/10
		2010	2011		2010	2011	
1.	ALLIANZ POLSKA SA	278 077	289 399	104,1%	16,0%	15,6%	97,0%
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	22 993	30 500	132,6%	8,9%	9,1%	102,2%
3.	AXA SA	53 339	80 731	151,4%	52,8%	54,8%	103,8%
4.	BENEFIA SA	45 121	56 153	124,4%	21,9%	21,6%	98,8%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	40 661	60 389	148,5%	30,9%	38,8%	125,5%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	199	216	108,5%	0,2%	0,2%	73,1%
7.	COMPENSA SA	264 101	257 760	97,6%	32,3%	25,0%	77,5%
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	183 892	107 613	58,5%	53,9%	33,0%	61,2%
9.	CUPRUM TUW	632	761	120,4%	2,5%	2,3%	93,6%
10.	D.A.S. SA	10 212	11 220	109,9%	60,0%	60,0%	100,0%
11.	ERGO HESTIA SA	158 245	189 768	119,9%	6,7%	7,2%	106,2%
12.	EULER HERMES SA	182 651	202 201	110,7%	78,6%	78,2%	99,5%
13.	EUROPA SA	8 260	14 850	179,8%	1,7%	3,1%	190,4%
14.	GENERALI SA	146 229	572 806	391,7%	19,5%	59,6%	305,5%
15.	HDI-ASEKURACJA SA	98 122	102 716	104,7%	10,1%	10,1%	99,3%
16.	INTER POLSKA SA	8 088	12 203	150,9%	10,5%	12,9%	122,9%
17.	INTERRISK SA	257 195	330 714	128,6%	24,6%	31,1%	126,3%
18.	KUKE SA	21 465	21 941	102,2%	46,3%	46,3%	100,0%
19.	LINK4 SA	5 271	6 405	121,5%	2,0%	2,1%	105,1%
20.	MEDICA SA	0	0	X	X	X	X
21.	MTU SA	13 012	11 644	89,5%	2,4%	1,7%	71,0%
22.	PARTNER SA	0	0	X	X	X	X
23.	POCZTOWE TUW	24 957	30 731	123,1%	55,7%	60,3%	108,1%
24.	PTR SA	40 470	51 819	128,0%	16,5%	16,7%	101,4%
25.	PTU SA	113 783	112 524	98,9%	25,2%	23,5%	93,2%
26.	PZM SA	59 859	53 313	89,1%	32,7%	27,6%	84,5%
27.	PZU SA	164 337	249 008	151,5%	2,1%	3,0%	142,9%
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	4 659	6 152	132,0%	7,2%	12,1%	167,0%
29.	SKOK TUW	23	87	378,3%	0,0%	0,0%	325,2%
30.	TUW TUW	41 929	56 586	135,0%	15,1%	15,3%	101,4%
31.	TUZ TUW	14 311	30 057	210,0%	18,1%	22,2%	123,0%
32.	UNIQA SA	333 293	401 322	120,4%	37,4%	38,4%	102,7%
33.	WARTA SA	182 485	210 557	115,4%	9,1%	9,2%	101,0%
	Ogółem	2 777 871	3 562 146	128,2%	12,2%	14,1%	115,2%

4.1.8.2. REASEKURACJA BIERNĄ, ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA NA UDZIAŁ REASEKURATORÓW

Reasekuracja bierna – odszkodowania i świadczenia w tys. zł

Lp.	Dział	Odszkodowania i świadczenia		Dynamika 11/10	Udział w wypłaconych odszkodowaniach i świadczeniach		Dynamika 11/10
		2010	2011		2010	2011	
1.	Dział I	600 571	573 338	95,5%	2,7%	2,2%	82,8%
2.	Dział II	2 121 332	1 947 195	91,8%	14,9%	14,2%	95,3%
	Ogółem	2 721 903	2 520 533	92,6%	7,4%	6,3%	85,7%

Reasekuracja bierna – odszkodowania i świadczenia w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Odszkodowania i świadczenia		Dynamika 11/10	Udział reasekuracji w wypłatach brutto		Dynamika 11/10
		2010	2011		2010	2011	
1.	AEGON SA	269	653	242,8%	0,0%	0,1%	194,0%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	2 209	4 800	217,3%	0,2%	0,3%	175,6%
3.	AMPLICO LIFE SA	26 836	28 719	107,0%	2,8%	2,7%	95,2%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	1 556	1 334	85,7%	0,1%	0,1%	76,8%
5.	AXA ŻYCIE SA	1 023	1 445	141,3%	0,3%	0,4%	138,3%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	2 601	6 743	259,2%	1,5%	0,9%	58,7%
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	0	0	X	0,0%	0,0%	X
8.	CARDIF POLSKA SA	30	75	250,0%	0,0%	0,2%	403,6%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	145	260	179,3%	0,1%	0,1%	96,7%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	308	77	25,0%	3,9%	0,7%	17,7%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	2 882	3 895	135,1%	2,3%	2,5%	109,6%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	1 537	1 038	67,5%	0,1%	0,0%	38,2%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	14 052	17 432	124,1%	1,3%	2,8%	223,7%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	38 084	38 172	100,2%	27,1%	11,9%	43,9%
15.	ING SA	400 859	325 679	81,2%	23,0%	20,8%	90,3%
16.	INTER-ŻYCIE SA	40	0	X	3,3%	0,0%	X
17.	MACIF ŻYCIE TUW	906	619	68,3%	40,7%	39,1%	96,2%
18.	NORDEA TUnŻ SA	256	258	100,8%	0,0%	0,0%	X
19.	OPEN LIFE SA	103	0	X	40,1%	0,0%	X
20.	POLISA-ŻYCIE SA	51	0	X	0,1%	0,0%	X
21.	PRAMERICA SA	788	1 563	198,4%	1,9%	3,8%	194,5%
22.	PZU ŻYCIE SA	34	114	335,3%	0,0%	0,0%	X
23.	REJENT LIFE TUW	0	0	X	0,0%	0,0%	X
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	32	37	115,6%	0,2%	0,2%	85,2%
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	190	364	191,6%	0,1%	0,2%	179,1%
26.	SKOK ŻYCIE SA	111	0	X	0,5%	0,0%	0,0%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	292	164	56,2%	0,0%	0,0%	X
28.	WARTA TUnŻ SA	105 377	139 897	132,8%	4,3%	5,7%	133,4%
	Ogółem	600 571	573 338	95,5%	2,7%	2,2%	82,8%

Reasekuracja bierna – odszkodowania i świadczenia w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Odszkodowania i świadczenia		Dynamika 11/10	Udział reasekuracji w wypłatach brutto		Dynamika 11/10
		2010	2011		2010	2011	
1.	ALLIANZ POLSKA SA	181 888	166 128	91,3%	16,8%	14,9%	88,5%
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	14 737	12 744	86,5%	10,6%	7,2%	68,4%
3.	AXA SA	19 490	30 996	159,0%	61,2%	53,9%	88,0%
4.	BENEFIA SA	7 447	21 271	285,6%	5,7%	15,5%	271,5%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	22 859	29 644	129,7%	70,2%	66,0%	94,0%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	305	0	X	3,5%	0,0%	X
7.	COMPENSA SA	89 957	112 766	125,4%	17,6%	20,5%	116,5%
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	26 839	118 384	441,1%	26,9%	49,4%	183,6%
9.	CUPRUM TUW	1 488	23	1,5%	8,1%	0,1%	1,4%
10.	D.A.S. SA	2 175	2 567	118,0%	60,0%	60,0%	100,0%
11.	ERGO HESTIA SA	102 377	114 857	112,2%	7,5%	9,1%	120,6%
12.	EULER HERMES SA	148 388	72 425	48,8%	78,1%	75,0%	96,0%
13.	EUROPA SA	2 919	6 298	215,8%	17,4%	28,3%	162,3%
14.	GENERALI SA	57 200	191 812	335,3%	12,5%	41,6%	331,8%
15.	HDI-ASEKURACJA SA	94 658	59 457	62,8%	15,0%	10,1%	66,9%
16.	INTER POLSKA SA	3 944	4 494	113,9%	13,4%	13,2%	98,5%
17.	INTERRISK SA	115 248	163 769	142,1%	22,9%	29,3%	128,4%
18.	KUKE SA	6 620	9 889	149,4%	37,0%	38,1%	102,9%
19.	LINK4 SA	1 828	1 650	X	1,3%	1,1%	X
20.	MEDICA SA	0	0	X	X	X	X
21.	MTU SA	2 647	1 925	72,7%	0,8%	0,5%	61,7%
22.	PARTNER SA	7	-2	X	X	X	X
23.	POCZTOWE TUW	16 270	19 317	118,7%	59,7%	62,8%	105,2%
24.	PTR SA	22 839	28 559	125,0%	X	15,1%	X
25.	PTU SA	78 284	74 734	95,5%	25,6%	25,5%	99,6%
26.	PZM SA	28 284	27 207	96,2%	18,4%	20,8%	112,8%
27.	PZU SA	524 804	312 541	59,6%	9,6%	6,2%	64,6%
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	2 361	1 037	43,9%	4,7%	2,5%	53,7%
29.	SKOK TUW	0	0	X	0,0%	0,0%	X
30.	TUW TUW	53 143	39 472	74,3%	26,6%	19,7%	74,0%
31.	TUZ TUW	6 326	9 086	143,6%	27,0%	24,2%	89,5%
32.	UNIQA SA	282 835	234 528	82,9%	42,7%	38,7%	90,6%
33.	WARTA SA	203 165	79 617	39,2%	13,9%	6,6%	47,4%
	Ogółem	2 121 332	1 947 195	91,8%	14,9%	14,2%	95,3%

4.1.8.3. SKŁADKA PRZYPISANA BRUTTO W REASEKURACJI CZYNNEJ

Reasekuracja czynna – składka przypisana brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Składka przypisana brutto		Dynamika 11/10	Udział reasekuracji w składce brutto		Dynamika 11/10
		2010	2011		2010	2011	
1.	Dział I	65 482	28 140	43,0%	0,2%	0,1%	42,4%
2.	Dział II	501 863	489 446	97,5%	2,2%	1,9%	87,7%
	Ogółem	567 345	517 586	91,2%	1,0%	0,9%	86,4%

4.1.8.4. ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA BRUTTO WYPŁACONE Z REASEKURACJI CZYNNEJ

Reasekuracja czynna – odszkodowania i świadczenia brutto wypłacone przez reasekuratorów, w tys. zł

Lp.	Dział	Wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto		Dynamika 11/10	Udział w wypłaconych odszkodowaniach i świadczeniach		Dynamika 11/10
		2010	2011		2010	2011	
1.	Dział I	24 180	15 549	64,3%	0,1%	0,1%	55,7%
2.	Dział II	205 260	253 541	123,5%	1,4%	1,8%	128,2%
	Ogółem	229 440	269 090	117,3%	0,6%	0,7%	108,6%

4.2. Wskaźniki charakteryzujące działalność ubezpieczycieli

4.2.1. WSPÓŁCZYNNIK RETENCJI I WSPÓŁCZYNNIK ZATRZYMANIA ODSZKODWAŃ

Współczynnik retencji

Lp.	Dział	Współczynnik retencji		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	Dział I	98,2%	99,1%	0,9
2.	Dział II	87,8%	85,9%	-1,9
	Ogółem	93,8%	93,3%	-0,5

Współczynnik retencji w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik retencji		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	AEGON SA	99,8%	99,9%	0,1
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	99,2%	97,0%	-2,2
3.	AMPLICO LIFE SA	97,5%	97,9%	0,4
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	99,7%	99,7%	0,0
5.	AXA ŻYCIE SA	99,6%	99,7%	0,1
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	99,4%	99,7%	0,3
7.	BZWBK-Aviva TUŃ SA	100,0%	100,0%	0,0
8.	CARDIF POLSKA SA	99,7%	99,8%	0,1
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	99,8%	99,6%	-0,2
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	98,2%	99,3%	1,1
11.	ERGO HESTIA STUŃ SA	97,4%	97,6%	0,2
12.	EUROPA ŻYCIE SA	100,0%	99,9%	-0,1
13.	GENERALI ŻYCIE SA	97,3%	96,5%	-0,8
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	81,5%	86,6%	5,1
15.	ING SA	91,0%	87,2%	-3,8
16.	INTER-ŻYCIE SA	92,2%	96,3%	4,1
17.	MACIF ŻYCIE TUW	78,2%	75,4%	-2,8
18.	NORDEA TUŃ SA	99,9%	99,9%	0,0
19.	OPEN LIFE SA	76,2%	100,0%	23,8
20.	POLISA-ŻYCIE SA	99,9%	99,9%	0,0
21.	PRAMERICA SA	98,0%	97,8%	-0,3
22.	PZU ŻYCIE SA	100,0%	100,0%	0,0
23.	REJENT LIFE TUW	100,0%	100,0%	0,0
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	99,1%	99,4%	0,3
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	99,8%	99,8%	0,0
26.	SKOK ŻYCIE SA	100,0%	100,0%	0,0
27.	UNIQA ŻYCIE SA	99,5%	98,9%	-0,6
28.	WARTA TUŃ SA	92,5%	109,0%	16,5
	Ogółem	98,2%	99,1%	0,9

Współczynnik retencji w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik retencji		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	ALLIANZ POLSKA SA	84,0%	84,4%	0,4
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	91,1%	90,9%	-0,2
3.	AXA SA	47,2%	45,2%	-2,0
4.	BENEFIA SA	78,1%	78,4%	0,3
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	69,1%	61,2%	-7,9
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	99,8%	99,8%	0,0
7.	COMPENSA SA	67,7%	75,0%	7,3
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	46,1%	67,0%	20,9
9.	CUPRUM TUW	97,5%	97,7%	0,2
10.	D.A.S. SA	40,0%	40,0%	0,0
11.	ERGO HESTIA SA	93,3%	92,8%	-0,5
12.	EULER HERMES SA	21,4%	21,8%	0,4
13.	EUROPA SA	98,3%	96,9%	-1,4
14.	GENERALI SA	80,5%	40,4%	-40,1
15.	HDI-ASEKURACJA SA	89,9%	89,9%	0,0
16.	INTER POLSKA SA	89,5%	87,1%	-2,4
17.	INTERRISK SA	75,4%	68,9%	-6,5
18.	KUKE SA	53,7%	53,7%	0,0
19.	LINK4 SA	98,0%	97,9%	-0,1
20.	MEDICA SA	100,0%	100,0%	0,0
21.	MTU SA	97,6%	98,3%	0,7
22.	PARTNER SA	100,0%	100,0%	0,0
23.	POCZTOWE TUW	44,3%	39,7%	-4,6
24.	PTR SA	83,5%	83,3%	-0,2
25.	PTU SA	74,8%	76,5%	1,7
26.	PZM SA	67,3%	72,4%	5,1
27.	PZU SA	97,9%	97,0%	-0,9
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	92,8%	87,9%	-4,9
29.	SKOK TUW	100,0%	100,0%	0,0
30.	TUW TUW	84,9%	84,7%	-0,2
31.	TUZ TUW	81,9%	77,8%	-4,1
32.	UNIQA SA	62,6%	61,6%	-1,0
33.	WARTA SA	90,9%	90,8%	-0,1
	Ogółem	87,8%	85,9%	-1,9

Współczynnik zatrzymania odszkodowań

Lp.	Dział	Współczynnik zatrzymania odszkodowań		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	Dział I	97,3%	97,8%	0,5
2.	Dział II	85,1%	85,6%	0,5
	Ogółem	92,6%	93,6%	1,0

Współczynnik zatrzymania odszkodowań w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik zatrzymania odszkodowań		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	AEGON SA	100,0%	99,9%	-0,1
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	99,8%	99,7%	-0,1
3.	AMPLICO LIFE SA	97,2%	97,3%	0,1
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	99,9%	99,9%	0,0
5.	AXA ŻYCIE SA	99,7%	99,6%	-0,1
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	98,5%	99,1%	0,6
7.	BZWBK-Aviva TUŃ SA	100,0%	100,0%	0,0
8.	CARDIF POLSKA SA	100,0%	99,8%	-0,2
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	99,9%	99,9%	0,0
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	96,1%	99,3%	3,2
11.	ERGO HESTIA STUŃ SA	97,7%	97,5%	-0,2
12.	EUROPA ŻYCIE SA	99,9%	100,0%	0,1
13.	GENERALI ŻYCIE SA	98,7%	97,2%	-1,5
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	72,9%	88,1%	15,2
15.	ING SA	77,0%	79,2%	2,2
16.	INTER-ŻYCIE SA	96,7%	100,0%	3,3
17.	MACIF ŻYCIE TUW	59,3%	60,9%	1,6
18.	NORDEA TUŃ SA	100,0%	100,0%	0,0
19.	OPEN LIFE SA	59,9%	100,0%	40,1
20.	POLISA-ŻYCIE SA	99,9%	100,0%	0,1
21.	PRAMERICA SA	98,1%	96,2%	-1,9
22.	PZU ŻYCIE SA	100,0%	100,0%	0,0
23.	REJENT LIFE TUW	100,0%	100,0%	0,0
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	99,8%	99,8%	0,0
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	99,9%	99,8%	-0,1
26.	SKOK ŻYCIE SA	99,5%	100,0%	0,5
27.	UNIQA ŻYCIE SA	100,0%	100,0%	0,0
28.	WARTA TUŃ SA	95,7%	94,3%	-1,4
	Ogółem	97,3%	97,8%	0,5

Współczynnik zatrzymania odszkodowań w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik zatrzymania odszkodowań		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	ALLIANZ POLSKA SA	83,2%	85,1%	1,9
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	89,4%	92,8%	3,4
3.	AXA SA	38,8%	46,1%	7,3
4.	BENEFIA SA	94,3%	84,5%	-9,8
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	29,8%	34,0%	4,2
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	96,5%	-204,3%	-300,8
7.	COMPENSA SA	82,4%	79,5%	-2,9
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	73,1%	50,6%	-22,5
9.	CUPRUM TUW	91,9%	99,9%	8,0
10.	D.A.S. SA	40,0%	40,0%	0,0
11.	ERGO HESTIA SA	92,5%	90,9%	-1,6
12.	EULER HERMES SA	21,9%	25,0%	3,1
13.	EUROPA SA	82,6%	71,7%	-10,9
14.	GENERALI SA	87,5%	58,4%	-29,1
15.	HDI-ASEKURACJA SA	85,0%	89,9%	4,9
16.	INTER POLSKA SA	86,6%	86,8%	0,2
17.	INTERRISK SA	77,1%	70,7%	-6,5
18.	KUKE SA	63,0%	61,9%	-1,1
19.	LINK4 SA	98,7%	98,9%	0,2
20.	MEDICA SA	100,0%	100,0%	0,0
21.	MTU SA	99,2%	99,5%	0,3
22.	PARTNER SA	94,7%	101,1%	6,4
23.	POCZTOWE TUW	40,3%	37,2%	-3,1
24.	PTR SA	86,5%	84,9%	-1,6
25.	PTU SA	74,4%	74,5%	0,1
26.	PZM SA	81,6%	79,2%	-2,4
27.	PZU SA	90,4%	93,8%	3,4
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	95,3%	97,5%	2,2
29.	SKOK TUW	100,0%	100,0%	0,0
30.	TUW TUW	73,4%	80,3%	6,9
31.	TUZ TUW	73,0%	75,8%	2,8
32.	UNIQA SA	57,3%	61,3%	4,0
33.	WARTA SA	86,1%	93,4%	7,3
	Ogółem	85,1%	85,6%	0,5

4.2.2. WSPÓŁCZYNNIK SZKODOWOŚCI

Współczynnik szkodowości brutto

Lp.	Dział	Współczynnik szkodowości brutto		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	Dział I	71,6%	82,1%	10,6
2.	Dział II	77,2%	64,7%	-12,5
	Ogółem	73,8%	74,7%	0,9

Współczynnik szkodowości brutto w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik szkodowości brutto		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	AEGON SA	89,0%	113,6%	24,6
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	81,0%	96,3%	15,3
3.	AMPLICO LIFE SA	56,8%	63,1%	6,3
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	73,0%	86,8%	13,8
5.	AXA ŻYCIE SA	37,0%	34,0%	-3,0
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	40,0%	84,0%	44,0
7.	BZWBK-Aviva TUŃ SA	4,9%	35,3%	30,4
8.	CARDIF POLSKA SA	25,5%	11,1%	-14,4
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	48,4%	53,9%	5,5
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	28,1%	28,7%	0,6
11.	ERGO HESTIA STUŃ SA	16,2%	19,5%	3,3
12.	EUROPA ŻYCIE SA	51,8%	140,7%	88,9
13.	GENERALI ŻYCIE SA	111,7%	69,1%	-42,6
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	32,3%	52,5%	20,2
15.	ING SA	87,1%	77,3%	-9,8
16.	INTER-ŻYCIE SA	70,7%	65,3%	-5,4
17.	MACIF ŻYCIE TUW	34,8%	22,0%	-12,8
18.	NORDEA TUŃ SA	66,1%	116,2%	50,1
19.	OPEN LIFE SA	10,9%	0,1%	-10,8
20.	POLISA-ŻYCIE SA	65,4%	75,6%	10,2
21.	PRAMERICA SA	24,2%	25,7%	1,5
22.	PZU ŻYCIE SA	80,0%	79,4%	-0,6
23.	REJENT LIFE TUW	32,6%	36,7%	4,1
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	55,4%	52,3%	-3,1
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	57,1%	58,7%	1,6
26.	SKOK ŻYCIE SA	31,3%	28,7%	-2,6
27.	UNIQA ŻYCIE SA	99,4%	161,2%	61,8
28.	WARTA TUŃ SA	98,5%	99,5%	1,0
	Ogółem	71,6%	82,1%	10,5

Współczynnik szkodowości brutto w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik szkodowości brutto		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	ALLIANZ POLSKA SA	77,5%	66,2%	-11,4
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	88,0%	69,6%	-18,4
3.	AXA SA	96,4%	60,3%	-36,0
4.	BENEFIA SA	80,4%	67,7%	-12,8
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	49,3%	38,4%	-11,0
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	13,1%	13,7%	0,7
7.	COMPENSA SA	80,3%	74,3%	-6,0
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	44,0%	74,7%	30,7
9.	CUPRUM TUW	105,7%	35,6%	-70,0
10.	D.A.S. SA	25,6%	28,3%	2,8
11.	ERGO HESTIA SA	83,7%	61,9%	-21,8
12.	EULER HERMES SA	53,9%	47,5%	-6,4
13.	EUROPA SA	4,0%	4,7%	0,7
14.	GENERALI SA	81,1%	65,6%	-15,5
15.	HDI-ASEKURACJA SA	71,4%	63,5%	-7,8
16.	INTER POLSKA SA	255,7%	64,5%	-191,2
17.	INTERRISK SA	56,9%	54,9%	-2,0
18.	KUKE SA	208,7%	203,2%	-5,5
19.	LINK4 SA	64,8%	58,4%	-6,3
20.	MEDICA SA	X	356,0%	X
21.	MTU SA	62,4%	61,4%	-1,0
22.	PARTNER SA	12820,3%	4883,2%	-7937,1
23.	POCZTOWE TUW	71,6%	64,8%	-6,9
24.	PTR SA	70,8%	65,7%	-5,1
25.	PTU SA	75,0%	77,0%	2,0
26.	PZM SA	88,6%	77,7%	-10,8
27.	PZU SA	80,9%	67,6%	-13,2
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	73,8%	64,3%	-9,5
29.	SKOK TUW	10,1%	8,3%	-1,8
30.	TUW TUW	87,0%	71,5%	-15,4
31.	TUZ TUW	46,0%	44,4%	-1,6
32.	UNIQA SA	96,4%	71,7%	-24,7
33.	WARTA SA	75,5%	64,7%	-10,8
	Ogółem	77,2%	64,7%	-12,5

Współczynnik szkodowości netto

Lp.	Dział	Współczynnik szkodowości netto		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	Dział I	70,9%	81,1%	10,2
2.	Dział II	73,0%	63,9%	-9,1
	Ogółem	71,7%	74,3%	2,6

Współczynnik szkodowości netto w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik szkodowości netto		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	AEGON SA	89,1%	113,6%	24,5
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	81,4%	98,9%	17,5
3.	AMPLICO LIFE SA	56,3%	62,9%	6,6
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	73,1%	86,9%	13,8
5.	AXA ŻYCIE SA	37,1%	33,9%	-3,2
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	39,3%	83,7%	44,4
7.	BZWBK-Aviva TUŃ SA	4,9%	35,3%	30,4
8.	CARDIF POLSKA SA	25,5%	11,1%	-14,4
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	48,5%	54,0%	5,5
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	27,6%	28,7%	1,1
11.	ERGO HESTIA STUŃ SA	16,2%	19,5%	3,3
12.	EUROPA ŻYCIE SA	51,7%	140,8%	89,1
13.	GENERALI ŻYCIE SA	113,3%	69,7%	-43,6
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	28,6%	53,0%	24,4
15.	ING SA	73,7%	70,2%	-3,5
16.	INTER-ŻYCIE SA	74,1%	67,8%	-6,3
17.	MACIF ŻYCIE TUW	26,2%	17,0%	-9,2
18.	NORDEA TUŃ SA	66,1%	116,3%	50,2
19.	OPEN LIFE SA	9,3%	0,1%	-9,2
20.	POLISA-ŻYCIE SA	65,4%	75,7%	10,3
21.	PRAMERICA SA	24,2%	25,3%	1,1
22.	PZU ŻYCIE SA	80,0%	79,5%	-0,5
23.	REJENT LIFE TUW	32,6%	36,7%	4,1
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	55,7%	52,6%	-3,2
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	57,2%	58,7%	1,5
26.	SKOK ŻYCIE SA	31,2%	28,7%	-2,5
27.	UNIQA ŻYCIE SA	99,8%	162,9%	63,1
28.	WARTA TUŃ SA	101,9%	86,1%	-15,8
	Ogółem	70,9%	81,1%	10,2

Współczynnik szkodowości netto w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik szkodowości netto		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	ALLIANZ POLSKA SA	72,0%	67,4%	-4,6
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	80,5%	75,1%	-5,4
3.	AXA SA	90,8%	82,3%	-8,5
4.	BENEFIA SA	84,6%	68,3%	-16,3
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	29,5%	22,0%	-7,5
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	12,7%	13,7%	1,0
7.	COMPENSA SA	78,4%	71,6%	-6,8
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	59,4%	66,0%	6,6
9.	CUPRUM TUW	105,9%	36,9%	-69,0
10.	D.A.S. SA	25,6%	28,4%	2,8
11.	ERGO HESTIA SA	75,5%	63,9%	-11,6
12.	EULER HERMES SA	62,6%	54,8%	-7,8
13.	EUROPA SA	3,6%	3,9%	0,3
14.	GENERALI SA	83,4%	39,4%	-44,0
15.	HDI-ASEKURACJA SA	79,3%	64,8%	-14,5
16.	INTER POLSKA SA	46,3%	51,2%	4,9
17.	INTERRISK SA	58,4%	57,3%	-1,1
18.	KUKE SA	55,7%	53,2%	-2,5
19.	LINK4 SA	85,1%	65,7%	-19,4
20.	MEDICA SA	X	77,0%	X
21.	MTU SA	76,7%	75,5%	-1,2
22.	PARTNER SA	122,7%	53,0%	-69,7
23.	POCZTOWE TUW	79,9%	56,9%	-23,0
24.	PTR SA	79,0%	85,1%	6,1
25.	PTU SA	74,8%	70,3%	-4,5
26.	PZM SA	90,4%	73,1%	-17,3
27.	PZU SA	75,2%	67,6%	-7,6
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	73,7%	68,9%	-4,8
29.	SKOK TUW	10,2%	8,3%	-1,9
30.	TUW TUW	77,4%	65,6%	-11,8
31.	TUZ TUW	41,3%	43,1%	1,8
32.	UNIQA SA	87,4%	69,7%	-17,7
33.	WARTA SA	74,3%	64,2%	-10,1
	Ogółem	73,0%	63,9%	-9,1

4.2.3. POZIOM REZERW TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWYCH

Poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto

Lp.	Dział	Poziom rezerw		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	Dział I	245,8%	229,3%	-16,5
2.	Dział II	144,9%	143,4%	-1,5
	Ogółem	203,4%	191,2%	-12,2

Poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Poziom rezerw		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	AEGON SA	700,2%	615,5%	-84,7
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	208,8%	160,3%	-48,5
3.	AMPLICO LIFE SA	467,4%	396,2%	-71,2
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	674,0%	635,6%	-38,4
5.	AXA ŻYCIE SA	213,6%	227,6%	14,0
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	121,8%	61,6%	-60,2
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	200,7%	136,8%	-63,9
8.	CARDIF POLSKA SA	74,7%	77,8%	3,1
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	215,5%	141,4%	-74,1
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	66,0%	64,1%	-1,9
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	95,9%	106,5%	10,6
12.	EUROPA ŻYCIE SA	134,2%	140,7%	6,5
13.	GENERALI ŻYCIE SA	183,4%	204,9%	21,5
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	174,6%	158,9%	-15,7
15.	ING SA	381,3%	364,7%	-16,6
16.	INTER-ŻYCIE SA	506,8%	286,4%	-220,4
17.	MACIF ŻYCIE TUW	78,2%	73,3%	-4,9
18.	NORDEA TUnŻ SA	123,3%	121,1%	-2,2
19.	OPEN LIFE SA	0,0%	90,2%	X
20.	POLISA-ŻYCIE SA	42,0%	32,9%	-9,1
21.	PRAMERICA SA	127,1%	169,5%	42,4
22.	PZU ŻYCIE SA	238,3%	225,0%	-13,3
23.	REJENT LIFE TUW	1244,6%	1332,1%	87,5
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	36,8%	29,4%	-7,4
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	429,6%	358,9%	-70,7
26.	SKOK ŻYCIE SA	60,6%	73,6%	13,0
27.	UNIQA ŻYCIE SA	59,0%	65,2%	6,2
28.	WARTA TUnŻ SA	73,0%	69,0%	-4,0
	Ogółem	245,8%	229,3%	-16,5

Poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Poziom rezerw		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	ALLIANZ POLSKA SA	118,0%	117,5%	-0,5
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	117,3%	110,3%	-7,0
3.	AXA SA	129,2%	114,9%	-14,3
4.	BENEFIA SA	101,1%	100,2%	-0,9
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	107,0%	99,2%	-7,8
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	135,6%	123,4%	-12,2
7.	COMPENSA SA	123,4%	122,3%	-1,1
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	72,9%	77,0%	4,1
9.	CUPRUM TUW	72,9%	31,7%	-41,2
10.	D.A.S. SA	102,0%	98,2%	-3,8
11.	ERGO HESTIA SA	119,7%	125,6%	5,9
12.	EULER HERMES SA	111,3%	119,7%	8,4
13.	EUROPA SA	124,2%	141,5%	17,3
14.	GENERALI SA	136,0%	124,7%	-11,3
15.	HDI-ASEKURACJA SA	157,4%	155,8%	-1,6
16.	INTER POLSKA SA	123,5%	118,7%	-4,8
17.	INTERRISK SA	118,5%	128,3%	9,8
18.	KUKE SA	180,2%	171,6%	-8,6
19.	LINK4 SA	125,1%	128,3%	3,2
20.	MEDICA SA	121,8%	68,9%	-52,9
21.	MTU SA	104,8%	107,1%	2,3
22.	PARTNER SA	379,7%	167,8%	-211,9
23.	POCZTOWE TUW	127,1%	123,4%	-3,7
24.	PTR SA	132,1%	128,1%	-4,0
25.	PTU SA	112,8%	117,7%	4,9
26.	PZM SA	104,6%	110,1%	5,5
27.	PZU SA	179,5%	177,1%	-2,4
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	68,0%	65,4%	-2,6
29.	SKOK TUW	113,7%	134,1%	20,4
30.	TUW TUW	83,6%	83,5%	-0,1
31.	TUZ TUW	79,7%	74,3%	-5,4
32.	UNIQA SA	114,4%	113,3%	-1,1
33.	WARTA SA	174,6%	167,1%	-7,5
	Ogółem	144,9%	143,4%	-1,5

4.2.4. RENTOWNOŚĆ KAPITAŁÓW WŁASNYCH

Rentowność kapitałów własnych

Lp.	Dział	Rentowność kapitałów własnych		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	Dział I	27,7%	22,9%	-4,8
2.	Dział II	17,5%	17,6%	0,1
	Ogółem	21,9%	19,8%	-2,1

Rentowność kapitałów własnych w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Rentowność kapitałów własnych		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	AEGON SA	16,2%	16,4%	0,2
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	22,5%	19,2%	-3,3
3.	AMPLICO LIFE SA	20,2%	23,1%	2,9
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	49,5%	44,5%	-5,0
5.	AXA ŻYCIE SA	X	X	X
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	2,3%	7,5%	5,2
7.	BZWBK-Aviva TUŃ SA	X	12,9%	X
8.	CARDIF POLSKA SA	34,6%	31,5%	-3,1
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	14,2%	15,5%	1,3
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	19,2%	21,3%	2,1
11.	ERGO HESTIA STUŃ SA	16,6%	15,4%	-1,2
12.	EUROPA ŻYCIE SA	19,7%	14,5%	-5,2
13.	GENERALI ŻYCIE SA	18,4%	18,5%	0,1
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	0,1%	X	X
15.	ING SA	36,4%	23,9%	-12,5
16.	INTER-ŻYCIE SA	2,4%	0,0%	-2,4
17.	MACIF ŻYCIE TUW	X	X	X
18.	NORDEA TUŃ SA	X	X	X
19.	OPEN LIFE SA	8,4%	32,8%	24,4
20.	POLISA-ŻYCIE SA	17,3%	17,2%	0,1
21.	PRAMERICA SA	6,5%	1,0%	-5,5
22.	PZU ŻYCIE SA	33,2%	26,5%	-6,7
23.	REJENT LIFE TUW	10,9%	2,4%	-8,5
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	X	X	X
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	22,4%	12,5%	-9,9
26.	SKOK ŻYCIE SA	31,7%	37,1%	5,4
27.	UNIQA ŻYCIE SA	1,2%	6,2%	5,0
28.	WARTA TUŃ SA	13,5%	8,2%	-5,3
	Ogółem	27,7%	22,9%	-4,8

Rentowność kapitałów własnych w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Rentowność kapitałów własnych		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	ALLIANZ POLSKA SA	X	X	X
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	X	X	X
3.	AXA SA	X	X	X
4.	BENEFIA SA	X	8,8%	X
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	15,7%	10,5%	-5,2
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	15,4%	23,9%	8,5
7.	COMPENSA SA	X	8,9%	X
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	4,5%	X	X
9.	CUPRUM TUW	X	24,4%	X
10.	D.A.S. SA	0,7%	5,1%	4,4
11.	ERGO HESTIA SA	X	12,4%	X
12.	EULER HERMES SA	19,2%	8,2%	-11,0
13.	EUROPA SA	9,9%	10,3%	0,4
14.	GENERALI SA	X	14,5%	X
15.	HDI-ASEKURACJA SA	X	X	X
16.	INTER POLSKA SA	3,4%	6,2%	2,8
17.	INTERRISK SA	16,2%	20,3%	4,1
18.	KUKE SA	8,5%	12,2%	3,7
19.	LINK4 SA	X	X	X
20.	MEDICA SA	X	X	X
21.	MTU SA	8,9%	20,9%	12,0
22.	PARTNER SA	2,1%	0,6%	-1,5
23.	POCZTOWE TUW	X	0,3%	X
24.	PTR SA	3,2%	8,1%	4,9
25.	PTU SA	X	X	X
26.	PZM SA	X	0,7%	X
27.	PZU SA	29,5%	22,8%	-6,7
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	X	X	X
29.	SKOK TUW	24,3%	19,6%	-4,9
30.	TUW TUW	X	32,5%	X
31.	TUZ TUW	24,5%	15,2%	-9,3
32.	UNIQA SA	X	X	X
33.	WARTA SA	X	9,7%	X
	Ogółem	17,5%	17,6%	0,1

4.2.5. RENTOWNOŚĆ AKTYWÓW

Rentowność majątku

Lp.	Dział	Rentowność majątku		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	Dział I	3,9%	3,3%	-0,6
2.	Dział II	6,0%	5,7%	-0,3
	Ogółem	4,6%	4,2%	-0,4

Rentowność majątku w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Rentowność majątku		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	AEGON SA	1,1%	1,3%	0,2
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	1,7%	2,2%	0,5
3.	AMPLICO LIFE SA	4,6%	3,8%	-0,8
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	3,7%	4,0%	0,3
5.	AXA ŻYCIE SA	X	X	X
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	0,3%	1,0%	0,7
7.	BZWBK-Aviva TUUnŻ SA	X	0,8%	X
8.	CARDIF POLSKA SA	7,9%	5,6%	-2,3
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	2,7%	3,0%	0,3
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	8,6%	9,6%	1,0
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	2,2%	2,0%	-0,2
12.	EUROPA ŻYCIE SA	1,3%	1,9%	0,6
13.	GENERALI ŻYCIE SA	1,4%	1,6%	0,2
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	0,0%	X	X
15.	ING SA	2,4%	2,1%	-0,3
16.	INTER-ŻYCIE SA	1,5%	0,0%	-1,5
17.	MACIF ŻYCIE TUW	X	X	X
18.	NORDEA TUUnŻ SA	X	0,0%	X
19.	OPEN LIFE SA	X	X	X
20.	POLISA-ŻYCIE SA	5,4%	6,7%	1,3
21.	PRAMERICA SA	2,2%	0,3%	-1,9
22.	PZU ŻYCIE SA	7,2%	5,4%	-1,8
23.	REJENT LIFE TUW	0,3%	0,1%	-0,2
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	X	X	X
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	1,9%	1,2%	-0,7
26.	SKOK ŻYCIE SA	10,5%	11,1%	0,6
27.	UNIQA ŻYCIE SA	0,1%	1,0%	0,9
28.	WARTA TUUnŻ SA	1,3%	0,9%	-0,4
	Ogółem	3,9%	3,3%	-0,6

Rentowność majątku w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Rentowność majątku		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	ALLIANZ POLSKA SA	X	X	X
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	X	X	X
3.	AXA SA	X	X	X
4.	BENEFIA SA	X	1,8%	X
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	4,3%	3,1%	-1,2
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	3,8%	5,1%	1,3
7.	COMPENSA SA	X	1,2%	X
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	0,5%	X	X
9.	CUPRUM TUW	X	15,3%	X
10.	D.A.S. SA	0,2%	1,8%	1,6
11.	ERGO HESTIA SA	X	X	X
12.	EULER HERMES SA	4,7%	1,9%	-2,8
13.	EUROPA SA	4,8%	5,1%	0,3
14.	GENERALI SA	X	2,1%	X
15.	HDI-ASEKURACJA SA	X	X	X
16.	INTER POLSKA SA	0,9%	1,4%	0,5
17.	INTERRISK SA	2,7%	3,4%	0,7
18.	KUKE SA	4,7%	4,8%	0,1
19.	LINK4 SA	X	X	X
20.	MEDICA SA	X	X	X
21.	MTU SA	1,5%	3,4%	1,9
22.	PARTNER SA	1,9%	0,5%	-1,4
23.	POCZTOWE TUW	X	0,1%	X
24.	PTR SA	1,2%	2,9%	1,7
25.	PTU SA	X	X	X
26.	PZM SA	X	X	X
27.	PZU SA	13,3%	9,8%	-3,5
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	X	X	X
29.	SKOK TUW	10,9%	8,3%	-2,6
30.	TUW TUW	X	5,9%	X
31.	TUZ TUW	5,9%	2,9%	-3,0
32.	UNIQA SA	X	X	X
33.	WARTA SA	0,0%	2,3%	2,3
	Ogółem	6,0%	5,7%	-0,3

4.2.6. WSKAŹNIK ZESPOLONY

Wskaźnik zespolony

Lp.	Dział	Wskaźnik zespolony		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	Dział I	89,0%	100,2%	11,2
2.	Dział II	106,9%	95,3%	-11,6
	Ogółem	96,2%	98,1%	1,9

Wskaźnik zespolony w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Wskaźnik zespolony		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	AEGON SA	114,0%	141,1%	27,1
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	104,1%	119,2%	15,1
3.	AMPLICO LIFE SA	107,6%	112,3%	4,7
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	93,2%	109,3%	16,1
5.	AXA ŻYCIE SA	66,1%	62,5%	-3,6
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	99,2%	102,2%	3,0
7.	BZWBK-Aviva TUŃ SA	15,7%	43,3%	27,6
8.	CARDIF POLSKA SA	107,1%	73,4%	-33,7
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	81,1%	72,7%	-8,4
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	80,2%	77,7%	-2,5
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	70,5%	86,1%	15,6
12.	EUROPA ŻYCIE SA	60,1%	157,3%	97,2
13.	GENERALI ŻYCIE SA	121,7%	80,8%	-40,9
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	42,8%	59,2%	16,4
15.	ING SA	103,1%	93,0%	-10,1
16.	INTER-ŻYCIE SA	148,7%	113,6%	-35,1
17.	MACIF ŻYCIE TUW	142,0%	114,6%	-27,4
18.	NORDEA TUŃ SA	69,1%	120,0%	50,9
19.	OPEN LIFE SA	240,8%	6,7%	-234,1
20.	POLISA-ŻYCIE SA	90,7%	95,1%	4,4
21.	PRAMERICA SA	66,5%	74,1%	7,6
22.	PZU ŻYCIE SA	91,8%	90,1%	-1,7
23.	REJENT LIFE TUW	43,0%	48,0%	5,0
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	117,5%	105,1%	-12,4
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	86,0%	90,9%	4,9
26.	SKOK ŻYCIE SA	86,3%	85,9%	-0,4
27.	UNIQA ŻYCIE SA	103,3%	171,7%	68,4
28.	WARTA TUŃ SA	105,5%	106,7%	1,2
	Ogółem	89,0%	100,2%	11,2

Wskaźnik zespolony w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Wskaźnik zespolony		
		2010	2011	Zmiana w p%
1.	ALLIANZ POLSKA SA	103,4%	97,5%	-5,9
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	134,6%	110,3%	-24,3
3.	AXA SA	90,9%	84,7%	-6,2
4.	BENEFIA SA	104,5%	90,1%	-14,4
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	88,0%	85,5%	-2,5
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	94,4%	89,0%	-5,4
7.	COMPENSA SA	98,9%	91,1%	-7,8
8.	CONCORDIA POLSKA TUW	68,0%	95,5%	27,5
9.	CUPRUM TUW	121,1%	48,2%	-72,9
10.	D.A.S. SA	59,3%	58,2%	-1,1
11.	ERGO HESTIA SA	108,2%	97,8%	-10,4
12.	EULER HERMES SA	89,3%	55,8%	-33,5
13.	EUROPA SA	76,4%	77,0%	0,6
14.	GENERALI SA	99,6%	78,9%	-20,7
15.	HDI-ASEKURACJA SA	115,0%	97,1%	-17,9
16.	INTER POLSKA SA	98,5%	95,9%	-2,6
17.	INTERRISK SA	87,8%	85,2%	-2,6
18.	KUKE SA	82,7%	73,8%	-8,9
19.	LINK4 SA	123,4%	107,9%	-15,5
20.	MEDICA SA	X	178,1%	X
21.	MTU SA	101,1%	100,4%	-0,7
22.	PARTNER SA	205,8%	150,6%	-55,2
23.	POCZTOWE TUW	106,9%	82,9%	-24,0
24.	PTR SA	96,8%	104,2%	7,4
25.	PTU SA	99,5%	98,2%	-1,3
26.	PZM SA	99,5%	92,3%	-7,2
27.	PZU SA	112,0%	100,0%	-12,0
28.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	127,5%	121,3%	-6,2
29.	SKOK TUW	57,1%	64,9%	7,8
30.	TUW TUW	109,5%	89,2%	-20,3
31.	TUZ TUW	84,9%	87,5%	2,6
32.	UNIQA SA	111,3%	89,8%	-21,5
33.	WARTA SA	116,6%	96,9%	-19,7
	Ogółem	106,9%	95,3%	-11,6

4.3. Struktura rynku

4.3.1. STRUKTURA RYNKU 2010-2011

Składka przypisana brutto w tys. zł w Dziale I

Lp.	Rodzaj ubezpieczeń	Składka przypisana brutto		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	Ubezpieczenia na życie	18 759 933	16 859 632	89,9%
2.	Ubezpieczenia na życie związane z UFK	8 119 067	10 306 902	126,9%
3.	Ubezpieczenia wypadkowe	4 261 006	4 442 952	104,3%
4.	Inne ubezpieczenia	268 855	239 127	88,9%
	Ogółem	31 408 861	31 848 613	101,4%

Składka przypisana brutto w tys. zł w Dziale II

Lp.	Rodzaj ubezpieczeń	Składka przypisana brutto		Dynamika 11/10
		2010	2011	
1.	Motoryzacyjne	12 785 806	14 367 151	112,4%
2.	Rzeczowe	4 157 246	4 816 215	115,9%
3.	Osobowe	1 610 735	1 681 217	104,4%
4.	Finansowe	1 810 993	1 788 267	98,7%
5.	OC	1 249 534	1 439 886	115,2%
6.	MAT	276 658	312 585	113,0%
7.	Pozostałe	848 261	895 702	105,6%
	Ogółem	22 739 234	25 301 022	111,3%

Struktura rynku ubezpieczeń w Polsce w %

Lp.	Zakład ubezpieczeń	2010	2011
1.	PZU ŻYCIE SA	17,2	17,2
2.	PZU SA	14,4	14,4
3.	ERGO HESTIA SA	4,3	4,6
4.	EUROPA ŻYCIE SA	7,2	4,5
5.	WARTA TUŃŻ SA	4,7	4,4
6.	WARTA SA	3,7	4,0
7.	ING SA	3,7	3,6
8.	ALLIANZ POLSKA SA	3,2	3,3
9.	AVIVA-ŻYCIE SA	3,5	3,2
10.	NORDEA TUŃŻ SA	3,6	3,0
11.	POZOSTAŁE	34,6	38,0

Struktura Działu I w %

Lp.	Zakład ubezpieczeń	2010	2011
1.	PZU ŻYCIE SA	29,6	30,8
2.	EUROPA ŻYCIE SA	12,5	8,1
3.	WARTA TUŃŻ SA	8,0	7,8
4.	ING SA	6,4	6,4
5.	AVIVA-ŻYCIE SA	6,1	5,7
6.	NORDEA TUŃŻ SA	6,2	5,3
7.	AMPLICO LIFE SA	4,7	5,2
8.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	4,7	4,8
9.	AXA ŻYCIE SA	2,8	3,0
10.	GENERALI ŻYCIE SA	3,2	2,8
11.	POZOSTAŁE	16,0	20,1

Struktura Działu II w %

Lp.	Zakład ubezpieczeń	2010	2011
1.	PZU SA	34,2	32,6
2.	ERGO HESTIA SA	10,3	10,5
3.	WARTA SA	8,8	9,0
4.	ALLIANZ POLSKA SA	7,6	7,4
5.	INTERRISK SA	4,6	4,2
6.	UNIQA SA	3,9	4,1
7.	COMPENSA SA	3,6	4,1
8.	HDI-ASEKURACJA SA	4,3	4,0
9.	GENERALI SA	3,3	3,8
10.	MTU SA	2,4	2,7
11.	POZOSTAŁE	17,0	17,6

4.3.2. RYNEK 2002–2011

Podstawowe wskaźniki opisujące rozwój rynku ubezpieczeń w Polsce w latach 2002–2011

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba zakładów ubezpieczeń										
Dział I	36	37	36	33	32	31	32	30	30	28
Dział II	35	36	41	38	37	34	35	36	35	33
Ogółem	71	73	77	71	69	65	67	66	65	61
Kapitały podstawowe (w tys. PLN*)										
Dział I	2 354 881	2 442 014	2 440 212	2 550 060	2 586 197	2 604 276	2 703 550	2 710 518	2 901 198	2 883 480
Dział II	2 235 068	2 405 891	2 407 863	2 903 916	2 931 208	3 000 016	2 943 977	2 908 786	3 083 589	2 912 709
Ogółem	4 589 949	4 847 905	4 848 074	5 453 976	5 517 405	5 604 292	5 647 528	5 619 304	5 984 787	5 796 189
Udział kapitału zagranicznego w kapitałach podstawowych ogółem (w %)										
	71,9	71,9	72,1	72,7	75,1	77,9	78,6	82,2	77,4	77,1
Składka przypisana brutto (w tys. PLN*)										
Dział I	10 959 866	12 341 794	14 574 003	17 682 062	24 326 687	28 697 786	42 085 321	31 580 132	32 759 442	31 848 613
Dział II	14 660 199	15 107 643	17 053 923	18 089 382	18 978 277	20 588 498	21 976 651	21 788 805	23 717 021	25 301 022
Ogółem	25 620 065	27 449 437	31 627 926	35 771 444	43 304 964	49 286 284	64 061 972	53 368 937	56 476 463	57 149 635
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto (w tys. PLN*)										
Dział I	4 763 389	5 693 433	7 033 327	8 703 665	9 756 273	11 734 185	20 931 902	28 907 835	23 568 539	26 068 687
Dział II	8 622 501	8 464 252	9 355 934	9 597 459	9 693 428	10 392 059	10 729 697	12 896 662	14 875 350	13 739 513
Ogółem	13 385 890	14 157 684	16 389 261	18 301 123	19 449 700	22 126 244	31 661 599	41 804 497	38 443 889	39 808 200
Składka przypisana brutto per capita (w PLN*)										
Dział I	282	317	375	451	642	758	1 067	828	859	838
Dział II	377	389	439	461	501	544	557	571	621	666
Ogółem	658	706	813	913	1 144	1 302	1 624	1 399	1 480	1 504
Lokaty w ujęciu bilansowym (w tys. PLN*)										
Dział I, w tym:	34 543 286	42 639 923	50 511 444	59 601 185	75 001 920	85 987 067	87 280 843	87 407 964	93 525 348	84 794 068
lokaty (B)	29 877 547	29 962 211	35 060 463	37 941 702	42 557 058	45 508 689	58 840 239	52 733 531	52 918 918	47 329 135
lokaty na rachunek i ryzyko ubezpieczającego (C)	4 665 739	12 677 712	15 450 981	21 659 483	32 444 862	40 478 377	28 440 604	34 674 433	40 606 430	37 464 933
Dział II	21 179 167	27 115 628	30 464 954	35 311 523	40 435 370	45 864 393	48 164 232	44 911 261	43 301 688	45 414 182
Ogółem	55 722 453	69 755 551	80 976 397	94 912 708	115 437 290	131 851 460	135 445 076	131 873 722	136 827 036	130 208 250

*] Wielkości w PLN podawano w wartościach realnych z 2011 r. po uwzględnieniu wskaźników inflacji publikowanych przez GUS. Inflacja 2011 = 4,3%, liczba ludności Polski w 2010 roku – 38 000 000 (szacunek).

4.3.3. STRUKTURA RYNKU 2002–2011

Zmiany struktury ubezpieczeń w Polsce w latach 2002–2011

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Struktura składki przypisanej brutto wg grup w Dziale I (w %)										
grupa 1	47,3	48,0	48,3	45,0	38,4	38,6	72,8	63,5	59,7	52,8
grupa 2	1,4	1,3	1,1	1,0	0,7	0,5	0,3	0,4	0,4	0,4
grupa 3	31,8	30,7	31,5	36,6	46,0	46,9	16,1	21,3	25,8	32,4
grupa 4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
grupa 5	17,7	18,3	17,9	16,4	14,4	13,6	10,5	14,4	13,6	14,0
reasekuracja czynna	1,6	1,5	1,0	0,8	0,3	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1
Struktura składki przypisanej brutto wg rodzajów działalności w Dziale II (w %)										
pozostałe osobowe (gr. 1+2)	5,6	5,7	5,5	5,7	6,0	6,0	7,5	7,1	7,1	6,6
rzeczowe (gr. 8+9)	18,5	19,3	18,4	17,8	17,7	17,7	16,3	17,8	18,3	19,1
autocasco (gr. 3)	28,8	30,1	29,7	27,8	25,7	25,7	25,5	23,1	23,1	22,8
OC komunikacyjne (gr. 10)	36,1	34,0	33,2	34,9	34,7	34,7	34,4	33,5	33,1	34,0
MAT (gr. 4 do 7, 11, 12)	1,9	1,9	1,7	1,9	1,8	1,8	1,5	1,4	1,2	1,2
OC ogólne (gr. 13)	3,4	3,8	4,2	4,5	5,0	5,0	4,8	5,3	5,5	5,7
finansowe (gr. 14 do 17)	3,4	2,5	4,4	4,5	5,5	5,5	6,6	8,1	8,1	7,1
pozostałe (gr. 18)	0,7	0,9	0,6	0,6	1,1	0,8	0,9	1,4	1,5	1,6
reasekuracja czynna	1,6	1,9	2,3	2,3	2,5	2,8	2,5	2,3	2,2	1,9

4.4. Skonsolidowane sprawozdania finansowe

4.4.1. UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE

4.4.1.1. BILANS AKTYWA

Aktywa zakładów ubezpieczeń na życie w tys. PLN

Wyszczególnienie	1.01.2011	31.12.2011
A. Wartości niematerialne i prawne	134 794	174 855
1. Wartość firmy	28 512	30 835
2. Inne wartości niematerialne i prawne oraz zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	106 282	144 020
B. Lokaty	50 737 225	47 329 143
I. Nieruchomości	397 816	388 244
1. Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu	107 467	106 935
2. Budynki, budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	279 523	272 220
3. Inwestycje budowlane i zaliczki na poczet tych inwestycji	10 826	9 089
II. Lokaty w jednostkach podporządkowanych	1 580 179	1 542 505
1. Udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych	1 546 959	1 516 850
2. Pożyczki udzielone jednostkom podporządkowanym oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez te jednostki	25 190	15 128
3. Pozostałe lokaty	8 030	10 527
III. Inne lokaty finansowe	48 759 231	45 398 394
1. Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu, oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	3 312 874	5 034 623
2. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	32 458 741	29 948 605
3. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	0	0
4. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	14 523	1 335
5. Pozostałe pożyczki	973 792	616 087
6. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	11 934 785	9 746 395
7. Pozostałe lokaty	64 516	51 349
IV. Należności depozytowe od cedentów	0	0
C. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	38 932 346	37 464 940
D. Należności	927 122	1 055 113
I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	521 952	605 016
1. Należności od ubezpieczających	407 935	433 260
1.1. od jednostek podporządkowanych	212	221
1.2. od pozostałych jednostek	407 723	433 039
2. Należności od pośredników ubezpieczeniowych	105 179	156 421
2.1. od jednostek podporządkowanych	0	0
2.2. od pozostałych jednostek	105 179	156 421
3. Inne należności	8 837	15 336
3.1. od jednostek podporządkowanych	0	0
3.2. od pozostałych jednostek	8 837	15 336
II. Należności z tytułu reasekuracji	80 550	86 304
1. od jednostek podporządkowanych	129	146
2. od pozostałych jednostek	80 421	86 158
III. Inne należności	324 620	363 793
1. Należności od budżetu	26 651	17 928
2. Pozostałe należności	297 969	345 864
2.1. od jednostek podporządkowanych	8 786	38 862
2.2. od pozostałych jednostek	289 184	307 002
E. Inne składniki aktywów	464 772	594 205
I. Rzeczowe składniki aktywów	82 645	79 132
II. Środki pieniężne	380 264	512 628
III. Pozostałe składniki aktywów	1 863	2 445
F. Rozliczenia międzyokresowe	2 746 866	3 240 889
I. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	350 724	364 337
II. Aktywowane koszty akwizycji	2 252 203	2 801 416
III. Zarachowane odsetki i czynsze	7 130	9 742
IV. Inne rozliczenia międzyokresowe	136 808	65 393
AKTYWA RAZEM	93 943 125	89 859 145

4.4.1.2. BILANS PASYWA

Pasywa zakładów ubezpieczeń na życie w tys. PLN

Wyszczególnienie	1.01.2011	31.12.2011
A. Kapitał własny	13 215 239	12 765 732
I. Kapitał podstawowy	2 781 594	2 883 484
II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	12 005	12 005
III. Akcje własne (wielkość ujemna)	0	2
IV. Kapitał (fundusz) zapasowy	7 130 164	6 965 048
V. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	327 206	282 618
VI. Pozostałe kapitały rezerwowe	546 633	853 570
VII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	2 441 648	-1 128 763
VIII. Zysk (strata) netto	0	2 921 783
B. Zobowiązania podporządkowane	56 893	56 910
C. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	77 199 308	73 019 922
I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	971 411	980 541
II. Rezerwa ubezpieczeń na życie	35 192 400	32 415 844
III. Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	1 393 780	1 473 234
IV. Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	81 269	89 803
V. Rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	0	0
VI. Rezerwy na zwrot składek dla członków	0	0
VII. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe określone w statucie	635 103	601 031
VIII. Rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	38 925 346	37 459 469
D. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (wielkość ujemna)	1 427 773	1 000 820
I. Udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego	9 212	8 658
II. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie	446 151	488 300
III. Udział reasekuratorów w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	38 747	37 572
IV. Udział reasekuratorów w rezerwie na premie i rabaty dla ubezpieczonych	766	1 162
V. Udział reasekuratorów w pozostałych rezerwach określonych w statucie	0	0
VI. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	932 897	465 129
E. Oszacowane regresy i odzyski (wielkość ujemna)	0	0
I. Oszacowane regresy i odzyski brutto	0	0
II. Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach	0	0
F. Pozostałe rezerwy	1 274 419	869 413
I. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	98 281	90 240
II. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	975 687	568 418
III. Inne rezerwy	200 452	210 755
G. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	1 389 381	932 458
H. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	1 680 172	2 574 851
I. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	791 310	1 047 621
1. Zobowiązania wobec ubezpieczających	471 973	594 098
1.1. wobec jednostek podporządkowanych	0	0
1.2. wobec pozostałych jednostek	471 973	594 098
2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych	284 376	422 811
2.1. wobec jednostek podporządkowanych	24 081	22 987
2.2. wobec pozostałych jednostek	260 295	399 824
3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	34 961	30 712
3.1. wobec jednostek podporządkowanych	0	1
3.2. wobec pozostałych jednostek	34 961	30 711
II. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	115 125	138 131
1. wobec jednostek podporządkowanych	607	41
2. wobec pozostałych jednostek	114 518	138 090
III. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	0	0
1. zobowiązania zamienne na akcje zakładu ubezpieczeń	0	0
2. pozostałe	0	0
IV. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	1 362	652 420
V. Inne zobowiązania	659 735	647 202
1. Zobowiązania wobec budżetu	35 213	247 677
2. Pozostałe zobowiązania	624 522	399 526
2.1. wobec jednostek podporządkowanych	108 192	82 475
2.2. wobec pozostałych jednostek	516 330	317 051
VI. Fundusze specjalne	112 639	89 476
I. Rozliczenia międzyokresowe	555 485	640 679
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	353 766	413 852
2. Ujemna wartość firmy	0	0
3. Przychody przyszłych okresów	201 719	226 827
PASYWA RAZEM	93 943 124	89 859 145

4.4.1.3. TECHNICZNY RACHUNEK UBEZPIECZEŃ

Techniczny rachunek ubezpieczeń na życie w tys. PLN

Wyszczególnienie	1.01.2010– 31.12.2010	1.01.2011– 31.12.2011
I. Składki	30 976 488	31 554 714
1. Składki przypisane brutto	31 408 867	31 848 619
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	575 913	284 359
3. Zmiany stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe brutto	-143 618	8 987
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	-84	-558
II. Przychody z lokat	5 231 093	3 997 104
1. Przychody z lokat w nieruchomości	1 777	1 700
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	365 764	267 682
2.1. z udziałów lub akcji	364 372	266 681
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	1 392	1 001
2.3. z pozostałych lokat	0	0
3. Przychody z innych lokat finansowych	2 919 106	2 947 171
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	93 734	141 202
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	2 147 446	2 202 591
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	647 701	572 034
3.4. z pozostałych lokat	30 225	31 344
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	74 268	6 511
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	1 870 177	774 041
III. Niezrealizowane zyski z lokat	2 562 562	1 563 047
IV. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	338 753	553 663
V. Odszkodowania i świadczenia	21 973 297	25 575 861
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	21 996 302	25 495 353
1.1. odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	22 596 879	26 068 695
1.2. udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	600 577	573 342
2. Zmiana stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	-23 005	80 508
2.1. rezerwy brutto	-16 440	79 332
2.2. udział reasekuratorów	6 565	-1 176
VI. Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	6 129 179	-3 853 841
1. Zmiana stanu rezerwy w ubezpieczeniach na życie na udziale własnym	846 169	-2 868 849
1.1. rezerwy brutto	761 130	-2 826 701
1.2. udział reasekuratorów	-85 039	42 148
2. Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym dla ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	5 369 177	-950 920
2.1. rezerwy brutto	5 381 505	-1 418 687
2.2. udział reasekuratorów	12 328	-467 768
3. Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przewidzianych w statucie na udziale własnym	-86 166	-34 072
3.1. rezerwy brutto	-86 166	-34 072
3.2. udział reasekuratorów	0	0
VII. Premie i rabaty łącznie ze zmianą stanu rezerw na udziale własnym	55 371	33 101
VIII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	5 244 744	5 573 006
1. Koszty akwizycji	3 671 565	4 005 321
2. Koszty administracyjne	1 609 174	1 631 248
3. Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	35 995	63 563
IX. Koszty działalności lokacyjnej	452 645	2 545 207
1. Koszty utrzymania nieruchomości	327	2 215
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	95 524	107 629
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	17 123	12 496
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	339 671	2 422 868
X. Niezrealizowane straty na lokatach	540 295	4 019 379
XI. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	271 790	168 600
XII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów przeniesione do ogólnego rachunku zysków i strat	840 793	262 191
XIII. Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	3 600 781	3 345 024

4.4.1.4. OGÓLNY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Ogólny rachunek zysków i strat zakładów ubezpieczeń na życie w tys. PLN

Wyszczególnienie	1.01.2010– 31.12.2010	1.01.2010– 31.12.2011
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub wynik techniczny ubezpieczeń na życie	3 600 780	3 345 024
II. Przychody z lokat	0	0
1. Przychody z lokat w nieruchomości	0	0
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	0	0
2.1. z udziałów i akcji	0	0
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	0	0
2.3. z pozostałych lokat	0	0
3. Przychody z innych lokat finansowych	0	0
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	0	0
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	0	0
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	0	0
3.4. z pozostałych lokat	0	0
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	0	0
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	0	0
III. Niezrealizowane zyski z lokat	0	0
IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	840 793	262 191
V. Koszty działalności lokacyjnej	0	0
1. Koszty utrzymania nieruchomości	0	0
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	0	0
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	0	0
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	0	0
VI. Niezrealizowane straty na lokatach	0	0
VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	0	0
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	149 423	168 025
IX. Pozostałe koszty operacyjne	150 513	207 213
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	4 440 483	3 568 028
XI. Zyski nadzwyczajne	0	0
XII. Straty nadzwyczajne	0	0
XIII. Zysk (strata) brutto	4 440 483	3 568 028
XIV. Podatek dochodowy	786 279	646 107
XV. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-28	138
XVI. Zysk (strata) netto	3 654 232	2 921 783

4.4.1.5. SPRAWOZDANIE Z PRZEPIYU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Rachunek przepływów pieniężnych zakładów ubezpieczeń na życie w tys. PLN

Wyszczególnienie	1.01.2010– 31.12.2010	1.01.2011– 31.12.2011
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	3 242 432	-505 117
I. Wpływy	32 649 979	33 130 283
1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	31 737 928	31 986 294
1.1. Wpływy z tytułu składek brutto	31 569 340	31 611 295
1.2. Wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań	2 178	2 657
1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej	166 410	372 343
2. Wpływy z reasekuracji biernej	603 247	829 482
2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	504 982	741 217
2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	69 152	62 095
2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej	29 113	26 171
3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej	308 804	314 506
3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego	0	0
3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	3 913	6 922
3.3. Pozostałe wpływy	304 891	307 584
II. Wydatki	29 407 547	33 635 400
1. Wydatki z tytułu działalności bezpośredniej i reasekuracji czynnej	28 075 342	31 874 356
1.1. Zwroty składek brutto	429 697	418 238
1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	22 204 444	25 283 058
1.3. Wydatki z tytułu akwizycji	3 554 924	4 207 633
1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym	1 546 792	1 853 083
1.5. Wydatki z tytułu likwidacji szkód i windykacji regresów	205 141	56 772
1.6. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	2 866	2 339
1.7. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	131 478	53 232
2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej	437 615	803 211
2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji biernej	409 349	505 124
2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej	28 266	298 087
3. Wydatki z tytułu pozostałej działalności operacyjnej	894 590	957 833
3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego	0	0
3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	97 356	140 464
3.3. Pozostałe wydatki operacyjne	797 234	817 369

B. Przepływy z działalności lokacyjnej	762 485	3 703 547
I. Wpływy	444 456 248	416 531 913
1. Zbycie nieruchomości	0	0
2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	0	84 586
3. Zbycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	46 389 602	49 258 568
4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom	0	10 000
5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	25 845 663	43 555 619
6. Likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	260 880 373	258 400 701
7. Realizacja pozostałych lokat	108 177 086	61 790 262
8. Wpływy z nieruchomości	1 776	1 911
9. Odsetki otrzymane	2 346 072	1 633 659
10. Dywidendy otrzymane	408 945	355 861
11. Pozostałe wpływy z lokat	406 731	1 440 745
II. Wydatki	443 693 764	412 828 366
1. Nabycie nieruchomości	0	0
2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	93 787	21 995
3. Nabycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów w funduszach inwestycyjnych	66 832 221	68 569 892
4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom	12 000	0
5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	26 528 816	43 873 150
6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	260 276 008	255 893 841
7. Nabycie pozostałych lokat	89 523 247	42 463 489
8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości	329	2 172
9. Pozostałe wydatki na lokaty	427 357	2 003 828
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-3 942 357	-2 795 483
I. Wpływy	1 471 586	19 979 404
1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału	317 904	184 264
2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych	60 000	19 469 202
3. Pozostałe wpływy finansowe	1 093 681	325 938
II. Wydatki	5 413 943	22 774 888
1. Dywidendy	4 236 309	3 606 272
2. Inne niż wypłata dywidend wydatki z tytułu podziału zysku	0	0
3. Nabycie akcji własnych	0	0
4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	0	18 837 863
5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	1 312	3 827
6. Pozostałe wydatki finansowe	1 176 323	326 926
D. Przepływy pieniężne netto razem	62 560	402 946
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	61 354	404 856
1. w tym zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-1 431	2 247
F. Środki pieniężne na początek okresu	409 487	483 001
G. Środki pieniężne na koniec okresu	472 047	885 947
1. w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	58 127	29 931

4.4.2. UBEZPIECZENIA POZOSTAŁE MAJĄTKOWE I OSOBOWE

4.4.2.1. BILANS AKTYWA

Aktywa zakładów ubezpieczeń majątkowych w tys. PLN

Wyszczególnienie	1.01.2011	31.12.2011
A. Wartości niematerialne i prawne	369 261	410 717
1. Wartość firmy	114 646	105 808
2. Inne wartości niematerialne i prawne oraz zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	254 615	304 910
B. Lokaty	41 516 489	45 414 193
I. Nieruchomości	942 657	925 380
1. Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu	102 294	96 647
2. Budynki, budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	833 109	825 732
3. Inwestycje budowlane i zaliczki na poczet tych inwestycji	7 254	3 001
II. Lokaty w jednostkach podporządkowanych	8 563 061	8 174 684
1. Udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych	8 471 514	8 074 052
2. Pożyczki udzielone jednostkom podporządkowanym oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez te jednostki	91 547	100 633
3. Pozostałe lokaty	0	0
III. Inne lokaty finansowe	31 997 239	36 303 518
1. Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu, oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	3 519 190	3 526 556
2. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	25 630 913	28 295 363
3. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	0	0
4. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	37 936	55 229
5. Pozostałe pożyczki	773 877	1 233 150
6. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	1 973 605	3 139 769
7. Pozostałe lokaty	61 717	53 451
IV. Należności depozytowe od cedentów	13 532	10 611
C. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	0	0
D. Należności	5 019 356	5 444 075
I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	3 896 737	4 516 029
1. Należności od ubezpieczających	3 449 845	4 033 800
1.1. od jednostek podporządkowanych	264	296
1.2. od pozostałych jednostek	3 449 580	4 033 504
2. Należności od pośredników ubezpieczeniowych	377 751	407 110
2.1. od jednostek podporządkowanych	993	0
2.2. od pozostałych jednostek	376 759	407 110
3. Inne należności	69 141	75 119
3.1. od jednostek podporządkowanych	0	0
3.2. od pozostałych jednostek	69 141	75 119
II. Należności z tytułu reasekuracji	750 022	635 686
1. od jednostek podporządkowanych	5 859	55
2. od pozostałych jednostek	744 163	635 631
III. Inne należności	372 597	292 360
1. Należności od budżetu	39 899	20 858
2. Pozostałe należności	332 698	271 501
2.1. od jednostek podporządkowanych	40 138	49 032
2.2. od pozostałych jednostek	292 560	222 470
E. Inne składniki aktywów	591 415	647 989
I. Rzeczowe składniki aktywów	263 676	274 775
II. Środki pieniężne	324 341	369 264
III. Pozostałe składniki aktywów	3 398	3 950
F. Rozliczenia międzyokresowe	3 844 986	4 358 363
I. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	275 487	390 584
II. Aktywowane koszty akwizycji	3 232 503	3 609 326
III. Zarachowane odsetki i czynsze	15 230	11 115
IV. Inne rozliczenia międzyokresowe	321 766	347 338
AKTYWA RAZEM	51 341 508	56 275 338

4.4.2.2. BILANS PASYWA

Pasywa zakładów ubezpieczeń majątkowych w tys. PLN

Wyszczególnienie	1.01.2011	31.12.2011
A. Kapitał własny	17 649 145	18 203 952
I. Kapitał podstawowy	2 956 465	2 912 713
II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	261	152
III. Akcje własne (wielkość ujemna)	0	0
IV. Kapitał (fundusz) zapasowy	6 183 911	7 349 406
V. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	6 753 026	6 384 012
VI. Pozostałe kapitały rezerwowe	115 993	131 729
VII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	1 640 011	-1 782 164
VIII. Zysk (strata) netto	0	3 208 408
B. Zobowiązania podporządkowane	60 861	87 530
C. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	32 944 459	36 273 233
I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	13 400 659	14 979 813
II. Rezerwa ubezpieczeń na życie	0	0
III. Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	18 550 812	20 211 449
IV. Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	63 856	78 061
V. Rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	926 778	1 002 157
VI. Rezerwy na zwrot składek dla członków	2 354	1 754
VII. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe określone w statucie	0	0
VIII. Rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	0	0
D. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (wielkość ujemna)	4 061 519	4 624 161
I. Udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego	1 251 833	1 529 550
II. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie	0	0
III. Udział reasekuratorów w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	2 797 695	3 079 461
IV. Udział reasekuratorów w rezerwie na premie i rabaty dla ubezpieczonych	11 990	15 150
V. Udział reasekuratorów w pozostałych rezerwach określonych w statucie	0	0
VI. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	0	0
E. Oszacowane regresy i odzyski (wielkość ujemna)	275 932	307 528
I. Oszacowane regresy i odzyski brutto	328 848	372 659
II. Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach	52 916	65 131
F. Pozostałe rezerwy	685 899	864 577
I. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	291 879	308 255
II. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	252 963	329 591
III. Inne rezerwy	141 058	226 732
G. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	690 261	987 090
H. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	2 660 186	3 508 172
I. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	1 131 152	1 255 111
1. Zobowiązania wobec ubezpieczających	228 780	227 783
1.1. wobec jednostek podporządkowanych	10	510
1.2. wobec pozostałych jednostek	228 770	227 274
2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych	637 975	729 349
2.1. wobec jednostek podporządkowanych	2 049	16 764
2.2. wobec pozostałych jednostek	635 926	712 585
3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	264 397	297 978
3.1. wobec jednostek podporządkowanych	14 426	7 543
3.2. wobec pozostałych jednostek	249 971	290 436
II. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	779 871	1 079 262
1. wobec jednostek podporządkowanych	83	141
2. wobec pozostałych jednostek	779 788	1 079 121
III. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	0	9 996
1. zobowiązania zamienne na akcje zakładu ubezpieczeń	0	0
2. pozostałe	0	9 996
IV. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	83 318	283 207
V. Inne zobowiązania	444 443	563 336
1. Zobowiązania wobec budżetu	47 075	90 593
2. Pozostałe zobowiązania	397 367	472 742
2.1. wobec jednostek podporządkowanych	42 051	31 566
2.2. wobec pozostałych jednostek	355 316	441 177
VI. Fundusze specjalne	221 402	317 260
I. Rozliczenia międzyokresowe	988 146	1 282 471
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	677 954	935 347
2. Ujemna wartość firmy	0	0
3. Przychody przyszłych okresów	310 192	347 123
PASYWA RAZEM	51 341 507	56 275 337

4.4.2.3. TECHNICZNY RACHUNEK UBEZPIECZEŃ

Techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych w tys. PLN

Wyszczególnienie	1.01.2010– 31.12.2010	1.01.2011– 31.12.2011
I. Składki	18 733 029	20 551 657
1. Składki przypisane brutto	22 739 240	25 301 030
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	2 777 877	3 562 154
3. Zmiana stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	1 512 459	1 579 156
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	284 125	391 938
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	366 601	386 401
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	200 994	282 384
IV. Odszkodowania i świadczenia	13 671 715	13 139 589
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	12 140 752	11 792 317
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	14 262 090	13 739 522
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	2 121 338	1 947 205
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	1 530 962	1 347 272
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	2 133 433	1 616 826
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	602 470	269 554
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-2 536	666
1. Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-2 536	666
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	0	0
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerwy na premie i rabaty	33 706	44 999
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	6 244 817	6 671 345
1. Koszty akwizycji	4 823 105	5 362 000
2. Koszty administracyjne	1 867 794	1 936 522
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	446 081	627 177
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	648 112	859 589
IX. Zmiany stanu rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-18 530	75 378
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	-1 276 660	428 877

4.4.2.4. OGÓLNY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Ogólny rachunek zysków i strat zakładów ubezpieczeń majątkowych w tys. PLN

Wyszczególnienie	1.01.2010– 31.12.2010	1.01.2011– 31.12.2011
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub wynik techniczny ubezpieczeń na życie	-1 276 661	428 877
II. Przychody z lokat	5 227 546	4 301 307
1. Przychody z lokat w nieruchomości	15 213	14 914
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	3 187 881	2 001 156
2.1. z udziałów i akcji	3 183 882	1 995 823
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	3 999	5 333
2.3. z pozostałych lokat	0	0
3. Przychody z innych lokat finansowych	1 492 347	1 710 902
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	37 111	55 647
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	1 326 361	1 481 643
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	68 033	92 265
3.4. z pozostałych lokat	60 842	81 347
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	82 318	4 688
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	449 786	569 647
III. Niezrealizowane zyski z lokat	266 211	234 411
IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	0	0
V. Koszty działalności lokacyjnej	403 225	580 776
1. Koszty utrzymania nieruchomości	10 681	11 290
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	70 390	79 089
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	132 687	14 561
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	189 467	475 835
VI. Niezrealizowane straty na lokatach	254 619	234 161
VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	366 601	386 401
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	260 008	249 418
IX. Pozostałe koszty operacyjne	342 803	446 217
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 109 856	3 566 457
XI. Zyski nadzwyczajne	14	13
XII. Straty nadzwyczajne	0	0
XIII. Zysk (strata) brutto	3 109 870	3 566 471
XIV. Podatek dochodowy	16 681	358 858
XV. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	159	-796
XVI. Zysk (strata) netto	3 093 030	3 208 409

4.4.2.5. SPRAWOZDANIE Z PRZEPIYU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Rachunek przepływów pieniężnych zakładów ubezpieczeń majątkowych w tys. PLN

Wyszczególnienie	1.01.2010– 31.12.2010	1.01.2011– 31.12.2011
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	674 910	3 380 225
I. Wpływy	27 320 285	30 832 517
1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	22 820 840	25 563 833
1.1. Wpływy z tytułu składek brutto	22 280 342	24 850 333
1.2. Wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań	395 874	563 280
1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej	144 624	150 220
2. Wpływy z reasekuracji biernej	3 360 283	3 842 752
2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	2 414 807	2 730 567
2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	501 914	558 124
2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej	443 561	554 061
3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej	1 139 163	1 425 932
3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego	267 059	353 345
3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	13 464	9 721
3.3. Pozostałe wpływy	858 640	1 062 865
II. Wydatki	26 645 375	27 452 292
1. Wydatki z tytułu działalności bezpośredniej i reasekuracji czynnej	22 170 318	22 033 557
1.1. Zwroty składek brutto	368 499	426 166
1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	12 896 463	12 623 162
1.3. Wydatki z tytułu akwizycji	4 584 190	4 971 124
1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym	2 801 028	2 614 814
1.5. Wydatki z tytułu likwidacji szkód i windykacji regresów	974 669	951 701
1.6. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	148 877	74 478
1.7. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	396 593	372 111
2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej	2 682 289	3 336 337
2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji biernej	2 181 254	2 611 649
2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej	501 035	724 687
3. Wydatki z pozostałej działalności operacyjnej	1 792 768	2 082 399
3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego	540 583	518 487
3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	234 334	247 907
3.3. Pozostałe wydatki operacyjne	1 017 850	1 316 005

B. Przepływy z działalności lokacyjnej	5 087 607	-436 517
I. Wpływy	253 266 472	288 640 967
1. Zbycie nieruchomości	5 618	7 658
2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	28 454	278 432
3. Zbycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	1 654 639	1 580 282
4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom	10 263	11 149
5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	29 337 735	47 603 311
6. Likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	160 858 034	189 772 294
7. Realizacja pozostałych lokat	52 701 478	40 316 378
8. Wpływy z nieruchomości	16 724	14 515
9. Odsetki otrzymane	526 503	652 504
10. Dywidendy otrzymane	3 218 240	2 036 063
11. Pozostałe wpływy z lokat	4 908 782	6 368 382
II. Wydatki	248 178 865	289 077 484
1. Nabycie nieruchomości	10 589	10 667
2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	535 063	185 261
3. Nabycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów w funduszach inwestycyjnych	1 754 702	1 620 428
4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom	67 780	70 773
5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	26 685 940	48 579 382
6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	162 198 069	191 551 781
7. Nabycie pozostałych lokat	51 553 124	40 328 148
8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości	12 255	13 565
9. Pozostałe wydatki na lokaty	5 361 342	6 717 479
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-5 094 594	-2 086 421
I. Wpływy	2 428 961	20 792 556
1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału	949 657	535 071
2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych	39 623	19 827 174
3. Pozostałe wpływy finansowe	1 439 681	430 310
II. Wydatki	7 523 555	22 878 976
1. Dywidendy	1 086 860	2 731 214
2. Inne niż wypłata dywidend wydatki z tytułu podziału zysku	216	182
3. Nabycie akcji własnych	0	513
4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	4 807 324	19 684 507
5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	0	1 980
6. Pozostałe wydatki finansowe	1 629 155	460 580
D. Przepływy pieniężne netto razem	667 922	857 288
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	101 025	50 251
1. w tym zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	895	162
F. Środki pieniężne na początek okresu	218 016	324 131
G. Środki pieniężne na koniec okresu	885 938	1 181 418
1. w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	115 184	211 372

5. PODZIAŁ RYZYKA WEDŁUG DZIAŁÓW, GRUP I RODZAJÓW UBEZPIECZEŃ (wg Ustawy o działalności ubezpieczeniowej z dnia 22 maja 2003 r.)

DZIAŁ I UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE

1. Ubezpieczenia na życie.
2. Ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci.
3. Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.
4. Ubezpieczenia rentowe.
5. Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1–4.

DZIAŁ II POZOSTAŁE UBEZPIECZENIA OSOBOWE ORAZ UBEZPIECZENIA MAJĄTKOWE

1. Ubezpieczenia wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej:
 - 1) świadczenia jednorazowe,
 - 2) świadczenia powtarzające się,
 - 3) połączone świadczenia, o których mowa w pkt 1 i 2,
 - 4) przewóz osób.
2. Ubezpieczenia choroby:
 - 1) świadczenia jednorazowe,
 - 2) świadczenia powtarzające się,
 - 3) świadczenia kombinowane.
3. Ubezpieczenia casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych, obejmujące szkody w:
 - 1) pojazdach samochodowych,
 - 2) pojazdach lądowych bez własnego napędu.
4. Ubezpieczenia casco pojazdów szynowych, obejmujące szkody w pojazdach szynowych.
5. Ubezpieczenia casco statków powietrznych, obejmujące szkody w pojazdach powietrznych.
6. Ubezpieczenia żeglugi morskiej i śródlądowej casco statków żeglugi morskiej i statków żeglugi śródlądowej obejmujące szkody w:
 - 1) statkach żeglugi morskiej,
 - 2) statkach żeglugi śródlądowej.
7. Ubezpieczenia przedmiotów w transporcie, obejmujące szkody na transportowanych przedmiotach, niezależnie od każdorazowo stosowanych środków transportu.

8. Ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami, obejmujące szkody rzeczowe nieujęte w grupach 3–7, spowodowane przez:
 - 1) ogień,
 - 2) eksplozję,
 - 3) burzę,
 - 4) inne żywioły,
 - 5) energię jądrową,
 - 6) obsunięcia ziemi lub tąpnięcia.
9. Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych (jeżeli nie zostały ujęte w grupie 3, 4, 5, 6, lub 7), wywołanych przez grad lub mróz oraz inne przyczyny (jak np. kradzież), jeżeli przyczyny te nie są ujęte w grupie 8.
10. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wszelkiego rodzaju, wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych z napędem własnym, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika.
11. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wszelkiego rodzaju, wynikającej z posiadania i użytkowania statków powietrznych, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika.
12. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za żeglugę morską i śródlądową, wynikającej z posiadania i użytkowania statków żeglugi śródlądowej i statków morskich, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika.
13. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej ogólnej) nieujętej w grupach 10–12.
14. Ubezpieczenia kredytu, w tym:
 - 1) ogólnej niewypłacalności,
 - 2) kredytu eksportowego, spłaty rat, kredytu hipotecznego, kredytu rolniczego.
15. Gwarancja ubezpieczeniowa:
 - 1) bezpośrednia,
 - 2) pośrednia.
16. Ubezpieczenie różnych rodzajów ryzyka finansowego, w tym:
 - 1) ryzyka utraty zatrudnienia,
 - 2) niewystarczającego dochodu,
 - 3) złych warunków atmosferycznych,
 - 4) utraty zysków,
 - 5) stałych wydatków ogólnych,
 - 6) nieprzewidzianych wydatków handlowych,
 - 7) utraty wartości rynkowej,
 - 8) utraty stałego źródła dochodu,
 - 9) pośrednich strat handlowych poza wyżej wymienionymi,
 - 10) innych strat finansowych.
17. Ubezpieczenia ochrony prawnej.
18. Ubezpieczenia świadczenia pomocy na korzyść osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania.

6. WYKAZ ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ I ODDZIAŁÓW W POLSCE ZAGRANICZNYCH UBEZPIECZYCIELI, KTÓRZY SĄ CZŁONKAMI POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ (stan na dzień 1.10.2012 r.)

ZAKŁADY DZIAŁU I – UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE

AEGON Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA
ul. Wołoska 5
02-675 Warszawa
tel. 22 451-19-81
infolinia 801-300-900
fax 22 451-19-99
prezes: Michał Biedzki
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 24.12.1999 r.
www.aegon.pl

**ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA
Towarzystwo Ubezpieczeń**
ul. Rodziny Hiszpańskich 1
02-685 Warszawa
tel. 22 567-40-00
infolinia 801-10-20-30
fax 22 567-40-40
prezes: Paweł Dangel
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 28.02.1997 r.
www.allianz.pl

**AMPLICO Pierwsze Amerykańsko-Polskie
Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie i Reasekuracji SA**
ul. Przemysłowa 26
00-450 Warszawa
tel. 22 523-50-00
fax 22 523-54-44
prezes: Łukasz Kalinowski
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 30.10.1990 r.
www.metlifeamplico.pl
lifeinfo@metlifeamplico.pl

AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA
ul. Domaniewska 44
02-672 Warszawa
tel. 22 557-40-50
infolinia 801-888-444
22 557-44-44 dla telefonów komórkowych
fax 22 557-40-75
prezes: Maciej Jankowski
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 6.09.1991 r.
www.aviva.pl
bok@aviva.pl

AXA ŻYCIE Towarzystwo Ubezpieczeń SA
ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa
tel. 22 555-00-50
fax 22 555-05-00
prezes: Jarosław Bartkiewicz
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 23.06.1993 r.
www.axa-polska.pl
ubezpieczenia@axa-polska.pl

**BENEFIA Towarzystwo Ubezpieczeń
na Życie SA Vienna Insurance Group**
Al. Jerozolimskie 162a
02-342 Warszawa
tel. 22 525-11-11
infolinia 801-106-106
fax 22 525-11-00
prezes: Tomasz Telejko
zakres: grupa 1-5
data wydania zezwolenia: 4.02.1994 r.
www.benefia.pl
bok.infolinia@benefia.pl

**BZ WBK-AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń
na Życie SA**
plac Andersa 5
61-894 Poznań
tel. 61 659-66-11
prezes: Krzysztof Charchuła
zakres: grupy 1, 3, 5
data wydania zezwolenia: 6.06.2008 r.
www.bzwbkaviva.pl

CALI EUROPE SA Oddział w Polsce
ul. Orłąt Lwowskich 1
53-605 Wrocław
tel. 71 773-23-10
fax 71 773-23-01
dyrektor: Thierry Verdier
data notyfikacji: 5.10.2007 r.
zakres: grupy 1-3, 6, 7
www.cali.pl

CARDIF POLSKA SA
Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie
pl. Piłsudskiego 2
00-073 Warszawa
tel. 22 52-90-123
fax 22 529-01-11
infolinia: 22 529-18-88
prezes: Jan E. Rościszewski
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 22.01.1998 r.
www.cardif.pl
cardif@cardif.pl

COMPENSA SA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie
Al. Jerozolimskie 162
02-342 Warszawa
tel. 22 501-60-00
fax 22 501-60-61
infolinia: 801-120-000
prezes: Franz Fuchs
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 30.09.1997 r.
www.compensa.pl
centrala@compensazycie.com.pl

CONCORDIA CAPITAL SA Wielkopolskie
Towarzystwo Ubezpieczeń Życiowych i Rentowych
ul. św. Michała 43
61-119 Poznań
tel. 61 858-48-00
fax 61 858-48-01
prezes: Piotr Narloch
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 9.08.2000 r.
www.grupaconcordia.pl
office@grupaconcordia.pl

ERGO HESTIA SA Sopotkie Towarzystwo
Ubezpieczeń na Życie
ul. Hestii 1
81-731 Sopot
tel. 58 555-60-00
fax 58 555-60-01
prezes: Piotr Maria Śliwicki
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 28.01.1997 r.
www.hestia.pl
poczta@hestia.pl

EUROPA SA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie
ul. Powstańców Śląskich 2-4
53-333 Wrocław
tel. 71 334-18-00
fax 71 334-18-08
prezes: Jacek Podoba
zakres: grupa 1- 5
data wydania zezwolenia: 17.01.2002 r.
www.tueuropa.pl
sekretariat@tueuropa.pl

GENERALI ŻYCIE Towarzystwo Ubezpieczeń SA
ul. Postępu 15B
02-676 Warszawa
tel. 22 543-05-00
fax 22 543-08-99
prezes: Artur Olech
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 5.07.1999 r.
www.generali.pl
centrumklienta@generali.pl

HDI-Gerling Życie Towarzystwo
Ubezpieczeń SA
Al. Jerozolimskie 133A
02-304 Warszawa
tel. 22 44-98-300
fax 22 44-98-301
infolinia: 801-180-180
prezes: Zbigniew J. Staszak
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 21.01.1997 r.
www.gerling.com.pl
info@gerling.com.pl

ING Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie
ul. Topiel 12
00-342 Warszawa
tel. 22 522-00-00
fax 22 522-11-11
infolinia: 801-20-30-40
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 2.08.1994 r.
www.ing.pl
info@ing.pl

INTER-ŻYCIE Polska SA
Towarzystwo Ubezpieczeń
Al. Jerozolimskie 172
02-486 Warszawa
tel. 22 333-75-80
fax 22 333-75-81
prezes: Janusz Szulik
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 29.04.1997 r.
www.interpolska.pl
interpolska@interpolska.pl

MACIF ŻYCIE Towarzystwo
Ubezpieczeń Wzajemnych
Al. Jana Pawła II 25
00-854 Warszawa
tel. 22 653-43-50
fax 22 653-43-51
prezes: Philippe Saffray
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 30.12.2003 r.
www.macif.com.pl
macif@macif.com.pl

NORDEA Polska Towarzystwo
Ubezpieczeń na Życie SA
Al. Jana Pawła II 27
00-867 Warszawa
tel. 22 541-01-00, 22 541-00-00
fax 22 541-01-01, 22 541-00-01
prezes: Sławomir Łopalewski
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 4.03.1994 r.
www.nordeapolska.pl
zycie@nordeapolska.pl

Open Life TU Życie SA
(poprzednia nazwa LINK4 Life Towarzystwo Ubezpieczeń SA)
ul. Domaniewska 39
02-672 Warszawa
tel. 22 427-47-53
fax 22 288-80-71
prezes: Krzysztof Bukowski
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 27.09.2007 r.
www.link4.pl
biuro@link4.pl

POLISA-ŻYCIE SA Towarzystwo
Ubezpieczeń na Życie
ul. A. Mickiewicza 63
01-625 Warszawa
tel. 22 560-59-55
fax 22 869-85-80
prezes: Wiesław Szermach
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 26.06.1995 r.
www.polisa-zycie.pl
sekretariat@polisa-zycie.pl

POWSZECHNY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ
ŻYCIE SA
Al. Jana Pawła II 24
00-133 Warszawa
tel. 22 582-34-10
fax 22 582-37-01
infolinia: 801-102-102
prezes: Dariusz Krzewina
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 20.12.1991 r.
www.pzuzycie.com.pl

PRAMERICA Życie Towarzystwo
Ubezpieczeń i Reasekuracji SA
Al. Jana Pawła II 23
00-854 Warszawa
tel. 22 329-30-00
fax 22 329-30-10
prezes: Beata Andruszkiewicz
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 29.10.1998 r.
www.pramerica.pl
kontakt@pramerica.pl

PREVOIR-VIE Groupe Prevoir SA
Oddział w Polsce
ul. Nowoberestecka 14
02-204 Warszawa
tel. 22 572-80-00
fax 22 349-96-29
dyrektor: Colin Turner
reprezentant w Polsce: Michał Bukowski
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 18.07.2000 r.
www.prevoir.pl
prevoir@prevoir.pl

REJENT LIFE Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych
ul. Mostowa 19 C/6
61-854 Poznań
tel. 61 852-95-42 (3)
fax 61 852-95-48
prezes: Maria Kuchlewska
zakres: grupy 1, 3-5
data wydania zezwolenia: 27.04.1995 r.
www.rejentlife.com.pl
tuw@rejentlifre.com.pl

RGA International Reinsurance Company Limited Sp. z o.o. Oddział w Polsce
Al. Jana Pawła II 19
00-854 Warszawa
tel. 22 370-12-20
fax 22 370-12-21
zakres: działalność pośrednia w zakresie grup 1-5
data notyfikacji: 17.01.2009 r.
www.rgare.com

SIGNAL IDUNA Życie Polska Towarzystwo Ubezpieczeń SA
ul. Przyokopowa 31
01-208 Warszawa
tel. 22 505-61-00
fax 22 505-61-01
prezes: Jan Myszkowski
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 3.08.2001 r.
www.signal-iduna.pl
info@signal-iduna.pl

SKANDIA ŻYCIE Towarzystwo Ubezpieczeń SA
ul. Cybernetyki 7
02-677 Warszawa
tel. 22 332-10-31
fax 22 332-17-55
infolinia: 801-888-000
fax 22 332-17-55
prezes: Paweł Ziemia
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 16.04.1999 r.
www.skandia.pl
skandiazycie@skandia.pl

SKOK SA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie
ul. Władysława IV 22
81-743 Sopot
tel. 58 550-97-28
fax 58 550-97-29
prezes: Grzegorz Buczkowski
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 24.12.1999 r.
www.skok.pl
zycie@tuskokzycie.com.pl

UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA
ul. Gdańska 132
90-520 Łódź
tel. 42 63-44-700
fax 42 63-44-983
prezes: Andrzej Jarczyk
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 23.03.1994 r.
www.uniqa.pl
zycie@uniqa.pl

WARTA SA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie
ul. Chmielna 85/87
00-805 Warszawa
tel. 22 534-11-11
fax 22 534-13-00
prezes: Jarosław Parkot
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 16.05.1995 r.
www.warta.pl

**DZIAŁ II
POZOSTAŁE UBEZPIECZENIA OSOBOWE
ORAZ UBEZPIECZENIA MAJĄTKOWE**

ACE European Group Limited Oddział w Polsce
ul. Królewska 16
00-103 Warszawa
tel. 22 452-39-99
fax 22 452-39-89
dyrektor: Przemysław Owczarek
zakres: grupy 1-18
data notyfikacji: 10.01.2005 r.
www.aceeurope.pl
poland.office@ace-ina.com

AGA International SA Oddział w Polsce
ul. Domaniewska 50 B
02-672 Warszawa
tel. 22 522-28-00
fax 22 522-28-01
dyrektor generalny: Tomasz Frączek
zakres: grupy 1, 2, 7-9, 13, 15-18
data wydania zezwolenia: 30.12.2003 r.
www.mondial-assistance.pl
sekretariat@mondial-assistance.pl

ALLIANZ Polska SA Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji
ul. Rodziny Hiszpańskich 1
02-685 Warszawa
tel. 22 567-40-00
infolinia: 801-10-20-30
fax 22 567-40-40
prezes: Paweł Dangel
zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 14.11.1996 r.
www.allianz.pl

ATRADIUS Credit Insurance NV SA Oddział w Polsce
ul. Hrubieszowska 2
01-209 Warszawa
tel. 22 395-43-25
fax 22 395-43-94
prezes: Paweł Szczepankowski
zakres: grupa 14
data notyfikacji: 4.10.2004 r.
www.atradius.pl
ewa.kern@atradius.com

AVANSSUR SA Oddział w Polsce
ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa
tel. 22 599-90-00
fax 22 599-90-01
dyrektor: Ryszard Bociong
zakres: grupy 1-3, 8-10, 17, 18
data notyfikacji: 22.05.2006 r.
www.axadirect.pl

AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych SA
ul. Domaniewska 44
02-672 Warszawa
tel. 22 557-49-12
fax 22 557-49-22
infolinia: 801-888-444
prezes: Maciej Jankowski
zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 6.09.1991 r.
www.aviva.pl
bok@aviva.pl

AXA Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji SA
ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa
tel. 22 555-00-00
infolinia: 801-200-200
fax 22 555-05-00
prezes: Maciej Szwarz
zakres: grupy 1-4, 6-10, 12-18
data wydania zezwolenia: 2.07.1994 r.
www.axa.pl
ubezpieczenia@axa-polska.pl

BENEFIA Towarzystwo Ubezpieczeń SA Vienna Insurance Group
Al. Jerozolimskie 162a
02-342 Warszawa
tel. 22 544-14-70 (71)
fax 22 544-14-74
prezes: Paweł Bisek
zakres: grupy 1-3, 7-10, 13-18
data wydania zezwolenia: 24.12.1999 r.
www.benefia.pl
centrala@benefia.pl

BRE UBEZPIECZENIA Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji SA
ul. Ks. I. Skorupki 5
00-963 Warszawa
tel. 22 444-70-01
fax 22 444-70-02
prezes: Paweł Zylm
zakres: grupy 1-3, 7-10, 13-18
data wydania zezwolenia: 19.12.2006 r.
www.breubezpieczenia.pl
biuro@breubezpieczenia.pl

BZ WBK-AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych SA
plac Andersa 5
61-894 Poznań
tel. 61 659-66-09
prezes: Krzysztof Charchuła
zakres: grupy 1, 2, 8, 9, 13, 16, 18
data wydania zezwolenia: 6.06.2008 r.
www.bzwbkaviva.pl

CARDIF Assurances Risques Divers SA
pl. Piłsudskiego 2
00-073 Warszawa
tel. 22 529-01-23
fax 22 529-01-11
dyrektor: Jan E. Rościszewski
zakres: grupy 1, 3, 8, 9, 13, 16, 18
data wydania zezwolenia: 29.05.2001 r.
www.cardif.pl
cardif@cardif.pl

CHARTIS Europe SA
Oddział w Polsce
ul. Marszałkowska 111
00-102 Warszawa
tel. 22 528-51-00 (22)
fax 22 528-52-52 (53)
dyrektor: Agnieszka Żołądziowska-Kulig
zakres: grupy 1-3, 5, 7-14, 16-18
data wydania zezwolenia: 30.10.1990 r.
www.chartisinsurance.com
chartis.poland@chartisinsurance.com

COFACE POLSKA SA
Oddział w Polsce
Al. Jerozolimskie 136
02-305 Warszawa
tel. 22 465-00-00
fax 22 465-00-55
dyrektor generalny: Maciej Drowanowski
zakres: grupa 14
data wydania zezwolenia: 26.06.2003 r.
www.coface.pl
office@coface.pl

COMPENSA Towarzystwo Ubezpieczeń SA
Viena Insurance Group
Al. Jerozolimskie 162
02-342 Warszawa
tel. 22 501-60-00
fax 22 501-60-01
prezes: Franz Fuchs
zakres: grupy 1-4, 6-18
data wydania zezwolenia: 12.02.1990 r.
www.compensa.pl

CONCORDIA POLSKA Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych
ul. św. Michała 43
61-119 Poznań
tel. 61 858-48-00
fax 61 858-48-01
prezes: Piotr Narloch
zakres: grupy 1-3, 7-10, 13-18
data wydania zezwolenia: 20.12.1996 r.
www.grupaconcordia.pl
office@grupaconcordia.com

CUPRUM Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych
ul. M. Curie-Skłodowskiej 82
59-301 Lubin
tel. 76 727-74-00 (01)
fax 76 727-74-10
prezes: Renata Głuszczyk
zakres: grupy 1, 2, 7-9, 13
data wydania zezwolenia: 7.05.1994 r.
www.tuw-cuprum.pl
sekretariat@tuw-cuprum.pl

D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej SA
ul. Wspólna 25
00-519 Warszawa
tel. 22 453-00-00
fax 22 453-00-09
prezes: Mariusz Olszewski
zakres: grupa 17
data wydania zezwolenia: 18.09.2000 r.
www.das.pl
das@das.pl

ERGO HESTIA
Sopockie Towarzystwo Ubezpieczeń SA
ul. Hestii 1
81-731 Sopot
tel. 58 555-60-00
fax 58 555-60-01
infolinia: 801-107-107
prezes: Piotr Maria Śliwicki
zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 29.12.1990 r.
www.hestia.pl
poczta@hestia.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń EULER HERMES SA
ul. Domaniewska 50 B
02-672 Warszawa
tel. 22 385-46-55
fax 22 385-46-62
prezes: Krzysztof Chechłacz
zakres: grupy 9, 13-16
data wydania zezwolenia: 10.02.2003 r.
www.eulerhermes.pl
info@eulerhermes.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń EUROPA SA
ul. Powstańców Śląskich 2-4
53-333 Wrocław
tel. 71 334-17-00
fax 71 334-17-07
prezes: Jacek Podoba
zakres: grupy 1-4, 7-10, 13-18
data wydania zezwolenia: 7.11.1994 r.
www.tueuropa.pl
sekretariat@tueuropa.pl

Europäische Reiseversicherung Aktiengesellschaft Oddział w Polsce
ul. Chmielna 101/102
80-748 Gdańsk
tel. 58 324-88-50
fax 58 324-88-51
dyrektor: Beata Kalitowska
zakres: grupy 1, 2, 8, 9, 11, 13-16, 18
data notyfikacji: 20.09.2004 r.
www.europejskie.pl
poczta@europejskie.pl

GENERALI Towarzystwo Ubezpieczeń SA
ul. Postępu 15 B
02-676 Warszawa
tel. 22 543-05-00
fax 22 543-08-99
prezes: Artur Olech
zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 5.07.1999 r.
www.generali.pl
centrumklienta@generali.pl

GROUPAMA SA
Oddział w Polsce
Marka handlowa: Proama
ul. Żaryna 2B
02-593 Warszawa
tel. 22 432-43-00
zakres: grupy 1-3, 7-9, 10a, 10b, 13, 16-18
data wydania zezwolenia: 28.03.2011 r.
www.proama.pl
proama@proama.pl

HDI ASEKURACJA Towarzystwo Ubezpieczeniowe SA
Al. Jerozolimskie 133a
02-304 Warszawa
tel. 22 449-80-00
fax 22 449-80-01
prezes: Zbigniew J. Staszak
zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 30.09.1994 r.
www.hdi-asekuracja.pl
info@hdi-asekuracja.pl

INTER PARTNER ASSISTANCE SA
Oddział w Polsce
ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa
tel. 22 575-94-00
fax 22 575-94-41
prezes: Marta Kaleńska-Jaśkiewicz
zakres: grupy 1, 2, 9, 10, 13, 16-18
data wydania zezwolenia: 8.10.2009 r.
www.ipassistance.pl
ipaoddzial@ipa.com.pl

INTER Polska SA Towarzystwo Ubezpieczeń

Al. Jerozolimskie 172
02-486 Warszawa
tel. 22 333-75-00
fax 22 333-75-01
prezes: Janusz Szulik
zakres: grupy 1-3, 7-10, 13-18
data wydania zezwolenia: 17.12.1991 r.
www.interpolska.pl
interpolska@interpolska.pl

INTERRISK SA Vienna Insurance Group

ul. Noakowskiego 22
00-668 Warszawa
tel. 22 537-68-03
fax 22 537-68-04 [05]
prezes: Jan Bogutyn
zakres: grupy 1-4, 6-18
data wydania zezwolenia: 5.11.1993 r.
www.interrisk.pl
sekretariat@interrisk.pl

**KORPORACJA UBEZPIECZEŃ KREDYTÓW
EKSPORTOWYCH SA**

ul. Sienna 39
00-121 Warszawa
tel. 22 356-83-00, 22 313-01-10
fax 22 313-01-19 [20]
prezes: Dariusz Poniewierka
zakres: grupy 14-16
data wydania zezwolenia: 5.04.1991 r.
www.kuke.com.pl
market@kuke.com.pl

LIBERTY DIRECT Liberty Seguros Compania

de Seguros y Reaseguros SA Oddział w Polsce
ul. Chocimska 17
00-791 Warszawa
tel. 22 589-90-00
fax 22 589-90-90
dyrektor: Michał Kwieciński
zakres: grupy 1, 3, 7, 10, 16-17
data notyfikacji: 20.09.2004 r.
www.libertydirect.pl
liberty@libertydirect.pl

LINK4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA

ul. Postępu 15
02-676 Warszawa
tel. 22 444-44-00
fax 22 444-44-01
wiceprezes: Roger Hodgkiss
zakres: grupy 1-3, 5-18
data wydania zezwolenia: 28.11.2002 r.
www.link4.pl
biuro@link4.pl

LLOYD'S Polska Sp. z o.o.

Oddział w Polsce
ul. E. Plater 53
00-113 Warszawa
tel. 22 370-16-18
dyrektor generalny: Witold Janusz
zakres: grupy 1-9, 11-18
data wydania zezwolenia: 20.05.2009 r.

Medica Polska

Ubezpieczenia Zdrowotne TU SA
ul. Śląska 21
81-319 Gdynia
tel. 58 627-59-90
fax 58 627-59-95
prezes: Xenia Kruszewska
zakres: grupa 2
data wydania zezwolenia: 28.06.2010 r.

MEDICOVER Försäkrings AB

Spółka Akcyjna
Oddział w Polsce
Al. Jerozolimskie 96
00-807 Warszawa
tel. 22 592-70-00
fax 22 592-70-99
dyrektor: Stephen Kennedy
zakres: grupy 1, 2
data notyfikacji: 31.01.2007 r.
www.medicover.pl/ubezpieczenia
ubezpieczenia@medicover.pl

MTU Moje Towarzystwo Ubezpieczeniowe SA

ul. Hestii 1
81-731 Sopot
tel. 58 555-63-04
801-107-108
fax 0 58 555-63-02
prezes: Tadeusz Spanily
zakres: grupy 1-4, 6-10, 12-14, 16-18
data wydania zezwolenia: 21.04.1995 r.
www.mtu.pl
mtu@mtusa.pl

**PARTNER SA Towarzystwo
Ubezpieczeń i Reasekuracji**

ul. Poleczki 35
02-822 Warszawa
tel. 22 534-56-00
fax 22 534-56-15
prezes: Tomasz Majchrzak
zakres: grupy: 1-3, 7-10, 13, 15-16
data wydania zezwolenia: 26.04.1996 r.
www.tuirpartner.pl
centrala@tuirpartner.pl

POCZTOWE Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych

ul. Domaniewska 50A
02-672 Warszawa
tel. 22 670-42-99
fax 22 670-43-34
p.o. prezesa: Aleksandra Widzewicz
zakres: grupy 1-16, 18
data wydania zezwolenia: 23.12.2002 r.
www.tuwpcztowe.pl
poczta@tuwpcztowe.pl

POLSKIE TOWARZYSTWO REASEKURACJI SA

ul. Bytomska 4
01-612 Warszawa
tel. 22 832-02-56
fax 22 833-02-18
prezes: Marek Czernski
zakres: działalność pośrednia w zakresie grup 1-18
data wydania zezwolenia: 20.06.1996 r.
www.polishre.pl
info@polishre.pl

POLSKIE Towarzystwo Ubezpieczeń SA

ul. Wołoska 22
02-675 Warszawa
tel. 22 469-00-01
fax 22 539-31-15
prezes: Anna Włodarczyk-Moczowska
zakres: grupy 1-3, 5-18
data wydania zezwolenia: 31.01.1990 r.
www.ptu.pl
telecentrum@ptu.pl

Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA

Al. Jana Pawła II 24
00-133 Warszawa
tel. 22 582-21-00
fax 22 582-28-81
infolinia: 801-102-102
prezes: Andrzej Klesyk
zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 3.01.1947 r.
www.pzu.pl
poczta@pzu.pl

Signal Iduna Polska Towarzystwo Ubezpieczeń SA

ul. Przyokopowa 31
01-208 Warszawa
tel. 22 505-61-00
fax 22 505-61-01
prezes: Jan Myszkowski
zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 3.08.2001 r.
www.signal-iduna.pl
info@signal-iduna.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych

**Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-
-Kredytowych**
ul. Władysława IV 22
81-743 Sopot
tel. 58 550-97-30
fax 58 550-97-31
prezes: Grzegorz Buczkowski
zakres: grupy 1, 2, 8, 9, 13, 14, 16
data wydania zezwolenia: 27.02.1995 r.
www.tuwskok.com.pl
tuw@tuwskok.com.pl

RAPORT POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ ZA 2011 R.

TUW Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych
ul. Raabego 13
02-793 Warszawa
tel. 22 649-73-87
fax 22 649-73-89
prezes: Ewa Stachura-Kruszewska
zakres: grupy 1-3, 7-10, 13, 16-18
data wydania zezwolenia: 10.10.1991 r.
www.tuw.pl
tuw@tuw.pl

TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych
ul. Poleczki 35
02-822 Warszawa
tel. 22 534-56-00
fax 22 534-56-55
prezes: Tomasz Majchrzak
zakres: grupy 1-3, 7-10, 13-16
data wydania zezwolenia: 25.07.2003 r.
www.tuz.pl
centrala@tuz.pl

Uniqa Towarzystwo Ubezpieczeń SA
ul. Gdańska 132
90-520 Łódź
tel. 42 634-47-00
fax 42 637-74-30
prezes: Andrzej Jarczyk
zakres: grupy 1-3, 5-11, 13-18
data wydania zezwolenia: 12.02.1990 r.
www.uniqa.pl
centrala@uniqa.pl

Warta SA Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji
ul. Chmielna 85/87
00-805 Warszawa
tel. 22 534-11-11
fax 22 534-13-00
prezes: Jarosław Parkot
zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 1.09.1920 r.
www.warta.pl

7. WYKAZ INSTYTUCJI, ORGANIZACJI I STOWARZYSZEŃ UBEZPIECZENIOWYCH

1. Komisja Nadzoru Finansowego
pl. Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa
tel. 22 262-50-00
fax 22 262-51-11 (95)
przewodniczący: Andrzej Jakubiak
www.knf.gov.pl
knf@knf.gov.pl

2. Rzecznik Ubezpieczonych
Al. Jerozolimskie 44
00-024 Warszawa
tel. 22 333-73-26 (27)
fax 22 333-73-29
prezes: Aleksandra Wiktorow
www.rzu.gov.pl
biuro@rzu.gov.pl

3. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny
ul. Płocka 9/11
01-231 Warszawa
tel. 22 539-61-00
fax 22 539-62-61
prezes: Elżbieta Wanat-Połeć
www.ufg.pl
ufg@ufg.pl

4. Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych
ul. Świętokrzyska 14
00-050 Warszawa
tel. 22 551-51-00 (01)
fax 22 551-51-99
prezes: Mariusz Wichtowski
www.pbuk.pl
pbuk@pbuk.pl

5. Stowarzyszenie Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych
Al. Jana Pawła II 34 lok. 11 (VII p.)
00-141 Warszawa
tel. 22 828-43-49, 22 620-43-34
fax 22 826-71-18
prezes: Jacek Kliszcz
polbrokers@polbrokers.pl

6. Polska Izba Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych
Al. Niepodległości 124/22
02-577 Warszawa
tel. 48 664-411-225
prezes: Małgorzata Kaniewska
www.pibuir.org.pl
info@pibuir.org.pl

7. Polska Izba Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych
ul. Widok 12
00-023 Warszawa
tel. 22 826-41-13,
505-98-08 (33)
fax 22 505-98-73
prezes: Adam Sankowski
www.pipuif.pl
pipuif@pipuif.pl

8. Polskie Stowarzyszenie Aktuariuszy
Al. Jana Pawła II 24
00-133 Warszawa
tel. 22 582-36-50
fax 22 582-36-51
prezes: Piotr Szlenk
www.actuary.org.pl

9. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych
ul. Płocka 15 b, lok. 7
01-231 Warszawa
tel. 22 862-39-49
fax 22 753-52-72
prezes: Maciej Łazęcki
www.ospuif.pl
ospuif@ospuif.pl